Rocznik Statystyczny

Województwa Wielkopolskiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W POZNANIU
STATISTICAL OFFICE
IN POZNAŃ

Statistical Yearbook 2015

Wielkopolskie Voivodship

KOMITET REDAKCYJNY URZĘDU STATYSTYCZNEGO
EDITORIAL BOARD OF STATISTICAL OFFICE

Przewodniczący ***President***
Jacek Kowalewski

Redaktor główny ***Editor in chief***
Tomasz Klimanek

Członkowie ***Members***
Danuta Brzozowska, Małgorzata Gniot, Piotr Jastrzębski, Jolanta Konieczna, Ewa Kowalka, Kazimierz Kruszka, Arleta Olbrot-Brzezińska, Artur Owczarkowski, Dorota Stachowiak

Sekretarz ***Secretary***
Emilia Bogacka

Opracowanie tablic, redakcja techniczna, korekta, skład i grafika komputerowa – Dział Opracowań Zbiorczych w Wielkopolskim Ośrodku Badań Regionalnych

Elaboration of tables, technical supervision, proof-reading, typesetting and computer graphics – Division of Aggregate Studies in Regional Surveys Centre of Wielkopolska

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego

When publishing data of Statistical Office – please indicate source

ISSN 1642 – 6657

Publikacja dostępna w Internecie – http://poznan.stat.gov.pl

Publication available on the Internet – http://poznan.stat.gov.pl

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Poznaniu przekazuje Państwu najnowszą edycję *Rocznika Statystycznego Województwa Wielkopolskiego,* który należy do najważniejszych pozycji corocznego planu wydawniczego. Aktualne wydanie *Rocznika* przedstawia portret województwa wielkopolskiego w roku 2014, a zestawienie danych z wynikami dla lat poprzednich czyni ten obraz bardziej dynamicznym i pozwala uchwycić rysujące się tendencje rozwojowe.

Pod względem ogólnej konstrukcji, jak też budowy tablic i prezentacji określonych obszarów tematycznych, *Rocznik Statystyczny Województwa Wielkopolskiego 2015* nie odbiega od poprzednich edycji, a ze względu na przyjęte szeregi czasowe stanowi ich kontynuację. *Rocznik* otwierają tablice przeglądowe, w których wybrane informacje o województwie przedstawiono w ujęciu terytorialnym – w odniesieniu do wielkości ogólnopolskich oraz w ujęciu czasowym – stosując retrospekcję sięgającą roku 2000 i tym samym obejmującą okres 15 lat.

Zasadniczą część publikacji stanowią tablice zgrupowane w 24 działach tematycznych. W zależności od dostępności danych informacje za rok 2014 i poprzedni zestawiono tu z wynikami dla lat 2005 i 2010. Nowością w bieżącej edycji *Rocznika* jest prezentacja danych dotyczących ludności rezydującej.

Przekazując Państwu *Rocznik Statystyczny Województwa Wielkopolskiego 2015,* mam nadzieję, że jak co roku spotka się on z zainteresowaniem stałych, a także nowych Czytelników poszukujących informacji o poziomie i tendencjach rozwoju gospodarczego województwa oraz o sytuacji społecznej regionu.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Poznaniu

dr Jacek Kowalewski

Poznań, grudzień 2015 r.

PREFACE

The Statistical Office in Poznań presents the latest edition of the Statistical Yearbook of Wielkopolskie Voivodship*, which is one of the most important titles in its annual publication schedule. The current edition of the* Yearbook *provides a statistical portrait of the Wielkopolskie Voivodship in 2014, which is compared against data from previous years to create a more dynamic perspective and capture developmental tendecies.*

In terms of its general structure, the layout of tables and the manner in which different thematic areas are presented, the Statistical Yearbook of Wielkopolskie Voivodship 2015 *follows the familiar format known from previous editions and continues the time series presented to date. The* Yearbook *begins with review tables containing selected information about the voivodship presented according to the territorial division – with reference to national quantities, and over time – based on retrospective data since 2000, spanning the period of the last 15 years.*

The major part of the Yearbook *consists of tables grouped into 24 thematic sections. Depending on the availability of data, information about 2014 and 2013 is compared with values for 2005 and 2010. A new feature of the current edition is the inclusion of data about the resident population.*

I recommend the Statistical Yearbook of Wielkopolskie Voivodship 2015*, hoping it will, as it does every year, satisfy the expectations of regular readers and appeal to new readers looking for information about the level of and trends in the economic development of the voivodship as well as the social situation of the region.*

Director
of the Statistical Office in Poznań

Jacek Kowalewski, PhD

Poznań, December 2015

SPIS RZECZY — *CONTENTS*

		Str. *Page*
Przedmowa	***Preface***	3–4
Spis tablic	***List of tables***	6–18
Spis wykresów	***List of graphs***	19
Objaśnienia znaków umownych	***Symbols***	20
Skróty	***Abbreviations***	21–22
Uwagi ogólne	***General notes***	23–29
TABLICE PRZEGLĄDOWE	***REVIEW TABLES***	
I. Województwo na tle kraju w 2014 r.	*Voivodship on the background of the country in 2014*	30–35
II. Ważniejsze dane o województwie (2000, 2005, 2009–2014)	*Major data on the voivodship (2000, 2005, 2009–2014)*	36–53
DZIAŁY	***CHAPTERS***	
I. Geografia	*Geography*	54–56
II. Stan i ochrona środowiska	*Environmental protection*	57–78
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny	*Administrative division and local government*	79–84
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości	*Public safety. Justice*	85–93
V. Ludność	*Population*	94–122
VI. Rynek pracy	*Labour market*	123–161
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	*Wages and salaries. Social security benefits*	162–175
VIII. Budżety gospodarstw domowych	*Household budgets*	176–185
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania	*Municipal infrastructure. Dwellings*	186–200
X. Edukacja i wychowanie	*Education*	201–235
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	*Health care and social welfare*	236–252
XII. Kultura. Turystyka. Sport	*Culture. Tourism. Sport*	253–268
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	*Science and technology. Information society*	269–285
XIV. Ceny	*Prices*	286–290
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	*Agriculture, hunting and forestry*	291–319
XVI. Przemysł i budownictwo	*Industry and construction*	320–333
XVII. Transport i łączność	*Transport and communication*	334–341
XVIII. Handel i gastronomia	*Trade and catering*	342–347
XIX. Finanse przedsiębiorstw	*Finance of enterprises*	348–364
XX. Finanse publiczne	*Public finance*	365–373
XXI. Inwestycje. Środki trwałe	*Investments. Fixed assets*	374–384
XXII. Rachunki regionalne	*Regional accounts*	385–389
XXIII. Podmioty gospodarki narodowej	*Entities of the national economy*	390–398
XXIV. Targi	*Fair*	399–404

SPIS TABLIC — *LIST OF TABLES*

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	***CHAPTER I. GEOGRAPHY***		
Położenie geograficzne województwa	*Geographic location of the voivodship*	1	54
Powierzchnia i granice w 2014 r.	*Area and borders in 2014*	2	54
Układ pionowy powierzchni	*Elevations*	3	55
Większe sztuczne zbiorniki i stopnie wodne	*Major artificial reservoirs and falls*	4	55
Temperatury powietrza	*Air temperatures*	5	56
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie	*Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness*	6	56
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	***CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	57
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni województwa	*Geodesic status, directions and changes of voivodship land use*	1 (7)	65
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne	*Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes*	2 (8)	66
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane	*Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land*	3 (9)	66
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	*Water withdrawal for needs of the national economy and population*	4 (10)	67
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	*Water consumption for needs of the national economy and population*	5 (11)	67
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych	*Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling fish ponds*	6 (12)	68
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi	*Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground*	7 (13)	68
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków	*Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed*	8 (14)	69
Oczyszczalnie ścieków	*Wastewater treatment plants*	9 (15)	69
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	*Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality*	10 (16)	70
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	*Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality*	11 (17)	71
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona	*Area of special nature value under legal protection*	12 (18)	72
Parki narodowe	*National parks*	13 (19)	72
Rezerwaty przyrody	*Nature reserves*	14 (20)	73
Parki krajobrazowe	*Landscape parks*	15 (21)	73
Pomniki przyrody	*Monuments of nature*	16 (22)	74
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania	*Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their storage yards areas*	17 (23)	74

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
Odpady według rodzajów w 2014 r.	*Waste by type in 2014*	18 (24)	75
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące)	*Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices)*	19 (25)	75
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej	*Tangible effects of investments in environmental protection and water management*	20 (26)	77
Kierunki finansowania z wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej	*Financing directions of the voivodship environmental protection and water management fund*	21 (27)	78
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	*Receipts from fees and fines for environmental protection and water management funds*	22 (28)	78
DZIAŁ III. **PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY**	*CHAPTER III.* ***ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	79
Jednostki administracyjne województwa	*Administrative units of voivodship*	1 (29)	81
Gminy w 2014 r.	*Gminas in 2014*	2 (30)	81
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2014 r.	*Powiats and cities with powiat status in 2014*	3 (31)	82
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2014 r.	*Councillors of organs of local government units in 2014*	4 (32)	82
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej	*Paid employment, wages and salaries in the public administration*	5 (33)	84
DZIAŁ IV. **BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI**	*CHAPTER IV.* ***PUBLIC SAFETY. JUSTICE***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	85
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych	*Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings*	1 (34)	88
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję	*Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police*	2 (35)	90
Wpływ spraw do sądów powszechnych	*Incoming cases in the common courts*	3 (36)	90
Wpływ spraw do sądów powszechnych w 2014 r.	*Incoming cases in the common courts in 2014*	4 (37)	91
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego	*Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation*	5 (38)	92
Załatwione sprawy rodzinne	*Resolved family cases*	6 (39)	92
Sprawy rodzinne załatwione w 2014 r.	*Family cases resolved in 2014*	7 (40)	93
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym	*Entities of the National Judicial Register*	8 (41)	93
DZIAŁ V. **LUDNOŚĆ**	*CHAPTER V.* ***POPULATION***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	94
Ludność	*Population*	1 (42)	98
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	*Working and non-working age population*	2 (43)	98

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
Ludność według płci i wieku	*Population by sex and age*	3 (44)	99
Miasta i ludność w miastach	*Towns and urban population*	4 (45)	100
Gminy zamieszkane przez ludność wiejską	*Gminas inhabited by rural population*	5 (46)	100
Mediana wieku (wiek środkowy) ludności według płci	*Median population age by sex*	6 (47)	100
Ruch naturalny ludności	*Vital statistics*	7 (48)	101
Małżeństwa zawarte i rozwiązane	*Marriages contracted and dissolved*	8 (49)	102
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców w 2014 r.	*Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2014*	9 (50)	102
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców w 2014 r.	*Marriages contracted by previous marital status of bridegrooms and brides in 2014*	10 (51)	104
Małżeństwa wyznaniowe	*Church or religious marriages*	11 (52)	105
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2014 r.	*Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2014*	12 (53)	106
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie	*Divorces by the number of underage children in the marriage*	13 (54)	107
Urodzenia	*Births*	14 (55)	107
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka i wieku matki	*Live births by birth order and age of mother*	15 (56)	108
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności	*Female fertility and reproduction rates of population*	16 (57)	109
Zgony według płci i wieku zmarłych	*Deaths by sex and age of deceased*	17 (58)	109
Zgony według przyczyn	*Deaths by causes*	18 (59)	110
Zgony niemowląt według płci i wieku	*Infant deaths by sex and age*	19 (60)	112
Zgony niemowląt według przyczyn	*Infant deaths by causes*	20 (61)	113
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez Policję	*Suicides registered by Police*	21 (62)	114
Przeciętne dalsze trwanie życia	*Life expectancy*	22 (63)	114
Prognoza ludności	*Population projection*	23 (64)	115
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały	*Internal and international migration of population for permanent residence*	24 (65)	117
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków	*Internal migration of population for permanent residence by direction*	25 (66)	118
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	*Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants*	26 (67)	119
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	*International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants*	27 (68)	119
Rezydenci	*Usual residence population*	28 (69)	120
Rezydenci w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	*Working and non-working age usual residence population*	29 (70)	120
Kościoły i związki wyznaniowe	*Churches and religious associations*	30 (71)	121
DZIAŁ VI. **RYNEK PRACY**	*CHAPTER VI.* ***LABOUR MARKET***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	123
Aktywność ekonomiczna ludności	***Economic activity of population***		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej – na podstawie BAEL	*Economic activity of the population aged 15 and more – on the LFS basis*	1 (72)	132
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2014 r. – na podstawie BAEL	*Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2014 – on the LFS basis*	2 (73)	133

		Tabl. Table	Str. Page
Pracujący	***Employment***		
Pracujący	*Employed persons*	3 (74)	134
Pracujący według statusu zatrudnienia	*Employed persons by employment status*	4 (75)	135
Przeciętne zatrudnienie	*Average paid employment*	5 (76)	136
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni	*Full- and part-time paid employment*	6 (77)	137
Przyjęcia do pracy	*Hires*	7 (78)	138
Zwolnienia z pracy	*Terminations*	8 (79)	139
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy	*The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time*	9 (80)	141
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2014 r.	*Job vacancies, newly created and liquidated job in 2014*	10 (81)	143
Bezrobocie	***Unemployment***		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy	*Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers*	11 (82)	145
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani	*Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls*	12 (83)	146
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy	*Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority*	13 (84)	146
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy	*Registered unemployed persons benefitting from labour market programme as well as job offers*	14 (85)	148
Wydatki Funduszu Pracy	*Expenditures of Labour Fund*	15 (86)	148
Warunki pracy	***Work conditions***		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	*Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture)*	16 (87)	149
Wydarzenia i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	*Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture)*	17 (88)	152
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie	*Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture*	18 (89)	154
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	*Persons working in hazardous conditions*	19 (90)	155
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2014 r.	*Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2014*	20 (91)	157
Choroby zawodowe	*Occupational diseases*	21 (92)	158
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych	*Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions*	22 (93)	159
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	*Occupational accidents and occupational diseases benefits*	23 (94)	160
DZIAŁ VII. **WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH**	*CHAPTER VII. **WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS***		
Wynagrodzenia	***Wages and salaries***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	162

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	*Average monthly gross wages and salaries*	1 (95)	165
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2014 r.	*Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2014*	2 (96)	166
Zatrudnieni oraz przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2014 r.	*Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2014*	3 (97)	168
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2014 r.	*Average gross wages and salaries for October 2014*	4 (98)	171
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2014 r.	*Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment) by great occupational groups for October 2014*	5 (99)	173
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	***Social security benefits***		
Emeryci i renciści	*Retirees and pensioners*	6 (100)	174
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto	*Gross retirement pay and pension benefits*	7 (101)	175
DZIAŁ VIII. **BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH**	*CHAPTER VIII.* ***HOUSEHOLD BUDGETS***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	176
Gospodarstwa domowe	*Households*	1 (102)	182
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych	*Average monthly per capita available income of households*	2 (103)	182
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych	*Average monthly per capita expenditures of households*	3 (104)	183
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych	*Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households*	4 (105)	183
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania	*Households equipped with selected durable goods*	5 (106)	184
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych	*At-risk of poverty rates in households*	6 (107)	185
DZIAŁ IX. **INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA**	*CHAPTER IX.* ***MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	186
Infrastruktura komunalna	***Municipal infrastructure***		
Wodociągi i kanalizacja	*Water supply and sewage systems*	1 (108)	191
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	*Consumers and consumption of electricity in households*	2 (109)	191
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych	*Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households*	3 (110)	192
Ogrzewnictwo	*House-heating*	4 (111)	192
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej	*Using water supply, sewage and gas supply systems*	5 (112)	193
Odpady komunalne	*Municipal waste*	6 (113)	193

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
Nieczystości ciekłe	*Liquid waste*	7 (114)	194
Składowiska odpadów komunalnych	*Landfill sites with municipal waste*	8 (115)	194
Komunikacja miejska	*Urban transport*	9 (116)	195
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej	*Generally accessible and estate area green belts*	10 (117)	195
Mieszkania	***Dwellings***		
Zasoby mieszkaniowe	*Dwelling stocks*	11 (118)	196
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje	*Dwellings in dwelling stocks fitted with installations*	12 (119)	197
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2014 r.	*Housing allowances paid out in 2014*	13 (120)	197
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe	*Administration of grounds for dwelling construction*	14 (121)	198
Mieszkania, których budowę rozpoczęto	*Dwellings in which construction has begun*	15 (122)	199
Mieszkania oddane do użytkowania	*Dwellings completed*	16 (123)	199
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb	*Dwellings completed by number of rooms*	17 (124)	200
DZIAŁ X. **EDUKACJA I WYCHOWANIE**	*CHAPTER X. **EDUCATION***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	201
Edukacja według szczebli kształcenia	*Education by level*	1 (125)	206
Szkoły według organów prowadzących	*Schools by school governing authority*	2 (126)	208
Uczniowie według grup wieku	*Pupils and students by age groups*	3 (127)	210
Współczynnik skolaryzacji	*Enrolment rate*	4 (128)	211
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych	*Personal computers in schools for children and youth and in post-secondary schools*	5 (129)	212
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych	*Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools*	6 (130)	213
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych	*Students studying foreign languages in schools for adults*	7 (131)	215
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	*Education of people with special educational needs*	8 (132)	216
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze	*Special educational centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres*	9 (133)	217
Wychowanie pozaszkolne	*Extracurricular education*	10 (134)	218
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	*Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools)*	11 (135)	218
Domy i stołówki studenckie	*Student dormitories and canteens*	12 (136)	219
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia	*Students of higher education institutions receiving scholarships*	13 (137)	219
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	*Primary schools for children and youth (excluding special schools)*	14 (138)	220
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	*Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools)*	15 (139)	221
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	*Basic vocational schools for youth (excluding special schools)*	16 (140)	222
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia	*Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education*	17 (141)	223

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	*General secondary schools for youth (excluding special schools)*	18 (142)	223
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	*Specialized secondary schools for youth (excluding special schools)*	19 (143)	224
Uczniowie i absolwenci liceów profilowanych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według profili kształcenia	*Students and graduates of specialized secondary schools for youth (excluding special schools) by educational profile*	20 (144)	224
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	*Technical secondary schools for youth (excluding special schools)*	21 (145)	225
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia	*Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education*	22 (146)	225
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży	*Level art schools for children and youth*	23 (147)	226
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych)	*Post-secondary schools (excluding special schools)*	24 (148)	227
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia	*Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education*	25 (149)	227
Szkoły wyższe	*Higher education institutions*	26 (150)	229
Filie, zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne oraz zamiejscowe ośrodki dydaktyczne szkół wyższych według lokalizacji	*Branches sections, basic organizational units in another location as well as teaching centres in another location of higher education institutions by place of residence*	27 (151)	229
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół	*Students of higher education institutions by study forms and type of schools*	28 (152)	230
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół	*Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools*	29 (153)	230
Nauczyciele akademiccy w szkołach wyższych	*Academic teachers in higher education institutions*	30 (154)	231
Cudzoziemcy – studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół	*Foreigners – students and graduates by study forms and type of schools*	31 (155)	231
Studia podyplomowe i doktoranckie	*Postgraduate and doctoral studies*	32 (156)	232
Studia podyplomowe według grup kierunków kształcenia	*Postgraduate studies by fields of education*	33 (157)	233
Szkoły dla dorosłych	*Schools for adults*	34 (158)	234
Wychowanie przedszkolne	*Pre-primary education*	35 (159)	234

DZIAŁ XI. **OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA**	*CHAPTER XI.* ***HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	236
Pracownicy medyczni	*Medical personnel*	1 (160)	242
Lekarze specjaliści	*Doctors specialists*	2 (161)	242
Ambulatoryjna opieka zdrowotna	*Out-patient health care*	3 (162)	243
Stacjonarna opieka zdrowotna	*In-patient health care*	4 (163)	244
Szpitale ogólne	*General hospitals*	5 (164)	245
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna	*Emergency medical services and first aid*	6 (165)	246
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne	*Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets*	7 (166)	246
Krwiodawstwo	*Blood donation*	8 (167)	247
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia	*Incidence of infectious diseases and poisonings*	9 (168)	247

		Tabl. Table	Str. Page
Żłobki i kluby dziecięce	*Nurseries and children's clubs*	10 (169)	248
Placówki wsparcia dziennego	*Day-support centres*	11 (170)	249
Rodzinna piecza zastępcza	*Family foster care*	12 (171)	249
Instytucjonalna piecza zastępcza	*Institutional foster care*	13 (172)	249
Pomoc społeczna stacjonarna	*Stationary social welfare*	14 (173)	250
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców	*Stationary social welfare facilities by groups of residents*	15 (174)	251
Świadczenia pomocy społecznej	*Social assistance benefits*	16 (175)	252
DZIAŁ XII. **KULTURA. TURYSTYKA. SPORT**	*CHAPTER XII.* ***CULTURE. TOURISM. SPORT***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	253
Kultura	***Culture***		
Książki i broszury wydane	*Books and pamphlets published*	1 (176)	257
Gazety i czasopisma wydane	*Newspapers and magazines published*	2 (177)	257
Biblioteki publiczne (z filiami)	*Public libraries (with branches)*	3 (178)	258
Muzea	*Museums*	4 (179)	258
Galerie sztuki	*Art galleries*	5 (180)	258
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe	*Theatres, music institutions, entertainment enterprises*	6 (181)	259
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice	*Cultural centres and establishments, clubs and community centers*	7 (182)	259
Kina stałe	*Fixed cinemas*	8 (183)	260
Abonenci telewizji kablowej	*Cable television subscribers*	9 (184)	260
Abonenci radiowi i telewizyjni	*Radio and television subscribers*	10 (185)	260
Turystyka	***Tourism***		
Baza noclegowa turystyki	*Tourist accommodation establishments*	11 (186)	261
Hotele według kategorii	*Hotels by category*	12 (187)	263
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki	*Occupancy in tourist accommodation establishments*	13 (188)	264
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki	*Catering establishments in tourist accommodation establishments*	14 (189)	264
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki	*Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments*	15 (190)	265
Sport	***Sport***		
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe	*Physical education organizations and sports clubs*	16 (191)	266
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2014 r.	*Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2014*	17 (192)	266
Wybrane obiekty sportowe w 2014 r.	*Selected sports facilities in 2014*	18 (193)	268
DZIAŁ XIII. **NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE**	*CHAPTER XIII.* ***SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	269
Nauka i technika	***Science and technology***		
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej	*Units and employment in research and development activity*	1 (194)	274
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia	*Employment in research and development activity by educational level*	2 (195)	275

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące)	*Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices)*	3 (196)	276
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące)	*Gross domestic expenditures on research and development activity by field of science (current prices)*	4 (197)	277
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące)	*Gross domestic expenditures on research and development activity by source of funds (current prices)*	5 (198)	277
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące)	*Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices)*	6 (199)	278
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej	*Degree of consumption of research equipment in research and development activity*	7 (200)	278
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2014 r.	*Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2014*	8 (201)	279
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2012–2014	*Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2012–2014*	9 (202)	280
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące)	*Expenditures on innovation activities in industry (current prices)*	10 (203)	281
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące)	*Expenditures on innovation activities in industry by source of funds (current prices)*	11 (204)	283
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe	*Resident inventions and utility models*	12 (205)	284
Społeczeństwo informacyjne	***Information society***		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne	*Enterprises using selected information and communication technologies*	13 (206)	285
Cele wykorzystania internetu w przedsiębiorstwach	*Purpose of using the Internet by enterprises*	14 (207)	285
DZIAŁ XIV. **CENY**	*CHAPTER XIV.* ***PRICES***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	286
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	*Price indices of consumer goods and services*	1 (208)	287
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług	*Retail prices of selected goods and services*	2 (209)	287
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	*Average procurement prices of major agricultural products*	3 (210)	289
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	*Average marketplace prices received by farmers*	4 (211)	290
DZIAŁ XV. **ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO**	*CHAPTER XV.* ***AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	291
Rolnictwo	***Agriculture***		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie	*Trends and major economic and production results in agriculture*	1 (212)	297

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków	*Agricultural land area by land type*	2 (213)	298
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych	*Farms by area groups*	3 (214)	299
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	*Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices)*	4 (215)	299
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	*Structure of gross and market agricultural output (constant prices)*	5 (216)	300
Powierzchnia zasiewów	*Sown area*	6 (217)	301
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów	*Selected crop production and yields*	7 (218)	302
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych	*Area, production and yields of ground vegetables*	8 (219)	303
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew	*Area, production and yields of tree fruit*	9 (220)	304
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	*Area, production and yields of berry fruit*	10 (221)	305
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie	*Cattle, pigs, sheep and horses*	11 (222)	306
Drób	*Poultry*	12 (223)	307
Produkcja żywca rzeźnego	*Production of animals for slaughter*	13 (224)	307
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów	*Production of meat, fats and pluck*	14 (225)	308
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych	*Production of cows' milk and hen eggs*	15 (226)	308
Ciągniki rolnicze	*Agricultural tractors*	16 (227)	309
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik	*Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient*	17 (228)	309
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące)	*Value of agricultural products procurement (current prices)*	18 (229)	310
Skup ważniejszych produktów rolnych	*Procurement of major agricultural products*	19 (230)	311
Ekologiczne gospodarstwa rolne	*Organic farms*	20 (231)	312
Łowiectwo	***Hunting***		
Ważniejsze zwierzęta łowne	*Major game species*	21 (232)	312
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych	*Shoot of main game species*	22 (233)	313
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie	*Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts*	23 (234)	313
Leśnictwo	***Forestry***		
Powierzchnia gruntów leśnych	*Forest land*	24 (235)	314
Powierzchnia lasów	*Forest areas*	25 (236)	315
Zasoby drzewne na pniu	*Growing stock of standing wood*	26 (237)	316
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane	*Renewals, afforestations and other forest breeding work*	27 (238)	317
Pozyskanie drewna	*Removals*	28 (239)	318
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień	*Trees and shrups outside the forest and removals*	29 (240)	319
Pożary w lasach	*Forest fires*	30 (241)	319
DZIAŁ XVI. **PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO**	*CHAPTER XVI.* ***INDUSTRY AND CONSTRUCTION***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	320
Przemysł	***Industry***		
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące)	*Sold production of industry (current prices)*	1 (242)	323

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące)	*Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices)*	2 (243)	325
Produkcja ważniejszych wyrobów	*Production of major products*	3 (244)	325
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle	*Average paid employment in industry*	4 (245)	326
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle	*Average monthly gross wages and salaries in industry*	5 (246)	327
Budownictwo	***Construction***		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące)	*Construction and assembly production (current prices)*	6 (247)	329
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące)	*Construction and assembly production by type of construction (current prices)*	7 (248)	329
Budynki oddane do użytkowania	*Buildings completed*	8 (249)	331
Budynki oddane do użytkowania według rodzaju budynków	*Buildings completed by type of buildings*	9 (250)	332
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie	*Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction*	10 (251)	333
DZIAŁ XVII. **TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ**	*CHAPTER XVII.* ***TRANSPORT AND COMMUNICATION***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	334
Transport	***Transport***		
Linie kolejowe eksploatowane	*Railway lines operated*	1 (252)	337
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	*Hard surface public roads*	2 (253)	337
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane	*Registered road vehicles and tractors*	3 (254)	338
Linie regularnej komunikacji autobusowej	*Regular bus communication lines*	4 (255)	338
Transport samochodowy zarobkowy	*Hire or reward road transport*	5 (256)	339
Ruch pasażerów w portach lotniczych	*Passenger traffic at airports*	6 (257)	339
Przeładunek ładunków w portach lotniczych	*Freight loaded and unloaded at airports*	7 (258)	339
Wypadki drogowe i ich ofiary	*Road traffic accidents and their casualties*	8 (259)	340
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów	*Road accidents by culprits, major causes and types of vehicles*	9 (260)	340
Łączność	***Communication***		
Podstawowe usługi pocztowe	*Basic postal services*	10 (261)	341
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne	*Telephone subscribers and telephone sets*	11 (262)	341
DZIAŁ XVIII. **HANDEL I GASTRONOMIA**	*CHAPTER XVIII.* ***TRADE AND CATERING***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	342
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące)	*Retail sales (current prices)*	1 (263)	345
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące)	*Retail sales by groups (current prices)*	2 (264)	345
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące)	*Wholesale in trade enterprises (current prices)*	3 (265)	345
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw	*Shops by organizational form and petrol stations*	4 (266)	346

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
Gastronomia	*Catering*	5 (267)	346
Magazyny handlowe	*Trade warehouses*	6 (268)	347
Targowiska	*Marketplaces*	7 (269)	347
DZIAŁ XIX. **FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW**	*CHAPTER XIX.* ***FINANCE OF ENTERPRISES***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	348
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności	*Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors*	1 (270)	352
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji	*Revenues, costs and financial results of enterprises by sections*	2 (271)	353
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych	*Enterprises by obtained financial results*	3 (272)	354
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach	*Economic relations in enterprises*	4 (273)	356
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw	*Current assets of enterprises*	5 (274)	358
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw	*Share equity (funds) of enterprises*	6 (275)	360
Kapitał zakładowy spółek	*Share capital of companies*	7 (276)	361
Zobowiązania przedsiębiorstw	*Liabilities of enterprises*	8 (277)	363
DZIAŁ XX. **FINANSE PUBLICZNE**	*CHAPTER XX.* ***PUBLIC FINANCE***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	365
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	*Revenue of local government units budgets by type*	1 (278)	368
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2014 r.	*Revenue of local government units budgets by division in 2014*	2 (279)	370
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	*Expenditure of local government units budgets by type*	3 (280)	371
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2014 r.	*Expenditure of local government units budgets by division in 2014*	4 (281)	372
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych	*Revenue and costs of local government budgetary establishments*	5 (282)	373
DZIAŁ XXI. **INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE**	*CHAPTER XXI.* ***INVESTMENTS. FIXED ASSETS***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	374
Inwestycje	***Investments***		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	*Investment outlays (current prices)*	1 (283)	378
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące)	*Investment outlays in enterprises (current prices)*	2 (284)	379
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące)	*Investment outlays in enterprises by groups (current prices)*	3 (285)	380
Środki trwałe	***Fixed assets***		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne)	*Gross value of fixed assets (current book-keeping prices)*	4 (286)	382
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne)	*Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices)*	5 (287)	383

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
DZIAŁ XXII. **RACHUNKI REGIONALNE**	*CHAPTER XXII.* ***REGIONAL ACCOUNTS***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	385
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące)	*Gross domestic product (current prices)*	1 (288)	388
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące)	*Basic elements of production account and generation of income account (current prices)*	2 (289)	389
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych	*Nominal income in the households sector*	3 (290)	389
DZIAŁ XXIII. **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ**	*CHAPTER XXIII.* ***ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	390
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON	*Entities of the national economy in the REGON register*	1 (291)	391
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji	*Entities of the national economy in the REGON register by legal status and sections*	2 (292)	391
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji	*Commercial companies by legal status and sections*	3 (293)	394
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji	*Entities of the national economy newly registered by selected legal status and sections*	4 (294)	395
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji	*Entities of the national economy removed by selected legal status and sections*	5 (295)	397
DZIAŁ XXIV. **TARGI**	*CHAPTER XXIV.* ***FAIR***		
Wystawcy oraz frekwencja na Targach „Innowacje – Technologie – Maszyny Polska (ITM Polska)" w Poznaniu	*Exhibitors, producers and attendance on the "Innovations – Technologies – Machines Poland (ITM Poland)" in Poznań*	1 (296)	399
Powierzchnia wystawowa na Targach „Innowacje – Technologie – Maszyny Polska (ITM Polska)" w Poznaniu	*Exposition area on the "Innovations – Technologies – Machines Poland (ITM Poland)" in Poznań*	2 (297)	399
Imprezy wystawiennicze organizowane (współorganizowane) przez Międzynarodowe Targi Poznańskie w Poznaniu	*Expositional events organized (coorganized) by Poznań International Fair in Poznań*	3 (298)	400
Wybrane imprezy wystawiennicze organizowane (współorganizowane) przez Międzynarodowe Targi Poznańskie w 2014 r.	*Selected expositional events organized (coorganized) by Poznań International Fair in 2014*	4 (299)	400

SPIS WYKRESÓW — *LIST OF GRAPHS*

		Str. *Page*
Podział administracyjny województwa wielkopolskiego w 2014	*Administrative division of the Wielkopolskie Voivodship in 2014*	56
Podział województwa wielkopolskiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) w 2015 r.	*Division of the Wielkopolskie Voivodship according to the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS) in 2015*	57
Ludność według płci i wieku w 2014 r.	*Population by sex and age in 2014*	100
Ruch naturalny ludności	*Vital statistic*	101
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat	*Life expectancy at 0 age*	101
Struktura pracujących w 2014 r.	*Structure of employed persons in 2014*	148
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia w 2014 r.	*Structure of registered unemployed persons by age and educational level in 2014*	148
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie	*Relative deviations of average wages and salaries in selected sections from the average wages and salaries in the voivodship*	149
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2014 r.	*Dwellings fitted with installations in 2014*	228
Mieszkania oddane do użytkowania	*Dwellings completed*	228
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2014/15	*Education by educational level in the 2014/15 school year*	229
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2014 r.	*Land use in agricultural holdings in 2014*	308
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2013 r. (ceny stałe)	*Structure of market agricultural output in 2013 (constant prices)*	308
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)	*Structure of construction and assembly production (current prices)*	309
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca	*Revenue and expenditure of local self-government entities budgets per capita*	372
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)	*Structure of gross value added by kinds of activities (current prices)*	372
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2014 r.	*Structure of entities of the national economy in 2014*	373

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH
SYMBOLS

Kreska	(–)	– zjawisko nie występuje. *magnitude zero.*
Zero	(0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; *magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;*
	(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. *magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.*
Kropka	(.)	– zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. *data not available or not reliable.*
Znak	(x)	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. *not applicable.*
Znak	(∗)	– dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych. *data revised.*
Znak	Δ	– nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do *Rocznika*. *categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the* Yearbook.
Znak	#	– oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. *data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.*
„W tym” *“Of which”*		– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. *indicates that not all elements of the sum are given.*
Comma	(,)	– *used in figures presents decimal point.*

SKRÓTY
ABBREVIATIONS

tys.	=	tysiąc
thous.	=	*thousand*
mln	=	milion
		million
zł	=	złoty
zl	=	*zloty*
szt.	=	sztuka
pcs	=	*piece*
egz.	=	egzemplarz
kpl.	=	komplet
wol.	=	wolumin
vol.	=	*volume*
g	=	gram
		gram
kg	=	kilogram
		kilogram
dt	=	decytona
		deciton
t	=	tona
		tonne
mm	=	milimetr
		millimetre
cm	=	centymetr
		centimetre
m	=	metr
		metre
km	=	kilometr
		kilometre
m^2	=	metr kwadratowy
		square metre
ha	=	hektar
		hectare
km^2	=	kilometr kwadratowy
		square kilometre
ml	=	mililitr
		mililitre
l	=	litr
		litre
hl	=	hektolitr
		hectolitre
dm^3	=	decymetr sześcienny
		cubic decimetre
dam^3	=	dekametr sześcienny
		cubic decametre
hm^3	=	hektometr sześcienny
		cubic hectometre
kWh	=	kilowatogodzina
		kilowatt·hour
MWh	=	megawatogodzina
		megawatt·hour
GWh	=	gigawatogodzina
		gigawatt·hour
GJ	=	gigadżul
		gigajoule
TJ	=	teradżul
		terajoule
°C	=	stopień Celsjusza
		centigrade
h	=	godzina
		hour
d	=	doba
24 h	=	*24 hours*
r.	=	rok
p u	=	powierzchnia użytkowa
ceg	=	cegła przeliczeniowa materiałów ściennych
brick	=	*standard brick unit expressing the quantity of wall building materials*
t/r	=	ton rocznie
t/y	=	*tonnes per year*
art.	=	artykuł
Art.	=	*article*
cd.	=	ciąg dalszy
cont.	=	*continued*
dok.	=	dokończenie
cont.	=	*continued*
Lp.	=	liczba porządkowa
No.	=	*ordinal number*
kk	=	Kodeks karny
kks	=	Kodeks karny skarbowy
kl.	=	klasa

nr (Nr)	=	numer
No.	=	*number*
poz.	=	pozycja
pkt	=	punkt
poj.	=	pojemność
tabl.	=	tablica
		table
ust.	=	ustęp
Dz. U.	=	Dziennik Ustaw
Dz. Urz.	=	Dziennik Urzędowy
i in.	=	i inni
itp.	=	i tym podobne
etc.	=	*and the like*
m.in.	=	między innymi
i.a.	=	*among others*
np.	=	na przykład
e.g.	=	*for example*
tj.	=	to jest
i.e.	=	*that is*
tzn.	=	to znaczy
i.e.	=	*that is*
tzw.	=	tak zwany
ww.	=	wyżej wymieniony

MEN	=	Ministerstwo Edukacji Narodowej
PKP	=	Polskie Koleje Państwowe
ESA	=	Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych
		European System of National and Regional Accounts
PKB	=	produkt krajowy brutto
GDP	=	*gross domestic product*
EKG	=	Europejska Komisja Gospodarcza
ECE	=	*Economic Commission for Europe*
EUROSTAT	=	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej
		Statistical Office of the European Union
OECD	=	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju
		Organization for Economic Cooperation and Development
ONZ	=	Organizacja Narodów Zjednoczonych
UN	=	*United Nations*
UE	=	Unia Europejska
EU	=	*European Union*
WHO	=	Światowa Organizacja Zdrowia
		World Health Organization
NSP	=	Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań
		Population and Housing Census

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w *Roczniku* dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.).

   W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem **„Przemysł"** sekcje: „Górnictwo i wydobywanie", „Przetwórstwo przemysłowe", „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych" oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją".

   Pod pojęciem **„Pozostałe usługi"** ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna", „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca", „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne", „Edukacja", „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna", „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją", „Pozostała działalność usługowa" oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby";

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:
   - **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną" z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
   - **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną" z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

   „Własność mieszana" określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

GENERAL NOTES

1. *Data presented in the* Yearbook, *unless otherwise indicated, concern the* ***entire national economy****.*

2. *Data are presented:*

1) according to the ***Polish Classification of Activities – PKD 2007****, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885, with later amendments).*

   The item ***"Industry"*** *was introduced, including NACE Rev. 2 sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities", as an additional grouping.*

   The item ***"Other services"*** *was introduced including sections: "Professional, scientific and technical activities", "Administrative and support service activities", "Public administration and defence; compulsory social security", "Education", "Human health and social work activities", "Arts, entertainment and recreation", "Other service activities" as well as "Activities of households as employers; undifferentiated goods-and-services-producing activities of households for own use";*

2) according to ***institutional sectors*** *– exclusively within the scope of regional accounts;*

3) according to ***ownership sectors****:*
   - ***public sector*** *– grouping state ownership (for the State Treasury and state legal persons), local government units ownership as well as "mixed ownership" with the predominance of capital (property) of public sector entities,*
   - ***private sector*** *– grouping private domestic ownership (for natural persons and other private entities), foreign ownership (for foreign persons) as well as "mixed ownership" with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.*

   "Mixed ownership" is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company's registration application.

3. Dane prezentowane są w układzie **Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)**, opracowanej na podstawie wspólnej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 V 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21 VI 2003 r., z późn. zm.). NTS obowiązująca od 1 I 2015 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów zmieniającym rozporządzenie w sprawie Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) z dnia 3 XII 2014 r. (Dz. U. 2014 poz. 1992) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2014 r.

4. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:
- do 9,
- od 10 do 49,
- 50 i więcej.

5. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Dane w podziale według sekcji, działów i grup PKD 2007 opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

7. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w *Roczniku* – obok PKD 2007 – należy wymienić:

1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podstawie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 VII 2010 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (jednolity tekst: Dz. U. 2014 poz. 760);

3. *Data are presented in accordance with the* ***Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS)****, compiled on the basis of the common classification of territorial units for statistics (NUTS) obligatory in the countries of the European Union according to the Regulation (EC) No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 V 2003 (Official Journal of the EU L 154, 21 VI 2003, with later amendments). NTS in force since 1 I 2015 was introduced by the decree of the Council of Ministers amending the decree of Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS) of 3 XII 2014 (Journal of Laws 2014 item 1992) replacing the NTS in force until 31 XII 2014.*

4. *Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the* ***number of persons employed*** *and, unless otherwise indicated, include entities employing:*
- *up to 9 persons,*
- *from 10 to 49 persons,*
- *50 persons and more.*

5. *Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the* ***respective organizational status of units of the national economy****.*

6. *Data according to NACE Rev. 2 sections, divisions and groups are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.*

In the ***enterprise (entity) method****, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.*

7. *The term* ***entities of the national economy*** *is understood as legal entities, i.e. legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

The term ***economic entities*** *is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.*

8. *Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the* Yearbook*, the following should be mentioned:*

1) the ***Occupations and Specializations Classification (KZiS)****, on the basis of which councillors of organs of local government units are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 VII 2010 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 27 IV 2010 (uniform text: Journal of Laws 2014 item 760);*

2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług – PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293, z późn. zm.);
3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB**), na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316, z późn. zm.);
5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1622).

9. Dane zamieszczone w *Roczniku* – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.

W tablicach zawierających informacje w podziale na **miasta** i **wieś**, przez **„miasta"** rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez **„wieś"** – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących. Do wyceny produkcji – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatek akcyzowy (od wyrobów krajowych, importowanych i nabytych wewnątrzwspólnotowo), cła oraz podatki od nie-

*2) the **Polish Classification of Products and Services – PKWiU 2008**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293, with later amendments);*
*3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditure on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;*
*4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316, with later amendments);*
*5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by the decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622).*

***9.** Data in the* Yearbook*, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.*

*In the tables containing information divided into **urban areas** and **rural areas**, the term **"urban areas"** is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term **"rural areas"** is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.*

***10.** Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and charts in which prices are not defined, data are expressed in current prices. In order to evaluate production, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.*

***Basic price** is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.*

Taxes on products comprise: VAT on goods and services (on domestic and imported products), excise tax (on domestic, imported and Intra-Community acquired goods), duties and

których rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, dla których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
2) produkcji sprzedanej przemysłu:
   – ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006–2010,
   – ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

13. Przy **przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) – według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną – jeśli nie zaznaczono inaczej – za lata 2000–2009 na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, przy czym dla lat 2000 i 2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r., od 2010 r. na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, przy czym dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

taxes on certain services (e.g. on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

***11. Constant prices** were adopted as follows:*

1) agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
2) sold production of industry:
   – 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006–2010,
   – 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.

***12. Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.*

***Indices** in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions.*

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

***13.** When **computing per capita data (1000 population, etc.)** at the end of a year (e.g., beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 XII was adopted, where as data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) – as of 30 VI.*

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated – unless otherwise indicated – for the years 2000–2009 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002, for 2000 and 2001 by the administrative division valid as of of 31 XII 2002, and since 2010 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31 XII 2011.

***14.** Data, unless otherwise noted, do not include budget entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

***15.** Selected information presented on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.*

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić nieznacznie od podanych wielkości „ogółem".

17. Informacje pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzono odpowiednimi notami, przyjmując zasadę, że jako źródło podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

18. W *Roczniku* zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; listę tych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

16. *Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".*

17. *Information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.*

18. *The names of some classification levels used in the* Yearbook *have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:*

skrót ***abbreviation***	**pełna nazwa** ***full name***
MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHORÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)	
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)	
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych
Diseases of blood and blood-forming organs	*Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
Congenital anomalies	*Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych, gdzie indziej niesklasyfikowane
Symptoms and ill-defined conditions	*Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified*

skrót ***abbreviation***	**pełna nazwa** ***full name***
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 *STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2*	
sekcje ***sections***	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych *Trade; repair of motor vehicles*	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle *Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles*
Zakwaterowanie i gastronomia *Accommodation and catering*	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi *Accommodation and food service activities*
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy ***divisions***	
produkcja skór i wyrobów skórzanych	produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny *manufacture of products of wood, cork, straw and wicker*	produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania *manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials*
produkcja wyrobów farmaceutycznych *manufacture of pharmaceutical products*	produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych *manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations*
produkcja wyrobów z metali *manufacture of metal products*	produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń *manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment*

skrót *abbreviation*	pełna nazwa *full name*
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 (dok.) *STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2 (cont.)*	
działy (dok.) ***divisions (cont.)***	
produkcja maszyn i urządzeń	produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
gospodarka odpadami; odzysk surowców	działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
budowa budynków	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi oraz ich naprawa	handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych
handel hurtowy *wholesale trade*	handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi *wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles*
handel detaliczny *retail trade*	handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi *retail trade, except of motor vehicles and motorcycles*

***

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych, w *Roczniku Statystycznym Rzeczypospolitej Polskiej* oraz w serii *Zeszyty metodyczne i klasyfikacje.*

Methodological explanations *concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications, in the* Statistical Yearbook of the Republic of Poland *as well as in the series* Zeszyty metodyczne i klasyfikacje *(*Methodologies and Classifications*).*

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2014 R.

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska *Poland*	Województwo *Voivodship*		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		Polska = 100 *Poland = 100*	
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII *AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION – as of 31 XII*				
Powierzchnia w km^2	312679	29826	9,5	*Area in km^2*
Powiaty	314	31	9,9	*Powiats*
Miasta na prawach powiatu	66	4	6,1	*Cities with powiat status*
Gminy	2479	226	9,1	*Gminas*
Miasta	913	110	12,0	*Towns*
Miejscowości wiejskie	52545	5451	10,4	*Rural localities*
Sołectwa	40617	3866	9,5	*Village administrator's offices*
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA *ENVIRONMENTAL PROTECTION*				
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				*Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:*
pyłowych	47,4	4,7	9,8	*particulates*
gazowych	209067,3	16323,1	7,8	*gases*
Komunalne oczyszczalnie ścieków [a] (stan w dniu 31 XII)	3288	350	10,6	*Municipal wastewater treatment plants [a] (as of 31 XII)*
w tym: biologiczne	2446	248	10,1	*of which: biological*
z podwyższonym usuwaniem biogenów	820	101	12,3	*with increased biogene removal*
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	131256,1	5745,9	4,4	*Generated waste (during the year; excluding municipal waste) in thous. t*
Odpady komunalne zebrane [b] (w ciągu roku) w tys. t	10330,4	1044,8	10,1	*Municipal waste collected [b] (during the year) in thous. t*
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				*Outlays on fixed assets (current prices):*
służące ochronie środowiska:				*in environmental protection:*
w milionach złotych	14248,5	1434,7	10,1	*in million zlotys*
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	5,7	6,4	x	*in % of total investment outlays*
służące gospodarce wodnej:				*in water management:*
w milionach złotych	3801,2	268,2	7,1	*in million zlotys*
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,5	1,2	x	*in % of total investment outlays*
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE [c] *PUBLIC SAFETY [c]*				
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				*Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings:*
w liczbach bezwzględnych	867856	76459	8,8	*in absolute numbers*
na 10 tys. ludności	226	220	97,7	*per 10 thous. population*
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %	65,2	71,8	x	*Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police in %*

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. *b* Dane szacunkowe. *c* Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a Working on sewage system. b Estimated data. c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2014 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska *Poland*	Województwo *Voivodship*		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		Polska = 100 *Poland = 100*	
LUDNOŚĆ *POPULATION*				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38478,6	3472,6	9,0	*Population (as of 31 XII) in thous.*
miasta	23216,4	1912,2	8,2	*urban areas*
wieś	15262,3	1560,4	10,2	*rural areas*
w tym kobiety	19858,8	1783,1	9,0	*of which females*
Ludność na 1 km^2 powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	116	94,6	*Population per km^2 of total area (as of 31 XII)*
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	58,8	58,4	99,3	*Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)*
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,03	1,71	x	*Natural increase per 1000 population*
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,41	0,02	x	*Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population*
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA *LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES*				
Pracujący [ab] (stan w dniu 31 XII) w tys.	14237,5	1412,7	9,9	*Employed persons [ab] (as of 31 XII) in thous.*
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3777,10	3421,43	90,6	*Average monthly gross wages and salaries in zl*
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1825,2	116,4	6,4	*Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.*
Stopa bezrobocia rejestrowanego [b] (stan w dniu 31 XII) w %	11,4	7,6	66,7	*Registered unemployment rate [b] (as of 31 XII) in %*
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA *MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS*				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				*Network (as of 31 XII) in km:*
wodociągowej rozdzielczej	292455,7	31309,2	10,7	*water supply distribution*
kanalizacyjnej rozdzielczej [c]	142876,1	12457,4	8,7	*sewage distribution [c]*
gazowej	142412,0	14398,5	10,1	*gas supply*
Zasoby mieszkaniowe [d] (stan w dniu 31 XII):				*Dwellings stocks [d] (as of 31 XII):*
mieszkania: w tysiącach	13983,0	1163,0	8,3	*dwellings: in thousands*
na 1000 ludności	363,4	334,9	92,2	*per 1000 population*
izby: w tysiącach	53406,4	4713,4	8,8	*rooms: in thousands*
na 1000 ludności	1388,0	1357,3	97,8	*per 1000 population*
powierzchnia użytkowa mieszkań:				*useful floor area of dwellings:*
w tysiącach m^2	1025732,3	93815,3	9,1	*in thousands m^2*
na 1000 ludności w m^2	26657,2	27016,0	101,3	*per 1000 population in m^2*

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. *b* Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. *c* Łącznie z kolektorami. *d* Na podstawie bilansu.

a By actual workplace and kind of activity. b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. c Including collectors. d Based on balance.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2014 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska *Poland*	Województwo *Voivodship*		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		Polska = 100 *Poland = 100*	
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) *MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)*				
Mieszkania oddane do użytkowania:				*Dwellings completed:*
w tysiącach	143,2	14,6	10,2	*in thousands*
na 1000 ludności:				*per 1000 population:*
mieszkania	3,7	4,2	113,4	*dwellings*
izby	15,5	17,9	115,5	*rooms*
powierzchnia użytkowa mieszkań w m^2	375,2	435,7	116,1	*useful floor area of dwellings in m^2*
EDUKACJA [a] I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego *EDUCATION [a] – as of beginning of the school year*				
Uczniowie w szkołach [b] w tys.:				*Pupils and students in schools [b] in thous.:*
podstawowych	2306,1	227,4	9,9	*primary*
gimnazjach	1092,8	105,6	9,7	*lower secondary*
zasadniczych zawodowych [c]	201,0	25,1	12,5	*basic vocational [c]*
liceach ogólnokształcących	523,8	45,1	8,6	*general secondary*
technikach	510,1	46,3	9,1	*technical secondary*
artystycznych ogólnokształcących [d]	12,6	0,9	7,4	*general art [d]*
policealnych	264,6	21,6	8,2	*post-secondary*
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego [e]:				*Children attending pre-primary education establishments [e]:*
w tysiącach	1236,3	125,1	10,1	*in thousands*
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	823	851	103,4	*per 1000 children aged 3–6*
OCHRONA ZDROWIA [f] I POMOC SPOŁECZNA – stan w dniu 31 XII *HEALTH CARE [f] AND SOCIAL WELFARE – as of 31 XII*				
Pracownicy medyczni [g]:				*Medical personnel [g]:*
lekarze	87687	5503	6,3	*doctors*
lekarze dentyści	13088	491	3,8	*dentists*
pielęgniarki [h]	199188	14367	7,2	*nurses [h]*
Przychodnie	20052	1817	9,1	*Out-patients departments*
Szpitale ogólne	979	63	6,4	*General hospitals*
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	188,1	15,7	8,3	*Beds in general hospitals in thous.*
Apteki ogólnodostępne [i]	12438	1185	9,5	*Generally available pharmacies [i]*

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie", ust. 1 i 2 na str. 201. *b* Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. *c* Łącznie z uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. *d* Dających uprawnienia zawodowe. *e* Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. *f* Łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. *g* Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. *h* Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. *i* Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna", ust. 14 na str. 238.

a See general notes to the chapter "Education", item 1 and 2 on page 201. b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. c Including students special job-training schools. d Leading to professional certification. e Including the children attending for all school year in the units performing health care activities. f Data include health care of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. g Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and Nationale Health Fund. h Including master nurses. i See general notes to the chapter "Health care and social welfare", item 14 on page 238.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2014 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska *Poland*	Województwo *Voivodship*		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		Polska = 100 *Poland = 100*	
KULTURA. TURYSTYKA *CULTURE. TOURISM*				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8094	694	8,6	*Public libraries (including branches; as of 31 XII)*
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	130733,7	11935,8	9,1	*Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.*
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	844	90	10,7	*Museums with branches (as of 31 XII)*
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	30609,4	1109,4	3,6	*Museum and exhibition visitors in thous.*
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	463	45	9,7	*Fixed cinemas (as of 31 XII)*
Widzowie w kinach stałych w tys.	41030,0	3960,7	9,7	*Audience in fixed cinemas in thous.*
Baza noclegowa turystyki [a] w tys.:				*Tourist accommodation establishments [a] in thous.:*
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	694,0	42,6	6,1	*number of beds (as of 31 VII)*
korzystający z noclegów	25084,0	1766,0	7,0	*tourists accommodated*
ROLNICTWO [b] I LEŚNICTWO *AGRICULTURE [b] AND FORESTRY*				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) [c] w tys. ha	14424,2	1781,1	12,3	*Agricultural land in good agricultural condition [c] (as of June) in thous. ha*
pod zasiewami [d]	10419,9	1472,9	14,1	*sown area [d]*
grunty ugorowane	475,2	33,0	7,0	*fallow land*
uprawy trwałe	376,0	20,7	5,5	*permanent crops*
w tym sady	341,8	16,4	4,8	*of which orchards*
ogrody przydomowe	33,3	2,5	7,4	*kitchen gardens*
łąki i pastwiska	3119,8	252,0	8,1	*meadows and pastures*
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) [d] w tys. ha:				*Sown area (as of June) [d] in thous. ha:*
zboża	7485,0	1097,5	14,7	*cereals*
ziemniaki	267,1	31,1	11,7	*potatoes*
warzywa gruntowe [e]	172,4	21,6	12,5	*ground vegetables [e]*
Zbiory w tys. t:				*Production in thous. t:*
zboża	31945,4	5078,4	15,9	*cereals*
ziemniaki	7424,1	862,0	11,6	*potatoes*
warzywa gruntowe [e]	4639,0	573,6	12,4	*ground vegetables [e]*
Plony z 1 ha w dt:				*Yields per ha in dt:*
zboża	40,8	43,4	106,4	*cereals*
ziemniaki	278	277	99,6	*potatoes*
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9197,9	767,5	8,3	*Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha*

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. *b* Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. *c* Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. *d* Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). *e* Łącznie z ogrodami przydomowymi.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Data are presented according to the official residence of the land user. c Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. d Excluding permanent rops and crop area intended for ploughing (green fertilizers). e Including kitchen gardens.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2014 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska *Poland*	Województwo *Voivodship*		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		Polska = 100 *Poland = 100*	
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO *INDUSTRY AND CONSTRUCTION*				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				*Sold production of industry (current prices):*
w milionach złotych	1210038,6	141205,2	11,7	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	31443	40699	129,4	*per capita in zl*
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej [a] (ceny bieżące):				*Sales of construction and assembly production [a] (current prices):*
w milionach złotych	165705,7	13886,3	8,4	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	4306	4002	93,0	*per capita in zl*
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII *TRANSPORT AND COMMUNICATIONS – as of 31 XII*				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	287650	28010	9,7	*Hard surface public roads (urban and non-urban) in km*
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	92,2	92,1	x	*of which improved in %*
Samochody zarejestrowane [b] w tys.:				*Registered cars [b] in thous.:*
osobowe	20003,9	2016,9	10,1	*passenger cars*
ciężarowe i ciągniki siodłowe [c]	3340,6	350,3	10,5	*lorries and road tractors [c]*
Placówki dla usług pocztowych [d]	7540	690	9,2	*Postal service offices [d]*
Telefoniczne łącza główne [e]:				*Fixed main line [e]:*
w tysiącach	5401,2	453,5	8,4	*in thousands*
w tym standardowe łącza główne	4611,6	380,8	8,3	*of which standard main line*
na 1000 ludności	140,4	130,6	93,0	*per 1000 population*
HANDEL – stan w dniu 31 XII *TRADE – as of 31 XII*				
Sklepy	354775	35285	9,9	*Shops*
Liczba ludności na 1 sklep	108	98	90,7	*Population per shop*
Targowiska stałe	2210	232	10,5	*Permanent marketplaces*
FINANSE PUBLICZNE *PUBLIC FINANCE*				
Budżety gmin [f]				***Budgets of gminas [f]***
Dochody:				*Revenue:*
w milionach złotych	84549,0	8472,8	10,0	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	3272	3165	96,7	*per capita in zl*
Wydatki:				*Expenditure:*
w milionach złotych	85070,1	8509,2	10,0	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	3292	3178	96,5	*per capita in zl*
Budżety miast na prawach powiatu				***Budgets of cities with powiat status***
Dochody:				*Revenue:*
w milionach złotych	68259,8	3981,5	5,8	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	5398	5026	93,1	*per capita in zl*
Wydatki:				*Expenditure:*
w milionach złotych	69661,4	3746,4	5,4	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	5509	4730	85,8	*per capita in zl*

a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. *b* Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. *c* Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. *d* Dane dotyczą placówek operatora wyznaczonego. *e* Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. *f* Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Realized by construction units – by place of performing works. b Including cars having temporary permissions (for the period of 30 days) given at the end of the year. c Including vans. d Data concern the appointed operator. e Data concern operators of the public telecommunication network. f Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2014 R. (dok.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska *Poland*	Województwo *Voivodship*		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		Polska = 100 *Poland = 100*	
FINANSE PUBLICZNE (dok.) *PUBLIC FINANCE (cont.)*				
Budżety powiatów				***Budgets of powiats***
Dochody:				*Revenue:*
w milionach złotych	23782,8	2308,2	9,7	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	920	862	93,7	*per capita in zl*
Wydatki:				*Expenditure:*
w milionach złotych	23784,3	2284,4	9,6	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	920	853	92,7	*per capita in zl*
Budżety województw				***Budgets of voivodships***
Dochody:				*Revenue:*
w milionach złotych	17745,6	1144,3	6,4	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	461	330	71,5	*per capita in zl*
Wydatki:				*Expenditure:*
w milionach złotych	18238,3	1226,9	6,7	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	474	354	74,6	*per capita in zl*
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE *INVESTMENTS. FIXED ASSETS*				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				*Investment outlays (current prices):*
w milionach złotych	250776,4	22386,5	8,9	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	6516	6452	99,0	*per capita in zl*
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				*Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):*
w milionach złotych	3258955,1	295229,0	9,1	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	84695	85017	100,4	*per capita in zl*
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ *ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY*				
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON [a] (stan w dniu 31 XII)	4119671	404419	9,8	*Entities of the national economy in the REGON register [a] (as of 31 XII)*
sektor publiczny	122079	9685	7,9	*public sector*
sektor prywatny	3996274	394734	9,9	*private sector*
RACHUNKI REGIONALNE W 2013 R. *REGIONAL ACCOUNTS IN 2013*				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				*Gross domestic product (current prices):*
w milionach złotych	1656341	159784	9,6	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	43020	46135	107,2	*per capita in zl*
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				*Gross value added (current prices):*
w milionach złotych	1470844	141890	9,6	*in million zlotys*
na 1 pracującego [b] w zł	107093	104371	97,5	*per employed person [b] in zl*
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				*Gross nominal disposable income in the households sector:*
w milionach złotych	1007431	94106	9,3	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	26166	27171	103,8	*per capita in zl*

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; bez podmiotow, dla ktorych informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON. *b* Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących.

a Excluding persons tending private farms in agriculture; excluding entities, which have not registered the ownership form in the REGON register. b For calculations the average number of employed persons was applied.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010
					POWIERZ
					AR
1	Powierzchnia w km^2 (stan w dniu 31 XII)	29826	29826	29826	29826
					STAN I OCHRONA
					ENVIRONMENTAL
	Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:				
2	produkcyjne [a] (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	83,8	83,9	83,2	80,1
3	eksploatacji sieci wodociągowej [b]	10,7	10,8	10,8	12,7
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km^2 w dam^3	62,2	60,6	61,1	51,6
5	w tym do produkcji przemysłowej	53,3	52,1	52,2	42,5
	Ścieki przemysłowe i komunalne [c] odprowadzone do wód lub do ziemi:				
6	oczyszczane w % wymagających oczyszczania . .	96,1	98,6	97,4	99,7
7	nieoczyszczane na 1 km^2 w dam^3	0,3	0,1	0,2	0,0
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem [d]	52,7	59,7	62,4	62,5
	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				
9	pyłowych	13,2	9,7	4,7	5,6
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	176,1	191,7	78,8	79,1
	Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:				
11	pyłowych	98,7	99,2	99,6	99,6
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	7,9	9,9	64,2	60,7
	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):				
13	w % powierzchni ogólnej	31,3	31,0	31,8	31,8
14	na 1 mieszkańca w m^2	2788	2742	2782	2752
15	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) [e] na 1 km^2 w t	122,4	174,2	190,3	173,4
16	Odpady komunalne zebrane [f] (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	315	256	264	266
	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:				
17	służące ochronie środowiska	5,3	4,1	3,7	4,6
18	służące gospodarce wodnej	0,9	0,9	0,9	1,2
					BEZPIECZEŃSTWO
					PUBLIC
	Przestępstwa stwierdzone przez Policję [g] w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				
19	w liczbach bezwzględnych	102395	115673	97703	96929
20	na 10 tys. ludności	306	343	287	282
21	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję [g] w %	47,1	65,9	73,3	73,3

a Z ujęć własnych. *b* Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. *c* Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata po ogółem – na podstawie bilansów. *e* Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona środowiska", ust. 7 na str. 62. *f* Dane szacunkowe; w katalogu odpadów. *g* Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; w 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water network. c Since 2010 data are not comparable with population – based on balances. e See general notes to the chapter "Environmental protection", item 7 page 62. f Estimated data; in waste. g Until 2012 – including prosecutor's office; in 2014 excluding punishable acts committed by juveniles.

2011	2012	2013	2014	SPECIFICATION	No.
CHNIA					
EA					
29826	29826	29826	29826	*Area in km² (as of 31 XII)*	1
ŚRODOWISKA					
PROTECTION					
				Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:	
82,9	81,6	82,2	81,3	*production [a] (excluding agriculture, forestry and fishing)*	2
11,0	11,5	11,2	11,8	*exploitation of water supply network [b]*	3
60,4	56,9	57,8	55,8	*Consumption of water for needs of the national economy and population per km² in dam³*	4
51,2	47,6	48,6	46,5	*of which for industrial production*	5
				Industrial and municipal [c] wastewater discharged into waters or into the ground:	
99,8	99,7	99,6	99,8	*treated in % requiring treatment*	6
0,0	0,0	0,0	0,0	*untreated per km² in dam³*	7
63,3	66,2	67,8	69,4	*Population connected to wastewater treatment plants in % of total population [d]*	8
				Emission of air pollutants from plants gof significant nuisance to air quality in thous. t:	
5,2	4,6	4,5	4,7	*particulates*	9
86,1	84,4	79,7	77,6	*gases (excluding carbon dioxide)*	10
				Reduction of air pollutants by plants from of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
99,7	99,7	99,7	99,7	*particulates*	11
59,8	61,3	64,4	64,6	*gases (excluding carbon dioxide)*	12
				Area of special nature value under legal protection (as of 31 XII):	
31,8	31,8	31,6	31,6	*in % of total area*	13
2744	2739	2722	2718	*per capita in m²*	14
195,5	201,8	187,4	192,6	*Generated wastes (during the year; excluding municipal wastes) [e] per km² in t*	15
269	270	274	301	*Municipal waste collected [f] (during the year) per capita in kg*	16
				Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:	
5,7	3,8	3,5	6,4	*in environmental protection*	17
1,3	1,1	1,0	1,2	*in water management*	18
PUBLICZNE					
SAFETY					
				Ascertained crimes by the Police [g] in completed preparatory proceedings:	
101372	96007	95917	76459	*in absolute numbers*	19
294	278	277	220	*per 10 thous. population*	20
75,2	74,8	74,0	71,8	*Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police [g] in %*	21

przednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. *d* Ludność korzystająca – na podstawie szacunków, ludność 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione; od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę

data for previous years due change in the methodology of municipal wastewater. d Population connected to – estimated data, the total po- 2000 defined as solid waste removed; since 2003 data are not comparable with data for previous years due to change in the catalogue of

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010
					LUD
					POPU
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	3345316	3372417	3408281	3446745
2	miasta	1936125	1925481	1912830	1927523
3	wieś	1409191	1446936	1495451	1519222
4	w tym kobiety	1721655	1736294	1754927	1770127
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	106,0	106,1	106,1	105,6
6	Ludność na 1 km^2 powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	112,2	113,1	114,3	115,6
	Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):				
7	przedprodukcyjnym	850693	728791	682307	684545
8	produkcyjnym	2041805	2179176	2214527	2235446
9	poprodukcyjnym	452818	464450	511447	526754
10	Małżeństwa na 1000 ludności	5,8	5,6	6,9	6,2
11	Rozwody na 1000 ludności	1,1	1,4	1,5	1,4
12	Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,5	10,5	12,0	11,9
13	Zgony [b] na 1000 ludności	9,5	9,0	9,3	9,0
14	Przyrost naturalny na 1000 ludności	1,0	1,5	2,7	2,9
15	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,8	5,9	5,4	4,4
16	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,4	0,7	0,5	0,4
	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:				
17	mężczyźni	69,7	71,3	72,0	72,5
18	kobiety	77,5	79,2	79,9	80,5
					RYNEK
					LABOUR
	Pracujący [cd] (stan w dniu 31 XII):				
19	w tysiącach	1351,1	1223,7	1310,5	1327,8
20	w tym kobiety	631,3	548,7	588,5	599,6
21	na 1000 ludności	404	363	384	385
22	w sektorze prywatnym w %	77,4	78,1	79,8	80,3
	według rodzajów działalności w %:				
23	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	17,1	15,9	16,0
24	przemysł i budownictwo	.	32,5	32,1	31,8
25	handel; naprawa pojazdów samochodowych$^{\Delta}$; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia$^{\Delta}$; informacja i komunikacja	.	24,0	25,2	25,2
26	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości$^{\Delta}$	.	3,3	3,2	3,1
27	pozostałe usługi [e]	.	23,1	23,6	23,9

a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność", ust. 2 na str. 94. *b* Łącznie ze zgonami niemowląt. *c* Według faktycznego miejsca pracy i wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005–2009 – Narodowego Spisu *e* Patrz uwagi ogólne do *Rocznika*, ust. 2, pkt 1 na str. 23.

a See general notes to the chapter "Population", item 2 on page 94. b Including infant deaths. c By actual workplace and (since 2004) of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 – of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002,

2011	2012	2013	2014	SPECIFICATION	No.
NOŚĆ [a]					
LATION [a]					
3455477	3462196	3467016	3472579	*Population (as of 31 XII)*	1
1924014	1920117	1913866	1912222	*urban areas*	2
1531463	1542079	1553150	1560357	*rural areas*	3
1774892	1778298	1780674	1783093	*of which females*	4
105,6	105,6	105,6	105,5	*Females per 100 males (as of 31 XII)*	5
115,9	116,1	116,2	116,4	*Population per km^2 of total area (as of 31 XII)*	6
				Population of age (as of 31 XII):	
677781	673307	669381	667176	*pre-working*	7
2228465	2219016	2206381	2192156	*working*	8
549231	569873	591254	613247	*post-working*	9
5,6	5,5	4,8	5,0	*Marriages per 1000 population*	10
1,6	1,6	1,7	1,7	*Divorces per 1000 population*	11
11,0	10,9	10,6	10,7	*Live births per 1000 population*	12
8,9	9,1	9,3	9,0	*Deaths* [b] *per 1000 population*	13
2,1	1,8	1,2	1,7	*Natural increase per 1000 population*	14
3,7	4,5	4,5	4,3	*Infant deaths per 1000 live births*	15
0,4	0,2	0,0	0,0	*Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population*	16
				Life expectancy at the moment of birth:	
72,9	73,2	73,5	74,0	*males*	17
80,9	80,8	80,6	81,2	*females*	18
PRACY					
MARKET					
				Employed persons [cd] *(as of 31 XII):*	
1350,2	1358,0	1367,2	1412,7	*in thousands*	19
610,8	619,9	630,4	652,0	*of which women*	20
391	392	394	407	*per 1000 population*	21
80,8	81,2	81,9	82,4	*in private sector in %*	22
				by kind of activities in %:	
15,7	15,7	15,6	15,2	*agriculture, forestry and fishing*	23
31,8	31,3	30,8	30,9	*industry and construction*	24
25,1	25,4	25,4	25,5	*trade; repair of motor vehicles*$^{\Delta}$*; transportation and storage; accommodation and catering*$^{\Delta}$*; information and communication*	25
3,2	3,2	3,2	3,1	*financial and insurance activities; real estate activities*	26
24,2	24,4	25,0	25,3	*other services* [e]	27

(od 2004 r.) rodzaju działalności. *d* Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

kind of activity. d Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in 2010 – since 2010 – of the Agricultural Census 2010. e See general notes to the Yearbook*, item 2, point 1 on page 23.*

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010
					RYNEK
					LABOUR
	Przeciętne zatrudnienie:				
	w przemyśle:				
1	w tysiącach	.	307,1	319,7	314,8
2	na 1000 ludności	.	91,2	93,9	91,5
	w budownictwie:				
3	w tysiącach	.	49,7	71,7	68,6
4	na 1000 ludności	.	14,8	21,1	19,9
5	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	193,3	211,4	133,6	135,2
6	2000 = 100	100,0	109,4	69,1	69,9
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):				
7	kobiety	57,7	57,7	54,7	56,0
8	w wieku 24 lata i mniej	34,9	25,6	26,3	25,3
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	41,7	47,2	19,7	24,1
10	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	318	144	82	61
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego [a] (stan w dniu 31 XII) w %	12,5	14,6	9,2	9,2
					WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA
					WAGES AND SALARIES.
12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1772,00	2150,38	2805,30	2947,27
13	2000 = 100	100,0	121,4	158,3	166,3
14	w tym: w przemyśle	.	2132,34	2832,66	3029,26
15	w budownictwie	.	1829,15	2475,54	2495,47
16	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	797,8	760,5	775,9	766,8
17	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	634,1	615,6	646,1	640,6
18	rolników indywidualnych	163,7	144,9	129,8	126,2
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:				
19	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	793,00	1064,24	1418,10	1514,25
20	rolników indywidualnych [b]	604,00	759,69	906,46	946,32
					INFRASTRUKTURA KOMU
					MUNICIPAL INFRASTRUC
	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:				
21	wodociągowej	25318,2	27538,9	28648,7	29064,4
22	kanalizacyjnej [c]	4279,4	7580,0	9032,3	9520,8
	Zużycie w gospodarstwach domowych:				
	wody z wodociągów:				
23	w hektometrach sześciennych	123,9	117,2	120,1	120,4
24	na 1 mieszkańca w m^3	37,1	34,8	35,3	35,0
	energii elektrycznej w miastach [d]:				
25	w gigawatogodzinach	1312,6	1358,1	1445,2	1471,0
26	na 1 mieszkańca w kWh	678,2	704,8	755,0	762,7

a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszaco Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. mu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego. *c* Łącznie z kolektorami. *d* W 2000 r. bez gospodarstw domo

a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calcula sus 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. b Including payments from non-agricultu collectors. d In 2000 excluding households, whose the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture.

2011	2012	2013	2014	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.)					
MARKET (cont.)					
				Average paid employment:	
				in industry:	
323,4	316,3	314,1	323,0	*in thousands*	1
93,7	91,4	90,7	93,1	*per 1000 population*	2
				in construction:	
68,8	65,8	58,3	57,4	*in thousands*	3
19,9	19,0	16,8	16,5	*per 1000 population*	4
				Registered unemployed persons (as of 31 XII)	5
135,0	147,9	144,8	116,4	*in thous.*	
69,8	76,5	74,9	60,2	*2000 = 100*	6
				In % of registered unemployed (as of 31 XII):	
58,1	55,0	55,1	56,6	*women*	7
24,2	22,7	20,8	17,8	*aged 24 years and less*	8
29,1	29,0	32,9	37,0	*out of work for longer than year*	9
				Registered unemployed persons (as of 31 XII)	10
72	73	45	29	*per a job offer*	
9,1	9,8	9,6	7,6	*Registered unemployment rate* [a] *(as of 31 XII) in %*	11
Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH					
SOCIAL SECURITY BENEFITS					
3101,33	3218,67	3335,93	3421,43	*Average monthly gross wages and salaries in zl*	12
175,0	181,6	188,3	193,1	*2000 = 100*	13
3217,84	3360,08	3513,20	3637,02	*of which: in industry*	14
2601,61	2645,27	2687,25	2826,37	*in construction*	15
760,0	754,9	748,7	742,4	*Average number of retirees and pensioners in thous.*	16
				receiving retirement and other pension paid by	14
636,9	634,2	630,6	626,2	*the Social Insurance Institution*	
123,0	120,6	118,1	116,2	*farmers*	18
				Average monthly gross retirement and other pension in zl:	
1591,83	1678,94	1770,68	1836,25	*paid by the Social Insurance Institution*	19
975,62	1041,54	1111,99	1134,87	*farmers* [b]	20
NALNA. MIESZKANIA					
TURE. DWELLINGS					
				Distribution network (as of 31 XII) in km:	
29660,3	29997,2	30372,1	31309,2	*water supply*	21
10398,9	11051,3	11549,3	12457,4	*sewage* [c]	22
				Consumption in households:	
				water from water supply systems:	
122,5	122,4	121,4	123,4	*in cubic hectometre*	23
35,5	35,4	35,1	35,6	*per capita in* m^3	24
				electricity in urban areas [d]*:*	
1441,6	1424,1	1412,1	1370,6	*in gigawatt·hour*	25
748,7	741,0	737,0	715,8	*per capita in kWh*	26

wanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005–2009 – Narodowego Spisu
b Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego syste-
wych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.
*tion, estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 – of the Population and Housing Cen-
ral social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund. c Including*

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010
					INFRASTRUKTURA KOMU
					MUNICIPAL INFRASTRUC
	Zasoby mieszkaniowe [a] (w 2000 r. – zamieszkane; stan w dniu 31 XII):				
	mieszkania:				
1	w tysiącach	962,8	1042,1	1090,6	1111,9
2	na 1000 ludności	287,8	309,0	320,0	322,6
3	izby na 1000 ludności	1066,9	1217,3	1266,8	1304,2
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m^2:				
4	na 1000 ludności	19282,3	23643,0	24929,8	25654,6
5	przeciętna 1 mieszkania	67,0	76,5	77,9	79,5
	Mieszkania oddane do użytkowania:				
	mieszkania:				
6	w tysiącach	7,3	11,9	14,3	13,5
7	na 1000 ludności	2,2	3,5	4,2	3,9
8	izby na 1000 ludności	8,2	16,1	18,5	17,6
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m^2:				
9	na 1000 ludności	186,4	399,6	454,3	436,6
10	przeciętna 1 mieszkania	85,7	113,0	108,3	111,4
					EDUKACJA [b]
					EDUCA
	Uczniowie w szkołach [c] (stan na początku roku szkolnego) w tys.:				
11	podstawowych [d]	297,5	241,8	212,6	209,8
12	gimnazjach	109,8	149,1	123,7	119,1
13	zasadniczych zawodowych [e]	59,3	28,2	28,6	27,7
14	liceach ogólnokształcących [f]	75,0	60,2	54,5	52,8
15	liceach profilowanych	x	17,9	4,5	3,4
16	technikach [f]	83,9	52,4	53,1	51,1
17	artystycznych ogólnokształcących [g]	0,8	0,9	1,0	1,0
18	policealnych	17,5	30,0	24,6	25,0
	Absolwenci szkół [c] w tys.:				
19	podstawowych	111,6 [h]	46,2	37,9	37,3
20	gimnazjów	x	49,8	42,8	40,4
21	zasadniczych zawodowych [e]	20,8	9,9	9,2	9,7
22	liceów ogólnokształcących [i]	13,9	20,0	19,4	18,1
23	liceów profilowanych	x	6,7	2,7	1,7
24	techników [i]	15,4	15,0	11,8	11,9
25	artystycznych ogólnokształcących [g]	0,2	0,2	0,2	0,2
26	policealnych	8,2	9,7	7,7	7,3
27	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe [ik] (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	15,0	15,4	12,7	12,0
28	Studenci szkół wyższych [l] (stan w dniu 30 XI) w tys.	126,1	177,4	176,7	171,0
29	Absolwenci szkół wyższych [lm] w tys.	20,2	34,4	44,6	47,5
30	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	35,3	38,3	27,7	28,4

a Na podstawie bilansów. *b* Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie", ust. 1 i 2 na str. 201. *c* Bez szkół dla dorosłych, szkolnego 2004/05 łącznie: *e* – ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *f* – z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogól pełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi od roku szkolnego 2005/06 i technikami od roku szkolnego 2006/07. *k* Od roku wymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych; bez cudzoziemców. *m* Z poprzed

a Based on balances. b See general notes to the chapter "Education", item 1 and 2 on page 201. c Excluding schools for adults, except cluding: e – special job-training schools, f – supplementary schools: general secondary and technical secondary respectively. g Leading ary since 2005/06 school year and technical secondary since 2006/07 school year respectively. k Since 2004/05 school year including location as well as teaching centres in another location, excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of Inter "Education", item 19 on page 205.

2011	2012	2013	2014	SPECIFICATION	No.
NALNA. MIESZKANIA (dok.)					
TURE. DWELLINGS (cont.)					
				Dwelling stocks [a] *(in 2000 – inhabited; as of 31 XII):*	
				dwellings:	
1124,1	1137,2	1149,5	1163,0	*in thousands*	1
325,3	328,5	331,5	334,9	*per 1000 population*	2
1316,2	1329,7	1343,2	1357,3	*rooms per 1000 population*	3
				usful floor area of dwellings in m^2*:*	
25965,1	26314,1	26663,3	27016,0	*per 1000 population*	4
79,8	80,1	80,4	80,7	*average per dwelling*	5
				Dwellings completed:	
				dwellings:	
13,8	14,8	13,6	14,6	*in thousands*	6
4,0	4,3	3,9	4,2	*per 1000 population*	7
17,4	18,6	17,5	17,9	*rooms per 1000 population*	8
				useful floor area of dwellings in m^2*:*	
429,3	462,9	441,7	435,7	*per 1000 population*	9
107,3	108,1	112,6	103,3	*average per dwelling*	10
I WYCHOWANIE					
TION [b]					
				Pupils and students in schools [c] *(as of beginning of the school year) in thous.:*	
209,6	208,1	208,9	227,4	*primary* [d]	11
114,8	111,2	108,2	105,6	*lower secondary*	12
26,2	24,8	23,6	25,1	*basic vocational* [e]	13
50,9	48,5	46,4	45,1	*general secondary* [f]	14
2,6	1,4	0,6	–	*specialized secondary*	15
48,9	47,5	46,6	46,3	*technical secondary* [f]	16
0,9	0,9	0,9	0,9	*general art* [g]	17
26,6	25,5	22,4	21,6	*post-secondary*	18
				Graduates in schools [c] *in thous.:*	
36,1	34,4	34,5	33,5	*primary*	19
38,6	36,8	36,6	35,0	*lower secondary*	20
9,6	9,3	8,6	5,4	*basic vocational* [e]	21
17,6	17,0	16,3	15,4	*general secondary* [i]	22
1,3	1,0	0,7	0,5	*specialized secondary*	23
12,2	11,8	11,2	10,5	*technical secondary* [i]	24
0,2	0,2	0,2	0,2	*general art* [g]	25
6,6	7,3	7,3	6,7	*post-secondary*	26
11,8	11,3	10,7	9,2	*Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools* [ik] *(excluding schools for adults) per 1000 population*	27
165,7	159,4	149,8	143,0	*Students of higher education institutions* [l] *(as of 30 XI) in thous.*	28
47,9	45,8	43,5	41,0	*Graduates of higher education institutions* [lm] *in thous.*	29
27,1	26,0	23,1	20,2	*Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.*	30

z wyjątkiem szkół policealnych. *d* Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. *e, f* Od roku nokształcącymi i technikami. *g* Dające uprawnienia zawodowe. *h* Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI. *i* Łącznie z uzuszkolnego 2004/05 łącznie z liceami profilowanymi i szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. *l* Łącznie z filiami, zamiejsconiego roku akademickiego, a w roku 2000 – z roku kalendarzowego; patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie", ust. 19 na str. 205.

post-secondary schools. d Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. e, f Since 2004/05 school year into professional certification. h Data include graduates of 8th and 6th grade. i Including supplementary general schools: general secondspecialized secondary schools as well as special job-training schools. l Including branch sections, basic organizational units in another nal Afairs; excluding foreigners. m From the previous academic year, and in 2000 – the calendar year; see general notes to the chapter

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010
					EDUKACJA [a]
					EDUCA
1	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	9,4	10,0	7,0	6,5
	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):				
2	miejsca w przedszkolach w tys.	73,4	72,7	84,9	90,0
3	dzieci [b] w tys.	85,8	86,0	102,6	108,1
4	w przedszkolach	70,9	69,7	83,9	88,1
5	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	14,9	16,3	17,6	19,2
6	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	440	493	601	589
					OCHRONA ZDROWIA [c]
					HEALTH CARE [c] AND
	Pracownicy medyczni [d] (stan w dniu 31 XII):				
7	lekarze	6073	5662	5026	4984
8	lekarze dentyści	580	558	499	483
9	pielęgniarki [e]	13433	13918	12782	13442
10	Łóżka w szpitalach ogólnych [f] (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	48	47	47	45
11	Leczeni w szpitalach ogólnych (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) na 10 tys. ludności	1656	1802	2035	2021
12	Przychodnie [h] (stan w dniu 31 XII)	814	960	1401	1493
13	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	685	832	1013	1027
14	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę ogólnodostępną	4884	4053	3365	3356
	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:				
15	lekarskie	4,9	6,0	6,6	6,5
16	stomatologiczne	0,4	0,4	0,6	0,6
17	Dzieci w żłobkach [i] i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku [k] do lat 3	15,3	16,2	18,7	18,6
					KULTURA.
					CULTURE.
18	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	761	736	718	714
19	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3544	3535	3512	3469
20	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	189	184	163	160
	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.:				
21	na 1000 ludności	3941	3860	3330	3243
22	na 1 czytelnika	20,9	21,0	20,4	20,3
23	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,3	1,2	1,3	1,3
24	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych [l] na 1000 ludności	211	169	215	246
25	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	74	79	86	86
26	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	345	324	326	327

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie", ust. 1 i 2 na str. 201. *b* Od roku 2008 łącznie z – nieuwzględnionymi w po przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanych jako zakłady opieki zdrowotnej). *c* Od z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgniarska. *e* Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. *f* Bez wek (ok. 600 łóżek). *h* Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna", ust. 3 na str. 236. *i* Łącznie z oddziałami żłobko zowanymi w plenerze. *m* Łącznie ze zwiedzającymi Wielkopolski Park Narodowy.

a See general notes to the chapter "Education", item 1 and 2 on page 201. b Since 2008 including, entities excluding in division forming health care activities (unit the 2011 defined as health care institution). c Since 2012 data include health care: of the Ministry cluding persons for whom the primary workplace is a medical and nurse practice. e Including master nurses. f Excluding day places in 600 beds). h See general notes to the chapter "Health care and social welfare", item 3 on page 236. i Including nursery wards. k Until of the National Park of Wielkopolska.

2011	2012	2013	2014	SPECIFICATION	No.
I WYCHOWANIE (dok.)					
TION[a] (cont.)					
6,9	6,8	6,7	5,6	*Graduates of schools for adults in thous.*	1
				Pre-primary education (as of beginning of the school year):	
95,9	101,3	107,2	109,9	*places in nursery schools in thous.*	2
118,0	124,2	132,2	125,1	*children[b] in thous.*	3
93,5	99,2	103,9	101,9	*in nursery schools*	4
23,3	23,6	26,5	21,6	*in pre-primary sections in primary schools*	5
589	602	617	692	*Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6*	6
I POMOC SPOŁECZNA					
SOCIAL WELFARE					
				Medical personnel[d] (as of 31 XII):	
4882	5007	5058	5503	*doctors*	7
336	402	369	491	*dentists*	8
13354	15132	14026	14367	*nurses[e]*	9
45	47	42[g]	45	*Beds in general hospitals[f] (as of 31 XII) per 10 thous. population*	10
2080	2101	2016[g]	2062	*In-patients in general hospitals (excluding inter-ward patient transfer) per 10 thous. population*	11
1783	1801	1807	1817	*Out-patients departments[h] (as of 31 XII)*	12
1053	1137	1155	1185	*Generally available pharmacies (as of 31 XII)*	13
3282	3045	3002	2930	*Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy*	14
				Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	
6,8	6,8	6,9	7,1	*medical*	15
0,7	0,7	0,7	0,7	*dental*	16
23,5	30,9	39,2	54,4	*Children in nurseries[i] and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children[k] up to age 3*	17
TURYSTYKA					
TOURISM					
709	704	693	694	*Public libraries (including branches; as of 31 XII)*	18
3461	3446	3452	3437	*Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.*	19
157	155	155	152	*Public library borrowers per 1000 population*	20
				Public library loans in vol.:	
3245	3515	3142	3093	*per 1000 population*	21
20,7	22,7	20,3	20,3	*per borrower*	22
1,3	1,3	1,3	1,3	*Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population*	23
246	190	185	213	*Audience in theatres and music institutions[l] per 1000 population*	24
86	83	88	90	*Museums with branches (as of 31 XII)*	25
441	632[m]	303	320	*Museum and exhibition visitors per 1000 population*	26

dziale według rodzaju placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi; w latach 2009–2012 bez wychowania 2012 r. łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. *d* Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. *g* Dane nie obejmują 2 placówymi. *k* Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. *l* Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami orga-

according to type, pre-primary education groups and pre-primary points; in 2009–2012 excluding pre-primary education in the units per-of National Defence, the Ministry of Interior, the Internal Security Agency. d Since 2005 working directly with a patient; since 2006 in-hospital wards; since 2008 including beds and incubators for newborns. g Data for general hospitals do not include 2 hospitals (about 2010 excluding children's clubs. l Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events. m Including visitors

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010
					KULTURA. *CULTURE.*
1	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	56	46	41	38
2	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	5,2	6,9	7,3	7,1
3	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	571	709	1002	945
	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:				
4	radiowi	261	258	202	197
5	telewizyjni	254	250	195	191
6	Obiekty noclegowe turystyki [a] (stan w dniu 31 VII)	615	530	547	625
7	w tym hotele	79	125	180	209
8	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	126,0	110,5	112,8	124,6
9	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	336	364	428	465
					ROLNICTWO [b] *AGRICULTURE* [b]
10	Użytki rolne (stan w czerwcu) [cd] w tys. ha	1839,0	1760,6	1755,1	1773,5
11	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	98,9	99,2
12	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) [de] w tys. ha	1502,9	1458,7	1508,5	1461,3
	w tym w %:				
13	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	72,6	72,3	71,2	69,1
14	w tym: pszenica	15,7	13,3	14,3	14,2
15	żyto	20,8	15,5	14,5	13,0
16	ziemniaki	6,7	4,0	2,9	2,7
17	buraki cukrowe	3,9	3,6	2,8	2,9
	Zbiory w tys. t:				
18	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	2976,7	3637,1	4181,7	3780,2
19	w tym: pszenica	816,7	848,8	1010,9	952,5
20	żyto	655,1	574,7	655,6	599,3
21	ziemniaki [f]	2141,6	1060,3	981,0	928,9
22	buraki cukrowe	2524,9	2309,4	2423,4	2100,2
	Plony z 1 ha w dt:				
23	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	27,3	34,5	38,9	37,4
24	w tym: pszenica	34,6	43,8	47,0	45,9
25	żyto	21,0	25,4	30,0	31,5
26	ziemniaki [f]	212	180	226	233
27	buraki cukrowe	429	437	579	491
	Zwierzęta gospodarskie [d] (stan w czerwcu):				
	bydło:				
28	w tysiącach sztuk	785,6	719,5	845,4	843,9
29	na 100 ha użytków rolnych [c] w szt.	42,4	40,9	46,8	47,6
	trzoda chlewna (w latach 2000–2009 oraz 2011–2013 – stanw końcu lipca):				
30	w tysiącach sztuk	4504,7	4818,5	4199,1	4813,3
31	na 100 ha użytków rolnych [c] w szt.	243,1	237,7	232,3	271,4
	Produkcja na 1 ha użytków rolnych [c]:				
32	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) [g] w kg	365,9	460,6	430,5	484,4
33	mleka krowiego w l	686,5	752,2	818,1	807,0

a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. *b* Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo", ust. oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). *f* Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. *g* Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzo

a Since 2011 concern establishments 10 and more bed places. b Data are presented according to the official residence of land user. cultural land who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter "Agriculture, hunting and forestry", intended for ploughing (green fertilizers). f Since 2010 excluding kitchen gardens. g Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh,

2011	2012	2013	2014	SPECIFICATION	No.
TURYSTYKA (dok.)					
TOURISM (cont.)					
44	42	45	45	*Fixed cinemas (as of 31 XII)*	1
7,4	7,0	7,7	8,1	*Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population*	2
1039	834	1029	1142	*Audience in fixed cinemas per 1000 population*	3
				Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:	
195	195	196	196	*radio*	4
188	188	189	188	*television*	5
692	703	710	711	*Tourist accommodation establishments* [a] *(as of 31 VII)*	6
217	216	222	231	*of which hotels*	7
				Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population	8
123,4	122,1	120,5	122,7		
482	467	461	509	*Tourists accommodated per 1000 population*	9
I LEŚNICTWO					
AND FORESTRY					
1781,0	1800,1	1748,2	1795,1	*Agricultural land (as of June)* [cd] *in thous. ha*	10
99,3	98,8	99,4	99,2	*of which in good agricultural condition in %*	11
1469,6	1475,1	1423,5	1472,9	*Sown area (as of June)* [de] *in thous. ha*	12
				of which in %:	
69,7	63,6	65,6	64,1	*basic cereals (including cereal mixed)*	13
14,4	10,6	13,9	16,7	*of which: wheat*	14
12,8	13,2	16,7	12,4	*rye*	15
2,8	2,7	2,3	2,1	*potatoes*	16
2,9	3,2	2,9	2,9	*sugar beets*	17
				Crop production in thous. t:	
3365,0	3381,9	3653,5	4100,4	*basic cereals (including cereal mixed)*	18
870,0	634,6	966,6	1278,3	*of which: wheat*	19
457,2	577,5	743,7	611,6	*rye*	20
1032,1	1085,1	826,0	862,0	*potatoes* [f]	21
2579,4	2844,0	2450,2	2962,0	*sugar beets*	22
				Yields per 1 ha in dt:	
32,9	36,0	39,1	43,4	*basic cereals (including cereal mixed)*	23
41,1	40,7	48,9	52,1	*of which: wheat*	24
24,3	29,6	31,4	33,5	*rye*	25
254	274	249	277	*potatoes* [f]	26
607	607	590	699	*sugar beets*	27
				Livestock [d] *(as of June):*	
				cattle:	
856,6	860,6	920,8	889,3	*in thousand heads*	28
48,1	47,8	52,6	49,5	*per 100 ha of agricultural land* [c] *in heads*	29
				pigs (in years 2000–2009 and 2011–2013 – as of the end of July):	
4255,4	3815,8	3940,9	4134,6	*in thousand heads*	30
238,9	212,0	225,4	230,3	*per 100 ha of agricultural land* [c] *in heads*	31
				Production per 1 ha of agricultural land [c]*:*	
				of animals for slaughter in terms of meat	32
455,9	450,6	474,5	510,4	*(including fats and pluck)* [g] *in kg*	
827,8	903,1	1003,0	915,9	*of cows' milk in l*	33

c Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha 3 na str. 291. *d* W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. *e* Od 2010 r. bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych wego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

c Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agri- item 3 na page 291. d In 2010 data of the Agricultural Census. e Since 2010 excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010
					ROLNICTWO [a]
					AGRICULTURE [a]
	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych [b]:				
1	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	448,7	422,4	521,2	676,8
2	ziemniaki w kg	128,5	122,8	123,4	126,1
3	buraki cukrowe w kg	1362,6	1311,7	1340,9	1111,9
4	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) [c] w kg	246,7	366,3	355,9	394,1
5	mleko krowie w l	435,5	626,4	676,1	702,2
	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych [bde] w kg:				
6	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	109,1	114,6	154,6	150,5
7	wapniowych	107,0	78,7	47,4	45,7
8	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. – stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych [be] w szt.	7,6	8,3	9,1	8,6
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	770,3	779,3	783,8	784,7
	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):				
10	w tysiącach hektarów	750,2	760,0	763,2	764,1
11	na 1 mieszkańca w ha	0,224	0,225	0,224	0,222
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	25,2	25,5	25,6	25,6
13	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m^3	298,8	343,9	373,2	378,4
					PRZE
					INDU
	Produkcja sprzedana przemysłu:				
14	w milionach złotych (ceny bieżące)	.	78588,4	98370,8	103799,6
15	rok poprzedni =100 (ceny stałe)	.	.	95,2	106,8
16	2005 = 100 (ceny stałe)	.	100,0	112,8	120,4
17	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	255932	307672	329693
18	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	23330	28906	30161
					BUDOW
					CONSTRU
	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej [f] (ceny bieżące):				
19	w milionach złotych	.	8182,4	14277,0	15209,1
20	w tym sektor prywatny w %	.	97,7	98,8	98,7
21	na 1 mieszkańca w zł	.	2429	4195	4419
					TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ
					TRANSPORT AND COMMUNI
	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe [g]:				
22	w kilometrach	2295	1942	2022	2038
23	na 100 km^2 powierzchni ogólnej w km	7,7	6,5	6,8	6,8
	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):				
24	w kilometrach	23681	25122	26768	26945
25	na 100 km^2 powierzchni ogólnej w km	79,4	84,2	89,7	90,3
	Samochody osobowe zarejestrowane [h]:				
26	w tysiącach sztuk	1045,7	1262,0	1677,8	1745,6
27	na 1000 ludności	313	374	492	506

a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. *b* Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działal sa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej ciepłej. *d* W roku gospodarczym. *g* Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami infra

a Data are presented according to the official residence of land user. b Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who scale. c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. d In farming year. e In 2010 Koleje Państwowe (PKP), as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure. h Since 2011 includ

2011	2012	2013	2014	SPECIFICATION	No.
I LEŚNICTWO (dok.)					
AND FORESTRY (cont.)					
				Procurement of agricultural products per ha of agricultural land[b]*:*	
576,1	592,4	657,4	692,0	*basic cereal grains (including cereal mixed) in kg*	1
157,6	205,2	204,9	232,2	*potatoes in kg*	2
1419,5	1486,1	1532,0	1542,6	*sugar beets in kg*	3
392,3	372,2	437,4	466,0	*animals for slaughter in terms of meat (including fats)*[c] *in kg*	4
735,0	760,0	805,3	856,1	*cows' milk in l*	5
				Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per ha of agricultural land[bde] *in kg:*	
172,9	161,9	151,1	158,2	*mineral or chemical (including mixed fertilizers)*	6
41,0	59,4	41,2	53,8	*lime*	7
.	.	8,8	.	*Agricultural tractors (as of June; in 2000 – as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land*[be] *in units*	8
785,9	786,5	786,7	787,6	*Forest land (as of 31 XII) in thous. ha*	9
				Forest areas (as of 31 XII):	
765,3	766,2	766,6	767,5	*in thousand hectares*	10
0,221	0,221	0,221	0,221	*per capita in ha*	11
25,7	25,8	25,7	25,7	*Forest cover (as of 31 XII) in %*	12
383,7	391,3	405,8	445,3	*Removals (timber) per 100 ha of forest area in* m^3	13
MYSŁ					
STRY					
				Sold production of industry:	
120213,6	125118,5	133444,6	141205,2	*in million zlotys (current prices)*	14
110,8	102,1	105,4	106,5	*previous year =100 (constant prices)*	15
133,4	136,2	143,6	152,9	*2005 = 100 (constant prices)*	16
371690	395578	424814	437111	*per employee in zl (current prices)*	17
34842	36173	38530	40699	*per capita in zl (current prices)*	18
NICTWO					
CTION					
				Sales of construction and assembly production[f] *(current prices):*	
16187,3	15120,1	15845,6	13886,3	*in million zlotys*	19
98,4	98,6	99,2	99,1	*of which private sector in %*	20
4692	4371	4575	4002	*per capita in zl*	21
– stan w dniu 31 XII					
CATIONS – as of 31 XII					
				Railway lines operated – standard gauge[g]*:*	
2022	1992	1907	1884	*in kilometres*	22
6,8	6,7	6,4	6,3	*per 100* km^2 *of total area in km*	23
				Hard surface public roads (urban and non-urban):	
27193	27381	27792	28010	*in kilometres*	24
91,2	91,8	93,2	93,9	*per 100* km^2 *of total area in km*	25
				Registered passenger cars[h]*:*	
1834,1	1890,9	1955,6	2016,9	*in thousand units*	26
531	546	564	581	*per 1000 population*	27

ności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. *c* Dotyczy mię- *e* W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. *f* Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. struktury kolejowej. *h* Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku.

do not conduct agricultural activities and owners of less than ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small data of the Agricultural Census. f Realized by construction units – by place of performing works. g Data concern rail network of Polskie ing having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010
					TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ
					TRANSPORT AND COMMUNI
	Placówki dla usług pocztowych [a]:				
1	w liczbach bezwzględnych	756	854	839	845
2	na 100 tys. ludności	22,6	25,3	24,6	24,5
	Telefoniczne łącza główne [b]:				
3	w tysiącach	961,9	985,6	720,7	686,5
4	na 1000 ludności	287,5	292,3	211,5	199,2
					HAN
					TRA
	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):				
5	w milionach złotych	33035,5	46953,3	73133,0	80042,3
6	na 1 mieszkańca w zł	9885	13939	21490	23258
7	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	38882 [c]	38424	33938	31182
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	86 [c]	88	100	111
					FINANSE
					PUBLIC
	Budżety gmin [d]				
	Dochody:				
9	w milionach złotych	2938,4	4633,1	6400,0	6891,7
10	na 1 mieszkańca w zł	1174	1821	2465	2615
	Wydatki:				
11	w milionach złotych	3107,9	4591,6	6892,0	7613,3
12	na 1 mieszkańca w zł	1242	1804	2654	2889
	Budżety miast na prawach powiatu				
	Dochody:				
13	w milionach złotych	1660,2	2352,9	3304,2	3456,2
14	na 1 mieszkańca w zł	1979	2857	4096	4289
	Wydatki:				
15	w milionach złotych	1740,2	2353,4	3722,3	4034,4
16	na 1 mieszkańca w zł	2075	2858	4614	5006
	Budżety powiatów				
	Dochody:				
17	w milionach złotych	1141,9	1386,6	1890,3	2091,4
18	na 1 mieszkańca w zł	456	545	728	793
	Wydatki:				
19	w milionach złotych	1148,0	1396,0	1944,1	2293,4
20	na 1 mieszkańca w zł	459	549	749	870
	Budżet województwa				
	Dochody:				
21	w milionach złotych	274,2	553,7	1913,3	1063,7
22	na 1 mieszkańca w zł	82	164	562	309
	Wydatki:				
23	w milionach złotych	270,0	583,6	1882,5	1122,9
24	na 1 mieszkańca w zł	81	173	553	326

a Dane dotyczą operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego); w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług tele w 2004 r. metody badania sklepów. *d* Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Data concern the appointed operator (until 2012 the public operator); in 2000 post offices and telecommunication service offices. survey. d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

2011	2012	2013	2014	SPECIFICATION	No.
– stan w dniu 31 XII (dok.)					
CATIONS – as of 31 XII (cont.)					
				Postal service offices [a]*:*	
835	824	750	690	*in absolute numbers*	1
24,2	23,8	21,6	19,9	*per 100 thous. population*	2
				Fixed main line [b]*:*	
599,0	507,8	495,4	453,5	*in thousands*	3
173,3	146,7	142,9	130,6	*per 1000 population*	4
DEL					
DE					
				Retail sales (current prices):	
91133,9	98479,1	108874,7	116205,9	*in million zlotys*	5
26414	28471	31436	33494	*per capita in zl*	6
32091	33418	32690	35285	*Shops (as of 31 XII) in thous.*	7
108	104	106	98	*Population (as of 31 XII) per shop*	8
PUBLICZNE					
FINANCE					
				Budgets of gminas [d]	
				Revenue:	
7466,2	7842,2	8073,6	8472,8	*in million zlotys*	9
2820	2949	3026	3165	*per capita in zl*	10
				Expenditure:	
7874,4	7889,3	7952,5	8509,2	*in million zlotys*	11
2974	2967	2981	3178	*per capita in zl*	12
				Budgets of cities with powiat status	
				Revenue:	
3521,3	3871,4	3831,5	3981,5	*in million zlotys*	13
4387	4840	4816	5026	*per capita in zl*	14
				Expenditure:	
4180,8	3939,7	3842,0	3746,4	*in million zlotys*	15
5209	4925	4829	4730	*per capita in zl*	16
				Budgets of powiats	
				Revenue:	
2207,5	2226,7	2236,3	2308,2	*in million zlotys*	17
834	837	838	862	*per capita in zl*	18
				Expenditure:	
2299,4	2201,8	2194,5	2284,4	*in million zlotys*	19
868	828	823	853	*per capita in zl*	20
				Budget of voivodship	
				Revenue:	
1248,4	1099,7	1170,7	1144,3	*in million zlotys*	21
362	318	338	330	*per capita in zl*	22
				Expenditure:	
1353,1	1136,1	1385,7	1226,9	*in million zlotys*	23
392	328	400	354	*per capita in zl*	24

komunikacyjnych. *b* Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. *c* Dane nieporównywalne w związku ze zmianą

b Data concern operators of the public telecommunication network. c Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010
					INWESTYCJE. *INVESTMENTS.*
	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				
1	w milionach złotych	11872,7	12774,3	18343,6	18883,9
2	na 1 mieszkańca w zł	3553	3792	5390	5487
	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				
3	w milionach złotych	122589,8	162854,1	214411,3	226208,2
4	na 1 mieszkańca w zł	36645	48290	62909	65630
					PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ *ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY*
5	Ogółem: w tysiącach	294,4	341,3	359,4	375,5
6	na 10 tys. ludności	880	1012	1054	1089
	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:				
7	w tysiącach	57,8	71,1	79,5	83,5
8	2000 = 100	100,0	122,9	137,5	144,4
	w tym:				
9	spółdzielnie	1,9	1,9	1,7	1,8
10	spółki handlowe	13,9	20,6	25,8	27,8
11	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	3,9	4,9	5,7	5,8
12	spółki cywilne	26,8	24,9	23,9	24,4
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:				
13	w tysiącach	236,5	270,2	279,8	291,9
14	2000 = 100	100,0	114,2	118,3	123,4
15	na 10 tys. ludności	707	801	821	847
					RACHUNKI *REGIONAL*
	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				
16	w milionach złotych	.	.	.	135751
17	na 1 mieszkańca w zł	.	.	.	39445
18	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni = 100	.	.	.	.
	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				
19	w milionach złotych	.	.	.	119647
20	na 1 mieszkańca w zł	.	.	.	34766
	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				
21	w milionach złotych	.	.	.	83801
22	na 1 mieszkańca w zł	.	.	.	24350
23	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni = 100	.	.	.	.

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. *b* Bez osób prowadzących gospodar

a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. b Excluding persons tending private farms

2011	2012	2013	2014	SPECIFICATION	No.
ŚRODKI TRWAŁE [a] *FIXED ASSETS* [a]					
				Investment outlays (current prices):	
20831,9	21075,4	18874,4	22386,5	*in million zlotys*	1
6038	6093	5450	6452	*per capita in zl*	2
				Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):	
239306,3	260002,1	276840,7	295229,0	*in million zlotys*	3
69254	75097	79850	85017	*per capita in zl*	4
W REJESTRZE REGON [b] – stan w dniu 31 XII *IN THE REGON REGISTER* [b] *– as of 31 XII*					
376,5	388,0	397,9	404,4	*Total: in thousands*	5
1090	1121	1148	1165	*per 10 thous. population*	6
				Legal persons and organizational entities without legal personality:	
86,9	92,9	97,9	103,6	*in thousands*	7
150,2	160,6	169,3	179,2	*2000 = 100*	8
				of which:	
1,8	1,8	1,9	2,0	*cooperatives*	9
30,1	33,1	36,7	40,5	*commercial companies*	10
6,1	6,3	6,6	7,0	*of which with foreign capital participation*	11
24,9	25,2	25,4	25,5	*civil law partnerships*	12
				Natural persons conducting economic activity:	
289,6	295,1	299,9	300,8	*in thousands*	13
122,5	124,8	126,8	127,2	*2000 = 100*	14
838	852	865	866	*per 10 thous. population*	15
REGIONALNE [c] *ACCOUNTS* [c]					
				Gross domestic product (current prices):	
147487	154821	159784	.	*in million zlotys*	16
42747	44760	46135	.	*per capita in zl*	17
105,4	102,7	101,7	.	*Gross domestic product (constant prices) – previous year = 100*	18
				Gross value added (current prices):	
129793	137333	141890	.	*in million zlotys*	19
37618	39704	40968	.	*per capita in zl*	20
				Gross nominal disposable income in the households sector:	
89142	93179	94106	.	*in million zlotys*	21
25836	26939	27171	.	*per capita in zl*	22
101,6	100,5	99,9	.	*Gross real disposable income in the households sector – previous year = 100*	23

stwa indywidualne w rolnictwie. *c* Dane za lata 2010–2012 skorygowano.
in agriculture. c Data for 2010–2012 have been adjusted.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. **POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA**
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina *Gmina*	W stopniach i minutach *In degrees and minutes*	W km *In km*	*SPECIFICATION*
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				*Extreme points of the voivodship border:*
na północ (szerokość geograficzna północna)	Okonek	53°39′	x	*in the north (northern geographic latitude)*
na południe (szerokość geograficzna północna)	Rychtal	51°06′	x	*in the south (northern geographic latitude)*
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Międzychód	15°46′	x	*in the west (eastern geographic longitude)*
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Chodów	19°06′	x	*in the east (eastern geographic longitude)*
Rozciągłość: z południa na północ	x	2°33′	291,6	*Extent: from south to north*
z zachodu na wschód	x	3°20′	229,5	*from west to east*

Ź r ó d ł o: dane Departamentu Geodezji, Kartografii i Gospodarki Mieniem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.
S o u r c e: data of the Department of Geodesy, Cartography and Estate Management of the Marshal Office of the Wielkopolska Region.

TABL. 2. **POWIERZCHNIA I GRANICE W 2014 R.**
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2014
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych *In absolute numbers*	W odsetkach *In percent*	*SPECIFICATION*
Powierzchnia w km^2	29826	x	*Area in km^2*
Długość granic w km	1534	100,0	*Length of borders in km*
z województwami:			*with voivodships:*
pomorskim	66	4,3	*pomorskie*
kujawsko-pomorskim	409	26,6	*kujawsko-pomorskie*
łódzkim	295	19,2	*łódzkie*
opolskim	50	3,2	*opolskie*
dolnośląskim	225	14,7	*dolnośląskie*
lubuskim	292	19,1	*lubuskie*
zachodniopomorskim	197	12,9	*zachodniopomorskie*

Ź r ó d ł o: dane Departamentu Geodezji, Kartografii i Gospodarki Mieniem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.
S o u r c e: data of the Department of Geodesy, Cartography and Estate Management of the Marshal Office of the Wielkopolska Region.

TABL. 3. **UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI**
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina *Gmina*	Wzniesienie nad poziom morza w m *Elevation above sea level in m*	*SPECIFICATION*
Najwyżej położony punkt – Kobyla Góra	Kobyla Góra	283,8	*Highest point – Kobyla Góra*
Najniżej położony punkt – Brzeg Warty (Zamyślin)	Międzychód	28,9	*Lowest point – Brzeg Warty (Zamyślin)*
Najwyżej położona miejscowość – Zmyślona Parzynowska	Kobyla Góra	272,0	*Highest locality – Zmyślona Parzynowska*
Najniżej położona miejscowość – Mierzyn	Międzychód	33,0	*Lowest locality – Mierzyn*

Ź r ó d ł o: dane Departamentu Geodezji, Kartografii i Gospodarki Mieniem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.
S o u r c e: data of the Department of Geodesy, Cartography and Estate Management of the Marshal Office of the Wielkopolska Region.

TABL. 4. **WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE**
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS AND FALLS

ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE *RESERVOIRS AND FALLS*	Rzeka *River*	Rok uruchomienia *Year opened*	Całkowita pojemność przy maksymalnym piętrzeniu w hm^3 *Total capacity at maximum accumulation in hm^3*	Powierzchnia przy maksymalnym piętrzeniu w km^2 *Area at maximum accumulation in km^2*	Maksymalna wysokość piętrzenia lub spadu w m *Maximum height of accumulation or fall in m*
Słupca	Meszna	1965	6,4	2,6	3,4
Jastrowie	Gwda	1931	6,2	1,5	7,2
Szałe	Pokrzywnica	1978	4,4	1,5	4,8
Ptusza	Gwda	1933	4,0	2,0	6,0
Podgaje	Gwda	1930	3,9	1,2	9,3
Koszyce	Ruda	1981	2,6	1,0	4,8
Dobrzyca	Gwda	1912	2,2	0,9	4,8
Jutrosin	Orla	2011	2,1	0,9	2,5

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
S o u r c e: data Ministry of the Environment and Ministry of Agriculture and Rural Development.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO W 2014 R.
Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF THE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP IN 2014
As of 31 XII

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS) W 2015 R.

Stan w dniu 1 I

DIVISION OF THE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS) IN 2015

As of 1 I

Liczba powiatów, liczba miast na prawach powiatu
Udział w ogólnej liczbie ludności[a] w %

Number of powiats, number of cities with powiat status
Share in total number of population[a] in %

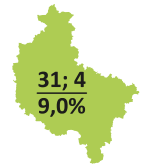

PODREGIONY (NTS 3)
SUBREGIONS (NTS 3)

57 – kaliski
Powiaty *Powiats* (NTS 4)
- jarociński (4)
- kaliski (11)
- kępiński (7)
- krotoszyński (6)
- ostrowski (8)
- ostrzeszowski (7)
- pleszewski (6)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4)
City with powiat status (NTS 4)
- Kalisz (1)

58 – koniński
Powiaty *Powiats* (NTS 4)
- gnieźnieński (10)
- kolski (11)
- koniński (14)
- słupecki (8)
- turecki (9)
- wrzesiński (5)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4)
City with powiat status (NTS 4)
- Konin (1)

59 – leszczyński
Powiaty *Powiats* (NTS 4)
- gostyński (7)
- grodziski (5)
- kościański (5)
- leszczyński (7)
- międzychodzki (4)
- nowotomyski (6)
- rawicki (5)
- wolsztyński (3)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4)
City with powiat status (NTS 4)
- Leszno (1)

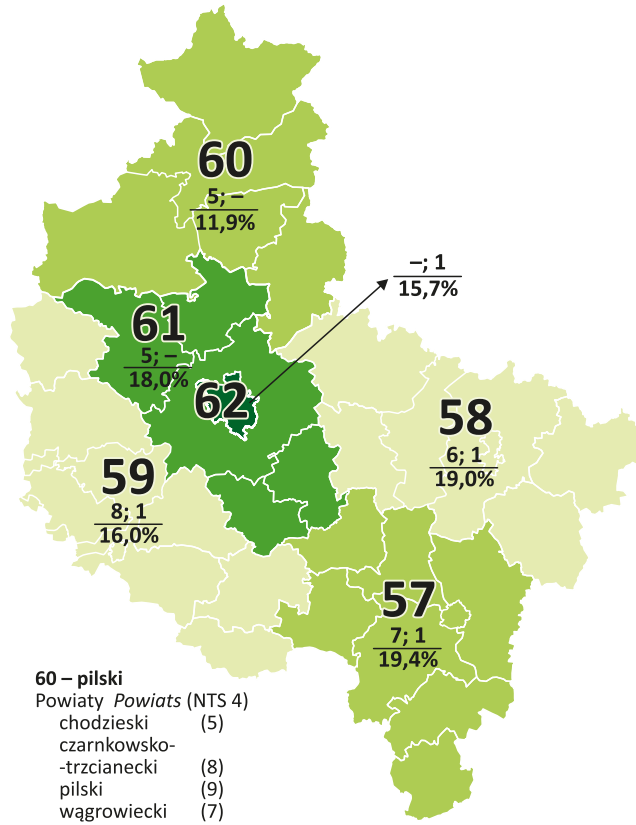

60 – pilski
Powiaty *Powiats* (NTS 4)
- chodzieski (5)
- czarnkowsko-trzcianecki (8)
- pilski (9)
- wągrowiecki (7)
- złotowski (8)

61 – poznański
Powiaty *Powiats* (NTS 4)
- obornicki (3)
- poznański (17)
- szamotulski (8)
- średzki (5)
- śremski (4)

62 – m. Poznań
Miasto na prawach powiatu (NTS 4)
City with powiat status (NTS 4)
- Poznań (1)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).
Number of gminas (NTS 5) is given in parentheses.

a Stan w dniu 31 XII 2014 r.; odpowiednio: dla województwa – udział w kraju, dla podregionów – udział w województwie.
a *As of 31 XII 2014; respectively: for voidship – share in country, for subregions – share in voivodship.*

TABL. 5. **TEMPERATURY POWIETRZA**
AIR TEMPERATURES

STACJE METEOROLOGICZNE *METEOROLOGICAL STATIONS*	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m *Station elevation above the sea level in m*	Temperatury w °C *Temperatures in °C*						
		średnie [a] *average* [a]				skrajne *extreme*		amplitudy temperatur skrajnych *amplitudes of extreme temperature*
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2014	maksimum *maximum*	minimum *minimum*	
						1971–2014		
Poznań	87	8,5	8,8	9,2	10,5	37,0	-28,5	65,5
Kalisz	138	8,4	8,8	9,1	10,3	38,0	-28,5	66,5

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.
Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.
a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.
S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 6. **OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE**
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJE METEOROLOGICZNE *METEOROLOGICAL STATIONS*	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m *Station elevation above the sea level in m*	Roczne sumy opadów w mm *Total annual precipitation in mm*				Średnia prędkość wiatru w m/s *Average wind velocity in m/s*	Usłonecznienie w h *Insolation in h*	Średnie zachmurzenie w oktantach [a] *Average cloudiness in octants* [a]
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2014			
		średnie [b] *average* [b]			2014			
Poznań	87	507	555	535	558	3,4	1962	5,2
Kalisz	138	507	505	511	530	3,5	1790	5,6

a Stopień zachmurzenia nieba: od 0 (niebo bez chmur) do 8 (całkowicie pokryte chmurami). *b* Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.
Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.
a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.
S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja ta wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji „grunty zabudowane i zurbanizowane"), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji „wody śródlądowe stojące") oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst: Dz. U. 2013 poz. 1205), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I–III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV–VI wytworzone z gleb organicznych. Do 2008 r., zgodnie z art. 12, ust. 15 ustawy, rada gminy mogła podjąć uchwałę o objęciu ochroną na jej obszarze również gruntów rolnych zaliczonych do klas bonitacyjnych IV, IVa, IVb wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI – najniższą.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby

CHAPTER II
ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

1. *Information regarding the* ***geodesic status and directions in land use of voivodship*** *is classified according to ownership and register groups, of land included in the land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws, No. 38, item 454).*

A land register introduced since 2002 changes primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previously was included in the item "built-up and urbanized land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item), in agricultural land.

Data regarding ***agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes*** *concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text: Journal of Laws 2013 item 1205), which protects all agricultural land included in quality classes I–III as well as agricultural land included in quality classes IV–VI, comprised of organic soils. Until 2008, in accordance with Art. 12, item 15 of the Law, a gmina council might also resolve to protect agricultural land of IV, IVa, IVb quality classes, originating from mineral-derived soils and located within the gmina. Since 2009 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.*

Quality classes of agricultural land *describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest.*

2. *Data regarding* ***devastated and degraded land requiring reclamation and management*** *concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).*

Reclamation of land *consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate*

terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie gruntów zrekultywowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)" – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam^3 i więcej wody podziemnej albo 20 dam^3 i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam^3 i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych" – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej" wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

– są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,

landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

***Development of reclaimed land** is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.*

***3.** Information regarding **water withdrawal** concerns:*

1) in the item "for production purposes (excluding agriculture, forestry and fishing)" – organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam^3 or more of underground water, or 20 dam^3 or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam^3 or more of wastewater annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines and construction facilities which is discharged to reservoir without further use;
2) in the item "irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds" – agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha or more in area;
3) in the item "exploitation of water supply network" – all entities responsible for the management of the water supply network (including housing cooperatives, water companies, waterworks and workplaces etc.).

***4.** Data regarding **wastewater** concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment of wastewater treatment plants** concerns the same entities.*

***Wastewater requiring treatment** is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage systems of entities engaged in production (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.*

***Cooling water** comprises wastewater with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.*

***Cooling water not requiring treatment** is water which meets the following conditions:*

– is discharged in waters by a separate sewage system,

– ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
– temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich odpływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzaniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogennych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni niepracujących na sieci kanalizacyjnej).

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

– *the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,*
– *the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.*

*Data regarding **treated wastewater** concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.*

***Mechanical treatment of wastewater** is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.*

***Chemical treatment of wastewater** consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.*

***Biological treatment of wastewater** occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from wastewater.*

***Increased biogen removal (disposal) from sewage** occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.*

*A **few steps treatment,** mechanical and biological or mechanical, chemical and biological of discharging wastewater was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).*

*Data on **municipal wastewater treatment plants** concern those of them, which are used to treat wastewater drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported wastewater (i.e., waste water treatment plants not working within sewage network).*

*Data **concerning the population connected to wastewater treatment plants** are presented on a basis of a number of people served by wastewater treatment plants working on sewage network.*

5. Informacje o źródłach i wielkości **emisji zanieczyszczeń powietrza** z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o stanie **wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późn. zm.).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została na drodze pomiarów albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

6. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 IV 2004 r. (jednolity tekst: Dz. U. 2013 poz. 627, z późn. zm.). Formy te

5. Information regarding the sources and amounts of ***atmospheric pollutant emissions*** *from plants of significant nuisance to air quality as well as the* ***equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization*** *concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40, with later amendments).*

The established group of surveyed entities maintained annually which i.a. assures comparability of data, may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding ***particulate emission*** *concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.*

Data regarding ***gas emissions*** *concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).*

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

The emission volumes of different pollutant types from various sources *were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.*

6. Nature protection *consists in maintaining, sustainable utilisation and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, Natura 2000 areas, documentation sities, ecological arable lands, landscapenature complexes, monuments of nature.*

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text: Journal of Laws 2013 item 627, with later amendments);

tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów lub Ministra Środowiska, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Parki narodowe tworzy się w celu: zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

Rezerwaty przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania oraz popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcję korytarzy ekologicznych.

Sieć Natura 2000 obejmuje obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) oraz specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO), które do czasu utworzenia w drodze aktu prawnego są obszarami mającymi znaczenie dla Wspólnoty (OZW). Podstawą prawną jej funkcjonowania są: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 XI 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (zwana Dyrektywą Ptasią), określająca kryteria do wyznaczenia ostoi dla gatunków ptaków zagrożonych wyginięciem oraz dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 V 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (zwana Dyrektywą Siedliskową), określająca zasady ochrony pozostałych gatunków zwierząt, a także roślin i siedlisk przyrodniczych oraz procedury ochrony obszarów szczególnie ważnych przyrodniczo.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do

the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers or the Minister of the Environment, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

***National parks** include protected areas distinguishing by particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.*

National parks are created to: preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats, habitats of plants, animals or fungi.

***Nature reserves** include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state – ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.*

***Landscape parks** are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.*

***Protected landscape areas** include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.*

***Natura 2000** network includes Special Protection Areas (SPA) and Special Areas of Conservation (SAC) that until the creation by way of legal act are Sites of Community Importance (SCI). The legal basis for its functioning are: Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council dated 30 XI 2009 on the conservation of wild birds (Birds Directive), that specifies the criteria to designate and manage special protection areas for endangered bird species as well as Council Directive 92/43/EEC dated 21 V 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora (Habitats Directive), that specifies the rules of protection of the rest of the animal and plant species as well as natural habitats and the procedures of protection of especially important natural areas.*

***Documentation sites** are scientific and educationally important, not emerging on the earth*

wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych i nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

7. Dane o **odpadach** do 2012 r. opracowano w oparciu o Ustawę z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach, natomiast dane za rok 2013 i 2014 opracowano w oparciu o Ustawę z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach (DZ. U. z 2013 r., poz. 21).

Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach opracowane zostały zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r. rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz. U. 2001, Nr 112, poz. 1206).

Dane za 2014 r. dotyczące odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub unieszkodliwienia.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, z wyłączeniem odpadów komunalnych, lub posiadających 1 mln t i więcej odpadów nagromadzonych.

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakikolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu

surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

***Ecological arable lands** are worth of protection fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.*

***Landscape-nature complexes** are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.*

***Monuments of nature** are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien bushes, sources, waterfalls, exsurgents, stones ravines, erratic boulders and caves.*

***7.** Data on **waste** until 2012 have been elaborated on the basis of the Act of 27 IV 2001, whereas data for 2013 and 2014 was elaborated on the basis of the Law on Waste of 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013, item 21).*

***Waste** shall mean any substance or object which the holder thereof discards or intends or is required to discard.*

Information regarding waste was compiled on the basis of a catalogue of waste, based on the List of Waste introduced into legislation of the European Union 1 I 2002 by the decree of the Minister of the Environment (Journal of Laws from 2001, No. 112, item 1206).

Data in 2014 on waste recovered and disposed included waste treated by waste producer on its own. Data on waste recovered and disposed for previous years included waste treated both by waste producer on its own and transferred to other recipient for recovery or disposal.

*Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of hazardous waste or other than hazardous waste (excluding municipal waste) in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more.*

***Recovery of waste** is understood as any process, the main result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials which would otherwise have been used to*

przez zastąpienie innych materiałów, które w przeciwnym przypadku zostałyby użyte do spełnienia danej funkcji, lub w wyniku którego odpady są przygotowywane do spełnienia takiej funkcji w danym zakładzie lub ogólnie w gospodarce.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów, które obejmuje: wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów, magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady umieszczone na składowiskach i obiektach unieszkodliwiania odpadów (w tym hałdach, stawach osadowych).

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez, między innymi, właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

8. Dane o **nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej** oraz ich **efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 (z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów), jednostek, prowadzących działalność zaklasyfikowaną według

fulfill a particular function, or as a result of which waste is being prepared to fulfill that function, in the plant or generally in the economy.

***Disposal of waste** shall mean any operation which is not recovery even where the operation has as a secondary consequence the reclamation of substances or energy.*

***Waste storage** is a temporary waste storage including: preliminary storage of waste by its producer, temporary storage of waste by the one collecting waste, storage of waste by the one processing waste.*

***Landfilled waste** is understood as waste transferred to landfill areas and waste facility (including heaps, settling ponds).*

*Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.*

***Reclaimed waste landfills** are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.*

***8.** Data regarding **outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management** are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.*

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of private farms in agriculture as well as natural persons and partnerships conducting economic activity – keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity

PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa: obowiązkowe zabezpieczenia społeczne", a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

9. Fundusze ekologiczne – fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowy i wojewódzkie, a także do 2009 r. powiatowe i gminne) – są to fundusze tworzone m.in. z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowego i wojewódzkich) prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska – w ujęciu kasowym).

Zgodnie z ustawą z dnia 20 XI 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 215, poz. 1664) z dniem 1 I 2010 r. powiatowe oraz gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej uległy likwidacji, a ich przychody z tytułu opłat i kar środowiskowych oraz środki pieniężne i zobowiązania przejęły budżety powiatów i gmin. Do zadań powiatów i gmin należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar środowiskowych, stanowiących dochody budżetów powiatów i gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazaną do wojewódzkich funduszy.

classified according to NACE Rev. 2 to the section "Public administration and defence, compulsory social security" as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

9. Ecological funds – environmental protection and water management funds *(National and voivodship as well as until 2009 powiat and gmina) – are funds created from income originating i.a. from: payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: releasing air pollutants, landfilling waste as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground), the fines for violating environmental protection requirements, the repayments of loans granted for investors.*

Data conceming environmental protection and water management founds (National and voivodship) are presented on accrual basis (exluding fines for violating environmental protection requirements – on cash basis).

According to the Law on Amending the Environmental Protection Law and some other laws, dated 20 XI 2009 (Journal of Laws No. 215, item 1664) as of 1 I 2010, the powiat and gmina environmental protection and water management funds were liquidated and their revenues from environmental payments and fines as well as cash and liabilities are assumed by the powiats and gminas budgets. The objective of powiat and gmina is to finance environmental protection and water management in the amount at least egual to the amount of income from environmental payments and fines, consisting powiat and gmina budgets incomes and reduced by surplus of these incomes that is transfered to voivodship funds.

TABL. 1 (7). **STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015		2005	2015	*SPECIFICATION*
	w ha *in ha*			przyrost (+) lub ubytek (–) w ha w stosunku do 2014 r. *increase (+) or decrease (–) in ha in relation to 2014*	na 1000 mieszkańców [a] w ha *per 1000 population [a] in ha*		
Powierzchnia ogólna [b]	**2982559**	**2982651**	**2982650**	**–**	**886,3**	**858,9**	***Total area*** [b]
Użytki rolne	1963623	1948408	1935675	6024	583,5	557,4	*Agricultural land*
grunty orne	1567160	1576289	1515800	-57443	465,7	436,5	*arable land*
sady	20321	17436	15943	156	6,0	4,6	*orchards*
łąki trwałe	219292	207418	191464	-5094	65,2	55,1	*permanent meadows*
pastwiska trwałe	89954	81473	78956	-214	26,7	22,7	*permanent pastures*
grunty rolne zabudowane	43725	42910	110181	68168	13,0	31,7	*agricultural built-up areas*
grunty pod stawami	3875	5796	7360	334	1,2	2,1	*lands under ponds*
grunty pod rowami	19296	17086	15971	117	5,7	4,6	*lands under ditches*
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	776465	790704	797138	761	230,7	229,6	*Forest land as well as woody and bushy land*
lasy	767255	780795	786497	499	228,0	226,5	*forests*
grunty zadrzewione i zakrzewione	9210	9909	10641	262	2,7	3,1	*woody and bushy land*
Grunty pod wodami	41252	42646	43555	-14	12,3	12,5	*Lands under waters*
powierzchniowymi płynącymi	30161	34936	36861	110	9,0	10,6	*surface flowing*
powierzchniowymi stojącymi	11091	7710	6694	-124	3,3	1,9	*surface standing*
Grunty zabudowane i zurbanizowane	144578	150378	156842	1325	43,0	45,2	*Built-up and urbanized areas*
tereny mieszkaniowe	21816	28112	31918	703	6,5	9,2	*residential areas*
tereny przemysłowe	7361	8621	9331	179	2,2	2,7	*industrial areas*
tereny inne zabudowane	8324	11289	13339	315	2,5	3,8	*other built-up areas*
tereny zurbanizowane niezabudowane	5835	4119	3738	-155	1,7	1,1	*urbanized non-built-up areas*
tereny rekreacji i wypoczynku	7141	7164	7094	43	2,1	2,0	*recreational areas*
tereny komunikacyjne	88111	86380	87115	125	26,2	25,1	*transport areas*
drogi	78278	76346	77247	145	23,3	22,2	*roads*
kolejowe	8593	8736	8643	-25	2,6	2,5	*railway*
inne [c]	1240	1298	1225	5	0,4	0,4	*others* [c]
użytki kopalne	5990	4693	4307	115	1,8	1,2	*minerals*
Użytki ekologiczne	1431	1992	2566	122	0,4	0,7	*Ecological arable lands*
Nieużytki	40951	36693	35077	-1266	12,2	10,1	*Wasteland*
Tereny różne [d]	14259	11830	11797	-6952	4,2	3,4	*Miscellaneous land* [d]

a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2014. *b* Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi). *c* Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp., patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 57. *d* Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Population as of 31 XII, respectively for 2004 and 2014. b Land area (including inland waters). c Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. see general notes, item 1 on page 57. d Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

S o u r c e: data of Head Office Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (8). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE** [a]

AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w ha *in ha*				
O G Ó Ł E M	**186**	**591**	**343**	**474**	***T O T A L***
WEDŁUG RODZAJU GRUNTÓW *BY TYPE OF LAND*					
Użytki rolne	129	329	159	212	*Agricultural land*
klasy bonitacyjne:					*quality classes:*
mineralne: I–II	1	5	1	1	*mineral: I–II*
III	90	118	132	179	*III*
IV	19	162	10	12	*IV*
organiczne: IV	2	1	5	4	*organic: IV*
V–VI	17	43	11	16	*V–VI*
Inne grunty rolne	14	230	71	78	*Other agricultural land*
Grunty leśne	43	32	113	184	*Forest land*
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA *BY DIRECTIONS OF DESIGNATION*					
wyłączone:					*designated for:*
Na tereny osiedlowe	50	173	59	63	*Residential areas*
Na tereny przemysłowe	27	44	33	116	*Industrial areas*
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	13	25	3	9	*Roads and communication trails*
Pod użytki kopalne	60	299	192	231	*Minerals*
Na inne cele	36	50	56	56	*Other purposes*

a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ź r ó d ł o: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land.

S o u r c e: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land – data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (9). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**

DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w ha *in ha*				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	10535	9575	9081	10156	*Land requiring reclamation (as of 31 XII)*
zdewastowane	10331	9404	8856	9949	*devastated*
zdegradowane	204	171	225	207	*degraded*
Grunty (w ciągu roku):					*Land (during the year):*
zrekultywowane	779	288	297	268	*reclaimed*
w tym na cele:					*of which for purposes:*
rolnicze	210	245	258	119	*agricultural*
leśne	140	2	28	45	*forest*
zagospodarowane	639	141	208	74	*managed*

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (10). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		SPECIFICATION
	w hm^3 *in hm^3*				w odsetkach *in percent*	
O G Ó Ł E M	**1849,7**	**1582,0**	**1763,5**	**1704,8**	**100,0**	***T O T A L***
na cele:						*for purposes of:*
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych	1551,1	1266,4	1449,4	1385,8	81,3	*Production (excluding agriculture, forestry and fishing) – from own intakes*
w tym wody:						*of which waters:*
powierzchniowe	1528,1	1246,1	1428,0	1363,8	80,0	*surface*
podziemne	22,7	19,8	21,0	21,6	1,3	*underground*
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	98,8	115,5	117,2	117,0	6,9	*Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds*
Eksploatacji sieci wodociągowej [a]	199,9	200,1	196,9	202,0	11,8	*Exploitation of water supply network* [a]
wody: powierzchniowe	28,5	17,6	17,8	21,2	1,2	*waters: surface*
podziemne	171,3	182,5	179,1	180,7	10,6	*underground*

a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.
a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5 (11). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		SPECIFICATION
	w hm^3 *in hm^3*				w odsetkach *in percent*	
O G Ó Ł E M	**1806,3**	**1539,3**	**1724,9**	**1664,4**	**100,0**	***T O T A L***
Przemysł	1552,5	1267,1	1450,2	1386,6	83,3	*Industry*
w tym na cele produkcyjne	1548,1	1262,6	1446,4	1382,6	83,1	*of which for purposes of production*
Rolnictwo i leśnictwo [a]	98,8	115,5	117,2	117,0	7,0	*Agriculture and forestry* [a]
Eksploatacja sieci wodociągowej [b]	154,9	156,8	157,6	160,8	9,7	*Exploitation water supply network* [b]

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. *b* Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.
a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (12). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEŃ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**

AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych [a] w ha	22185	21031	21719	20671	*Area of irrigated agricultural land and forest land [a] in ha*
Powierzchnia napełnianych stawów rybnych [b] w ha	4851	4805	5086	5095	*Area of filled fish ponds [b] in ha*
Pobór wody [c] w dam^3	99584	115783	117537	117285	*Water withdrawal [c] in dam^3*
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	16432	16889	16436	16276	*for irrigation of agricultural and forest land*
na 1 ha	0,7	0,8	0,8	0,8	*per ha*
do napełniania i uzupełniania stawów rybnych	83152	98894	101101	101009	*for filling and completing fish ponds*
na 1 ha	17,1	20,6	19,9	19,8	*per ha*

a O powierzchni co najmniej 20 ha. *b* O powierzchni co najmniej 10 ha. *c* Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

a Area of 20 ha and more. b Area of 10 ha and more. c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (13). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI**

INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		*SPECIFICATION*
	w hm^3 *in hm^3*				w odsetkach *in percent*	
O G Ó Ł E M	**1695,1**	**1430,5**	**1626,1**	**1565,2**	**100,0**	***T O T A L***
odprowadzone bezpośrednio z zakładów [a]	1592,4	1324,8	1516,2	1455,6	93,0	*discharged directly by plants [a]*
w tym wody chłodnicze	1511,1	1230,2	1413,9	1350,2	86,3	*of which cooling water*
odprowadzone siecią kanalizacyjną	102,7	105,6	109,8	109,6	7,0	*discharged by sewage network*
W tym ścieki wymagające oczyszczania	184,0	200,2	212,2	215,1	13,7	*Of which wastewater requiring treatment*
oczyszczane	181,4	199,6	211,3	214,6	13,7	*treated*
mechanicznie	82,4	88,5	95,9	99,3	6,3	*mechanically*
chemicznie [b]	0,3	0,5	0,4	0,4	0,0	*chemically [b]*
biologicznie	16,3	20,4	20,4	20,2	1,3	*biologically*
z podwyższonym usuwaniem biogenów	82,5	90,2	94,6	94,8	6,1	*with increased biogene removal*
nieoczyszczane	2,7	0,6	0,9	0,4	0,0	*untreated*
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	1,6	0,6	0,5	0,3	0,0	*discharged directly by plants*
odprowadzone siecią kanalizacyjną	1,1	0,0	0,4	0,1	0,0	*discharged by sewage network*

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. *b* Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. b Data concerns only to industrial wastewater.

TABL. 8 (14). **ZAKŁADY[a] ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII

PLANTS[a] DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED
As of 31 XII

JEDNOSTKI	2005	2010	2013	2014	*ENTITIES*
O G Ó Ł E M	**210**	**220**	**216**	**213**	***T O T A L***
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	103	109	103	103	*Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment*
wyposażone w oczyszczalnie ścieków	83	94	84	84	*possessing wastewater treatment plants*
o wystarczającej przepustowości	79	86	76	76	*with sufficient capacity*
o niewystarczającej przepustowości	4	8	8	8	*with insufficient capacity*
bez oczyszczalni ścieków	20	15	19	19	*not possessing wastewater treatment plants*
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	107	111	113	110	*Discharging wastewater into sewage network (not possessing wastewaters treatment plants)*

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 9 (15). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII

WASTEWATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem *Total*	Mechaniczne *Mechanical*	Chemiczne *Chemical*	Biologiczne *Biological*	Z podwyższonym usuwaniem biogenów *With increased biogene removal*	*SPECIFICATION*
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych							***Industrial wastewater treatment plants***
Liczba	2005	116	49	11	51	5	*Number*
	2010	111	38	10	58	5	
	2013	96	28	6	59	3	
	2014	**91**	**26**	**6**	**56**	**3**	
Przepustowość w dam^3/d	2005	714,9	671,6	7,8	24,8	10,8	*Capacity in dam^3/24h*
	2010	866,7	818,1	6,8	27,5	14,3	
	2013	724,4	669,8	6,2	37,0	11,5	
	2014	**557,2**	**509,2**	**6,1**	**30,4**	**11,5**	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych[a]							***Municipal[a] wastewater treatment plants***
Liczba	2005	304	6	x	207	91	*Number*
	2010	308	3	x	211	94	
	2013	346	–	x	246	100	
	2014	**350**	**1**	**x**	**248**	**101**	
Przepustowość w dam^3/d	2005	733,7	61,4	x	107,3[b]	565,0	*Capacity in dam^3/24h*
	2010	729,8	1,4	x	106,3[b]	622,1	
	2013	757,1	–	x	99,2	657,9	
	2014	**756,5**	**0,1**	**x**	**97,0**	**659,3**	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem[c]	2005	59,7	3,9	x	11,6	44,2	*Population connected to wastewater treatment plants in % of total population*[c]
	2010	62,5	0,2	x	12,5	49,7	
	2013	67,8	–	x	12,8	55,0	
	2014	**69,4**	**0,0**	**x**	**13,0**	**56,4**	

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. *b* Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. *c* Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów.

a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system. b Refers to equipment for biological treatment. c Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

TABL. 10 (16). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIĄŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza [a] (stan w dniu 31 XII)	105	128	128	132	*Plants of significant nuisance to air quality [a] (as of 31 XII)*
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					*of which possessing systems to reduce the emissions of:*
pyłowych	83	88	85	87	*particulates*
gazowych	17	19	19	17	*gases*
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					*of which without the results of measurements of:*
emisji:					*emission:*
pyłów	17	22	25	30	*particulates*
gazów	12	17	21	20	*gases*
imisji	93	109	x	x	*imission*
pyłów	.	.	113	123	*particulates*
gazów	.	.	115	123	*gases*
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					*Emissions of pollutants in thous. t:*
pyłowych	9,7	5,6	4,5	4,7	*particulates*
w tym pyły ze spalania paliw	8,6	5,0	3,7	3,9	*of which particulates from the combustion of fuels*
gazowych (bez dwutlenku węgla)	191,7	79,1	79,7	77,6	*gases (excluding carbon dioxide)*
w tym: dwutlenek siarki	138,3	30,7	31,5	29,5	*of which: sulphur dioxide*
tlenek węgla	12,0	7,5	7,1	7,2	*carbon oxide*
tlenki azotu	28,0	23,9	25,0	23,6	*nitrogen oxides*
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					*Pollutants retained in pollutant reduction systems:*
w tysiącach ton:					*in thousand tonnes:*
pyłowe	1189,6	1274,8	1655,6	1579,5	*particulates*
gazowe (bez dwutlenku węgla)	21,0	122,4	144,2	141,8	*gases (excluding carbon dioxide)*
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					*in % of pollutants produced:*
pyłowych	99,2	99,6	99,7	99,7	*particulates*
gazowych (bez dwutlenku węgla)	9,9	60,7	64,4	64,6	*gases (excluding carbon dioxide)*

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.
a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 11 (17). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIĄŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Cyklony *Cyclones*	Multi-cyklony *Multi-cyclones*	Filtry tkaninowe *Fabric filters*	Elektrofiltry *Electrofilters*	Urządzenia mokre *Wet air cleaners*	Inne *Others*
URZĄDZENIA – stan w dniu 31 XII *EQUIPMENT – as of 31 XII*							
OGÓŁEM	2005	297	84	223	27	191	58
TOTAL	2010	273	78	270	23	155	66
	2013	245	79	273	26	145	71
	2014	**232**	**87**	**289**	**29**	**133**	**68**
Skuteczność: *Efficiency:*							
niska	2005	36	6	27	–	68	.
low	2010	45	15	40	–	14	.
	2013	45	12	42	1	107	.
	2014	**34**	**16**	**45**	**4**	**113**	**.**
średnia	2005	143	31	54	4	107	.
moderate	2010	142	23	61	–	100	.
	2013	127	23	75	–	24	.
	2014	**128**	**22**	**75**	**–**	**8**	**.**
wysoka	2005	118	47	142	23	16	.
high	2010	86	40	169	23	41	.
	2013	73	44	156	25	14	.
	2014	**70**	**49**	**169**	**25**	**12**	**.**
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam^3/h *WASTE GAS FLOW in dam^3/h*							
OGÓŁEM	2005	5966	2862	4010	11653	14321	1001
TOTAL	2010	5284	3142	5627	14557	12317	947
	2013	4700	3843	6182	16028	11964	702
	2014	**3757**	**3904**	**6725**	**15056**	**10105**	**664**
Skuteczność: *Efficiency:*							
niska	2005	481	267	274	–	10432	.
low	2010	358	185	256	–	330	.
	2013	529	123	245	15	1644	.
	2014	**262**	**173**	**224**	**18**	**1077**	**.**
średnia	2005	3055	557	535	216	2519	.
moderate	2010	2730	854	723	–	3401	.
	2013	2397	1264	1073	–	7374	.
	2014	**1948**	**856**	**1100**	**–**	**6135**	**.**
wysoka	2005	2430	2038	3201	11437	1370	.
high	2010	2196	2103	4648	14557	8586	.
	2013	1774	2456	4864	16013	2946	.
	2014	**1547**	**2875**	**5401**	**15038**	**2893**	**.**

TABL. 12 (18). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA**[a]
Stan w dniu 31 XII

AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION[a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014			*SPECIFICATION*
	w ha *in ha*				w % powierzchni ogólnej województwa *in % of total area of the voivodship*	na 1 mieszkańca w m^2 *per capita in m^2*	
O G Ó Ł E M	**924862,2**	**948446,1**	**943576,6**	**943994,6**	**31,6**	**2718**	***T O T A L***
Parki narodowe	7961,7	7961,7	7975,0	7975,0	0,3	23	*National parks*
Rezerwaty przyrody . . .	5755,8	4103,1	4143,8	4143,8	0,1	12	*Nature reserves*
Parki krajobrazowe[b] . . .	174344,7	178034,1	178427,5	178481,8	6,0	514	*Landscape parks*[b]
Obszary chronionego krajobrazu[b]	732927,6	753658,2	747704,6	747568,0	25,1	2153	*Protected landscape areas*[b]
Stanowiska dokumentacyjne	0,1	0,1	1,7	1,7	0,0	0	*Documentation sites*
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.	1922,2	2167,0	2345,4	2345,4	0,1	7	*Landscape-nature complexes*
Użytki ekologiczne. . . .	1950,1	2521,9	2978,6	3479,0	0,1	10	*Ecological arable lands*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 60. *b* Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a See general notes, item 6 on page 60. b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 13 (19). **PARKI NARODOWE**
Stan w dniu 31 XII

NATIONAL PARKS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Powierzchnia[a] w ha *Area*[a] *in ha*				
	parków narodowych *national parks*				otuliny (strefy ochronnej) *buffer zones (of the protected areas)*
	ogółem *grand total*	w tym lasów *of which forests*	z liczby ogółem – pod ochroną ścisłą[b] *of grand total number – strictly protected*[b]		
			razem *total*	w tym lasów *of which forests*	
O G Ó Ł E M 2005	7961,7	5067,6	259,7	114,5	8761,3
T O T A L 2010	7961,7	5000,6	274,4	129,2	8761,3
2013	7975,0	5156,3	273,2	129,2	8910,8
2014	**7975,0**	**5165,3**	**273,6**	**129,7**	**8910,8**
Wielkopolski	7597,2	4798,9	258,9	115,0	7405,8
Drawieński	377,8	366,4	14,7	14,7	1505,0

a Powierzchnia parku w granicach województwa. *b* Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

a Area of park in boundaries of the voivodship. b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 14 (20). **REZERWATY PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES
As of 31 XII

L A T A REZERWATY	Obiekty *Objects*	Powierzchnia w ha *Area in ha*		*Y E A R S* *RESERVES*
		ogółem *total*	w tym pod ochroną ścisłą [a] *of which strictly protected* [a]	
O G Ó Ł E M 2005	96	5755,8	82,0	***T O T A L***
2010	98	4103,1	225,5	
2013	98	4143,8	225,5	
2014	**98**	**4143,8**	**225,5**	
Faunistyczne	8	285,6	–	*Fauna*
Krajobrazowe	12	1790,4	7,1	*Landscape*
Leśne	45	1507,7	193,5	*Forest*
Torfowiskowe	15	285,8	–	*Peat-bog*
Florystyczne	17	263,9	24,9	*Flora*
Wodne	1	10,4	–	*Water*

a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 15 (21). **PARKI KRAJOBRAZOWE**
Stan w dniu 31 XII

LANDSCAPE PARKS
As of 31 XII

L A T A *Y E A R S* ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE [a] *SETS AND LANDSCAPE PARKS* [a]	Powierzchnia [b] *Area* [b]			
	ogółem *total*	w tym *of which*		
		lasów *forest*	użytków rolnych *agricultural land*	wód *water*
	w ha *in ha*			
O G Ó Ł E M 2005	175129,6	57870,5	91466,6	10057,8
T O T A L 2010	179410,6	61657,3	90150,9	9628,7
2013	179814,7	62942,4	89603,2	9663,8
2014	**179870,6**	**62582,4**	**89639,3**	**9655,0**
Sierakowski	30413,0	9898,0	15881,0	2254,0
Powidzki	24600,0	7858,2	12568,0	2469,8
Przemęcki	19450,0	6830,0	9780,0	1411,0
Park Krajobrazowy im. D. Chłapowskiego	17323,2	2553,0	12726,0	104,3
Dolina Baryczy	17000,0	6600,0	5800,0	1200,0
Żerkowsko-Czeszewski	15794,8	6130,5	8073,1	188,7
Nadwarciański	13428,0	1463,0	10348,0	393,0
Rogaliński	12682,7	6953,0	3895,6	304,7
Puszcza Zielonka	12202,0	10839,8	922,6	158,0
Lednicki	7618,4	720,7	6395,9	339,1
Park Krajobrazowy Promno	3363,9	2507,2	597,8	61,4
Nadgoplański Park Tysiąclecia	3074,6	399,9	2011,2	425,0
Pszczewski	2920,0	189,0	640,0	346,0

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. *b* Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków; powierzchnia w granicach województwa.

a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks; area within the area of voivodship.

TABL. 16 (22). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**3632**	**3809**	**3850**	**3819**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
Pojedyncze drzewa	2802	3192	3148	3084	*Individual trees*
Grupy drzew	599	416	469	502	*Tree clusters*
Aleje	101	88	98	98	*Alleys*
Głazy narzutowe	101	91	96	96	*Erratic boulders*

TABL. 17 (23). **ODPADY[a] WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
WASTE[a] GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	163	243	260	242	*Plants generating waste (as of 31 XII)*
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	5196,3	5170,8	5590,5	5745,9	*Waste generated (during the year) in thous. t*
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone[b]; stan w końcu roku) w tys. t	46327,1	51140,0	56004,2	57636,3	*Waste landfilled up to now (accumulated[b]; end of year) in thous. t*
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	188,9	81,0	4,3	2,9	*Waste recovered from accumulated by 1 I reporting year in thous. t*
Tereny składowania odpadów w ha:					*Area of storage yards in ha:*
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	710,0	632,7	618,9	614,2	*non-reclaimed (end of year)*
zrekultywowane (w ciągu roku)	11,6	5,0	0,1	4,7	*reclaimed (during the year)*

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 62. *b* Na terenach własnych zakładów.
a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 62. b On own plant ground.

TABL. 18 (24). **ODPADY[a] WEDŁUG RODZAJÓW W 2014 R.**
WASTE[a] BY TYPE IN 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Odpady wytworzone w ciągu roku *Waste generated during the year*						Odpady dotychczas składowane nagromadzone[b]; stan w końcu roku) *Waste landfilled up to now (accumulated[b]; end of year)*
	ogółem *total*	poddane odzyskowi[c] *recovered[c]*	unieszkodliwione[c] *disposed[c]*		przekazane innym odbiorcom *transferred to other recipients*	magazynowane czasowo *temporarily stored*	
			razem *total*	w tym składowane[d] *of which landfilled[d]*			
	w tys. t *in thous. t*						
O G Ó Ł E M . . . . . *T O T A L*	**5745,9**	**314,4**	**1886,0**	**1639,9**	**3425,2**	**120,3**	**57636,3**
w tym: *of which:*							
Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych . . . . *Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste*	1768,6	0,2	1631,8	1631,8	134,6	2,0	56644,8
Popioły lotne z węgla . . . . . *Coal fly ash*	589,5	–	132,7	–	453,8	3,0	–
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów . . . . . *Slag, furnance ash and particulates from boilers*	68,3	8,0	–	–	56,9	3,4	–

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 62. *b* Na terenach własnych zakładów. *c* We własnym zakresie przez wytwórcę. *d* Na terenach własnych i innych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 62. b On own plant grounds. c By waste producer on its own. d On own plant and other grounds.

TABL. 19 (25). **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ[a] (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT[a] (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w tys. zł *in thous. zl*				
Ochrona środowiska	**526386,1**	**863739,3**	**651942,8**	**1434656,3**	***Environmental protection***
w tym:					*of which:*
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	54291,0	165703,2	142449,9	443320,9	*Protection of air and climate*
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	14620,4	149392,5	17751,1	378368,1	*of which outlays on new fuel combustion technologies and technigues as well as the modernization of boiler and thermal energy plants*

a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy.

TABL. 19 (25). **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE[a] SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (dok.)**

OUTLAYS ON FIXED ASSETS[a] IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w tys. zł *in thous. zl*				
Ochrona środowisk (dok.)					***Environmental protection (cont.)***
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	413882,6	566850,4	433425,6	663831,4	*Wastewater management and protection of waters*
w tym nakłady na:					*of which outlays on:*
oczyszczanie ścieków komunalnych	76249,4	118240,1	112404,1	103563,7	*municipal wastewater treatment*
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	322646,6	432638,6	287742,1	541448,1	*sewage network discharging wastewater and precipitation water*
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	50903,5	105464,6	31142,7	209235,4	*Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water*
w tym nakłady na:					*of which outlays on:*
zbieranie odpadów[b] i ich transport	6798,9	9477,5	7353,0	9153,7	*waste collection[b] and transportation*
w tym selektywne zbieranie odpadów	2908,9	5167,8	844,7	6033,1	*including selective waste collection*
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów[b]	37892,9	88420,0	16689,5	190120,5	*removal and treatment of waste[b]*
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	2692,4	1928,5	2879,7	1618,6	*reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as other devastated and degraded areas*
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	–	47,5	233,3	1724,5	*Protection of biodiversity and landscape*
Zmniejszenie hałasu i wibracji	1685,5	14700,0	14283,5	18035,4	*Noise and vibration reduction*
Gospodarka wodna	**113436,8**	**224206,5**	**193135,5**	**268150,1**	***Water management***
nakłady na:					*outlays on:*
Ujęcia i doprowadzenia wody	66964,2	99774,6	55123,9	48461,4	*Water intakes and systems*
Stacje uzdatniania wody	27083,7	50700,9	62592,3	154578,8	*Water treatment plants*
Zbiorniki i stopnie wodne	11323,7	19969,3	16852,3	14277,1	*Water reservoirs and falls*
Regulację i zabudowę rzek i potoków	1004,0	40855,6	38077,6	35569,6	*Regulation and management of rivers and streams*
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	7061,2	12906,1	20489,4	5263,2	*Flood embankments and pump stations*

a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. *b* Przemysłowych i komunalnych.

a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. b Industrial and municipal.

TABL. 20 (26). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
OCHRONA ŚRODOWISKA					
ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					***Protection of air and climate***
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					*Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:*
pyłowych	185	69	1087	657	*particulates*
gazowych	97	–	672	–	*gases*
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					***Wastewater management and protection of waters***
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					*Sewage network in km discharging:*
ścieki	683,2	453,2	410,8	428,2	*wastewater*
wody opadowe	59,1	99,5	67,0	80,3	*precipitation water*
Oczyszczalnie ścieków:					*Wastewater treatment plants:*
obiekty	12	4	5	5	*facilities*
w tym oczyszczalnie komunalne	6	4	3	4	*of which municipal*
mechaniczne	7	–	1	–	*mechanical*
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	3	4	3	3	*biological (excluding fermentation tanks)*
z podwyższonym usuwaniem biogenów [a]	2	–	1	2	*with increased biogene removal [a]*
przepustowość oczyszczalni w m^3/d	6800	8721	23862	3260	*capacity of treatment plants in m^3/24h*
w tym oczyszczalni komunalnych	6468	8721	8190	2810	*of which municipal*
mechanicznych	1032	8150	14052	–	*mechanical*
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	4868	571	6005	2360	*biological (excluding fermentation tanks)*
z podwyższonym usuwaniem biogenów [a]	900	–	3805	900	*with increased biogene removal [a]*
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):					*Farmstead treatment facilities (homestead):*
obiekty	9	276	859	237	*facilities*
przepustowość w m^3/d	20	758	2048	692	*capacity in m^3/24 h*
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					*Industrial waste pre-treatment plants:*
obiekty	–	4	2	2	*facilities*
przepustowość w m^3/d	–	80	2920	270	*capacity in m^3/24h*
Gospodarka odpadami					***Wastes management***
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					*Waste treatment plants:*
obiekty	–	4	–	–	*facilities*
wydajność w t/r	–	1500	–	–	*capacity in t/y*
Składowiska dla odpadów komunalnych:					*Landfills of municipal waste:*
obiekty	1	1	–	–	*facilities*
powierzchnia w ha	0,9	3,7	2,5	–	*area in ha*
wydajność w t/r	15000	52800	45000	–	*capacity in t/y*
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów [b] w t/r	14000	26550	201480	–	*Capacity of waste utilization systems [b] in t/y*
GOSPODARKA WODNA					
WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych [c] w m^3/d	15303	10474	4388	3488	*Capacity of water intakes [c] in m^3/24h*
Uzdatnianie wody w m^3/d	22815	14451	6076	5220	*Water treatment in m^3/24h*
Sieć wodociągowa w km	448,0	325,3	215,3	247,0	*Water supply network in km*
Pojemność zbiorników wodnych w hm^3	0,0	–	1,1	–	*Capacity of water reservoirs in hm^3*
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	–	58,9	8,4	50,4	*Regulation and management of rivers and streams in km*
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	8,3	18,0	42,3	4,0	*Flood embankments in km*

a W tym chemiczne. *b* Z wyłączeniem odpadów komunalnych. *c* Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Of which chemical. b Excluding municipal waste. c Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 21 (27). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		SPECIFICATION
	w tys. zł *in thous. zl*				w odsetkach *in percent*	
O G Ó Ł E M	**123428,1**	**154856,3**	**148647,9**	**173946,4**	**100,0**	***T O T A L***
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	25902,9	19113,0	23137,4	38111,6	21,9	*Protection of air and climate*
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	78994,9	106638,3	101112,2	101361,0	58,3	*Wastewater management and protection of water*
Gospodarka odpadami	4864,7	14400,3	9051,7	16788,2	9,7	*Waste management*
Pozostałe	13665,6	14704,7	15346,7	17685,6	10,2	*Others*

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 22 (28). **WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w tys. zł *in thous. zl*				
Opłaty za korzystanie ze środowiska	**145758,9**	**165015,3**	**90861,5**	**169545,7**	***Payments for use of natural environment***
w tym za:					*of which for:*
Gospodarkę ściekową i ochronę wód	19365,1	28153,9	16327,5	30765,6	*Wastewater management and protection of water*
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	85445,9	54778,1	31388,0	56889,5	*Protection of air and climate*
Gospodarkę odpadami	24664,3	79903,0	37490,1	73041,3	*Waste management*
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	**328,5**	**734,7**	**635,6**	**521,3**	***Fines for not meeting environmental protection regulations***
w tym za przekroczenie:					*of which for exceeding:*
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	218,8	210,0	26,9	65,0	*Norms of discharging waste water into water or into the ground*
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń powietrza	90,9	48,5	7,7	6,5	*Permissible emission of air pollutants*

Ź r ó d ł o: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

S o u r c e: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines – data of the Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III
PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603, z późn. zm.) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Z dniem 1 I 2014 r. (na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 VII 2013 r., Dz. U. z 2013 r., poz. 869) nadano status miasta miejscowości Dobrzyca w gminie Dobrzyca, w powiecie pleszewskim.

3. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miast na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

4. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2014, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 16 XI 2014 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (jednolity tekst: Dz. U. 2014 poz. 760).

5. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna" w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne".

Do **administracji państwowej** zalicza się:

1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
   a) instytucje naczelne i centralne (np. kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),

CHAPTER III
ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT

General notes

1. *On 1 I 1999 (based on the act dated 24 VII 1998, Journal of Laws No. 96, item 603, with later amendments) a new fundamental three-tier territorial division of the country was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.*

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, i.a., village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by gmina council in a separate statute.

2. *On 1 I 2014 (on the basis of the Resolution the Council of Ministers dated 30 VII 2013, Journal of Laws 2013, item 869) Dobrzyca was granted city status in Dobrzyca gmina, in pleszewski powiat.*

3. *Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.*

4. *The demographic and occupational characteristic of councillors in local government units is based on reporting results for 2014, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 16 XI 2014 local government elections.*

The grouping of councillors of organs of local government units by groups of occupations is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 27 IV 2010 (uniform text: Journal of Laws 2014 item 760).

5. *Information presented concerning* ***public administration*** *involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".*

State administration *comprises:*

1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
   a) principle and central institutions (e.g., chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),

b) terenowe organy administracji rządowej niezespolonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);

2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);

3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

1) gminy i miasta na prawach powiatu:
   a) urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
   b) urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);

2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);

3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

Samorządowe kolegia odwoławcze są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

6. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

b) territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary entities);

2) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);

3) some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.

Local government administration *comprises:*

1) gminas and cities with powiat status:
   a) gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),
   b) offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);

2) powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);

3) voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship local government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).

Local government appeal councils *are bodies competent for examining, inter alia, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of local government units.*

6. *Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.*

TABL. 1 (29). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Powiaty	31	31	31	31	*Powiats*
Miasta na prawach powiatu	4	4	4	4	*Cities with powiat status*
Gminy	226	226	226	226	*Gminas*
miejskie	19	19	19	19	*urban*
wiejskie	117	117	117	116	*rural*
miejsko-wiejskie	90	90	90	91	*urban-rural*
Miasta	109	109	109	110	*Towns*
Miejscowości wiejskie	5406	5494	5451	5451	*Rural localities*
Sołectwa	3850	3854	3862	3866	*Village administrator's offices*

TABL. 2 (30). **GMINY W 2014 R.**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS IN 2014
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI *GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION*	Ogółem *Total*	O powierzchni *Area*								
		poniżej 5,0 km^2 *below*	5,0– –19,9	20,0– –49,9	50,0– –99,9	100,0– –149,9	150,0– –199,9	200,0– –249,9	250,0– –299,9	300,0 km^2 i więcej *and more*
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**226**[a]	**1**	**10**	**5**	**53**	**91**	**38**	**14**	**5**	**9**
Poniżej 2500 *Below*	3	1	–	–	2	–	–	–	–	–
2500– 4999	28	–	–	2	19	5	1	1	–	–
5000– 7499	56	–	–	–	20	31	4	1	–	–
7500– 9999	51	–	1	–	4	29	12	2	2	1
10000– 14999	38	–	2	–	3	15	11	3	–	4
15000– 19999	16	–	2	–	1	4	4	3	–	2
20000– 39999	22	–	5	–	2	5	6	1	1	2
40000– 99999	10	–	–	3	1	2	–	3	1	–
100000–199999	1	–	–	–	1	–	–	–	–	–
200000 i więcej *and more*	1	–	–	–	–	–	–	–	1	–

a W tym 4 gminy mające status miasta na prawach powiatu, które podano w tabl. 3 na str. 82.
Ź r ó d ł o: w zakresie powierzchni – dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
a Of which 4 gminas that are also cities with powiat status which are given in the table 3 on page 82.
S o u r c e: in regard to area – data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 3 (31). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2014 R.**
Stan w dniu 31 XII
POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2014
As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI *GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION*	Ogółem *Total*	O powierzchni *Area*							
		poniżej 50,0 km^2 *below*	50,0– –99,9	100,0– –299,9	300,0– –499,9	500,0– –999,9	1000,0– –1499,9	1500,0– –1999,9	2000,0 km^2 i więcej *and more*
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**35**	**1**	**2**	**1**	**–**	**19**	**8**	**4**	**–**
Poniżej 50000 ..... *Below*	2	–	–	–	–	2	–	–	–
50000– 74999	16	1	–	–	–	12	2	1	–
75000– 99999	10	–	1	–	–	5	3	1	–
100000–149999	4	–	1	–	–	–	2	1	–
150000–199999	1	–	–	–	–	–	1	–	–
200000 i więcej. ..... *and more*	2	–	–	1	–	–	–	1	–

Ź r ó d ł o: w zakresie powierzchni – dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
S o u r c e: in regard to area – data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 4 (32). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2014 R.**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2014
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni *Councillors of*				*SPECIFICATION*
	rad gmin[a] *gmina councils*[a]	rad miast w miastach na prawach powiatu *city councils in cities with powiat status*	rad powiatów *powiat councils*	sejmiku woje-wództwa *voivodship regional council*	
	O G Ó Ł E M *T O T A L*				
O G Ó Ł E M	**3488**	**106**	**613**	**39**	***T O T A L***
W tym kobiety	902	26	111	10	*Of which women*

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.
a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

TABL. 4 (32). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2014 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2014 (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni *Councillors of*				*SPECIFICATION*
	rad gmin [a] *gmina councils* [a]	rad miast w miastach na prawach powiatu *city councils in cities with powiat status*	rad powiatów *powiat councils*	sejmiku województwa *voivodship regional council*	
WEDŁUG WIEKU *BY AGE*					
18–29 lat	235	9	17	–	*18–29 years*
30–39	615	28	81	5	*30–39*
40–49	847	20	106	5	*40–49*
50–59	1053	26	229	19	*50–59*
60 lat i więcej	738	23	180	10	*60 and more*
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA *BY EDUCATIONAL LEVEL*					
Wyższe	1339	92	438	36	*Tertiary*
Policealne i średnie	1322	12	150	3	*Post-secondary and secondary*
Zasadnicze zawodowe	735	1	23	–	*Basic vocational*
Gimnazjalne i podstawowe	92	1	2	–	*Lower secondary and primary*
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW [b] *BY OCCUPATIONAL GROUPS* [b]					
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	216	11	244	29	*Managers*
Specjaliści	829	70	194	9	*Professionals*
Technicy i inny średni personel	448	10	37	–	*Technicians and associate professionals*
Pracownicy biurowi	236	6	30	1	*Clerical support workers*
Pracownicy usług i sprzedawcy	400	3	22	–	*Service and sales workers*
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	801	2	58	–	*Skilled agricultural, forestry and fishery workers*
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	229	–	11	–	*Craft and related trades workers*
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	144	–	3	–	*Plant and machine operators and assemblers*
Pracownicy przy pracach prostych	58	–	1	–	*Elementary occupations*
Siły zbrojne	11	1	3	–	*Armed forces occupations*

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. *b* Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 79; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status. b See general notes, item 4 on page 79; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5 (33). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE *AVERAGE PAID EMPLOYMENT*					
O G Ó Ł E M	**28308**	**32591**	**31966**	**31814**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
Administracja państwowa	11447	11683	11134	10938	*State administration*
Administracja samorządu terytorialnego	16795	20820	20743	20792	*Local self-government administration*
gminy i miasta na prawach powiatu	12113	13922	13659	13743	*gminas and cities with powiat status*
powiaty	4121	5248	5205	5147	*powiats*
województwo	561	1650	1879	1902	*voivodship*
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO[a] w zł *AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES[a] in zl*					
O G Ó Ł E M	**2860,23**	**3828,56**	**4164,33**	**4334,59**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
Administracja państwowa	3272,23	4172,54	4446,10	4548,40	*State administration*
Administracja samorządu terytorialnego	2568,95	3621,71	4005,76	4213,77	*Local self-government administration*
gminy i miasta na prawach powiatu	2639,34	3602,40	4041,53	4233,25	*gminas and cities with powiat status*
powiaty	2280,66	3346,99	3705,17	4011,57	*powiats*
województwo	3166,92	4656,20	4578,42	4620,22	*voivodship*

a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych", ust. 3 na str. 162.
a See general notes to the chapter "Wages and salaries. Social security benefits", item 3 on page 162.

DZIAŁ IV
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane z zakresu działania Policji i sądownictwa.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych oraz o skazanych przez sądy podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz.U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 186, z późn. zm.) lub innych ustaw szczególnych.

3. Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występek ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to **przestępstwo wykryte**.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

4. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. Organizacja **sądów powszechnych** określona jest w ustawie z dnia 27 VII 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jednolity: Dz. U. 2015 poz. 133). W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

6. Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych, objętych obszarem jego właściwości.

7. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

CHAPTER IV
PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. *The chapter presents data concerning the activity of the Police and the courts of law.*

2. *Data concerning ascertained crimes as well as adults convicted are given according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments), the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text: Journal of Laws 2013 item 186, with later amendments) or other specific laws.*

3. *An* ***ascertained crime*** *is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence.*

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which at least one suspect was found is a ***detected crime****.*

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability in ascertained crimes come from police information systems.

4. *The* ***rate of detectability of delinquents*** *is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.*

5. *The organization of* ***common courts*** *is defined in the Law on Common Courts, dated 27 VII 2001 (uniform text: Journal of Laws 2015 item 133). Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.*

6. Appeal courts *consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts within its jurisdiction.*

7. Regional courts *consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.*

Nie wszystkie sądy okręgowe rozpoznają sprawy gospodarcze. Z tego względu w niektórych polach tabl. 4 znaki „x" oznaczają, że dany sąd okręgowy nie jest właściwy do rozpatrywania tego rodzaju spraw, mimo ich występowania; przedmiotowe sprawy rozpatruje sąd okręgowy określony w przepisach rozporządzenia ministra sprawiedliwości.

8. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

9. W sądownictwie powszechnym **sprawą załatwioną** jest sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

10. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
3) wobec nieletnich w zakresie:
   a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
   b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
   c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
4) w związku z leczeniem narkomanów;
5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst: Dz. U. 2014 poz. 382, z późn. zm.).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 I 2014 r., zniosły dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Przed zmianami sędzia, w momencie wpływu sprawy do sądu, mógł wszcząć postępowanie wyjaśniające wobec nieletniego, a następnie wobec tego samego nieletniego mógł wydać postanowienie o rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu lub rozprawie w postępowaniu opiekuńczo-wychowawczym lub w postępowaniu poprawczym. Sprawy wszczęte przed dniem wejścia

Not all regional courts try commercial cases. Therefore, in some fields of table 4, the "x" indicates that the given regional court does not hear this type of cases, despite the appearance of such cases; objective cases are heard by the regional court defined in the regulations of the Minister of Justice.

***8. Incoming cases** are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.*

***9.** In common courts a **resolved case** is a case with regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority. A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.*

***10. Family cases** include the following proceedings:*

1) family and guardianship law;
2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
3) with respect to juveniles concerning:
   a) prevention and counteraction against demoralization of persons under the age of 18,
   b) proceedings in cases concerning punishable acts commited by persons aged 13–16,
   c) execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
4) compulsory treatment of drug addicts;
5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (point 3a and 3b) are based on the law dated 26 X 1982 on Cases Against Juveniles (uniform text: Journal of Laws 2014 No. 382, with later amendments).

Amendments to the law entered into force as of 2 I 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. Before the amendments, the judge, at the time the case was brought into the court, could institute investigative proceedings against a juvenile and then, with regard to the same juvenile issue the decision on the examination of the case in the course of tutorial and educational proceedings or correctional proceedings. Cases instituted before the effective date of new regulations were examined

w życie nowych przepisów rozpatrywane były według dwuetapowej procedury. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

Sprawy rodzinne rozpoznawane są przez sądy rodzinne, które działają jako wydziały rodzinne i nieletnich w sądach rejonowych, z wyjątkiem niektórych spraw, np. o rozwód i separację rozpoznawanych przez wydziały cywilne sądów okręgowych na podstawie ustawy z dnia 27 VII 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych.

11. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

12. Krajowy Rejestr Sądowy prowadzony jest przez sądy rejonowe (sądy gospodarcze) na podstawie ustawy z dnia 20 VIII 1997 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1203) i przepisów wykonawczych.

according to two-stage procedure. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

Family cases are heard by family courts which act as family and juvenile departments in district courts, with the exception of some cases (e.g., divorce and separation), which have been transferred to civilian regional courts on the basis of the Law on Common Courts, dated 27 VII 2001.

***11. Adult convicts** are persons who at the time of committing crime were at least 17 years old.*

***12. National Judicial Register** is conducted by regional courts (commercial courts) on the basis of law dated 20 VIII 1997 (unified text: Journal of Laws 2013 item 1203) and implementing regulations.*

Uwaga do tablic 1 i 2

W 2014 r. dane nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich; zgodnie ze zmienioną metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

Note to tables 1 and 2

In 2014 data do not include punishable acts committed by juveniles; in accordance with the amended methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts take place during court proceedings after the Police provides records in juveniles cases to the family court.

TABL. 1 (34). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH**

ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 [a]	2010 [a]	2013	2014	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**115673**	**96929**	**95917**	**76459**	***T O T A L***
w tym w miastach	90640	74028	70393	55484	*of which urban areas*
w tym:					*of which:*
Przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162 kk	**2270**	**2345**	**1940**	**1315**	***Against life and health – Art. 148–162 Criminal Code***
w tym:					*of which:*
Zabójstwo – art. 148 kk	49	36	31	33	*Homicide – Art. 148 Criminal Code*
Uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 kk	1203	1348	1172	855	*Damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code*
Udział w bójce lub pobiciu – art. 158 i 159 kk	836	778	577	286	*Participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code*
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180 kk	**16869**	**13905**	**15072**	**7653**	***Against public safety and safety in transport – Art. 163–180 Criminal Code***
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a kk	15246	12697	14052	6589	*Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a Criminal Code*
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196 kk	**2848**	**2965**	**2789**	**2350**	***Against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196 Criminal Code***
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205 kk	**414**	**539**	**325**	**1446**	***Against sexual freedom and morals – Art. 197–205 Criminal Code***
W tym zgwałcenie – art. 197 kk	137	71	75	70	*Of which rape – Art. 197 Criminal Code*
Przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211 kk	**2592**	**2943**	**3028**	**2721**	***Against the family and guardianship – Art. 206–211 Criminal Code***
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 kk	1447	1181	1218	1056	*Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code*
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217 kk	**364**	**1125**	**268**	**158**	***Against good name and personal integrity – Art. 212–217 Criminal Code***
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk [b]	**1331**	**1726**	**2284**	**1414**	***Against the activities of state institutions and local government units – Art. 222–231 Criminal Code*** [b]
w tym:					*of which:*
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 kk	205	334	466	396	*Battery or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code*
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych – art. 224 kk	197	204	183	171	*Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local government units or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties – Art. 224 Criminal Code*

a Łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę. *b* Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum" oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu".

a Including crimes ascertained by prosecutor's office. b Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section "Against election and referendum" and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section "Against economic activity".

TABL. 1 (34). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)**

ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 [a]	2010 [a]	2013	2014	*SPECIFICATION*
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk [b] (dok.)					***Against the activities of state institutions and local government units – Art. 222–231 Criminal Code [b] (cont.)***
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie organu konstytucyjnego RP – art. 226 kk. . .	495	797	928	621	*Insulting or belittling a public official or insulting a constitutional body of the Republic of Poland – Art. 226 Criminal Code*
Przestępstwa korupcyjne – art. 228––231, 250a, 296a i 296b kk	403	379	812	191	*Corruption – Art. 228–231, 250a, 296a and 296b Criminal Code*
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – art. 232–247 kk	**2312**	**2667**	**2889**	**3164**	***Against the judiciary – Art. 232–247 Criminal Code***
Przeciwko porządkowi publicznemu – art. 252–264 kk	**316**	**257**	**667**	**484**	***Against public order – Art. 252–264 Criminal Code***
Przeciwko wiarygodności dokumentów – art. 270–277 kk [c]	**12796**	**3792**	**3461**	**2811**	***Against the reliability of documents – Art. 270–277 Criminal Code [c]***
Przeciwko mieniu – art. 278–295 kk [d]	**63799**	**47529**	**47279**	**41278**	***Against property – Art. 278–295 Criminal Code [d]***
w tym:					*of which:*
Kradzież rzeczy – art. 275 § 1, 278 i 279 [e] kk	24050	17615	18307	14390	*Property theft – Art. 275 § 1, 278 and 279 [e] Criminal Code*
w tym kradzież samochodu	1261	2055	2048	1816	*of which automobile theft*
Krótkotrwały zabór pojazdu – art. 289 kk	621	233	190	160	*Wilful short-term theft of automobile – Art. 289 Criminal Code*
Kradzież z włamaniem – art. 279 kk [f]. .	16253	8648	8100	6718	*Burglary – Art. 279 Criminal Code [f]*
Rozbój – art. 280 kk	1755	832	566	362	*Robbery – Art. 280 Criminal Code*
Kradzież rozbójnicza – art. 281 kk	98	80	63	82	*Theft with assault – Art. 281 Criminal Code*
Wymuszenie rozbójnicze – art. 282 kk	546	931	658	51	*Criminal coercion – Art. 282 Criminal Code*
Oszustwo – art. 286 i 287 kk	9514	9289	9620	12162	*Fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code*
Przeciwko obrotowi gospodarczemu – art. 296–309 kk [g].	**1405**	**1880**	**1072**	**1096**	***Against economic activity – Art. 296––309 Criminal Code [g]***
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi – art. 310–315 kk	**1046**	**801**	**410**	**549**	***Against money and securities trading – Art. 310–315 Criminal Code***
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					***Crimes by specific laws:***
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst: Dz. U. 2012 poz. 1356 z późn. zm.).	211	97	72	48	*On Sobriety and Alcohol Education (uniform text: Journal of Laws 2012, item 1356 with later amendments)*
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst: Dz. U. 2006 r. Nr 90, poz. 631 z późn. zm.)	899	419	136	90	*On Copyright and Related Laws (uniform text: Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)*
O przeciwdziałaniu narkomanii – ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (jednolity tekst: Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198 z późn. zm.) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst: Dz. U. 2012 poz. 124).	6861	12855	12469	6279	*On Counteracting Drug Addiction – laws dated 24 IV 1997 (uniform text: Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text: Journal of Laws 2012, item 124)*
Przestępstwa skarbowe – kks	**150**	**74**	**80**	**63**	***Fiscal offences – Penal Fiscal Code***
W tym akcyza	48	23	35	26	*Of which excise*

a,b Notki patrz na str. 88. *c* Z wyłączeniem kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk). *d* Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów"). *e* Wyłącznie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. *f* Z wyłączeniem kradzieży samochodu poprzez włamanie. *g* Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu.

a,b See footnotes on page 88. c Excluding theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code). d Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section "Against the reliability of documents"). e Exclusively in regard to automobile theft by burglary. f Excluding automobile theft by burglary. g Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Poznań.

TABL. 2 (35). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ**

RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 [a]	2010 [a]	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w % *in %*				
O G Ó Ł E M	**65,9**	**73,3**	**74,0**	**71,8**	***T O T A L***
w tym przestępstw [b]:					*of which of crimes [b]:*
Przeciwko życiu i zdrowiu	90,4	92,0	91,6	90,6	*Against life and health*
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	99,3	99,5	99,4	98,8	*Against public safety and safety in transport*
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	94,5	95,6	93,3	91,6	*Against freedom, freedom of conscience and religion*
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	92,8	93,5	92,7	97,4	*Against sexual freedom and morals*
Przeciwko rodzinie i opiece	100,0	100,0	98,6	99,2	*Against the family and guardianship*
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	99,2	98,8	91,4	82,9	*Against good name and personal integrity*
Przeciwko mieniu	42,4	51,0	52,7	54,2	*Against property*

a Łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę. *b* Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 88.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu.

a Including crimes ascertained by prosecutor's office. b See Criminal Code articles table 1 on page 88.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Poznań.

TABL. 3 (36). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH**

INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
SĄDY REJONOWE – sądy pierwszej instancji *DISTRICT COURTS – courts of first instance*					
O G Ó Ł E M	**722117**	**960700**	**901882**	**913277**	***T O T A L***
w tym sprawy:					*of which cases:*
Karne z aktami oskarżenia		41230	41963	31674	*Criminal with bills of indictment*
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	128665	37930	37010	46128	*Concerning petty offences with motions for punishment*
Pozostałe karne i o wykroczenia [a]		88751	95121	93037	*Other criminal and concerning petty offences [a]*
Cywilne	414685	582840	565555	579462	*Civil*
w tym wieczysto-księgowe [b]	219514	270539	292003	292092	*of which involving real estate registry [b]*
Rodzinne	67747	99663	103825	106088	*Family*
Z zakresu prawa pracy	14000	10136	9544	8328	*Labour law*
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	3683	2275	3347	3916	*Related to social security law*
Gospodarcze [c]	42863	41811	45517	44644	*Commercial law [c]*

a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. *b* Łącznie ze zbiorami dokumentów. *c* Bez spraw rejestrowych.

a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. b Including collections of documents. c Excluding registry cases.

TABL. 3 (36). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH (dok.)**

INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
SĄDY OKRĘGOWE – sądy pierwszej instancji i odwoławcze					
REGIONAL COURTS – courts of first instance and appeal					
O G Ó Ł E M	**66086**	**61277**	**78538**	**81018**	***T O T A L***
w tym sprawy:					*of which cases:*
Karne z aktami oskarżenia		840	671	611	*Criminal with bills of indictment*
Pozostałe karne i o wykroczenia [a]	22453	23844	28705	27019	*Other criminal and concerning petty offences* [a]
Cywilne [cd]	23718	23033	26773	27683	*Civil* [cd]
Z zakresu prawa pracy	2049	1024	1036	1157	*Labour law*
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	12910	8624	16069	19426	*Related to social security law*
Gospodarcze	4750	3341	5284	5122	*Commercial law*

a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. *c* Bez spraw rejestrowych. *d* Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. c Excluding registry cases. d Including family cases (i. a., divorce).

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (37). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2014 R.**

INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS IN 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	Okręgi *Districts*			*SPECIFICATION*
		kaliski	koniński	poznański	
SĄDY REJONOWE – sądy pierwszej instancji					
DISTRICT COURTS – courts of first instance					
O G Ó Ł E M	**913277**	**155217**	**94700**	**663360**	***T O T A L***
w tym sprawy:					*of which cases:*
Karne z aktami oskarżenia	31674	6716	4002	20956	*Criminal with bills of indictment*
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	46128	8890	5957	31281	*Concerning petty offences with motions for punishment*
Pozostałe karne i o wykroczenia [a]	93037	14961	10039	68037	*Other criminal and concerning petty offences* [a]
Cywilne	579462	95799	56680	426983	*Civil*
w tym wieczysto-księgowe [b]	292092	50586	29445	212061	*of which involving real estate registry* [b]
Rodzinne	106088	17971	14508	73609	*Family*
Z zakresu prawa pracy	8328	1359	511	6458	*Labour law*
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	3916	490	494	2932	*Related to social security law*
Gospodarcze [c]	44644	9031	2509	33104	*Commercial law* [c]
SĄDY OKRĘGOWE – sądy pierwszej instancji i odwoławcze					
REGIONAL COURTS – courts of first instance and appeal					
O G Ó Ł E M	**81018**	**9869**	**5976**	**65173**	***T O T A L***
w tym sprawy:					*of which cases:*
Karne z aktami oskarżenia	611	93	35	483	*Criminal with bills of indictment*
Pozostałe karne i o wykroczenia [a]	27019	3584	1817	21618	*Other criminal and concerning petty offences* [a]
Cywilne [cd]	27683	4285	2736	20662	*Civil* [cd]
Z zakresu prawa pracy	1157	164	84	909	*Labour law*
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	19426	1743	1304	16379	*Related to social security law*
Gospodarcze	5122	x	x	5122	*Commercial law*

a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. *b* Łącznie ze zbiorami dokumentów. *c* Bez spraw rejestrowych. *d* Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. b Including collections of documents. c Excluding registry cases. d Including family cases (i. a., divorce).

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (38). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**39776**	**36351**	**32192**	**25261**	***T O T A L***
w tym mężczyźni	36868	33334	29470	22726	*of which males*
w tym za przestępstwa [a]:					*of which for crimes [a]:*
Przeciwko życiu i zdrowiu	**3165**	**3157**	**2660**	**2388**	***Against life and health***
w tym:					*of which:*
Zabójstwo	42	35	20	24	*Homicide*
Uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	1381	1297	1152	942	*Damage to health, participation in violence or assault*
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	**14370**	**12270**	**10399**	**6517**	***Against safety in transport***
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	13266	11452	9818	5933	*Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant*
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	**931**	**927**	**931**	**944**	***Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals***
W tym zgwałcenie	55	44	48	44	*Of which rape*
Przeciwko rodzinie i opiece	**2200**	**2653**	**2378**	**2079**	***Against the family and guardianship***
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny, inną osobą zależną lub bezradną	1098	995	872	756	*Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person*
Przeciwko mieniu	**12746**	**10386**	**9680**	**8112**	***Against property***
w tym:					*of which:*
Kradzież rzeczy	3235	3236	3490	2800	*Property theft*
Kradzież z włamaniem	1990	1180	1141	964	*Burglary*
Rozbój	586	370	261	199	*Robbery*

a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 88.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a See Criminal Code articles table 1 on page 88.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (39). **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**28758**	**32658**	**29691**	**28169**	***T O T A L***
O rozwód	5694	7785	8114	8013	*By divorce*
O separację	1135	470	407	346	*By separation*
O alimenty	9235	10700	10134	10141	*By alimony*
Nieletnich [a]:					*Concerning juveniles [a]:*
w postępowaniu wyjaśniającym w związku z:					*in investigation proceedings involving:*
demoralizacją	2101	2514	2714	761	*demoralization*
czynami karalnymi	6312	6585	4418	1201	*punishable acts*
na posiedzeniu lub rozprawie w związku z:					*at session or hearing involving:*
demoralizacją	1117	1287	1373	397	*demoralization*
czynami karalnymi	3164	3317	2531	875	*punishable acts*
w postepowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					*in investigation of case in which occur suspicion:*
demoralizacji	x	x	x	2569	*of demoralization*
popełnienia czynu karalnego	x	x	x	3866	*of committing punishable acts*

a Dane dotyczą osób; w 2014 r. zmieniła się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 86.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons; in 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes, item 10 on page 86.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 7 (40). **SPRAWY RODZINNE ZAŁATWIONE W 2014 R.**
FAMILY CASES RESOLVED IN 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	Okręgi *Districts*			*SPECIFICATION*
		kaliski	koniński	poznański	
O G Ó Ł E M	**28169**	**4613**	**3204**	**20352**	***T O T A L***
O rozwód	8013	1256	963	5794	*By divorce*
O separację	346	78	53	215	*By separation*
O alimenty	10141	1731	1402	7008	*By alimony*
Nieletnich [a]:					*Concerning juveniles [a]:*
w postępowaniu wyjaśniającym w związku z:					*in investigation proceedings involving:*
demoralizacją	761	74	30	657	*demoralization*
czynami karalnymi	1201	313	59	829	*punishable acts*
na posiedzeniu lub rozprawie w związku z:					*at session or hearing involving:*
demoralizacją	397	33	30	334	*demoralization*
czynami karalnymi	875	131	39	705	*punishable acts*
w postepowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					*in investigation of case in which occur suspicion:*
demoralizacji	2569	266	224	2079	*of demoralization*
popełnienia czynu karalnego	3866	731	404	2731	*of committing punishable acts*

a Dane dotyczą osób; patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 86.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons; see general notes, item 10 on page 86.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 8 (41). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM** [a]
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Rejestr Przedsiębiorców					***Register of Entrepreneurs***
Przedsiębiorstwa państwowe	54	17	6	5	*State owned enterprises*
Przedsiębiorstwa zagraniczne	2	2	2	2	*Foreign enterprises*
Społeczno-zawodowe organizacje rolników [b]	38	55	63	60	*Professional organizations of farmers [b]*
Spółdzielnie	1203	1211	1417	1445	*Cooperatives*
Spółki jawne	2433	3159	3443	3537	*Unlimited partnerships*
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	9812	15638	22760	26019	*Limited liability companies*
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej [c]					***Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities*** [c]
Stowarzyszenia [d]	3909	5318	6313	6553	*Associations [d]*
Związki zawodowe	492	500	525	528	*Trade unions*
Izby gospodarcze	32	31	32	32	*Economic chambers*
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					***Register of Insolvent Debtors***
Dłużnicy ogółem	4373	38248	68298	74622	*Total debtors*

a Sądem rejestrowym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest Sąd Rejonowy w Poznaniu. *b* Prowadzące działalność gospodarczą. *c* Do 2011 r. – Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. *d* Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Registration court conducting National Judicial Register in voivodship is District Court in Poznań. b Conducting economic activity. c Until 2011 – Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities. d Excluding physical education associations and sports associations.

N o t e. Register also included other entities.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V
LUDNOŚĆ

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
1) bilansów stanu i struktury **ludności** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (z wyjątkiem danych dla lat 2000–2001 oraz 2010 r. – patrz ust. 2) przy uwzględnieniu:
   a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
   b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych (zameldowania i wymeldowania na pobyt czasowy z/do innych gmin);
2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały;
3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
4) sprawozdawczości sądów okręgowych – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową:
– dla lat 2000–2009 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla lat 2000–2002 zastosowano podział administracyjny kraju obowiązujący według stanu w dniu 31 XII 2002 r.; dla pozostałych lat – każdorazowy podział administracyjny);
– od 2010 r. – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla lat 2010 i 2011 zastosowano podział administracyjny z dnia 31 XII 2011 r.).

3. Przez ludność **w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

CHAPTER V
POPULATION

General notes

1. *Chapter tables were compiled on the basis of:*
1) the balances of the size and structure of the ***population*** *in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census (with the exception of data for 2000–2001 and 2010 – see item 2), taking into account:*
   a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
   b) the difference between the number of people registered for temporary stay above 3 months (until 2005 for a period of more than 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent (registering and cancelling registration for temporary stay from/to other gminas);
2) the registers of the Ministry of the Interior on internal and international migration of population for permanent residence;
3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
4) documentation of regional courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. Data about population *(as of 30 VI and 31 XII) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) were compiled – unless otherwise stated – on the basis:*
– *for 2000–2009 – of the results of the Population and Housing Census 2002 (for 2000–2002 there was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2002; for remaining years – on administrative division in force at a given moment);*
– *since 2010 – of the results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010 and 2011 was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2011).*

3. *The* ***working age population*** *refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of* ***mobility*** *(i.e. 18–44) and* ***non-mobility*** *(i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The* ***non-working age population*** *is defined as the* ***pre-working age population****, i.e., up to the age of 17 and the* ***post-working age population****, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.*

4. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, której połowa ludności jeszcze nie przekroczyła, a druga połowa już osiągnęła.

5. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:
- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża). Nie są uwzględniane przypadki, gdy oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa zamieszkiwali za granicą;
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka). Nie są uwzględniane przypadki, gdy oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa zamieszkiwali za granicą;
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym, do których należą: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej

4. Median age *of population is a parameter determining the exact age, which half of population already exceeded and second half – did not reach yet.*

5. *Data regarding the* ***vital statistics*** *according to territorial division were compiled as follows:*
- *marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);*
- *separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing aboard, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of husband is used). Data exclude divorces in which both spouses were living abroad at the moment of filling petition for separation;*
- *divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing aboard, place of residence of a spouse has been taken). Data exclude divorces in which both spouses were living abroad at the moment of filling petition for divorce;*
- *births – according to the mother's place of permanent residence;*
- *deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.*

The data on ***marriages*** *refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canonic laws marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.*

The religious marriages may by contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate *is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of*

samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

– **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmienne,
– **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmienne współczynniki płodności),
– **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym o zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

Przy opracowywaniu danych o **zgonach według przyczyn** przyjęto wyjściową przyczynę zgonów. Za przyczynę wyjściową uważa się chorobę stanowiącą początek okresu chorobowego, który doprowadził do zgonu albo uraz czy zatrucie, w wyniku którego nastąpił zgon.

6. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

7. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. (zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych, przy czym dane o ludności według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch ujęciach:

– wariant I – przyjmując górną granicę dla wieku produkcyjnego 59/64 lata oraz dolną granicę dla wieku poprodukcyjnego 60/65; patrz ust. 3 na str. 94,

age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15–19 and from the mothers in the age 50 and over – to the group 45–49.

Reproduction rates:

– ***total fertility rate*** *refers to the average number of children who would be born by a woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give birth with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age specific fertility rates for this period are constant,*
– ***gross reproduction rate*** *refers to the average number of daughters who would be born by a woman, assuming that a woman during her reproductive age will give birth with a frequency which is characteristic for all women giving birth in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),*
– ***demographic dynamics rate*** *is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.*

Natural increase of the population *means the difference between the number of live births and deaths in a given period.*

Infant *is a child under the age of 1 year.*

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

Compiling data on ***causes of deaths****, an initial cause of death was assumed. An initial cause of death is defined as a disease that occurred at the beginning of an illness period and led to death or as an injury or poisoning that resulted in death.*

6. Life expectancy *is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.*

7. Population projection *until 2050 calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 XII 2013 (in the administrative division valid from 1 I 2014) as well as assumption concerning fertility, mortality and international migration, data about population by working and postworking age are given in two approaches:*

– *variant I – assuming the upper limit of the working age 59/64 and the lower limit of the postworking age 60/65; see item 3 on page 94,*

– wariant II – uwzględniając zmiany granicy wieku emerytalnego; zgodnie z ustawą z dnia 11 V 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2012 poz. 637) dla kolejnych lat prognozy jako dolną granicę wieku poprodukcyjnego (jednocześnie górną granicę wieku produkcyjnego) przyjęto:
  • dla mężczyzn – 65,75 lat w 2015 r. oraz 67,0 lat w latach 2020–2050,
  • dla kobiet – 60,75 lat w 2015 r., 62,0 lata w 2020 r., 63,25 lat w 2025 r., 64,5 lat w 2030 r., 65,75 lat w 2035 r. oraz 67,0 lat w latach 2040–2050.

8. Dane o **migracjach wewnętrznych ludności** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

9. Dane o **migracjach zagranicznych ludności** na pobyt stały opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

10. Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, odpływ – wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

11. Do **ludności rezydującej** (rezydentów) zalicza się:
– stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą);
– osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

Rezydenci to kategoria stanu ludności opracowana na potrzeby statystyki, międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1260/2013 z dnia 20 XI 2013 r. w sprawie statystyk europejskich w dziedzinie demografii.

12. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI); do 2009 r. – zameldowanej na pobyt stały.

– *variant II – considering the changes in the limit retirement age on the basis of the Law changing the national law on pensions and retirement pay from National Insurance Fund and some other laws dated 11 V 2012 (Journal of Laws 2012 item 637) for the subsequent years of projection as the lower limit of the post-working age (the upper limit of the working age) were used:*
  • *for males – 65,75 years in 2015 and 67,0 in 2020–2050,*
  • *for females – 60,75 years in 2015, 62,0 in 2020, 63,25 in 2025, 64,5 in 2030, 65,75 in 2035 and 67,0 in years 2040–2050.*

8. *Data regarding* ***internal migration of the population*** *were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.*

9. *Data regarding* ***international migration of the population*** *for permanent residence were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as deregistration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).*

10. *The inflow of the population includes registrations of arrival for permanent residence, outflow – registrations of departure from permanent residence.*

11. *The* ***usual residence population*** *(residents) – comprise the following groups:*
– *permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period 12 months and more – regardless of their place of residence (in the country or abroad);*
– *a person temporarily staying in the gmina with the intention of residence for the period 12 months and more, arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).*

The residents ia a category developed for international statistics, according to European Parliament and Council Regulation (EU) No 1260/2013 of 20 XI 2013 on European demographic statistics.

12. *Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population (as of 30 VI); to 2009 – registered for permanent residence.*

TABL. 1 (42). **LUDNOŚĆ** [a]
POPULATION [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
			STAN W DNIU 30 VI		
			AS OF 30 VI		
O G Ó Ł E M	**3368525**	**3441504**	**3463419**	**3469464**	***T O T A L***
mężczyźni	1634327	1674141	1684672	1687712	*males*
kobiety	1734198	1767363	1778747	1781752	*females*
Miasta	1926958	1928694	1916089	1914678	*Urban areas*
Wieś	1441567	1512810	1547330	1554786	*Rural areas*
			STAN W DNIU 31 XII		
			AS OF 31 XII		
O G Ó Ł E M	**3372417**	**3446745**	**3467016**	**3472579**	***T O T A L***
na 1 km²	**113,1**	**115,6**	**116,2**	**116,4**	***per km²***
mężczyźni	1636123	1676618	1686342	1689486	*males*
kobiety	1736294	1770127	1780674	1783093	*females*
na 100 mężczyzn	106,1	105,6	105,6	105,5	*per 100 males*
Miasta	1925481	1927523	1913866	1912222	*Urban areas*
w % ogółu ludności	57,1	55,9	55,2	55,1	*in % of total population*
Wieś	1446936	1519222	1553150	1560357	*Rural areas*
w % ogółu ludności	42,9	44,1	44,8	44,9	*in % of total population*

a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 94.
a Based on balances; see general notes, item 2 on page 94.

TABL. 2 (43). **LUDNOŚĆ** [a] **W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**3372417**	**3446745**	**3467016**	**3472579**	***T O T A L***
W wieku przedprodukcyjnym	**728791**	**684545**	**669381**	**667176**	***Pre-working age***
mężczyźni	373775	352301	344484	343560	*males*
kobiety	355016	332244	324897	323616	*females*
Miasta	372206	342637	333459	332954	*Urban areas*
mężczyźni	190723	175874	171270	171055	*males*
kobiety	181483	166763	162189	161899	*females*
Wieś	356585	341908	335922	334222	*Rural areas*
mężczyźni	183052	176427	173214	172505	*males*
kobiety	173533	165481	162708	161717	*females*
W wieku produkcyjnym	**2179176**	**2235446**	**2206381**	**2192156**	***Working age***
w tym w wieku mobilnym	1378874	1413269	1414564	1409115	*of which of mobility age*
mężczyźni	1110929	1169415	1159224	1153793	*males*
w tym w wieku mobilnym	696967	716359	717655	715260	*of which of mobility age*
kobiety	1068247	1066031	1047157	1038363	*females*
w tym w wieku mobilnym	681907	696910	696909	693855	*of which of mobility age*
Miasta	1276351	1262117	1215422	1199851	*Urban areas*
mężczyźni	636462	649234	629365	622900	*males*
kobiety	639889	612883	586057	576951	*females*
Wieś	902825	973329	990959	992305	*Rural areas*
mężczyźni	474467	520181	529859	530893	*males*
kobiety	428358	453148	461100	461412	*females*

a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 94.
a Based on balances; see general notes, item 2 on page 94.

TABL. 2 (43). **LUDNOŚĆ[a] W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION[a] (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
W wieku poprodukcyjnym	**464450**	**526754**	**591254**	**613247**	***Post-working age***
mężczyźni	151419	154902	182634	192133	*males*
kobiety	313031	371852	408620	421114	*females*
Miasta	276924	322769	364985	379417	*Urban areas*
mężczyźni	87526	92673	110294	116330	*males*
kobiety	189398	230096	254691	263087	*females*
Wieś	187526	203985	226269	233830	*Rural areas*
mężczyźni	63893	62229	72340	75803	*males*
kobiety	123633	141756	153929	158027	*females*
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	**54,8**	**54,2**	**57,1**	**58,4**	***NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE***
Mężczyźni	47,3	43,4	45,5	46,4	*Males*
Kobiety	62,5	66,0	70,0	71,7	*Females*

a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 94.

a Based on balances; see general notes, item 2 on page 94.

TABL. 3 (44). **LUDNOŚĆ[a] WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE[a]
As of 31 XII

WIEK *AGE*	2005	2010	2013	2014				
				ogółem *grand total*	z liczby ogółem *of grand total number*			
					mężczyźni *males*	miasta *urban areas*		wieś *rural areas*	
						razem *total*	w tym mężczyźni *of which males*	razem *total*	w tym mężczyźni *of which males*
OGÓŁEM *TOTAL*	**3372417**	**3446745**	**3467016**	**3472579**	**1689486**	**1912222**	**910285**	**1560357**	**779201**
0– 2 lata	101915	125069	112473	110692	57041	57179	29400	53513	27641
3– 6	137763	145806	164422	163910	84373	83835	43140	80075	41233
7–12	240028	209290	207996	212623	109589	104687	53750	107936	55839
13–15	145976	117114	107523	105325	54190	50772	26233	54553	27957
16–18	156392	133746	117194	113533	58328	55322	28193	58211	30135
19–24	357948	313414	284815	273586	139804	136893	69432	136693	70372
25–29	287685	300934	282908	272428	138301	149465	75096	122963	63205
30–34	252203	288437	299234	301212	152273	171080	85627	130132	66646
35–39	210983	252889	275233	282120	143168	156332	78860	125788	64308
40–44	216772	211115	232147	240862	121753	129270	64342	111592	57411
45–49	259763	215781	205317	205512	102681	109895	53427	95617	49254
50–54	255672	256170	226053	216989	106630	118599	56256	98390	50374
55–59	231606	248453	254368	253072	121754	146864	67587	106208	54167
60–64	116645	220173	228989	231424	107468	140750	62612	90674	44856
65–69	122193	107040	164249	184923	82441	115445	49932	69478	32509
70–74	109069	107648	98860	95109	39588	59080	24177	36029	15411
75–79	84528	89541	90106	90701	33892	55374	20354	35327	13538
80 lat i więcej *and more*	85276	104125	115129	118558	36212	71380	21867	47178	14345

a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 94.

a Based on balances; see general notes, item 2 on page 94.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2014 R.
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE IN 2014
As of 31 XII

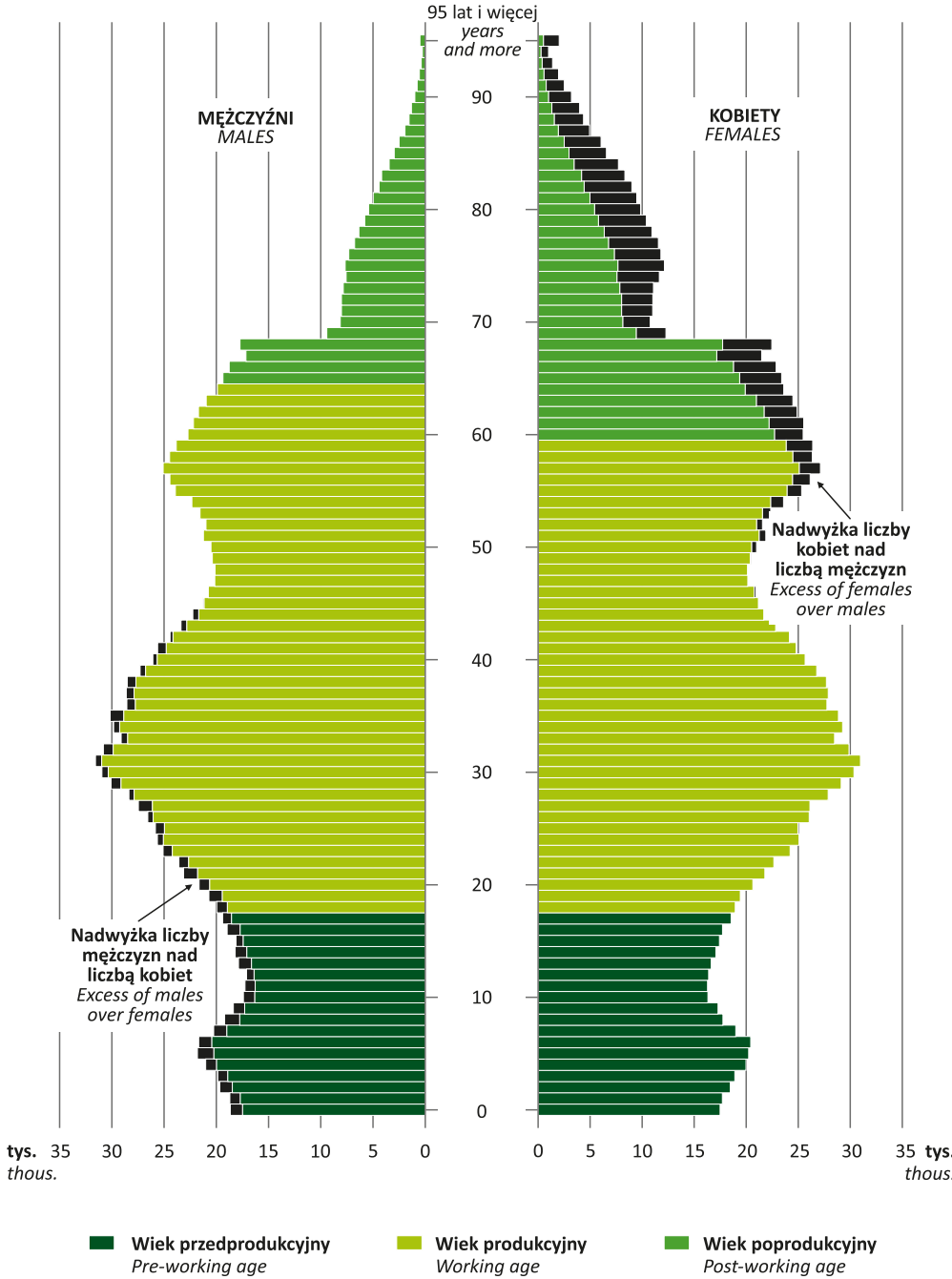

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

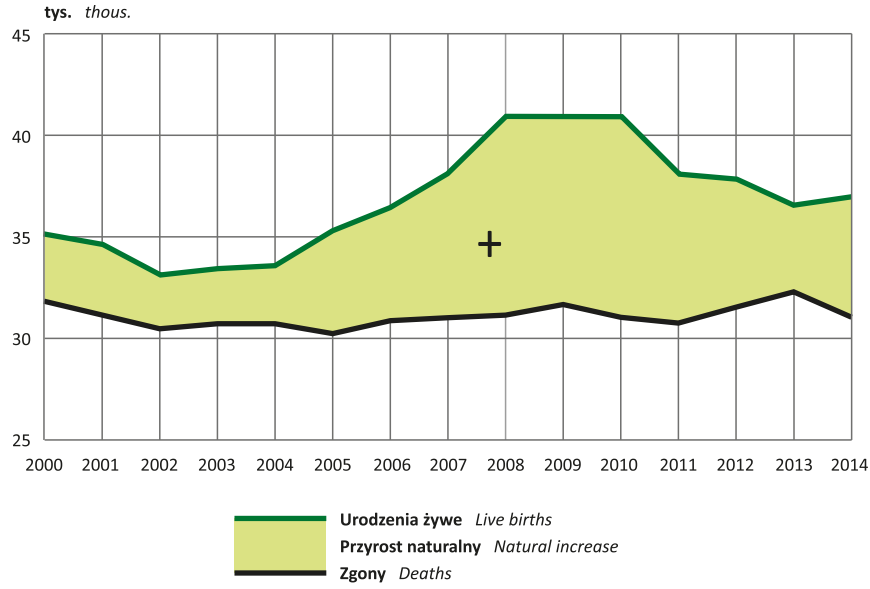

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT
LIFE EXPECTANCY AT 0 AGE

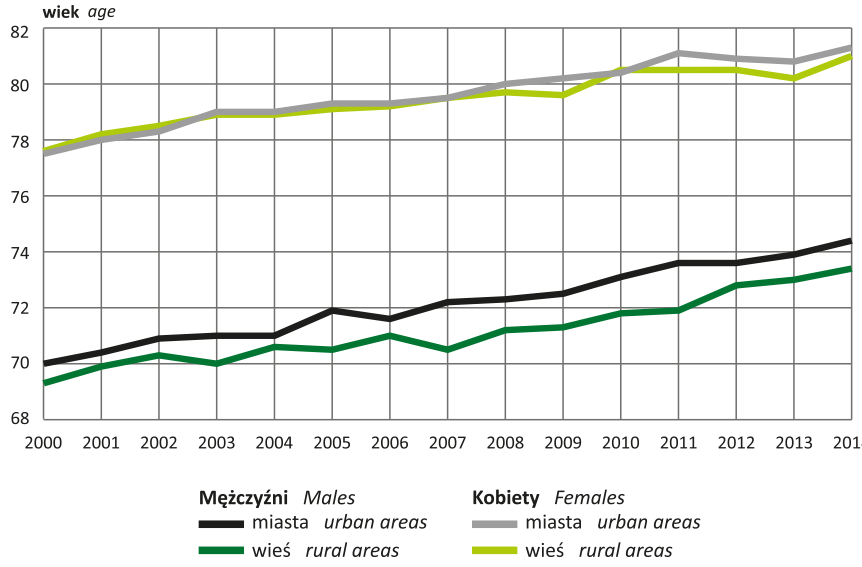

TABL. 4 (45). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI *GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION*		Miasta *Towns*	Ludność w miastach [a] *Urban population* [a]	
		w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*		w % ogółu ludności *in % of total population*
O G Ó Ł E M	2005	109	1925481	57,1
T O T A L	2010	109	1928694	55,9
	2013	109	1913866	55,2
	2014	**110**	**1912222**	**55,1**
Poniżej 2000 *Below 2000*		10	17459	0,5
2000– 4999		41	132139	3,8
5000– 9999		21	150386	4,3
10000– 19999		18	264300	7,6
20000– 49999		13	340949	9,8
50000– 99999		5	357936	10,3
100000–199999		1	103373	3,0
200000 i więcej *and more*		1	545680	15,7

a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 94.
a Based on balances; see general notes, item 2 on page 94.

TABL. 5 (46). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS INHABITED BY RURAL POPULATION
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ *GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION*		Gminy [a] *Gminas* [a]	Ludność na wsi [b] *Rural population* [b]	
		w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*		w % ogółu ludności *in % of total population*
O G Ó Ł E M	2005	207	1446936	42,9
T O T A L	2010	207	1512810	44,1
	2013	207	1553150	44,8
	2014	**207**	**1560357**	**44,9**
Poniżej 2000 *Below 2000*		–	–	–
2000–4999		51	200698	5,8
5000–6999		69	411564	11,9
7000–9999		51	428433	12,3
10000 i więcej *and more*		36	519662	15,0

a Wiejskie i miejsko-wiejskie. *b* Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 94.
a Rural and urban-rural gminas. b Based on balances; see general notes, item 2 on page 94.

TABL. 6 (47). **MEDIANA WIEKU (wiek środkowy) LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI**
MEDIAN POPULATION AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**35,1**	**36,7**	**37,8**	**38,2**	***T O T A L***
mężczyźni	33,4	35,1	36,3	36,7	*males*
kobiety	37,1	38,3	39,3	39,7	*females*
Miasta	36,6	38,1	39,3	39,7	*Urban areas*
mężczyźni	34,2	36,1	37,3	37,7	*males*
kobiety	39,1	40,4	41,4	41,8	*females*
Wieś	33,4	34,9	36,0	36,4	*Rural areas*
mężczyźni	32,3	34,0	35,1	35,5	*males*
kobiety	34,5	35,9	37,0	37,4	*females*

TABL. 7 (48). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Małżeństwa *Marriages*		Separacje *Separations*	Rozwody *Divorces*	Urodzenia żywe *Live births*	Zgony *Deaths*		Przyrost naturalny *Natural increase*
		ogółem *total*	w tym wyznaniowe [a] *of which religious* [a]				ogółem *total*	w tym niemowląt *of which infants*	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*									
OGÓŁEM	2005	18950	14234	835	4601	35299	30234	207	5065
TOTAL	2010	21191	14924	198	4926	40909	31037	180	9872
	2013	16763	11097	174	5744	36561	32292	163	4269
	2014	**17437**	**11365**	**152**	**5892**	**37000**	**31057**	**160**	**5943**
Miasta	2005	10616	7516	529	3485	18996	17166	112	1830
Urban areas	2010	11641	7732	132	3555	21715	17908	85	3807
	2013	9001	5531	124	3970	18938	18530	80	408
	2014	**9281**	**5602**	**98**	**4060**	**18984**	**17957**	**76**	**1027**
Wieś	2005	8334	6718	306	1116	16303	13068	95	3235
Rural areas	2010	9550	7192	66	1371	19194	13129	95	6065
	2013	7762	5566	50	1774	17623	13762	83	3861
	2014	**8156**	**5763**	**54**	**1832**	**18016**	**13100**	**84**	**4916**
NA 1000 LUDNOŚCI [b] *PER 1000 POPULATION* [b]									
OGÓŁEM	2005	5,6	4,2	24,8	1,4	10,5	9,0	5,9	1,5
TOTAL	2010	6,2	4,3	5,8	1,4	11,9	9,0	4,4	2,9
	2013	4,8	3,2	5,0	1,7	10,6	9,3	4,5	1,2
	2014	**5,0**	**3,3**	**4,4**	**1,7**	**10,7**	**9,0**	**4,3**	**1,7**
Miasta	2005	5,5	3,9	27,6	1,8	9,9	9,0	5,9	1,0
Urban areas	2010	6,0	4,0	6,8	1,8	11,3	9,3	3,9	2,0
	2013	4,7	2,9	6,5	2,1	9,9	9,7	4,2	0,2
	2014	**4,8**	**2,9**	**5,1**	**2,1**	**9,9**	**9,4**	**4,0**	**0,5**
Wieś	2005	5,7	4,6	21,1	0,8	11,2	9,0	5,8	2,2
Rural areas	2010	6,3	4,8	4,4	0,9	12,7	8,7	4,9	4,0
	2013	5,0	3,6	3,2	1,1	11,3	8,9	4,7	2,5
	2014	**5,2**	**3,7**	**3,5**	**1,2**	**11,6**	**8,4**	**4,7**	**3,2**

a Ze skutkami cywilnymi. *b* W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

a With civil law consequences. b In case of: separations – data are presented per 100 thous. population; infant deaths – per 1000 live births.

TABL. 8 (49). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Małżeństwa zawarte *Marriages contracted*	Małżeństwa rozwiązane *Marriages dissolved*						Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi [a] *Difference between contracted and dissolved marriages* [a]
			ogółem *total*	przez śmierć *by death of*		przez rozwód *by divorce*	na 1000 istniejących małżeństw *per 1000 existing marriages*		
				męża *husband*	żony *wife*		ogółem *total*	w tym przez rozwód *of which by divorce*	
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	18950	18108	9928	3579	4601	22,7	5,8	1474
	2010	21191	18396	9888	3582	4926	22,4	6,0	3294
	2013	16763	19515	10013	3758	5744	23,6	6,9	-2549
	2014	**17437**	**19262**	**9748**	**3622**	**5892**	**23,3**	**7,1**	**-1663**
Miasta	2005	10616	11113	5593	2035	3485	24,3	7,6	-1452
Urban areas	2010	11641	11403	5666	2182	3555	25,1	7,8	-1264
	2013	9001	11883	5733	2180	3970	26,3	8,8	-4661
	2014	**9281**	**11833**	**5609**	**2164**	**4060**	**26,5**	**9,1**	**-4016**
Wieś	2005	8334	6995	4335	1544	1116	20,5	3,3	2926
Rural areas	2010	9550	6993	4222	1400	1371	19,1	3,7	4558
	2013	7762	7632	4280	1578	1774	20,3	4,7	2112
	2014	**8156**	**7429**	**4139**	**1458**	**1832**	**19,6**	**4,8**	**2353**

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.
a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 9 (50). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2014 R.**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2014

MĘŻCZYŹNI W WIEKU *MALES AT AGE*	Ogółem *Total*	Kobiety w wieku *Females at age*							
		19 lat i mniej *under 20 years*	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej *and more*
		OGÓŁEM *TOTAL*							
OGÓŁEM *GRAND TOTAL*	**17437**	**376**	**5406**	**6803**	**2555**	**971**	**706**	**436**	**184**
19 lat i mniej *Under 20 years*	52	25	24	3	–	–	–	–	–
20–24	2816	255	2092	428	34	5	2	–	–
25–29	7309	75	2693	3987	479	56	19	–	–
30–34	3936	16	494	1949	1225	213	39	–	–
35–39	1456	4	73	336	587	363	92	1	–
40–49	998	1	28	91	199	279	352	46	2
50–59	490	–	2	8	27	50	159	215	29
60 lat i więcej *and more*	380	–	–	1	4	5	43	174	153

TABL. 9 (50). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2014 R. (cd.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2014 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU *MALES AT AGE*	Ogółem *Total*	Kobiety w wieku *Females at age*							
		19 lat i mniej *under 20 years*	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej *and more*
O G Ó Ł E M (dok.) *T O T A L (cont.)*									
W tym małżeństwa wyznaniowe[a]	**11365**	**176**	**4029**	**5104**	**1462**	**334**	**125**	**87**	**48**
Of which church or religious marriages[a]									
19 lat i mniej *Under 20 years*	26	10	15	1	–	–	–	–	–
20–24	1989	116	1539	312	21	–	1	–	–
25–29	5676	38	2119	3184	312	19	4	–	–
30–34	2624	10	316	1414	778	96	10	–	–
35–39	647	1	31	168	288	140	19	–	–
40–49	244	1	8	23	60	73	65	14	–
50–59	75	–	1	2	3	5	21	37	6
60 lat i więcej *and more*	84	–	–	–	–	1	5	36	42
MIASTA *URBAN AREAS*									
R A Z E M ***T O T A L***	**9281**	**112**	**2196**	**3853**	**1625**	**622**	**451**	**290**	**132**
19 lat i mniej *Under 20 years*	18	6	12	–	–	–	–	–	–
20–24	1070	78	779	192	17	3	1	–	–
25–29	3700	17	1111	2243	279	37	13	–	–
30–34	2357	7	237	1151	800	144	18	–	–
35–39	906	3	39	204	381	223	56	–	–
40–49	638	1	16	59	127	176	227	30	2
50–59	329	–	2	4	19	36	105	141	22
60 lat i więcej *and more*	263	–	–	–	2	3	31	119	108
W tym małżeństwa wyznaniowe[a]	**5602**	**34**	**1515**	**2805**	**905**	**197**	**73**	**44**	**29**
Of which church or religious marriages[a]									
19 lat i mniej *Under 20 years*	7	1	6	–	–	–	–	–	–
20–24	697	22	531	134	9	–	1	–	–
25–29	2758	5	825	1740	176	11	1	–	–
30–34	1535	4	137	818	501	69	6	–	–
35–39	387	1	12	98	188	74	14	–	–
40–49	132	1	3	14	31	39	37	7	–
50–59	37	–	1	1	–	3	11	18	3
60 lat i więcej *and more*	49	–	–	–	–	1	3	19	26

a Ze skutkami cywilnymi.
a *With civil law consequences.*

TABL. 9 (50). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2014 R. (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2014 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU *MALES AT AGE*	Ogółem *Total*	Kobiety w wieku *Females at age*							
		19 lat i mniej *under 20 years*	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej *and more*
		WIEŚ *RURAL AREAS*							
R A Z E M ***T O T A L***	**8156**	**264**	**3210**	**2950**	**930**	**349**	**255**	**146**	**52**
19 lat i mniej *Under 20 years*	34	19	12	3	–	–	–	–	–
20–24	1746	177	1313	236	17	2	1	–	–
25–29	3609	58	1582	1744	200	19	6	–	–
30–34	1579	9	257	798	425	69	21	–	–
35–39	550	1	34	132	206	140	36	1	–
40–49	360	–	12	32	72	103	125	16	–
50–59	161	–	–	4	8	14	54	74	7
60 lat i więcej *and more*	117	–	–	1	2	2	12	55	45
W tym małżeństwa wyznaniowe[a] ***Of which church or religious marriages***[a]	**5763**	**142**	**2514**	**2299**	**557**	**137**	**52**	**43**	**19**
19 lat i mniej *Under 20 years*	19	9	9	1	–	–	–	–	–
20–24	1292	94	1008	178	12	–	–	–	–
25–29	2918	33	1294	1444	136	8	3	–	–
30–34	1089	6	179	596	277	27	4	–	–
35–39	260	–	19	70	100	66	5	–	–
40–49	112	–	5	9	29	34	28	7	–
50–59	38	–	–	1	3	2	10	19	3
60 lat i więcej *and more*	35	–	–	–	–	–	2	17	16

a Ze skutkami cywilnymi.
a *With civil law consequences.*

TABL. 10 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW W 2014 R.**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2014

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYZN *PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES*	Ogółem *Total*	Poprzedni stan cywilny kobiet *Previous marital status of females*		
		panny *single*	wdowy *widows*	rozwiedzione *divorced*
	OGÓŁEM *TOTAL*			
O G Ó Ł E M ***G R A N D T O T A L***	**17437**	**15385**	**316**	**1736**
Kawalerowie *Single*	15292	14443	86	763
Wdowcy *Widowers*	270	53	102	115
Rozwiedzeni *Divorced*	1875	889	128	858

TABL. 10 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW W 2014 R. (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2014 (cont.)

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYZN *PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES*	Ogółem *Total*	Poprzedni stan cywilny kobiet *Previous marital status of females*		
		panny *single*	wdowy *widows*	rozwiedzione *divorced*
	MIASTA *URBAN AREAS*			
R A Z E M ***T O T A L***	**9281**	**8007**	**191**	**1083**
Kawalerowie *Single*	7866	7376	39	451
Wdowcy *Widowers*	167	30	63	74
Rozwiedzeni *Divorced*	1248	601	89	558
	WIEŚ *RURAL AREAS*			
R A Z E M ***T O T A L***	**8156**	**7378**	**125**	**653**
Kawalerowie *Single*	7426	7067	47	312
Wdowcy *Widowers*	103	23	39	41
Rozwiedzeni *Divorced*	627	288	39	300

TABL. 11 (52). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE** [a]
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES [a]

LATA *YEARS* KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE *CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS*	Ogółem *Total*	Miasta *Urban areas*	Wieś *Rural areas*
O G Ó Ł E M ***T O T A L*** 2005	14234	7516	6718
2010	14924	7732	7192
2013	11097	5531	5566
2014	**11365**	**5602**	**5763**
Kościół Katolicki	11340	5581	5759
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	8	6	2
Kościół Ewangelicko-Augsburski	1	–	1
Kościół Chrześcijan Baptystów	7	7	–
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	1	1	–
Kościół Polskokatolicki	1	–	1
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny	1	1	–
Kościół Zielonoświątkowy	6	6	–

a Ze skutkami cywilnymi.
a *With civil law consequences.*

TABL. 12 (53). **ROZWODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA W 2014 R.**

DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION FOR DIVORCE IN 2014

MĘŻCZYŹNI W WIEKU *MALES AT AGE*	Ogółem *Total*	Kobiety w wieku *Females at age*							
		19 lat i mniej *under 20 years*	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej *and more*
OGÓŁEM *TOTAL*									
OGÓŁEM ..... ***GRAND TOTAL***	**5892**	**6**	**316**	**1032**	**1281**	**1139**	**1376**	**580**	**162**
19 lat i mniej ..... *Under 20 years*	–	–	–	–	–	–	–	–	–
20–24	106	2	84	18	2	–	–	–	–
25–29	720	3	175	435	97	10	–	–	–
30–34	1219	1	40	462	604	101	11	–	–
35–39	1184	–	14	97	447	534	90	2	–
40–49	1636	–	3	17	121	460	987	46	2
50–59	765	–	–	2	9	30	266	431	27
60 lat i więcej ..... *and more*	262	–	–	1	1	4	22	101	133
MIASTA *URBAN AREAS*									
RAZEM ..... ***TOTAL***	**4060**	**5**	**184**	**670**	**899**	**768**	**970**	**441**	**123**
19 lat i mniej ..... *Under 20 years*	–	–	–	–	–	–	–	–	–
20–24	56	2	42	11	1	–	–	–	–
25–29	466	3	104	278	72	9	–	–	–
30–34	846	–	26	307	434	72	7	–	–
35–39	800	–	11	61	305	370	51	2	–
40–49	1133	–	1	11	80	293	711	35	2
50–59	557	–	–	2	7	22	181	323	22
60 lat i więcej ..... *and more*	202	–	–	–	–	2	20	81	99
WIEŚ *RURAL AREAS*									
RAZEM ..... ***TOTAL***	**1832**	**1**	**132**	**362**	**382**	**371**	**406**	**139**	**39**
19 lat i mniej ..... *Under 20 years*	–	–	–	–	–	–	–	–	–
20–24	50	–	42	7	1	–	–	–	–
25–29	254	–	71	157	25	1	–	–	–
30–34	373	1	14	155	170	29	4	–	–
35–39	384	–	3	36	142	164	39	–	–
40–49	503	–	2	6	41	167	276	11	–
50–59	208	–	–	–	2	8	85	108	5
60 lat i więcej ..... *and more*	60	–	–	1	1	2	2	20	34

TABL. 13 (54). **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI [a] W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN [a] IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**4601**	**4926**	**5744**	**5892**	***T O T A L***
rozwody małżeństw:					*divorces:*
Bez dzieci	1387	1865	2222	2241	*Marriages without children*
Z dziećmi	3214	3061	3522	3651	*Marriages with children*
o liczbie dzieci:					*by number of children:*
1	1831	1904	2122	2206	*1*
2	996	947	1136	1223	*2*
3	271	168	212	176	*3*
4 i więcej	116	42	52	46	*4 and more*
Miasta	**3485**	**3555**	**3970**	**4060**	***Urban areas***
rozwody małżeństw:					*divorces:*
Bez dzieci	1124	1416	1654	1619	*Marriages without children*
Z dziećmi	2361	2139	2316	2441	*Marriages with children*
o liczbie dzieci:					*by number of children:*
1	1392	1346	1461	1536	*1*
2	741	679	713	788	*2*
3	167	92	113	98	*3*
4 i więcej	61	22	29	19	*4 and more*
Wieś	**1116**	**1371**	**1774**	**1832**	***Rural areas***
rozwody małżeństw:					*divorces:*
Bez dzieci	263	449	568	622	*Marriages without children*
Z dziećmi	853	922	1206	1210	*Marriages with children*
o liczbie dzieci:					*by number of children:*
1	439	558	661	670	*1*
2	255	268	423	435	*2*
3	104	76	99	78	*3*
4 i więcej	55	20	23	27	*4 and more*

a Poniżej 18 lat.
a Below the age of 18.

TABL. 14 (55). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014			*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	
Urodzenia żywe	**35299**	**40909**	**36561**	**37000**	**18984**	**18016**	***Live births***
chłopcy	18250	21034	18772	19129	9798	9331	*males*
dziewczęta	17049	19875	17789	17871	9186	8685	*females*
Małżeńskie	28947	32024	27519	27370	13574	13796	*Legitimate*
chłopcy	15024	16512	14138	14174	7001	7173	*males*
dziewczęta	13923	15512	13381	13196	6573	6623	*females*
Pozamałżeńskie	6352	8885	9042	9630	5410	4220	*Illegitimate*
chłopcy	3226	4522	4634	4955	2797	2158	*males*
dziewczęta	3126	4363	4408	4675	2613	2062	*females*
Urodzenia martwe	**146**	**173**	**154**	**123**	**60**	**63**	***Live still births***
Chłopcy	84	90	76	65	29	36	*Males*
Dziewczęta	62	83	78	58	31	27	*Females*

TABL. 15 (56). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA I WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER AND AGE OF MOTHER

LATA *YEARS* WIEK MATKI *AGE OF MOTHER*		Ogółem *Total*	Kolejność urodzenia dziecka u matki *Birth order*					
			1	2	3	4	5	6 i dalsze *and over*
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*								
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	35299	18107	11609	3553	1170	471	389
	2010	40909	21012	14409	3842	1012	359	274
	2013	36561	17958	13470	3717	903	303	208
	2014	**37000**	**17558**	**14212**	**3768**	**922**	**324**	**216**
19 lat i mniej *Under 20 years*		1288	1182	101	4	1	–	–
20–24		6156	4472	1424	212	36	10	2
25–29		13410	7436	4845	892	162	52	23
30–34		11164	3553	5715	1466	285	83	62
35–39		4231	816	1919	963	335	121	77
40–44		734	99	207	224	99	55	50
45 lat i więcej *and more*		17	–	1	7	4	3	2
W ODSETKACH *IN PERCENT*								
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	100,0	51,3	32,9	10,1	3,3	1,3	1,1
	2010	100,0	51,4	35,2	9,4	2,5	0,9	0,7
	2013	100,0	49,1	36,8	10,2	2,5	0,8	0,6
	2014	**100,0**	**47,5**	**38,4**	**10,2**	**2,5**	**0,9**	**0,6**
19 lat i mniej *Under 20 years*		100,0	91,8	7,8	0,3	0,1	–	–
20–24		100,0	72,6	23,1	3,4	0,6	0,2	0,0
25–29		100,0	55,5	36,1	6,7	1,2	0,4	0,2
30–34		100,0	31,8	51,2	13,1	2,6	0,7	0,6
35–39		100,0	19,3	45,4	22,8	7,9	2,9	1,8
40–44		100,0	13,5	28,2	30,5	13,5	7,5	6,8
45 lat i więcej *and more*		100,0	–	5,9	41,2	23,5	17,6	11,8

TABL. 16 (57). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2013	2014		
				ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku:						
Fertility – *live births per 1000 women aged:*						
15–49 [ab]	39,7	47,0	42,6	43,4	40,9	46,4
15–19 [a]	13,6	15,7	13,3	13,7	11,6	15,7
20–24	63,5	63,7	54,1	52,8	42,8	63,4
25–29	98,1	104,2	95,1	98,0	88,3	110,3
30–34	60,9	77,0	72,8	75,3	74,7	76,2
35–39	23,2	30,7	29,2	30,8	30,7	30,9
40–44	4,8	6,3	5,6	6,3	6,5	6,1
45–49 [b]	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Współczynniki: ***Rates:***						
Dzietności ogólnej *Total fertility*	1,316	1,478	1,341	1,374	1,260	1,505
Reprodukcji brutto *Gross reproduction*	0,636	0,718	0,652	0,664	0,610	0,725
Dynamiki demograficznej *Demographic dynamics*	1,168	1,318	1,132	1,191	1,057	1,375

a, b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: *a* – poniżej 15 lat, *b* – 50 lat i więcej.
a, b Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 17 (58). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA *YEARS* WIEK ZMARŁYCH *AGE OF DECEASED*	Ogółem *Grand total*	Mężczyźni *Males*	Kobiety *Females*	Z liczby ogółem *Of grand total number*					
				miasta *urban areas*			wieś *rural areas*		
				razem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	razem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*									
OGÓŁEM 2005	30234	15855	14379	17166	8776	8390	13068	7079	5989
TOTAL 2010	31037	16307	14730	17908	9148	8760	13129	7159	5970
2013	32292	16595	15697	18530	9363	9167	13762	7232	6530
2014	**31057**	**16143**	**14914**	**17957**	**9136**	**8821**	**13100**	**7007**	**6093**
0 lat	160	93	67	76	45	31	84	48	36
1– 4 lata	27	12	15	11	3	8	16	9	7
5– 9	25	17	8	10	9	1	15	8	7
10–14	28	10	18	13	5	8	15	5	10
15–19	76	50	26	34	20	14	42	30	12
20–24	151	122	29	71	57	14	80	65	15
25–29	167	124	43	76	55	21	91	69	22
30–34	226	176	50	122	95	27	104	81	23
35–39	313	228	85	167	120	47	146	108	38
40–44	475	369	106	261	200	61	214	169	45
45–49	664	473	191	349	232	117	315	241	74
50–54	1250	875	375	671	454	217	579	421	158
55–59	2248	1523	725	1329	896	433	919	627	292
60–64	3001	1967	1034	1788	1122	666	1213	845	368
65–69	3311	2117	1194	2048	1277	771	1263	840	423
70–74	2754	1572	1182	1683	935	748	1071	637	434
75–79	3895	2034	1861	2247	1115	1132	1648	919	729
80–84	4809	2100	2709	2722	1186	1536	2087	914	1173
85 lat i więcej *and more*	7477	2281	5196	4279	1310	2969	3198	971	2227

TABL. 17 (58). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH (dok.)**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED (cont.)

LATA *YEARS* WIEK ZMARŁYCH *AGE OF DECEASED*	Ogółem *Grand total*	Mężczyźni *Males*	Kobiety *Females*	Z liczby ogółem *Of grand total number*					
				miasta *urban areas*			wieś *rural areas*		
				razem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	razem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
	NA 100 tys. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU *PER 100 thous. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP*								
OGÓŁEM 2005	899	971	830	897	964	836	901	980	823
TOTAL 2010	902	974	833	929	996	867	868	947	789
2013	932	985	882	967	1027	913	889	936	843
2014	**895**	**957**	**837**	**938**	**1002**	**879**	**843**	**903**	**783**
0 lat [a]	432	486	375	400	459	337	466	514	415
1– 4 lata	17	15	20	14	7	20	21	23	19
5– 9	13	17	9	10	18	2	16	16	15
10–14	16	11	22	16	12	20	17	11	23
15–19	39	51	28	36	42	31	42	59	25
20–24	63	101	25	58	93	23	69	108	27
25–29	60	88	31	50	71	27	73	108	36
30–34	75	116	34	71	111	32	80	122	36
35–39	112	161	62	108	154	61	117	170	63
40–44	201	309	91	205	316	96	196	300	85
45–49	323	461	186	317	434	207	331	491	160
50–54	564	805	333	551	788	339	580	823	325
55–59	886	1249	550	895	1312	540	873	1168	566
60–64	1304	1843	838	1273	1797	854	1352	1910	810
65–69	1896	2719	1234	1877	2701	1247	1929	2747	1212
70–74	2843	3919	2082	2803	3831	2099	2908	4056	2055
75–79	4309	6028	3286	4083	5510	3253	4662	6804	3338
80–84	7252	9440	6147	6825	8835	5805	7896	10362	6661
85 lat i więcej *and more*	14812	17123	13983	14124	16328	13331	15843	18328	14959

a Na 100 tys. urodzeń żywych.
a *Per 100 thous. live births.*

TABL. 18 (59). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN** [a]
DEATHS BY CAUSES [a]

LATA PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem *Total*	Mężczyźni *Males*	Kobiety *Females*	Z liczby ogółem *Of total number*		*YEARS CAUSES OF DEATHS*
				miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	
	na 100 tys. ludności *per 100 thous. population*					
OGÓŁEM 2005	899	971	830	897	901	***TOTAL***
2010	902	974	833	929	868	
2012	912	979	848	949	865	
2013	**932**	**985**	**882**	**967**	**889**	

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).
a *In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).*

TABL. 18 (59). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN**[a] **(dok.)**
DEATHS BY CAUSES[a] *(cont.)*

L A T A PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem *Total*	Mężczyźni *Males*	Kobiety *Females*	Z liczby ogółem *Of total number*: miasta *urban areas*	Z liczby ogółem *Of total number*: wieś *rural areas*	*Y E A R S* *CAUSES OF DEATHS*
	na 100 tys. ludności *per 100 thous. population*					
W tym:						*Of which:*
Choroby zakaźne i pasożytnicze	3	4	2	3	2	*Infectious and parasitic diseases*
w tym gruźlica i następstwa gruźlicy	1	1	0	1	1	*of which tuberculosis and sequelae of tuberculosis*
Nowotwory	244	278	213	271	212	*Neoplasms*
w tym nowotwory złośliwe	230	263	199	255	200	*of which malignant neoplasms*
w tym:						*of which:*
nowotwór złośliwy żołądka	14	18	10	15	12	*malignant neoplasm of stomach*
nowotwór złośliwy trzustki	12	13	11	14	10	*malignant neoplasm of pancreas*
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca	54	78	30	61	45	*malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung*
nowotwór złośliwy sutka	14	0	28	17	11	*malignant neoplasm of breast*
nowotwór złośliwy szyjki macicy	7	x	7	8	6	*malignant neoplasm of cervix uteri*
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego	21	21	x	23	18	*malignant neoplasm of prostate*
białaczka	8	10	7	9	7	*leukemia*
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	25	21	28	25	24	*Endocrine, nutritional and metabolic diseases*
w tym cukrzyca	24	20	28	25	23	*of which diabetes mellitus*
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	14	13	15	16	11	*Diseases of the nervous system and sense organs*
Choroby układu krążenia	392	371	411	393	390	*Diseases of the circulatory system*
w tym:						*of which:*
choroba nadciśnieniowa	13	11	15	13	14	*hypertensive diseases*
choroba niedokrwienna serca	84	96	74	87	81	*ischemic heart disease*
w tym ostry zawał serca	43	51	36	45	41	*of which acute myocardial infarction*
choroby naczyń mózgowych	75	66	84	75	75	*diseases of cerebrovascular*
miażdżyca	73	51	94	70	77	*atherosclerosis*
Choroby układu oddechowego	59	68	50	59	58	*Diseases of the respiratory system*
Choroby układu trawiennego	37	41	33	41	31	*Diseases of the digestive system*
w tym zwłóknienie i marskość wątroby	7	8	6	8	5	*of which fibrosis and cirrhosis of liver*
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej	2	1	3	2	1	*Diseases of the musculoskeletel system and connective tissue*
Choroby układu moczowo-płciowego	16	16	17	17	16	*Diseases of the genitourinary system*
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	2	2	2	2	2	*Conditions originating in the perinatal period*
Wady rozwojowe wrodzone[Δ]	3	3	3	3	4	*Congenital malformations*[Δ]
Objawy i stany niedokładnie określone[Δ]	86	94	79	87	85	*Symptoms and ill-defined conditions*[Δ]
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny	48	70	27	44	52	*Injuries and poisonings by external cause*
w tym:						*of which:*
wypadki komunikacyjne	10	16	5	8	12	*transport accidents*
samobójstwa	15	27	5	13	18	*intentional self-harm*

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).
a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 19 (60). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

LATA *YEARS* WIEK ZMARŁYCH *AGE OF DECEASED*	Ogółem *Grand total*	Chłopcy *Males*	Dziewczęta *Females*	Z liczby ogółem *Of total number*					
				miasta *urban areas*			wieś *rural areas*		
				razem *total*	chłopcy *males*	dziewczęta *females*	razem *total*	chłopcy *males*	dziewczęta *females*
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*									
OGÓŁEM *TOTAL* 2005	207	115	92	112	57	55	95	58	37
2010	180	98	82	85	41	44	95	57	38
2013	163	80	83	80	45	35	83	35	48
2014	**160**	**93**	**67**	**76**	**45**	**31**	**84**	**48**	**36**
0–27 dni *0–27 days*	110	67	43	48	31	17	62	36	26
0– 6	79	47	32	35	23	12	44	24	20
w tym 0 [a] *of which 0* [a]	52	34	18	22	14	8	30	20	10
7–13	11	7	4	3	2	1	8	5	3
14–20	12	7	5	8	4	4	4	3	1
21–27	8	6	2	2	2	–	6	4	2
28–29 dni *28–29 days*	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 miesiąc *1 month*	14	8	6	7	3	4	7	5	2
2	6	4	2	3	3	–	3	1	2
3	3	2	1	2	1	1	1	1	–
4	9	6	3	5	3	2	4	3	1
5	6	2	4	4	1	3	2	1	1
6	4	1	3	2	–	2	2	1	1
7	1	–	1	–	–	–	1	–	1
8	1	–	1	–	–	–	1	–	1
9	3	2	1	3	2	1	–	–	–
10	2	–	2	1	–	1	1	–	1
11 miesięcy *11 months*	1	1	–	1	1	–	–	–	–
NA 100 tys. URODZEŃ ŻYWYCH DANEJ PŁCI *PER 100 thous. OF LIVE BIRTHS OF GIVEN SEX*									
OGÓŁEM *TOTAL* 2005	586	630	540	590	579	601	583	690	468
2010	440	466	413	391	368	417	495	577	408
2013	446	426	467	422	463	379	471	386	561
2014	**432**	**486**	**375**	**400**	**459**	**337**	**466**	**514**	**415**
0–27 dni *0–27 days*	297	350	241	253	316	185	344	386	299
0– 6	214	246	179	184	235	131	244	257	230
w tym 0 [a] *of which 0* [a]	141	178	101	116	143	87	167	214	115
7–13	30	37	22	16	20	11	44	54	35
14–20	32	37	28	42	41	44	22	32	12
21–27	22	31	11	11	20	–	33	43	23
28–29 dni *28–29 days*	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 miesiąc *1 month*	38	42	34	37	31	44	39	54	23
2	16	21	11	16	31	–	17	11	23
3	8	10	6	11	10	11	6	11	–
4	24	31	17	26	31	22	22	32	12
5	16	10	22	21	10	33	11	11	12
6	11	5	17	11	–	22	11	11	12
7	3	–	6	–	–	–	6	–	12
8	3	–	6	–	–	–	6	–	12
9	8	10	6	16	20	11	–	–	–
10	5	–	11	5	–	11	6	–	12
11 miesięcy *11 months*	3	5	–	5	10	–	–	–	–

a Przez 0 dni określa się wiek żywo urodzonego noworodka, który nie przeżył 24 godzin.
a 0 day indicates the age of new live born infant, who did not survive 24 hours.

TABL. 20 (61). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PRZYCZYN**[a]
INFANT DEATHS BY CAUSES[a]

LATA PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem *Total*		Chłopcy *Males*	Dziewczęta *Females*	Z liczby ogółem *Of total number*		*YEARS* *CAUSES OF DEATHS*
					miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*	na 100 tys. urodzeń żywych *per 100 thous. live births*					
OGÓŁEM 2005	207	586	630	540	590	583	***TOTAL***
2010	180	440	466	413	391	495	
2012	170	449	467	431	405	497	
2013	**163**	**446**	**426**	**467**	**422**	**471**	
w tym:							*of which:*
Choroby zakaźne i pasożytnicze	1	3	–	6	–	6	*Infectious and parasitic diseases*
Choroby układu nerwowego, narządów zmysłów i układu krążenia	3	8	5	11	11	6	*Diseases of the nervous system and the sense organs and the circulatory system*
Choroby układu oddechowego ..	9	25	21	28	32	17	*Diseases of the respiratory system*
w tym zapalenie płuc	8	22	16	28	32	11	*of which pneumonia*
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym ..	63	172	165	180	158	187	*Conditions originating in the perinatal period*
w tym:							*of which:*
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu	44	120	117	124	111	131	*disorders related to length of gestation and fetal growth*
zespół zaburzeń oddychania noworodka i inne stany układu oddechowego	11	30	16	45	26	34	*respiratory disorders specific to the perinatal period*
Wady rozwojowe wrodzone[Δ] ...	78	213	197	230	195	233	*Congenital anomalies*[Δ]
w tym:							*of which:*
wrodzone wady rozwojowe układu nerwowego	4	11	5	17	5	17	*congenital malformations of the nervous system*
wrodzone wady serca	38	104	91	118	95	113	*congenital malformation of heart*
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny	2	5	11	–	11	–	*Injuries and poisonings by external cause*

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).
a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 21 (62). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE**[a] **ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES[a] *REGISTERED BY POLICE*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	w tym mężczyźni *of which males*	
O G Ó Ł E M	**496**	**374**	**504**	**601**	**496**	***T O T A L***
w tym dokonane	416	308	407	454	388	*of which committed*
Miasta	284	218	284	330	261	*Urban areas*
Wieś	212	156	220	271	235	*Rural areas*
Wiek samobójców:						***Age of suicidal persons:***
14 lat i mniej	4	2	3	8	2	*Under 15 years*
15–19	25	17	23	26	17	*15–19*
20–29	87	56	68	104	88	*20–29*
30–49	212	114	157	213	182	*30–49*
50–69	132	134	174	200	165	*50–69*
70 lat i więcej	36	24	36	47	39	*70 and more*

a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku.
Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu.
a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown.
S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Poznań.

TABL. 22 (63). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat *Life expectancy at age specified*				
	0	15	30	45	60
			MĘŻCZYŹNI *MALES*		
O G Ó Ł E M 2005	71,32	56,96	42,61	28,97	17,56
T O T A L 2010	72,52	58,00	43,63	29,81	18,08
2013	73,51	58,94	44,55	30,62	18,74
2014	**73,98**	**59,47**	**45,10**	**31,15**	**19,11**
Miasta	74,40	59,86	45,40	31,44	19,43
Urban areas					
Wieś	73,44	58,97	44,68	30,74	18,65
Rural areas					
			KOBIETY *FEMALES*		
O G Ó Ł E M 2005	79,20	64,84	50,08	35,69	22,50
T O T A L 2010	80,47	65,94	51,15	36,66	23,17
2013	80,57	66,07	51,29	36,75	23,32
2014	**81,18**	**66,66**	**51,90**	**37,31**	**23,83**
Miasta	81,27	66,70	51,93	37,35	23,91
Urban areas					
Wieś	80,98	66,51	51,77	37,17	23,65
Rural areas					

TABL. 23 (64). **PROGNOZA LUDNOŚCI**[a]
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION[a]
As of 31 XII
I wariant
I variant

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M w tys.	**3476,2**	**3490,4**	**3490,4**	**3470,9**	**3434,7**	**3389,0**	**3339,6**	**3287,9**	***T O T A L in thous.***
W wieku przedprodukcyjnym	**663,5**	**660,6**	**644,8**	**593,2**	**560,8**	**534,7**	**521,5**	**514,7**	***Pre-working age***
mężczyźni	341,6	340,3	331,9	305,4	288,7	275,3	268,5	265,0	*males*
kobiety	321,8	320,4	312,8	287,8	272,1	259,4	253,0	249,7	*females*
Miasta	329,1	322,8	308,2	274,8	252,5	235,0	225,0	218,3	*Urban areas*
mężczyźni	169,3	165,9	158,4	141,3	129,8	120,8	115,6	112,2	*males*
kobiety	159,8	156,8	149,7	133,5	122,7	114,2	109,3	106,1	*females*
Wieś	334,4	337,9	336,6	318,4	308,4	299,7	296,5	296,4	*Rural areas*
mężczyźni	172,4	174,3	173,5	164,1	158,9	154,4	152,8	152,8	*males*
kobiety	162,0	163,5	163,1	154,3	149,4	145,2	143,7	143,6	*females*
W wieku produkcyjnym	**2178,8**	**2093,4**	**2037,3**	**2027,4**	**1975,2**	**1883,1**	**1757,4**	**1633,8**	***Working age***
mężczyźni	1148,4	1109,6	1075,2	1072,1	1057,6	1021,6	964,1	896,0	*males*
kobiety	1030,4	983,9	962,1	955,3	917,6	861,5	793,3	737,8	*females*
Miasta	1184,8	1101,5	1044,5	1017,0	969,3	899,7	812,8	731,0	*Urban areas*
mężczyźni	616,3	577,5	545,4	532,7	515,1	485,8	444,7	399,4	*males*
kobiety	568,5	524,0	499,1	484,3	454,3	413,9	368,0	331,5	*females*
Wieś	994,0	991,9	992,8	1010,4	1005,9	983,4	944,6	902,9	*Rural areas*
mężczyźni	532,1	532,1	529,8	539,4	542,5	535,8	519,3	496,6	*males*
kobiety	461,9	459,9	463,0	471,1	463,4	447,6	425,3	406,3	*females*
W wieku poprodukcyjnym	**634,0**	**736,3**	**808,3**	**850,3**	**898,6**	**971,2**	**1060,8**	**1139,4**	***Post-working age***
mężczyźni	201,1	248,9	291,8	311,5	325,1	354,3	398,8	450,3	*males*
kobiety	432,9	487,4	516,6	538,8	573,5	616,9	661,9	689,1	*females*
Miasta	391,9	448,9	479,7	490,0	502,1	527,8	563,0	590,3	*Urban areas*
mężczyźni	121,5	148,0	167,9	173,3	175,2	186,0	205,8	228,8	*males*
kobiety	270,4	300,9	311,7	316,7	326,9	341,8	357,2	361,6	*females*
Wieś	242,0	287,4	328,7	360,3	396,5	443,4	497,8	549,1	*Rural areas*
mężczyźni	79,6	100,9	123,8	138,2	149,9	168,3	193,0	221,5	*males*
kobiety	162,4	186,5	204,8	222,1	246,6	275,1	304,8	327,6	*females*
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	**59,6**	**66,7**	**71,3**	**71,2**	**73,9**	**80,0**	**90,0**	**101,2**	***NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE***
Mężczyźni	47,3	53,1	58,0	57,5	58,0	61,6	69,2	79,8	*Males*
Kobiety	73,2	82,1	86,2	86,5	92,1	101,7	115,3	127,2	*Females*

a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 96.

a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 7 on page 96.

TABL. 23 (64). **PROGNOZA LUDNOŚCI**[a] **(dok.)**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION[a] *(cont.)*
As of 31 XII
II wariant
II variant

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	*SPECIFICATION*
W wieku produkcyjnym	**2213,0**	**2182,8**	**2143,0**	**2151,5**	**2145,1**	**2111,7**	**2004,8**	**1868,0**	***Working age***
mężczyźni	1163,0	1151,5	1115,2	1106,9	1094,8	1067,6	1016,3	950,0	*males*
kobiety	1050,0	1031,4	1027,8	1044,6	1050,3	1044,1	988,5	918,0	*females*
Miasta	1205,6	1152,8	1101,5	1082,3	1057,4	1018,4	940,2	847,1	*Urban areas*
mężczyźni	624,9	601,4	566,5	550,4	533,7	509,0	471,2	426,0	*males*
kobiety	580,7	551,4	535,1	531,8	523,8	509,4	469,0	421,1	*females*
Wieś	1007,4	1030,0	1041,4	1069,3	1087,7	1093,4	1064,6	1020,9	*Rural areas*
mężczyźni	538,0	550,1	548,7	556,5	561,1	558,6	545,1	524,0	*males*
kobiety	469,4	479,9	492,7	512,8	526,6	534,7	519,5	497,0	*females*
W wieku poprodukcyjnym	**599,8**	**646,9**	**702,7**	**726,2**	**728,7**	**742,6**	**813,4**	**905,2**	***Post-working age***
mężczyźni	186,6	207,0	251,8	276,6	287,9	308,4	346,6	396,3	*males*
kobiety	413,2	439,9	450,9	449,5	440,8	434,2	466,8	508,9	*females*
Miasta	371,1	397,6	422,6	424,7	414,0	409,2	435,5	474,2	*Urban areas*
mężczyźni	112,9	124,1	146,9	155,6	156,6	162,8	179,3	202,1	*males*
kobiety	258,2	273,5	275,8	269,1	257,4	246,3	256,2	272,1	*females*
Wieś	228,6	249,3	280,0	301,4	314,7	333,4	377,8	431,0	*Rural areas*
mężczyźni	73,6	82,9	104,9	121,0	131,3	145,5	167,3	194,2	*males*
kobiety	155,0	166,4	175,1	180,4	183,4	187,9	210,6	236,9	*females*
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	**57,1**	**59,9**	**62,9**	**61,3**	**60,1**	**60,5**	**66,6**	**76,0**	***NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE***
Mężczyźni	45,4	47,5	52,3	52,6	52,7	54,7	60,5	69,6	*Males*
Kobiety	70,0	73,7	74,3	70,6	67,9	66,4	72,8	82,6	*Females*

a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 96.

a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 7 on page 96.

TABL. 24 (65). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Napływ [a] *Inflow* [a]				Odpływ [b] *Outflow* [b]				Saldo migracji *Net migration*
		ogółem *total*	z miast *from urban areas*	ze wsi *from rural areas*	z zagranicy *from abroad*	ogółem *total*	do miast *to urban areas*	na wieś *to rural areas*	za granicę *abroad*	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*										
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	43213	26378	16479	356	40912	19256	21078	578	2301
	2010	43024	25651	16712	661	41751	17999	22658	1094	1273
	2013	45008	26755	17733	520	44842	19023	23820	1999	166
	2014	**41843**	**24114**	**17178**	**551**	**41770**	**18161**	**21750**	**1859**	**73**
Miasta . . . . . *Urban areas*	2005	20946	11215	9450	281	24709	9923	14302	484	-3763
	2010	19186	9422	9278	486	25096	8746	15428	922	-5910
	2013	19863	9694	9789	380	26615	9028	16153	1434	-6752
	2014	**18843**	**8873**	**9576**	**394**	**24152**	**8438**	**14389**	**1325**	**-5309**
Wieś . . . . . *Rural areas*	2005	22267	15163	7029	75	16203	9333	6776	94	6064
	2010	23838	16229	7434	175	16655	9253	7230	172	7183
	2013	25145	17061	7944	140	18227	9995	7667	565	6918
	2014	**23000**	**15241**	**7602**	**157**	**17618**	**9723**	**7361**	**534**	**5382**
NA 1000 LUDNOŚCI *PER 1000 POPULATION*										
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	12,8	7,8	4,9	0,1	12,2	5,7	6,3	0,2	0,7
	2010	12,5	7,5	4,9	0,2	12,1	5,2	6,6	0,3	0,4
	2013	13,0	7,7	5,1	0,2	12,9	5,5	6,9	0,6	0,0
	2014	**12,1**	**7,0**	**5,0**	**0,2**	**12,0**	**5,2**	**6,3**	**0,5**	**0,0**
Miasta . . . . . *Urban areas*	2005	10,9	5,9	4,9	0,1	12,9	5,2	7,5	0,3	-2,0
	2010	9,9	4,9	4,8	0,3	13,0	4,5	8,0	0,5	-3,1
	2013	10,4	5,1	5,1	0,2	13,9	4,7	8,4	0,7	-3,5
	2014	**9,8**	**4,6**	**5,0**	**0,2**	**12,6**	**4,4**	**7,5**	**0,7**	**-2,8**
Wieś . . . . . *Rural areas*	2005	15,4	10,5	4,8	0,1	11,2	6,4	4,7	0,1	4,2
	2010	15,8	10,7	4,9	0,1	11,0	6,1	4,8	0,1	4,7
	2013	16,3	11,0	5,1	0,1	11,8	6,5	5,0	0,4	4,5
	2014	**14,8**	**9,8**	**4,9**	**0,1**	**11,3**	**6,3**	**4,7**	**0,3**	**3,5**

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 25 (66). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Napływ [a] *Inflow* [a]			Odpływ [b] *Outflow* [b]		
		ogółem *total*	z województwa wielkopolskiego *from the Wielkopolskie Voivodship*	z innych województw *from other voivodships*	ogółem *total*	do województwa wielkopolskiego *to the Wielkopolskie Voivodship*	do innych województw *to other voivodships*
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*							
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	42857	33888	8969	40334	33888	6446
	2010	42363	34120	8243	40657	34120	6537
	2013	44488	36007	8481	42843	36007	6836
	2014	**41292**	**33417**	**7875**	**39911**	**33417**	**6494**
Miasta . . . . . *Urban areas*	2005	20665	14566	6099	24225	20077	4148
	2010	18700	13627	5073	24174	20083	4091
	2013	19483	14284	5199	25181	20970	4211
	2014	**18449**	**13653**	**4796**	**22827**	**18841**	**3986**
Wieś . . . . . *Rural areas*	2005	22192	19322	2870	16109	13811	2298
	2010	23663	20493	3170	16483	14037	2446
	2013	25005	21723	3282	17662	15037	2625
	2014	**22843**	**19764**	**3079**	**17084**	**14576**	**2508**
NA 1000 LUDNOŚCI *PER 1000 POPULATION*							
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	12,7	10,1	2,7	12,0	10,1	1,9
	2010	12,3	9,9	2,4	11,8	9,9	1,9
	2013	12,8	10,4	2,4	12,4	10,4	2,0
	2014	**11,9**	**9,6**	**2,3**	**11,5**	**9,6**	**1,9**
Miasta . . . . . *Urban areas*	2005	10,8	7,6	3,2	12,7	10,5	2,2
	2010	9,7	7,1	2,6	12,5	10,4	2,1
	2013	10,2	7,5	2,7	13,1	10,9	2,2
	2014	**9,6**	**7,1**	**2,5**	**11,9**	**9,8**	**2,1**
Wieś . . . . . *Rural areas*	2005	15,3	13,3	2,0	11,1	9,5	1,6
	2010	15,6	13,5	2,1	10,9	9,3	1,6
	2013	16,2	14,0	2,1	11,4	9,7	1,7
	2014	**14,7**	**12,7**	**2,0**	**11,0**	**9,4**	**1,6**

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 26 (67). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**

INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA *YEARS* / WIEK MIGRANTÓW *AGE OF MIGRANTS*	Napływ [a] *Inflow* [a]			Odpływ [b] *Outflow* [b]			Saldo migracji *Net migration*		
	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
OGÓŁEM .. *TOTAL* 2005	42857	20213	22644	40334	19045	21289	2523	1168	1355
2010	42363	19397	22966	40657	18667	21990	1706	730	976
2013	44488	20917	23571	42843	20212	22631	1645	705	940
2014	**41292**	**19353**	**21939**	**39911**	**18583**	**21328**	**1381**	**770**	**611**
0– 4 lata	4363	2260	2103	4280	2206	2074	83	54	29
5– 9	3069	1598	1471	3038	1559	1479	31	39	-8
10–14	1810	946	864	1745	899	846	65	47	18
15–19	1552	731	821	1530	708	822	22	23	-1
20–24	3349	979	2370	3259	967	2292	90	12	78
25–29	7488	3086	4402	7064	2906	4158	424	180	244
30–34	6388	3121	3267	6127	2930	3197	261	191	70
35–39	4175	2189	1986	4053	2085	1968	122	104	18
40–44	2315	1252	1063	2318	1265	1053	-3	-13	10
45–49	1287	713	574	1267	706	561	20	7	13
50–54	1169	600	569	1106	560	546	63	40	23
55–59	1269	627	642	1260	634	626	9	-7	16
60–64	1205	547	658	1114	514	600	91	33	58
65 lat i więcej *and more*	1853	704	1149	1750	644	1106	103	60	43

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.

a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 27 (68). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**

INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA *YEARS* / WIEK MIGRANTÓW *AGE OF MIGRANTS*	Imigranci *Immigrants*			Emigranci *Emigrants*			Saldo migracji *Net migration*		
	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
OGÓŁEM .. *TOTAL* 2005	356	188	168	578	267	311	-222	-79	-143
2010	661	418	243	1094	470	624	-433	-52	-381
2013	520	308	212	1999	948	1051	-1479	-640	-839
2014	**551**	**303**	**248**	**1859**	**889**	**970**	**-1308**	**-586**	**-727**
0– 4 lata	153	78	75	114	56	58	39	22	17
5– 9	38	19	19	152	78	74	-114	-59	-55
10–14	11	4	7	110	50	60	-99	-46	-53
15–19	17	10	7	111	69	42	-94	-59	-35
20–24	22	9	13	135	81	54	-113	-72	-41
25–29	51	30	21	196	91	105	-145	-61	-84
30–34	71	41	30	323	140	183	-252	-99	-153
35–39	46	30	16	233	106	127	-187	-76	-111
40–44	33	25	8	163	82	81	-130	-57	-73
45–49	11	5	6	108	50	58	-97	-45	-52
50–54	15	8	7	69	31	38	-54	-23	-31
55–59	22	13	9	65	25	40	-43	-12	-31
60–64	34	17	17	45	21	24	-11	-4	-7
65 lat i więcej *and more*	27	14	13	35	9	26	-8	5	-13

TABL. 28 (69). **REZYDENCI** [a]
Stan w dniu 31 XII
USUAL RESIDENCE POPULATION [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M w tys.	**3422,7**	**3441,4**	**3447,7**	***T O T A L in thous.***
mężczyźni w tys.	1664,9	1674,0	1677,5	*males in thous.*
kobiety: w tysiącach	1757,8	1767,4	1770,2	*females: in thousand*
na 100 mężczyzn	105,6	105,6	105,5	*per 100 males*
Miasta: w tysiącach	1911,1	1896,2	1895,5	*Urban areas: in thousand*
w % ogółu ludności rezydującej	55,8	55,1	55,0	*in % of total usual residence population*
Wieś: w tysiącach	1511,6	1545,2	1552,2	*Rural areas: in thousand*
w % ogółu ludności rezydującej	44,2	44,9	45,0	*in % of total usual residence population*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 97.
a See general notes, item 11 on page 97.

TABL. 29 (70). **REZYDENCI** [a] **W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE USUAL RESIDENCE POPULATION [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w tys. *in thous.*			
O G Ó Ł E M	**3422,7**	**3441,4**	**3447,7**	***T O T A L***
W wieku przedprodukcyjnym	**681,1**	**665,3**	**663,2**	***Pre-working age***
Miasta	340,2	330,4	330,0	*Urban areas*
mężczyźni	174,6	169,7	169,5	*males*
kobiety	165,6	160,7	160,4	*females*
Wieś	340,9	334,9	333,2	*Rural areas*
mężczyźni	175,9	172,7	172,0	*males*
kobiety	165,0	162,2	161,2	*females*
W wieku produkcyjnym	**2215,2**	**2185,4**	**2171,9**	***Working age***
w tym w wieku mobilnym	1395,8	1397,2	1392,6	*of which of mobility age*
Miasta	1248,3	1201,1	1186,5	*Urban areas*
mężczyźni	642,9	622,7	616,7	*males*
w tym w wieku mobilnym	387,1	380,5	378,0	*of which of mobility age*
kobiety	605,4	578,4	569,9	*females*
w tym w wieku mobilnym	384,4	376,1	372,9	*of which of mobility age*
Wieś	966,8	984,3	985,4	*Rural areas*
mężczyźni	516,6	526,3	527,3	*males*
w tym w wieku mobilnym	320,9	329,0	329,6	*of which of mobility age*
kobiety	450,2	458,0	458,0	*females*
w tym w wieku mobilnym	303,4	311,6	312,2	*of which of mobility age*
W wieku poprodukcyjnym	**526,4**	**590,7**	**612,6**	***Post-working age***
Miasta	322,6	364,7	379,0	*Urban areas*
mężczyźni	92,7	110,2	116,3	*males*
kobiety	229,9	254,4	262,7	*females*
Wieś	203,8	226,0	233,6	*Rural areas*
mężczyźni	62,2	72,3	75,8	*males*
kobiety	141,6	153,7	157,8	*females*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 97.
a See general notes, item 11 on page 97.

TABL. 30 (71). **KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE** [a]
Stan w 31 XII
CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010	2013	2014	2010	2013	2014	2010	2013	2014
	jednostki kościelne [b] *church units* [b]			duchowni *clergy*			wierni, wyznawcy *adherents, faithful*		
Kościół Katolicki ***Catholic Church***									
Kościół Rzymskokatolicki [c]	950	956	959	2254	2287	2281	2877592 [d]	2868946 [d]	2867193 [d]
Kościół Grekokatolicki [e]	.	.	55	.	.	31	.	.	25000
Starokatolickie ***Old Catholic***									
Kościół Polskokatolicki [f]	3	4	3	3	3	3	2691	2180	2580
Kościół Starokatolicki Mariawitów [f]	–	–	–	–	–	–	–	7	7
Prawosławie ***Orthodox***									
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny [fg]	12	12	12	16	16	16	27500	27500	27500
Protestanckie i tradycji protestanckiej ***Protestant and Protestant-tradition***									
Kościół Ewangelicko-Augsburski [fh]	19 [i]	19	18	14 [i]	16	13	2883 [i]	2330	2322
Kościół Zielonoświątkowy	12	14	14	17	19	22	1043	1256	1332
Nowoapostolski Kościół w Polsce	6	6	6	5	11	11	658	682	680
Kościół Boży w Chrystusie	6	6	7	11	15	17	432	508	578
Kościół Chrześcijan Baptystów [f]	7	7	8	6	27	27	482	523	539
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	7	7	7	4	4	4	491	484	538
Chrześcijański Kościół Głosicieli Dobrej Nowiny	2	– [k]	.	2	2 [k]	.	500	500 [k]	.
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny [f]	2	2	2	3	3	3	312	312	312
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	10	9	9	73	69	65	293	278	277
Zbór Ewangeliczny „Agape”	4 [l]	4	4	11 [l]	16	16	150 [l]	193	193
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	2	2	2	4	5	5	104	148	166
Kościół Ewangelicko-Reformowany [f]	1	1	1	–	1	1	170	165	162
Stowarzyszenie Zborów Chrześcijan	–	1	1	–	–	–	82	89	90
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	2	4	4	8	13	16	65	88	88
Kościół Chrześcijański ARKA w Poznaniu	1	1 [k]	.	3	3 [k]	.	76	103 [k]	.
Kościół „Chrystus dla Wszystkich”	1 [m]	.	.	5 [m]	.	.	67 [m]	.	.
Kościół Wolnych Chrześcijan	3	.	2	3	.	3	47	.	63
Ewangeliczny Związek Braterski	6	.	6	3	.	2	70	.	60

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. *b* Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. *c* Dane dotyczą diecezji: poznańskiej, kaliskiej i gnieźnieńskiej. *d* Ochrzczeni. *e* Dane dotyczą diecezji wrocławsko-gdańskiej. *f* Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. *g* Dane dotyczą diecezji łódzko-poznańskiej. *h* Dane dotyczą diecezji pomorsko-wielkopolskiej. *i* 2009 r. *k* 2011 r. *l* 2007 r. *m* 2005 r.

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. c Data concern diocese: poznańska, kaliska and gnieźnieńska. d Baptised. e Data concern wrocławsko-gdańska diocese. f Church associated in the Polish Ecumenical Council. g Data concern łódzko-poznańska diocese. h Data concern pomorsko-wielkopolska diocese. i 2009. k 2011. l 2007. m 2005.

TABL. 30 (71). **KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE** [a] **(dok.)**
Stan w 31 XII
CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS [a] *(cont.)*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010	2013	2014	2010	2013	2014	2010	2013	2014
	jednostki kościelne [b] *church units* [b]			duchowni *clergy*			wierni, wyznawcy *adherents, faithful*		
Protestanckie i tradycji protestanckiej (dok.) ***Protestant and Protestant-tradition (cont.)***									
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	1	2	2	1	2	2	10	35	35
Kościół Chrystusowy w RP [n]	1 [o]	1 [p]	·	1 [o]	1 [p]	·	15 [o]	18 [p]	·
Kościół Ewangeliczny „Ichtus" we Wrześni	1 [l]	.	.	2 [l]	.	.	15 [l]	.	.
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	1	1	1	–	–	–	5	4	4
Islamskie ***Muslim***									
Liga Muzułmańska w RP	1	.	.	1	.	.	500	.	.
Muzułmański Związek Religijny w RP	1	1 [k]	.	–	– [k]	.	60	60 [k]	.
Dalekiego Wschodu ***Far Eastern Religions***									
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu	–	5 [k]	.	–	– [k]	.	–	556 [k]	.
Misja Buddyjska „Trzy Schronienia" w Polsce	2 [o]	.	.	3 [o]	.	.	200 [o]	.	.
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang [r]	1	1	1	1	–	1	120	120	120
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	–	2	2	–	8	8	–	37	43
Związek Buddyjski Kmordong	–	– [k]	.	–	– [k]	.	–	30 [k]	.
Buddyjska Wspólnota Zen Kannon	– [o]	.	.	– [o]	.	.	15 [o]	.	.
Inne ***Others***									
Związek Wyznania Świadków Jehowy	142	118	116	–	–	–	10183 [s]	10160 [s]	10032 [s]
Chrześcijański Kościół „Miecz Ducha" w Kaliszu	1	.	.	5	.	.	200	.	.
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii"	–	–	–	5	5	5	98	98	88
Wiara Baha'I w Polsce	1	1 [p]	.	–	– [p]	.	60	50 [p]	.
Zachodniosłowiański Związek Wyznaniowy „Słowiańska Wiara"	2	2	1	2	3	6	30	40	40
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (Mormoni)	1	.	1	1	.	5	16	.	38
Rodzima Wiara [t]	– [o]	1 [k]	.	1 [o]	1 [k]	.	15 [o]	20 [k]	.
Sangha Dogen Zenji	1	.	.	1	.	.	15	.	.

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. *b* Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. *k* 2011 r. *l* 2007 r. *n* Do 2010 r. – Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP. *o* 2008 r. *p* 2012 r. *r* Do 2011 r. – Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtzang. *s* Głosiciele. *t* Dane dotyczą oddziału „Wielkopolska".

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. k 2011. l 2007. n Until 2010 – Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP. o 2008. p 2012. r Until 2011 – Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtzang. s Proclaimers. t Data concern section "Wielkopolska".

DZIAŁ VI
RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane o **aktywności ekonomicznej ludności** dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej i obejmują osoby w wieku 15 lat i więcej będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach. Badanie nie obejmuje osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych. Prezentowane dane opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności – BAEL** (tabl. 1 i 2) przeprowadzanego w cyklu kwartalnym. Badanie prowadzi się metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem nie są objęte osoby nieobecne w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia. Od 2010 r. dane uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo w BAEL stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne;

1) **do pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
   – wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
   – formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące, a jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia;

CHAPTER VI
LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. *Data on* ***economic activity of population*** *concern the actually living population and cover persons aged 15 and more, who are members of households in the dwellings selected on a random basis. The survey does not cover persons living in collective accommodation establishment and homeless. Presented data were compiled on the basis of representative* ***Labour Force Survey – LFS*** *(tables 1 and 2); the sample survey conducted on a quarterly basis. The survey is conducted by the continuous observation method, i.e. economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey does not cover persons absent in households for 12 months and more except persons whose absence results from the type of their job. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly. Data presented by age groups have been calculated on the basis of the exact date of birth. Since 2010 the data have been generalized on the basis of population balances compiled with the use of the National Census of Population and Housing 2011.*

2. *The main criterion in dividing the population into economically active and the inactive in LFS is work, i.e. performing, holding or looking for work.*

Economically active persons *include employed and unemployed persons;*

1) ***employed persons*** *are persons, who during the reference week:*
   – *performed, for at least 1 hour, work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm or conducting a family-owned business beyond agriculture,*
   – *formally had a job, but did not perform it (e.g. due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather) if the break in employment did not exceed 3 months, moreover if the break in work exceeded 3 months the additional criterion in LFS in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50 percent of the hitherto remuneration;*

2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
   – w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
   – w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
   – były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono również osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Udział bezrobotnych w liczbie ludności obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników badania, w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem".

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących zalicza się:
1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
   a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w latach 2005–2009; patrz ust. 5 na str. 125,
   b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,

*2) **unemployed persons** are persons aged 15–74, who simultaneously fulfilled three conditions:*
   – within the reference week were not employed,
   – within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,
   – were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who have found and were waiting to begin work within a 3-month period as well as persons, who were available for that work.

***Economically inactive** persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.*

***3.** The **activity rate** is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).*

*The **employment rate** is calculated as the share of employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).*

*The **unemployment rate** is calculated as the share of unemployed (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).*

*The **share of the unemployed persons in the number of population** is calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the number of population aged 15 and more (total or in a given group).*

***4.** Due to rounding-off results of the survey, sum of components in tables 1 and 2 can differ from the amount given in the item "total".*

Employment

***1.** Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).*

***2.** Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:*
1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
2) employers and own-account workers, i.e.:
   a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005–2009; see item 5 on page 125,
   b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,

c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy (np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia) lub przedłużonym czasie pracy (np. dozorcy mienia). **Niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące **pracujących według stanu w dniu 31 XII** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przyjmując zasadę jednorazowego ujmowania tych osób **w głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, według stanu w dniu 31 XII**, w latach 2005–2009 wyszacowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, a od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:
1) w latach 2005–2009 nie zaliczono osób pracujących:
   a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
   b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;
3) outworkers;
4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
5) members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);
6) clergy fulfilling priestly obligations.

***3. Full-time paid employees** are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period (e.g. due to hazardous conditions) or a longer work-time period (e.g. property caretaker). **Part-time paid emloyees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.*

***4.** Data concerning **employment as of 31 XII** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.*

***5.** Data concerning **employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII** in 2005–2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, and since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.*

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:
1) in 2005–2009 are not included the following employed persons:
   *a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,*
   *b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;*
*2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).*

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:
1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
2) **przeciętnego zatrudnienia** – pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Dane według sekcji PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do *Rocznika*, ust. 6 na str. 24.

8. Dane o pracujących w tabl. 3 prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i faktycznie prowadzonej działalności.

9. Informacje o **ruchu zatrudnionych** obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy,** a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. W zbiorowości zwolnionych z pracy uwzględniono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi) oraz osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, a także osoby, które porzuciły pracę oraz – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

10. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

6. *Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:*
1) the ***employment as of 31 XII****, of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;*
2) the ***average paid employment*** *– full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

7. *Data according to sections of the NACE Rev. 2 were compiled using the* ***enterprises method****. Definition of the enterprise method is given in the general notes to the* Yearbook*, item 6 on page 24.*

8. *Data regarding employment in table 3 are presented by permanent places of work and actually conducted business activity.*

9. *Information regarding* ***labour turnover*** *concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary employees. These data concern* ***the number of hires and the number of terminations*** *and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.*

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The ***hire (termination) rate*** *is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and until 2008 from unpaid vacations (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and until 2008 unpaid vacations) during a survey period to the number of full-time paid employees on a given day as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.*

10. Vacancies *are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:*

1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

11. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna – zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych dla 2005 r. – na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

1) the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;
2) the employer made efforts to find people willing to take up the job;
3) if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

***11. Newly created jobs** are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.*

Unemployment

***1.** Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text: Journal of Laws 2013 item 674, with later amendments), are classified as unemployed.*

*An **unemployed person** is understood as a person who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.*

***2.** The **registered unemployment rate** is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated for 2005 – on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – on the basis of the Agricultural Census 2010.*

3. Informacje o **wydatkach Funduszu Pracy** podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 poz. 674, z późn. zm.).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym lub w zbiorowym.

2. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

1) w czasie trwania podróży służbowej;
2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

*3. Information concerning **Labour Fund expenditures** are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text: Journal of Laws 2013 item 674, with later amendments).*

Work conditions

***1.** Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.*

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

***2. Accident at work** is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:*

1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
2) when the employee remains at the disposal of the employers on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

*Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:*

1) during a business trip;
2) during a training within the scope of common self-defence;
3) at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.

Za **wypadek przy pracy uważa się również** nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

Accident at work is also understood *as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:*

1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;
4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
5) stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;
6) performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives;
7) performance or cooperation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;
8) performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or cooperation at conducting them;
9) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;
10) serving supplementary forms of military service;
11) education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.

3. *A* ***serious accident at work*** *is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.*

4. *A* ***fatal accident at work*** *is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.*

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniem EUROSTAT-u.

6. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia pracujących wykorzystano średnią arytmetyczną dwóch stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości, przy czym:

1) dane obejmują zatrudnionych w jednostkach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwo w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanych oraz pozostałego

*5. Accidents at work are classified, i.a., according to **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.*

*6. The **accident ratio** is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.*

*7. Information regarding **persons working in hazardous conditions** i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports:*

1) data concern persons employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculure, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope rental and leasing activities; travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other

sprzątania); edukacja (w zakresie szkół wyższych); opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwłókniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

8. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

9. Do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych (tabl. 19 i 20) przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

10. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 21 podaje się zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (Dz. U. Nr 105, poz. 869, z późn. zm.).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope human health activities); other service activities (in the scope repair of computers and personal and household goods);

2) data concern exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimate, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.

***8. Evaluation of occupational risk** is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence or health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.*

***9.** The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees (tables 19 and 20).*

***10.** A disease is deemed **an occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.*

Occupational diseases in table 21 are given according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (Journal of Laws No. 105, item 869, with later amendments).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 100 thous. paid employees.

Aktywność ekonomiczna ludności
Economic activity of population

TABL. 1 (72). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ – – NA PODSTAWIE BAEL**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE – – ON THE LFS BASIS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014					SPECIFICATION
	przeciętne w roku *annual averages*			kwartały *quarters*				
				I	II	III	IV	
LUDNOŚĆ w tys.	**2551**	**2576**	**2500**	**2541**	**2511**	**2467**	**2479**	***POPULATION in thous.***
Mężczyźni	1226	1232	1195	1210	1205	1185	1182	*Men*
Kobiety	1325	1344	1304	1331	1305	1283	1297	*Women*
Aktywni zawodowo	**1475**	**1497**	**1442**	**1487**	**1449**	**1409**	**1422**	***Economically active persons***
mężczyźni	833	839	810	823	815	799	802	*men*
kobiety	642	658	632	664	634	610	620	*women*
Pracujący	1346	1366	1331	1357	1338	1308	1319	*Employed persons*
mężczyźni	768	783	758	764	761	751	756	*men*
kobiety	578	583	572	593	577	557	562	*women*
Bezrobotni [a]	129	132	111	129	110	101	103	*Unemployed persons* [a]
mężczyźni	64	57	51	59	53	49	45	*men*
kobiety	65	75	60	71	57	53	58	*women*
Bierni zawodowo	**1076**	**1079**	**1058**	**1055**	**1062**	**1058**	**1057**	***Economically inactive persons***
mężczyźni	394	392	386	387	391	385	380	*men*
kobiety	682	686	672	668	671	673	677	*women*
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	**57,8**	**58,1**	**57,7**	**58,5**	**57,7**	**57,1**	**57,4**	***ACTIVITY RATE in %***
mężczyźni	67,9	68,1	67,8	68,0	67,6	67,4	67,9	*men*
kobiety	48,5	49,0	48,5	49,9	48,6	47,5	47,8	*women*
Miasta	56,4	57,1	56,3	57,0	56,3	56,2	55,9	*Urban areas*
Wieś	59,7	59,3	59,3	60,3	59,5	58,2	59,1	*Rural areas*
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	**52,8**	**53,0**	**53,2**	**53,4**	**53,3**	**53,0**	**53,2**	***EMPLOYMENT RATE in %***
mężczyźni	62,6	63,6	63,4	63,1	63,2	63,4	64,0	*men*
kobiety	43,6	43,4	43,9	44,6	44,2	43,4	43,3	*women*
Miasta	51,5	52,2	52,0	51,5	52,7	52,2	51,8	*Urban areas*
Wieś	54,4	54,0	54,6	55,5	54,1	54,0	54,9	*Rural areas*
STOPA BEZROBOCIA w %	**8,7**	**8,8**	**7,7**	**8,7**	**7,6**	**7,2**	**7,2**	***UNEMPLOYMENT RATE in %***
mężczyźni	7,7	6,8	6,3	7,2	6,5	6,1	5,6	*men*
kobiety	10,1	11,4	9,5	10,7	9,0	8,7	9,4	*women*
Miasta	8,8	8,7	7,7	9,5	6,4	7,1	7,4	*Urban areas*
Wieś	8,6	8,9	7,9	7,9	9,0	7,3	7,0	*Rural areas*

a Osoby w wieku 15–74 lata.
a Persons aged 15–74.

TABL. 2 (73). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2014 R. – NA PODSTAWIE BAEL**

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2014 – ON THE LFS BASIS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ludność *Population*	Aktywni zawodowo *Economically active persons*			Bierni zawodowo *Economically inactive persons*	Współczynnik aktywności zawodowej *Activity rate*	Wskaźnik zatrudnienia *Employment rate*	Stopa bezrobocia *Unemployment rate*
		ogółem *total*	pracujący *employed*	bezrobotni [a] *unemployed* [a]				
	w tys. *in thous.*					w % *in %*		
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**2479**	**1422**	**1319**	**103**	**1057**	**57,4**	**53,2**	**7,2**
Według wieku: ***By age:***								
w tym w wieku produkcyjnym [b] *of which of working age* [b]	1849	1387	1284	103	462	75,0	69,4	7,4
15–24 lata *years*	339	128	98	30	211	37,8	28,9	23,4
25–34	485	420	385	34	65	86,6	79,4	8,1
35–44	424	374	353	21	50	88,2	83,3	5,6
45–54	374	304	290	15	69	81,3	77,5	4,9
55 lat i więcej *and more*	858	196	192	4	662	22,8	22,4	2,0
Według poziomu wykształcenia: ***By educational level:***								
Wyższe ..... *Tertiary*	483	386	366	20	97	79,9	75,8	5,2
Policealne i średnie zawodowe .... *Post-secondary and vocational secondary*	572	400	374	26	172	69,9	65,4	6,5
Średnie ogólnokształcące ..... *General secondary*	228	107	94	12	121	46,9	41,2	11,2
Zasadnicze zawodowe ..... *Basic vocational*	708	443	409	34	264	62,6	57,8	7,7
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego .. *Lower secondary, primary, incomplete primary and without school education*	488	87	75	11	402	17,8	15,4	12,6

a Osoby w wieku 15–74 lata. *b* Mężczyźni w wieku 18–64 lata, kobiety w wieku 18–59 lat.
a Persons aged 15–74. b Men aged 18–64, women aged 18–59.

Pracujący
Employment

TABL. 3 (74). **PRACUJĄCY** [a]
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2013	2014	
				ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**1223699**	**1327822**	**1367192**	**1412670**	**652039**
sektor publiczny *public sector*	268306	261766	246922	248850	162897
sektor prywatny *private sector*	955393	1066056	1120270	1163820	489142
Rolnictwo [b], leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture* [b]*, forestry and fishing*	209413	212920	213618	214359	98339
Przemysł ..... *Industry*	333165	330561	335511	349240	114158
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... *of which manufacturing*	303811	299513	305723	321222	108556
Budownictwo ..... *Construction*	64798	92051	85353	87146	9759
Handel; naprawa pojazdów samochodowych$^{\Delta}$ ..... *Trade; repair of motor vehicles*$^{\Delta}$	203948	227378	228273	236074	125137
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*	55373	69876	76587	80097	18609
Zakwaterowanie i gastronomia$^{\Delta}$ ..... *Accommodation and catering*$^{\Delta}$	18538	19604	20887	21222	13502
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*	15548	17670	21932	23481	7263
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*	23785	25538	27819	26737	17970
Obsługa rynku nieruchomości$^{\Delta}$ ..... *Real estate activities*	16254	15598	16559	17205	9260
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ... *Professional, scientific and technical activities*	38884	44076	50036	54048	28131
Administrowanie i działalność wspierająca$^{\Delta}$ ..... *Administrative and support service activities*	25002	35419	40846	47303	21894
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... *Public administration and defence; compulsory social security*	44297	48883	49564	50505	32778
Edukacja ..... *Education*	91958	98486	101418	103890	81002
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*	54283	60053	64476	66135	52830
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	10833	11229	10664	11305	6764
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*	17620	18480	23649	23923	14643

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. *b* Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 125.
a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 125.

TABL. 4 (75). **PRACUJĄCY[a] WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS[a] BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	W tym *Of which*	
			zatrudnieni na podstawie stosunku pracy *employees hired on the basis of an employment contract*	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin *owners, co-owners including contributing family workers*
O G Ó Ł E M	2005	774743	760272	8578
T O T A L	2010	846823	833510	8497
	2013	894562	881630	8564
	2014	**935221**	**922961**	**8000**
sektor publiczny *public sector*		234362	234362	–
sektor prywatny *private sector*		700859	688599	8000
w tym: *of which:*				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... *Agriculture, forestry and fishing*		20938	17732	159
Przemysł ..... *Industry*		317820	314770	2791
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... *of which manufacturing*		290190	287211	2720
Budownictwo ..... *Construction*		38486	37510	976
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] .. *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]		211067	208967	2088
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*		43279	42594	684
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] ..... *Accommodation and catering*[Δ]		8235	7915	320
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		10982	10922	59
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*		14942	13974	28
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ..... *Real estate activities*		11451	11427	24
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*		19703	19505	198
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] ... *Administrative and support service activities*		28915	28768	147
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne .... *Public administration and defence; compulsory social security*		48899	48896	3
Edukacja ..... *Education*		99910	99663	247
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... *Human health and social work activities*		48998	48804	194
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*		8734	8729	5

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9.
a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 (76). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2013	2014	
				ogółem *total*	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 [a] *of which entities employing more than 9 persons* [a]
O G Ó Ł E M ... ***T O T A L***	**856114**	**956847**	**976653**	**1018774**	**872158**
sektor publiczny *public sector* ...	255891	241655	224900	225350	224988
sektor prywatny *private sector* ...	600223	715192	751753	793424	647170
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... *Agriculture, forestry and fishing*	24420 [b]	24929 [b]	24639 [b]	25056 [b]	14576
Przemysł ... *Industry*	307068	314837	314125	323042	304111
w tym przetwórstwo przemysłowe ... *of which manufacturing*	276364	283886	281566	293651	276080
Budownictwo ... *Construction*	49689	68639	58299	57416	36483
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] ... *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	151323	197323	213771	234805	191046
Transport i gospodarka magazynowa ... *Transportation and storage*	35451	41145	48676	51704	41721
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] ... *Accommodation and catering*[Δ]	10980	12237	11532	11856	7201
Informacja i komunikacja ... *Information and communication*	11498	10075	12368	13581	10206
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	17131	16165	15695	15002	13127
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ... *Real estate activities*	10333	10548	10717	11259	8244
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ... *Professional, scientific and technical activities*	20964	25898	27731	30616	18838
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] ... *Administrative and support service activities*	19211	23448	26332	30292	26499
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ... *Public administration and defence; compulsory social security*	43278	48807	47209	47071	47071
Edukacja ... *Education*	91940	93919	94828	96349	95246
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ... *Human health and social work activities*	45933	51352	51114	51416	47289
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ... *Arts, entertainment and recreation*	8626	9160	8680	8630	8126
Pozostała działalność usługowa ... *Other service activities*	8269	8365	10938	10679	2375

a Bez zatrudnionych za granicą. *b* Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 125.

a Excluding persons employed abroad. b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 125.

TABL. 6 (77). **PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI** [a]
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Pełnozatrudnieni [b] *Full-time employees* [b]		Niepełnozatrudnieni *Part-time employees*	
		ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*
O G Ó Ł E M / ***T O T A L***	2005	697521	319245	62751	36890
	2010	766595	362631	66915	42746
	2013	806976	389842	74654	52431
	2014	**848824**	**416716**	**74137**	**52496**
sektor publiczny *public sector*		212221	140428	22141	15642
sektor prywatny *private sector*		636603	276288	51996	36854
w tym: *of which:*					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*		14194	4049	3538	2712
Przemysł *Industry*		305623	101489	9147	4585
w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*		278752	96749	8459	4283
Budownictwo *Construction*		35987	4085	1523	539
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]		185188	113200	23779	20244
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*		41364	9508	1230	433
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]		6454	4189	1461	938
Informacja i komunikacja *Information and communication*		10278	3179	644	334
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*		12204	9099	1770	1256
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*		7864	3745	3563	2343
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*		18056	9730	1449	784
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*		25035	12996	3733	1958
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne *Public administration and defence; compulsory social security*		46855	30527	2041	1270
Edukacja *Education*		84688	67217	14975	11106
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*		45466	38162	3338	2599
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*		7255	4371	1474	1080

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9. *b* Od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.
a Excluding economic entities employing up to 9 persons. b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (78). **PRZYJĘCIA DO PRACY** [a]
HIRES [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Z liczby ogółem *Of total number*				Współczynnik przyjęć w % *Hire rate in %*
			kobiety *women*	podejmujący pierwszą pracę *persons starting work for the first time*	poprzednio pracujący *persons formerly employed*	powracający z urlopów wychowawczych [b] *persons returning from child-care leaves* [b]	
OGÓŁEM	2005	158305	65290	24095	73820	3155	22,9
TOTAL	2010	151210	63728	21949	85370	3737	19,4
	2013	169550	77373	27115	106794	2512	21,4
	2014	**194929**	**89553**	**26912**	**126300**	**2490**	**23,8**
sektor publiczny *public sector*		19434	12547	2935	12163	462	9,0
sektor prywatny *private sector*		175495	77006	23977	114137	2028	29,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo .... *Agriculture, forestry and fishing*		2162	635	342	1310	32	15,6
Przemysł ..... *Industry*		64746	23345	8234	42698	848	21,7
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... *of which manufacturing*		61965	22638	8043	40728	829	23,2
Budownictwo ..... *Construction*		9442	858	768	6683	22	26,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] ... *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]		57348	32835	10372	38243	855	33,3
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*		11613	2019	849	8081	91	29,2
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] ..... *Accommodation and catering*[Δ]		1693	1039	215	1177	21	26,0
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		2803	973	410	2014	21	29,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*		1854	1271	195	1182	50	15,0
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ..... *Real estate activities*		1037	454	78	723	7	13,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*		6237	3488	737	3392	43	36,7
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] .... *Administrative and support service activities*		18946	9995	1739	9897	25	89,4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... *Public administration and defence; compulsory social security*		4574	2790	780	2937	155	9,5
Edukacja ..... *Education*		6926	5720	937	4487	157	8,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*		4312	3501	1055	2690	142	9,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*		830	440	138	545	18	11,5
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*		406	190	63	241	3	18,0

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9. *b* W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data concern full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8 (79). **ZWOLNIENIA Z PRACY** [a]
TERMINATIONS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Z liczby ogółem *Of total number*					Współczynnik zwolnień w % *Termination rate in %*
			kobiety *women*	zwolnieni w drodze wypowiedzenia *terminated due to dissolution of an employment contracts*		przeniesieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy *retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilitation*	korzystający z urlopów wychowawczych [b] *taking child-cares* [b]	
				przez zakład pracy *by employer*	przez pracownika *by employee*			
OGÓŁEM	2005	138817	57311	24161	20610	8040	4529	19,8
TOTAL	2010	147816	63077	26778	15821	5634	4340	18,9
	2013	143930	61177	23635	14384	5936	2881	18,1
	2014	**160473**	**71594**	**23552**	**21124**	**7070**	**2430**	**19,6**
sektor publiczny . . . . . *public sector*		18167	11262	1472	1247	3031	483	8,4
sektor prywatny . . . . . *private sector*		142306	60332	22080	19877	4039	1947	23,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . . *Agriculture, forestry and fishing*		2269	727	287	210	204	15	16,5
Przemysł. . . . . *Industry*		52340	17414	8750	6604	2705	517	17,6
w tym przetwórstwo przemysłowe . . . . . *of which manufacturing*		46667	16021	6930	6318	1987	507	17,5
Budownictwo . . . . . *Construction*		8999	646	1171	1079	287	24	25,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] . . *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]		45535	27124	8287	7058	817	1115	26,2
Transport i gospodarka magazynowa . . . . . *Transportation and storage*		9751	1499	933	1984	345	100	24,5
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] . . . . . *Accommodation and catering*[Δ]		1633	915	232	360	33	31	24,9
Informacja i komunikacja . . . . . *Information and communication*		1946	670	363	453	#	#	20,4

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9. *b* W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 8 (79). **ZWOLNIENIA Z PRACY**[a] **(dok.)**
TERMINATIONS[a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	Z liczby ogółem *Of total number*					Współczynnik zwolnień w % *Termination rate in %*
		kobiety *women*	zwolnieni w drodze wypowiedzenia *terminated due to dissolution of an employment contracts*		przeniesieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy *retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilitation*	korzystający z urlopów wychowawczych[b] *taking child-cares*[b]	
			przez zakład pracy *by employer*	przez pracownika *by employee*			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa .... *Financial and insurance activities*	1948	1388	340	380	104	41	15,9
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ..... *Real estate activities*	944	432	157	83	129	5	12,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*	5143	3031	525	679	110	56	30,1
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ]... *Administrative and support service activities*	14995	7212	1391	1048	195	22	70,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ... *Public administration and defence; compulsory social security*	4190	2486	148	266	586	153	8,7
Edukacja ..... *Education*	5460	4036	491	373	881	179	6,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*	4325	3467	341	428	577	130	9,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*	686	367	83	72	69	22	9,4
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*	309	180	53	47	#	#	13,7

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9. *b* W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9 (80). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY** [a]

THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	W tym kobiety *Of which women*	Z liczby ogółem – absolwenci szkół *Of total number – school leavers*			
				wyższych *tertiary*	policealnych i średnich zawodowych *post-secondary and secondary vocational*	liceów ogólnokształcących *general secondary*	zasadniczych zawodowych *basic vocational*
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	2005	20145	9343	5944	6301	2695	5205
	2010	17336	8204	5539	4551	2826	4420
	2013	21585	12026	6341	6414	3850	4980
	2014	**18603**	**9737**	**6475**	**4584**	**3075**	**4469**
sektor publiczny *public sector*		2528	1724	1928	337	169	94
sektor prywatny *private sector*		16075	8013	4547	4247	2906	4375
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*		258	85	117	60	11	70
Przemysł *Industry*		5284	1780	1243	1518	774	1749
w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*		5142	1712	1166	1492	763	1721
Budownictwo *Construction*		449	80	151	86	37	175
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]		6889	4376	1759	1963	1405	1762
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*		472	157	158	143	109	62
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]		149	95	51	43	30	25
Informacja i komunikacja *Information and communication*		329	97	269	39	#	#

a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9.

a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 9 (80). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY**[a] **(dok.)**
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME[a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	W tym kobiety *Of which women*	Z liczby ogółem – absolwenci szkół *Of total number – school leavers*			
			wyższych *tertiary*	policealnych i średnich zawodowych *post-secondary and secondary vocational*	liceów ogólnokształcących *general secondary*	zasadniczych zawodowych *basic vocational*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	152	98	120	17	#	#
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	65	25	#	12	12	#
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	542	310	428	74	20	20
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	1540	790	215	331	475	519
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne *Public administration and defence; compulsory social security*	658	450	437	130	68	23
Edukacja *Education*	738	582	662	30	32	14
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	947	744	764	114	49	20
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	114	64	76	20	#	#
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	17	4	#	4	#	6

a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9.

a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10 (81). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2014 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Miejsca pracy *Jobs*						
	wolne (stan w dniu 31 XII) *vacancies (as of 31 XII)*			nowo utworzone [a] *vacancies – newly created jobs* [a]		zlikwidowane [a] *liquidated* [a]	
	ogółem *total*	w tym nowo utworzone *of which vacancies – newly created jobs*	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 *of total number in entities employing more than 9 persons*	ogółem *total*	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 *of which in entities employing more than 9 persons*	ogółem *total*	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 *of which in entities employing more than 9 persons*
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**6465**	**947**	**4627**	**71783**	**47258**	**35074**	**22258**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	30	1	15	478	272	688	576
Przemysł *Industry*	1654	245	1470	15157	11319	7515	5535
górnictwo i wydobywanie *mining and quarrying*	3	1	3	68	27	1081	1065
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*	1631	239	1453	14459	10832	6105	4176
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ] *electricity, gas, steam and air conditioning supply*	8	–	6	110	92	178	162
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	12	5	8	520	368	151	132
Budownictwo *Construction*	702	106	188	9149	3092	5434	2435
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	2407	398	1784	24552	18977	8787	5307
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	548	68	443	4733	3060	1916	1297
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]	141	9	37	1709	345	1287	361

a W ciągu roku.
a During the year.

TABL. 10 (81). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2014 R. (dok.)**

JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Miejsca pracy *Jobs*						
	wolne (stan w dniu 31 XII) *vacancies (as of 31 XII)*			nowo utworzone [a] *vacancies – newly created jobs* [a]		zlikwidowane [a] *liquidated* [a]	
	ogółem *total*	w tym nowo utworzone *of which vacancies – newly created jobs*	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 *of total number in entities employing more than 9 persons*	ogółem *total*	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 *of which in entities employing more than 9 persons*	ogółem *total*	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 *of which in entities employing more than 9 persons*
Informacja i komunikacja *Information and communication*	94	38	54	1303	814	812	471
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	27	–	17	513	275	284	221
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	15	–	15	430	177	303	190
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	298	23	155	3059	791	2198	1097
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	105	8	81	4871	4237	2845	2434
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne *Public administration and defence; compulsory social security*	185	6	184	818	804	387	384
Edukacja *Education*	54	2	54	2949	2140	1486	1212
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	108	–	96	1085	495	688	515
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	63	12	31	520	387	130	79
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	34	31	3	457	73	314	144

a W ciągu roku.
a *During the year.*

Bezrobocie
Unemployment

TABL. 11 (82). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	**211420**	**135172**	**144832**	**116410**	***Total registered unemployed persons***
w tym kobiety	122011	75711	79790	65842	*of which women*
Z liczby ogółem – bezrobotni:					*Of total number – unemployed persons:*
dotychczas niepracujący	43171	22950	20857	15882	*previously not employed*
w tym absolwenci [a]	12700	10771	9742	6032	*of which school-leavers* [a]
w tym szkół wyższych [b]	2403	2786	2208	1534	*of which tertiary education* [b]
bez kwalifikacji zawodowych	52017	31263	39196	31085	*without occupational qualifications*
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	11995	6801	10070	7945	*terminated for company reasons*
długotrwale bezrobotni [c]	133402	54048	68169	60223	*long-term unemployed persons* [c]
posiadający prawo do zasiłku	29720	23087	21559	17597	*possessing benefit rights*
samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku 18 lat i mniej	6662 [d]	11252	15027	12531	*bringing up single-handed at least one child aged 18 and less*
niepełnosprawni	6065	7186	9067	8524	*disabled persons*
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % [e]	**14,6**	**9,2**	**9,6**	**7,6**	***Registered unemployment rate in %*** [e]
Oferty pracy	**1465**	**2230**	**3194**	**3949**	***Job offers***

a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. *b* Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat. *c* Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. *d* Dane dotyczą osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku 7 lat i mniej. *e* Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 127.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. b Concerns persons who have not reached their 27th birthday. c Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing traineeship and on a job occupational training. d Data concern persons who bring up single-handed at least one child aged 7 and less. e See general notes, item 2 on page 127.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 12 (83). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI** [a]
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM UNEMPLOYMENT ROLLS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Bezrobotni nowo zarejestrowani	**241428**	**234821**	**212633**	**185833**	***Newly registered unemployed persons***
Z liczby ogółem:					*Of total number:*
kobiety	117892	117362	105871	94442	*women*
dotychczas niepracujący	64995	46431	33051	28229	*previously not employed*
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	9328	11388	16121	12322	*terminated for company reasons*
Bezrobotni wyrejestrowani	**262259**	**233212**	**215703**	**214255**	***Persons removed from unemployment rolls***
Z liczby ogółem:					*Of total number:*
kobiety	123819	114690	107373	108390	*women*
z tytułu podjęcia pracy	126790	103411	111605	107323	*received jobs*

a W ciągu roku.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.
a During the year.
S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 13 (84). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005		2010		2013		2014	
	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*
				OGÓŁEM *TOTAL*				
OGÓŁEM ***TOTAL***	**211420**	**122011**	**135172**	**75711**	**144832**	**79790**	**116410**	**65842**
				WEDŁUG WIEKU *BY AGE*				
24 lata i mniej *and less*	54096	30803	34147	19993	30068	17043	20730	12185
25–34	59468	37559	39907	24482	42082	26015	33619	21850
35–44	42010	25433	24116	14071	28800	16923	23937	14387
45–54	46756	25333	25468	13459	25495	13241	20749	10943
55 lat i więcej *and more*	9090	2883	11534	3706	18387	6568	17375	6477

TABL. 13 (84). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005		2010		2013		2014	
	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA *BY EDUCATIONAL LEVEL*								
Wyższe *Tertiary*	10099	6790	14141	9674	16839	11659	13957	9701
Policealne i średnie zawodowe *Post-secondary and vocational secondary*	46665	31963	30862	19884	32083	20388	25720	16903
Średnie ogólnokształcące *General secondary*	14448	10990	13741	9809	13795	9483	10781	7533
Zasadnicze zawodowe *Basic vocational*	74802	38229	42372	20201	45418	21287	35849	17378
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe *Lower secondary, primary and incomplete primary*	65406	34039	34056	16143	36697	16973	30103	14327
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY [ab] *BY DURATION ON UNEMPLOYMENT* [ab]								
3 miesiące i mniej *months and less*	49781	22223	51251	24787	42234	20209	35771	17140
3– 6	30224	16676	26710	15592	26379	14586	18680	10902
6–12	31532	17873	24589	14292	28536	15488	18907	10719
12–24	32830	19475	21217	13074	25507	14766	20252	12250
Powyżej 24 miesięcy *More than 24 months*	67053	45764	11405	7966	22176	14741	22800	14831
WEDŁUG STAŻU PRACY [b] *BY WORK SENIORITY* [b]								
Bez stażu pracy *No work seniority*	43171	28521	22950	14979	20857	13273	15882	10400
Ze stażem pracy: *With work seniority:*								
1 rok i mniej *and less*	30091	18371	18615	11865	20865	13094	17476	11218
1– 5	44751	25176	33699	19291	35355	20481	27589	16583
5–10	30263	17736	19345	10528	21872	11986	17995	10285
10–20	35623	21219	20976	11351	23248	12207	18868	10021
20–30	23537	10293	14583	6190	15893	6678	12848	5479
powyżej 30 lat *more than 30 years*	3984	695	5004	1507	6742	2071	5752	1856

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. *b* Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2014 r. wśród bezrobotnych było 28425 osób (w tym 12139 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a From the date of registering in a labour office. b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2014 among the unemployed were 28425 persons (of which 12139 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH[a] W 2014 R.
Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS[a] IN 2014
As of 31 XII

WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
BY OWNERSHIP SECTORS

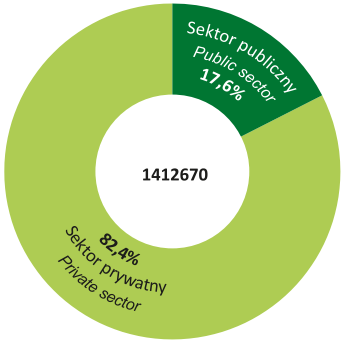

WEDŁUG SEKCJI
BY SECTIONS

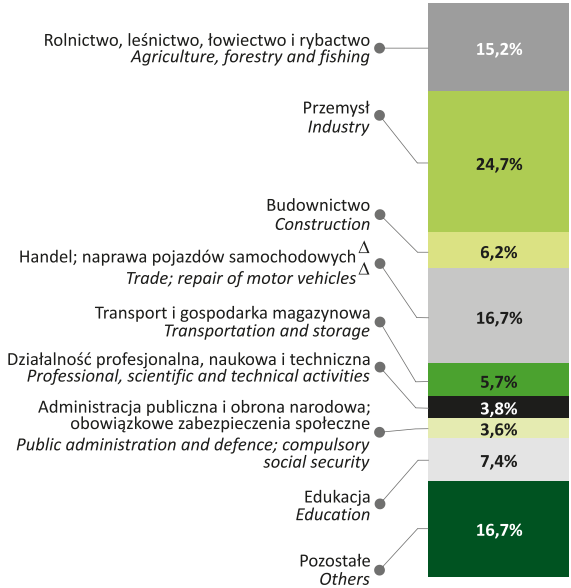

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe.

a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture – estimated data.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2014 R.
Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN 2014
As of 31 XII

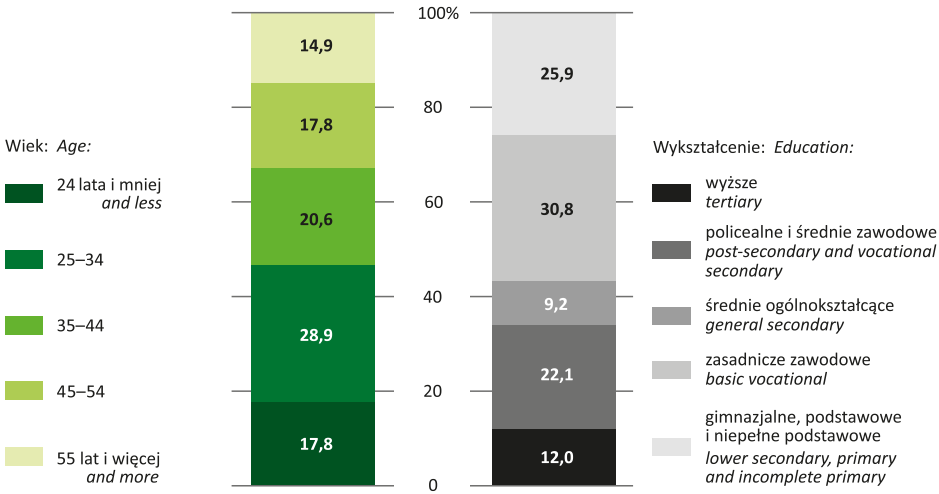

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W WYBRANYCH SEKCJACH OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE[a]

RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SELECTED SECTIONS FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN THE VOIVODSHIP[a]

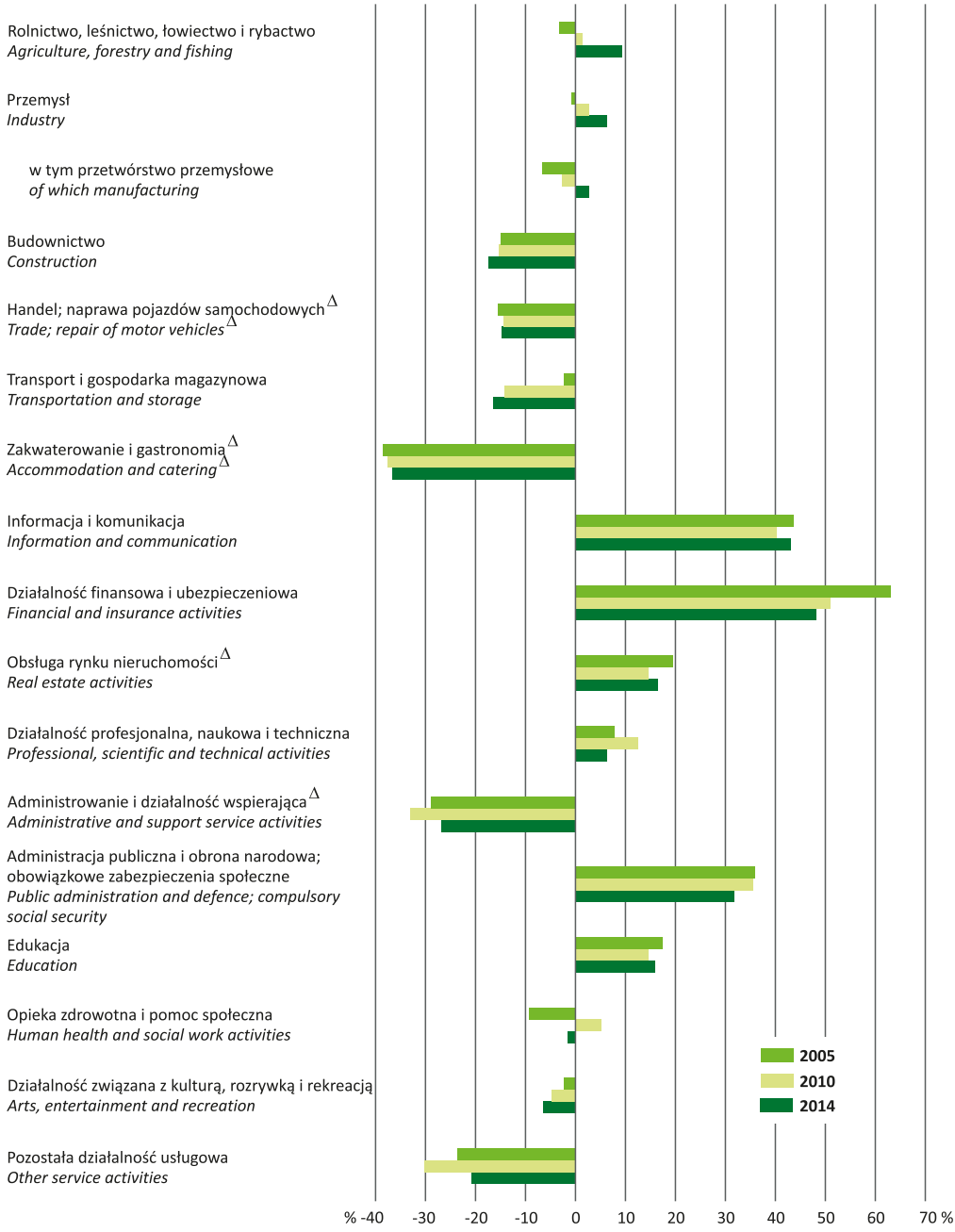

a Dotyczy miesięcznych wynagrodzeń brutto.

a *Concern monthly gross wages and salaries.*

TABL. 14 (85). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY** [a]

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Bezrobotni, którzy:					***Unemployed persons who:***
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	3875	1654	1211	910	*Undertook employment in intervention works*
w tym kobiety	1780	942	713	469	*of which women*
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	4495	3780	1367	1314	*Undertook employment in public works*
w tym kobiety	1585	1294	490	449	*of which women*
Rozpoczęli szkolenie i staż u pracodawcy	25924	33927	19049	21380	*Started training and employer sponsored traineeships*
w tym kobiety	14907	20586	11395	12659	*of which women*
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	–	2516	1962	1611	*Started a social useful works*
w tym kobiety	–	1528	1190	939	*of which women*
Liczba zgłoszonych ofert pracy	**77490**	**76688**	**70277**	**96848**	***Number of submitted job offers***

a W ciągu roku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a During the year.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15 (86). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY** [a]

EXPENDITURES OF LABOUR FUND [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*				w odsetkach *in percent*	
O G Ó Ł E M	**448,0**	**640,0**	**559,8**	**500,1**	**100,0**	***T O T A L***
w tym:						*of which:*
Zasiłki dla bezrobotnych	251,0	247,0	278,2	219,9	44,0	*Unemployment benefits*
Szkolenia	14,0	18,2	8,2	12,6	2,5	*Training*
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	38,0	182,2	100,7	126,7	25,3	*Means for starting of economic activity and equipping of work seat*
Roboty publiczne	21,3	22,6	9,8	8,3	1,7	*Public works*
Prace interwencyjne	11,3	7,6	5,4	5,4	1,1	*Intervention works*
Stypendia za okres stażu	47,3	112,8	79,2	89,8	18,0	*Scholarships for traineeships period*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 128.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a See general notes, item 3 on page 128.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

Warunki pracy
Work conditions

TABL. 16 (87). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY** [a] **(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK [a] *(excluding private farms in agriculture)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	W wypadkach *In accidents*			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy *Of total number – accidents resulting in an inability to work*		
			śmiertelnych *fatal*	ciężkich *serious*	lżejszych *light*	1–3 dni *days*	4–20	21 dni i więcej *days and more*
		OGÓŁEM *TOTAL*						
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	9071	37	99	8935	78	3230	5213
	2010	11054	40	64	10950	148	4064	5899
	2013	11109	27	54	11028	196	3997	5558
	2014	**11227**	**36**	**66**	**11125**	**200**	**4108**	**5508**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*		300	5	2	293	1	98	181
Przemysł *Industry*		5298	13	36	5249	73	2110	2742
górnictwo i wydobywanie *mining and quarrying*		80	1	3	76	1	11	65
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*		4892	11	31	4850	66	1999	2480
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ] *electricity, gas, steam and air conditioning supply*		61	–	2	59	1	20	36
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*		265	1	–	264	5	80	161
Budownictwo *Construction*		730	6	8	716	7	209	462
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]		1433	5	10	1418	30	594	613
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*		763	3	5	755	14	256	425
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]		135	–	–	135	4	60	58
Informacja i komunikacja *Information and communication*		68	–	–	68	2	25	34
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*		118	–	–	118	4	37	44
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*		102	–	1	101	1	35	58

a Zgłoszone w danym roku.
a Registered in a given year.

TABL. 16 (87). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY**[a] **(cd.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK[a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	W wypadkach *In accidents*			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy *Of total number – accidents resulting in an inability to work*		
		śmiertelnych *fatal*	ciężkich *serious*	lżejszych *light*	1–3 dni *days*	4–20	21 dni i więcej *days and more*
OGÓŁEM (dok.) *TOTAL (cont.)*							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	105	1	–	104	5	39	42
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	417	1	3	413	16	157	180
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne *Public administration and defence; compulsory social security*	324	–	–	324	21	117	135
Edukacja *Education*	399	2	1	396	15	128	170
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	926	–	–	926	7	200	317
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	56	–	–	56	–	18	25
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	53	–	–	53	–	25	22
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) *PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)*							
OGÓŁEM *TOTAL* 2005	8,81	0,04	0,09	8,68	0,08	3,14	5,07
2010	9,76	0,04	0,06	9,66	0,13	3,59	5,21
2013	9,49	0,02	0,05	9,42	0,17	3,42	4,75
2014	**9,37**	**0,03**	**0,06**	**9,28**	**0,17**	**3,43**	**4,60**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	13,74	0,23	0,09	13,42	0,05	4,49	8,29
Przemysł *Industry*	15,47	0,04	0,11	15,33	0,21	6,16	8,01
górnictwo i wydobywanie *mining and quarrying*	12,07	0,15	0,45	11,47	0,15	1,66	9,81
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*	15,61	0,04	0,10	15,47	0,21	6,38	7,91
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ] *electricity, gas, steam and air conditioning supply*	7,12	–	0,23	6,89	0,12	2,34	4,20

a Zgłoszone w danym roku.
a *Registered in a given year.*

TABL. 16 (87). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY** [a] **(dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK [a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	W wypadkach *In accidents*			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy *Of total number – accidents resulting in an inability to work*		
		śmiertelnych *fatal*	ciężkich *serious*	lżejszych *light*	1–3 dni *days*	4–20	21 dni i więcej *days and more*
NA 1000 PRACUJĄCYCH (dok.) *PER 1000 EMPLOYED PERSONS (cont.)*							
Przemysł (dok.) *Industry (cont.)*							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	19,33	0,07	–	19,25	0,36	5,83	11,74
Budownictwo *Construction*	8,46	0,07	0,09	8,30	0,08	2,42	5,36
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	6,17	0,02	0,04	6,11	0,13	2,56	2,64
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	9,74	0,04	0,06	9,64	0,18	3,27	5,42
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]	6,41	–	–	6,41	0,19	2,85	2,75
Informacja i komunikacja *Information and communication*	2,99	–	–	2,99	0,09	1,10	1,50
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	4,33	–	–	4,33	0,15	1,36	1,61
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	6,04	–	0,06	5,98	0,06	2,07	3,44
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	2,02	0,02	–	2,00	0,10	0,75	0,81
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	9,46	0,02	0,07	9,37	0,36	3,56	4,08
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne *Public administration and defence; compulsory social security*	6,48	–	–	6,48	0,42	2,34	2,70
Edukacja *Education*	3,89	0,02	0,01	3,86	0,15	1,25	1,66
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	14,18	–	–	14,18	0,11	3,06	4,85
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	5,10	–	–	5,10	–	1,64	2,28
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	2,23	–	–	2,23	–	1,05	0,92

a Zgłoszone w danym roku.
a *Registered in a given year.*

TABL. 17 (88). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY**[a] **(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**

CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK[a] *(excluding private farms in agriculture)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	W tym *Of which*						
			rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *agriculture, forestry and fishing*	przemysł *industry*		budownictwo *construction*	handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *trade; repair of motor vehicles*[Δ]	transport i gospodarka magazynowa *transportation and storage*	opieka zdrowotna i pomoc społeczna *human health and social work activities*
				razem *total*	w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY *CONTACT-MODE OF INJURY*									
OGÓŁEM ..... *TOTAL*	2005	9071	286	4617	4318	744	1108	499	600
	2010	11054	285	5329	4968	1117	1298	790	661
	2013	11109	296	5163	4722	732	1398	795	987
	2014	**11227**	**300**	**5298**	**4892**	**730**	**1433**	**763**	**926**
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi .... *Contact with electrical voltage, temperature, hazardous substances and chemicals*		317	9	171	160	26	33	6	13
w tym z preparatami chemicznymi.... *of which chemicals*		61	4	38	36	5	5	–	3
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie ..... *Drowned, buried, enveloped*		10	1	3	3	4	1	–	–
Zderzenie z lub uderzenie w: *Horizontal or vertical impact with or against:*									
nieruchomy obiekt ..... *a stationary object*		2563	72	1038	920	168	316	271	185
obiekt w ruchu ..... *object in motion*		2356	65	1260	1172	179	333	156	81
w tym przez: *of which by:*									
spadający obiekt ..... *falling object*		952	25	524	487	94	143	60	33
poruszający się lub transportowany obiekt ..... *moving or transported object*		467	16	252	231	24	73	36	19
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym ..... *Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent*		2407	49	1387	1346	128	320	49	253
w tym kontakt z przedmiotem ostrym *of which contact with sharp material gent*		1524	34	917	893	70	236	26	110
Uwięzienie, zmiażdżenie ..... *Trapped, crushed*		816	15	493	466	58	89	45	28

a Zgłoszone w danym roku.
a Registered in a given year.

TABL. 17 (88). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY** [a] **(cd.)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK [a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	W tym *Of which*						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *agriculture, forestry and fishing*	przemysł *industry*		budownictwo *construction*	handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *trade; repair of motor vehicles*[Δ]	transport i gospodarka magazynowa *transportation and storage*	opieka zdrowotna i pomoc społeczna *human health and social work activities*
			razem *total*	w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.) *CONTACT-MODE OF INJURY (cont.)*								
Obciążenie fizyczne lub psychiczne *Physical or mental stress*	1250	31	486	427	66	191	105	134
w tym obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego *of which physical stress on the muscular-skeletal system*	1117	27	440	387	50	166	96	125
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia *Aggression of human or animal*	204	28	26	20	5	11	42	48
Pozostałe *Other*	1262	28	420	366	91	132	85	181
PRZYCZYNY WYPADKÓW *CAUSES OF ACCIDENTS*								
OGÓŁEM 2005	17079	457	9257	8735	1540	2039	761	935
TOTAL 2010	21691	608	10980	10243	2420	2470	1360	1060
2013	21486	597	10461	9629	1561	2770	1327	1498
2014	**21922**	**616**	**10995**	**10199**	**1512**	**2817**	**1257**	**1459**
Niewłaściwy stan czynnika materialnego *Inappropriate condition of material object/agents*	1809	54	952	883	176	204	95	76
Niewłaściwa organizacja: *Inappropriate organization of:*								
pracy *work*	918	38	506	477	92	106	41	57
stanowiska pracy *work post*	982	21	538	505	71	126	48	77
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym *Absence or inappropriate use of material objects/agents*	1513	31	882	815	95	219	67	92
Nieużywanie sprzętu ochronnego *Not using protective equipment*	315	11	194	183	15	52	9	8
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika *Inappropriate wilful employee action*	1324	43	796	764	67	191	50	40

a Zgłoszone w danym roku.
a *Registered in a given year.*

TABL. 17 (88). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY** [a] **(dok.)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK [a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	W tym *Of which*						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *agriculture, forestry and fishing*	przemysł *industry*		budownictwo *construction*	handel; naprawa pojazdów samochodowych Δ *trade; repair of motor vehicles* Δ	transport i gospodarka magazynowa *transportation and storage*	opieka zdrowotna i pomoc społeczna *human health and social work activities*
			razem *total*	w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*				
PRZYCZYNY WYPADKÓW (dok.) *CAUSES OF ACCIDENTS (cont.)*								
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika [b] *Inappropriate mental-physical condition of employee* [b]	300	23	123	117	19	39	21	34
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika *Incorrect employee action*	13929	377	6692	6177	930	1729	887	994
Inne *Others*	832	18	312	278	47	151	39	81

a Zgłoszone w danym roku. *b* Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.
a Registered in a given year. b Caused by, i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (89). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE** [a]
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**1906**	**1874**	**1720**	**1907**	*T O T A L*
w tym wypadki śmiertelne	12	7	7	9	*of which fatal accidents*
Wydarzenia powodujące urazy:					*Events causing injury:*
upadek osób	855	939	854	889	*persons falling*
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	163	153	174	207	*persons hit or crushed by falling objects*
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	65	55	30	36	*persons run over, hit or caught by moving means of transport*
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	260	260	175	251	*persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment*
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	284	222	268	279	*persons hit, crushed or bitten by animals*
działanie: skrajnych temperatur	29	14	8	19	*influence of: extreme temperatures*
materiałów szkodliwych	8	2	7	1	*hazardous materials*
inne wydarzenia	242	229	204	225	*other events*

a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.
Ź r ó d ł o: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.
a Who received one-off accident compensations.
S o u r c e: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19 (90). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA** [a]
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*		Zagrożenie *Hazard*					
				związane *connected with*				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi *connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery*	
				ze środowiskiem pracy *work environment*		z uciążliwością pracy *strenuous conditions*			
		ogółem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which one group of factors*	razem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which one group of factors*	razem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which one group of factors*	razem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which one group of factors*
		na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości *per 1000 paid employees of total surveyed*							
OGÓŁEM ..... **TOTAL**	2005	125,3	94,2	72,4	53,9	34,8	29,2	18,1	11,1
	2010	110,4	90,8	67,5	55,3	27,7	24,6	15,2	10,9
	2013	100,6	81,0	60,7	49,8	24,9	20,0	14,9	11,2
	2014	**101,7**	**84,7**	**61,9**	**50,9**	**24,4**	**22,6**	**15,3**	**11,2**
sektor publiczny *public sector*		140,0	128,3	67,0	59,0	55,9	54,9	17,1	14,5
sektor prywatny *private sector*		95,2	77,3	61,1	49,5	19,1	17,1	15,0	10,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... *Agriculture, forestry and fishing*		97,7	60,7	66,9	40,5	11,3	10,0	19,5	10,2
Przemysł ..... *Industry*		166,2	136,1	106,2	86,1	35,9	32,9	24,1	17,0
górnictwo i wydobywanie ..... *mining and quarrying*		299,8	290,0	104,9	97,6	190,3	190,3	4,6	2,0
przetwórstwo przemysłowe ..... *manufacturing*		150,5	120,1	109,9	89,0	18,6	16,4	22,0	14,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną,gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ] ..... *electricity, gas, steam and air conditioning supply*		513,7	466,6	70,8	54,5	342,2	319,0	100,7	93,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] ..... *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*		130,3	110,4	52,6	42,4	64,6	58,1	13,1	9,9

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 130.

a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 130.

TABL. 19 (90). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA**[a] **(dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS[a] *(cont.)*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*		Zagrożenie *Hazard*					
			związane *connected with*				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi *connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery*	
			ze środowiskiem pracy *work environment*		z uciążliwością pracy *strenuous conditions*			
	ogółem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which one group of factors*	razem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which one group of factors*	razem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which one group of factors*	razem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which one group of factors*
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości *per 1000 paid employees of total surveyed*							
Budownictwo *Construction*	118,9	92,4	54,4	38,7	38,7	34,2	25,7	19,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	23,5	22,0	8,2	7,5	8,3	8,1	7,0	6,4
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	45,2	40,2	12,0	8,8	30,3	29,9	2,9	1,5
Informacja i komunikacja *Information and communication*	13,7	12,2	1,4	1,4	11,9	10,4	0,5	0,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	66,6	55,6	46,2	39,8	7,1	7,1	13,3	8,7
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	17,9	15,8	9,0	6,9	6,3	6,3	2,6	2,6
Edukacja *Education*	34,6	33,5	30,3	29,8	1,5	1,1	2,9	2,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	95,1	93,3	75,7	75,3	17,9	16,7	1,4	1,3
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	–	–	–	–	–	–	–	–

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 130.

a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 130.

TABL. 20 (91). **ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO[a] W 2014 R.**

PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE[a] IN 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego *Evaluation of occupational risk*	Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego *Elimination or limitation of occupational risk*	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego *Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk*		
			techniczne *technical*	organizacyjne *organizational*	ochrony indywidualnej *individuality protection*
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości *per 1000 paid employees of total surveyed*				
OGÓŁEM *TOTAL*	**302,5**	**138,7**	**41,7**	**56,7**	**77,7**
sektor publiczny *public sector*	309,8	197,7	32,8	77,7	121,7
sektor prywatny *private sector*	301,3	128,7	43,2	53,2	70,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	344,4	173,9	34,7	69,0	114,4
Przemysł *Industry*	384,3	179,7	57,3	64,1	111,2
górnictwo i wydobywanie *mining and quarrying*	543,5	472,3	36,6	82,7	361,9
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*	388,6	172,5	59,2	63,3	103,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ] *electricity, gas, steam and air conditioning supply*	157,0	169,7	33,5	65,9	119,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	399,9	184,5	46,7	68,3	136,0
Budownictwo *Construction*	376,1	191,7	60,7	94,7	139,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	155,8	60,8	26,3	21,2	25,1
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	302,7	83,0	23,4	37,5	46,0
Informacja i komunikacja *Information and communication*	483,4	211,7	12,2	198,6	6,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	313,3	108,0	26,8	38,8	95,7
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	258,6	31,7	6,9	17,4	14,2
Edukacja *Education*	186,2	40,4	9,9	20,6	10,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	319,2	239,6	28,1	140,3	100,3
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	56,9	–	–	–	–

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 130.

a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 130.

TABL. 21 (92). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

CHOROBY		Liczba przypadków *Number of cases*		*DISEASES*
		w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*	na 100 tys. zatrudnionych *per 100 thous. paid employees*	
O G Ó Ł E M	2005	285	32,6	***T O T A L***
	2010	153	15,6	
	2013	157	15,5	
	2014	**217**	**20,9**	
w tym:				*of which:*
Pylice płuc		12	1,2	*Pneumoconioses*
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu		4	0,4	*Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust*
Astma oskrzelowa		8	0,8	*Bronchial asthma*
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych		2	0,2	*Extrinsic allergic alveolitis*
Alergiczny nieżyt nosa		1	0,1	*Allergic rhinitis*
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym		117	11,2	*Chronic voice disorders due to excessive vocal effort*
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi		1	0,1	*Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment*
Choroby skóry		5	0,5	*Skin diseases*
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy		5	0,5	*Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed*
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy		4	0,4	*Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way the job is performed*
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem		22	2,1	*Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear or sensoneural type*
Zespół wibracyjny		2	0,2	*Vibration syndrome*
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		32	3,1	*Infectious and parasitic diseases or their sequels*

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.
S o u r c e: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (93). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIĄŻLIWYCH**[a]
Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS[a]
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Posiłki profilaktyczne *Preventive food*	Napoje *Drinks*	Inne środki odżywcze *Other nutrition*	Dodatki pieniężne *Special pay*	Skrócony czas pracy *Short-time work*	Dodatkowe urlopy *Extra leaves*	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach[b] *Entitlements arising from work in particular conditions*[b]
O G Ó Ł E M ...	2005	42096	137421	14694	50211	2300	4137	35168
T O T A L	2010	39087	63952	7318	26754	2398	4450	987
	2013	35337	65491	4954	23257	2274	3988	910
	2014	**36825**	**59689**	**5436**	**23834**	**2279**	**5909**	**387**
sektor publiczny ... *public sector*		10828	13492	488	12128	278	3722	204
sektor prywatny ... *private sector*		25997	46197	4948	11706	2001	2187	183
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*		1878	2250	52	285	7	21	1
Przemysł ... *Industry*		19289	39851	3690	15134	1516	2638	194
górnictwo i wydobywanie ... *mining and quarrying*		1239	709	–	388	–	404	25
przetwórstwo przemysłowe ... *manufacturing*		11970	30901	2983	7877	1500	820	68
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną,gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ] ... *electricity, gas, steam and air conditioning supply*		3529	5204	426	5949	7	1406	60
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] ... *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*		2551	3037	281	920	9	8	41
Budownictwo ... *Construction*		4728	5949	421	2075	19	3	18
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] ... *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]		8007	2825	1160	652	308	28	24
Transport i gospodarka magazynowa ... *Transportation and storage*		2551	6362	69	4088	110	1995	61
Informacja i komunikacja ... *Information and communication*		14	–	3	30	1	2	–
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ... *Professional, scientific and technical activities*		52	120	24	44	8	–	–

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 130. *b* Lub w szczególnym charakterze.

a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 130. b Or in particular character.

TABL. 22 (93). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIĄŻLIWYCH** [a] **(dok.)**
Stan w dniu 15 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS [a] *(cont.)*
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Posiłki profilaktyczne *Preventive food*	Napoje *Drinks*	Inne środki odżywcze *Other nutrition*	Dodatki pieniężne *Special pay*	Skrócony czas pracy *Short-time work*	Dodatkowe urlopy *Extra leaves*	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach [b] *Entitlements arising from work in particular conditions* [b]
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] *Administrative and support service activities*	41	58	16	22	–	–	7
Edukacja *Education*	41	258	–	727	11	5	–
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	224	2016	1	777	299	1217	82
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	–	–	–	–	–	–	–

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 130. *b* Lub w szczególnym charakterze.
a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 130. b Or in particular character.

TABL. 23 (94). **ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH** [a]
OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Liczba świadczeń *Number of benefits*		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie *Average cost of benefits in zl per benefit*	
		ogółem *total*	w tym z tytułu wypadków przy pracy *of which occupational accidents compensations*	ogółem *total*	w tym z tytułu wypadków przy pracy *of which occupational accidents compensations*
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	2005	2589	2457	1908	1852
	2010	4130	3997	2481	2424
	2013	4332	4213	3106	2976
	2014	**4460**	**4318**	**3380**	**3286**
sektor publiczny *public sector*		766	740	4043	3829
sektor prywatny *private sector*		3694	3578	3242	3174
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*		150	145	6229	6072

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 130.
a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 130.

TABL. 23 (94). **ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH[a] (dok.)**

OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS[a] (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Liczba świadczeń *Number of benefits*		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie *Average cost of benefits in zl per benefit*	
	ogółem *total*	w tym z tytułu wypadków przy pracy *of which occupational accidents compensations*	ogółem *total*	w tym z tytułu wypadków przy pracy *of which occupational accidents compensations*
Przemysł *Industry*	2521	2449	3126	3028
górnictwo i wydobywanie *mining and quarrying*	61	61	4072	4072
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*	2293	2225	3052	2944
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ] *electricity, gas, steam and air conditioning supply*	33	33	3252	3252
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	134	130	3937	3924
Budownictwo *Construction*	286	270	4543	4622
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	782	762	2668	2663
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	230	217	5136	5079
Informacja i komunikacja *Information and communication*	27	27	3611	3611
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	8	7	2675	2743
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	9	9	10689	10689
Edukacja *Education*	40	34	6293	4856
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	406	397	2997	2843
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	1	1	7300	7300

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 130.

a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 130.

DZIAŁ VII
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono, przyjmując:

– wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
– wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
– dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
– honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

4. Dane w tabl. 2–5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2014 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

CHAPTER VII
WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries *include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.*

2. *The* ***average monthly (nominal) wages and salaries*** *per paid employee were calculated assuming:*

– *personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,*
– *payments from profit and balance surplus in cooperatives,*
– *annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,*
– *fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.*

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. *Data regarding wages and salaries are given* ***in gross terms****, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness).*

4. *Data in tables 2–5 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2014. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12: of annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).*

Jeżeli badaną zbiorowość pracowników, uporządkowaną pod względem wysokości wynagrodzenia miesięcznego od wielkości najmniejszej do największej, podzielimy na 10 równych części, to otrzymamy 9 wielkości oddzielających te części, które nazywamy decylami. Uporządkowaną zbiorowość podzielimy na 4 równe części, to otrzymamy trzy wielkości oddzielajace te części – zwane kwartylami. Podział zbiorowości na 2 równe części – wyznacza jedną wartość zwaną medianą lub wynagrodzeniem środkowym. Z powyższego wynika, że piąty decyl oraz drugi kwartyl równe są medianie oraz, że decyle określają najwyższe wynagrodzenia (w złotych) w grupach decylowych, a kwartyle – w grupach kwartylowych.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

1) pracownicy;
2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym prowadzący działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
6) duchowni;
7) rolnicy indywidualni;
8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

If the surveyed population of employees is ordered by their growing monthly earnings, and divided into 10 equal parts, then we will arrive at 9 values marking the boundary between those parts, which we call decile earnings. If the ordered populatin is divided into 4 equal parts, then we willget 3 values separating those intervals, which will be called quartile earnings. The division of the population into 2 equal parts defines a value called a median. This implies that the fifth decile and second quartile of earnings are each equal to the median; and that decile of earnings and quartile of earnings determine the highest earnings (in zlotys) in decile groups and quartile groups respectively.

Social security benefits

1. *Information regarding* ***retirement pay and pension benefits*** *(excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and in the period from 1 I 2009 to 30 VI 2014 from the sources gathered in the open pension funds (OFE).*

Information regarding ***retirement pay and pension benefits for farmers*** *concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.*

2. *Among others, the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:*

1) employed persons;
2) outworkers;
3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
6) clergy;
7) farmers;
8) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:
1) emerytury;
2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono, dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

3. Retirement pay and pension benefits *(also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:*
1) retirement pay;
2) pensions resulting from an inability to work;
3) family pensions.

4. Retirement pay and pension benefits *do not provide for the payments of retirement pays and pensions arising out of international agreements.*

5. Retirement pay and pension benefits *include the amount of benefits due (current and compensatory), taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.*

6. *Data regarding the* ***average monthly retirement pay and pension*** *are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.*

7. *Data regarding benefits are given* ***in gross terms****, i.e., including deductions for personal income taxes.*

Wynagrodzenia
Wages and salaries

TABL. 1 (95). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 *of which entities employing more than 9 persons*	
	w zł *in zl*					
O G Ó Ł E M	**2150,38**	**2947,27**	**3335,93**	**3421,43**	**3597,69**	***G R A N D T O T A L***
sektor publiczny	2625,80	3648,60	4071,35	4195,97	4195,97	*public sector*
sektor prywatny	1944,20	2706,59	3112,31	3198,63	3389,69	*private sector*
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2078,73	2990,25	3510,55	3743,18	3826,34	*Agriculture, forestry and fishing*
Przemysł	2132,34	3029,26	3513,20	3637,02	3722,63	*Industry*
w tym przetwórstwo przemysłowe	2006,45	2867,17	3364,45	3515,63	3598,82	*of which manufacturing*
Budownictwo	1829,15	2495,47	2687,25	2826,37	3280,47	*Construction*
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]	1814,36	2524,39	2855,07	2917,84	3086,69	*Trade; repair of motor vehicles*[Δ]
Transport i gospodarka magazynowa	2101,55	2528,85	2807,26	2857,96	3046,34	*Transportation and storage*
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ]	1320,73	1838,93	2060,62	2167,78	2354,82	*Accommodation and catering*[Δ]
Informacja i komunikacja	3089,97	4132,39	4671,95	4890,95	5349,80	*Information and communication*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3505,16	4451,69	5041,51	5067,22	5434,14	*Financial and insurance activities*
Obsługa rynku nieruchomości[Δ]	2569,69	3375,86	3887,09	3981,67	4329,42	*Real estate activities*
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2318,70	3317,81	3627,66	3636,42	4253,05	*Professional, scientific and technical activities*
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ]	1529,65	1970,09	2406,61	2500,13	2508,84	*Administrative and support service activities*
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2921,02	3995,07	4378,68	4509,23	4509,23	*Public administration and defence; compulsory social security*
Edukacja	2525,86	3377,20	3882,01	3967,48	3986,02	*Education*
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1951,98	3102,43	3303,37	3370,41	3449,03	*Human health and social work activities*
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2101,40	2803,86	3094,46	3198,72	3262,24	*Arts, entertainment and recreation*
Pozostała działalność usługowa	1640,61	2055,62	2618,70	2708,75	2823,67	*Other service activities*

TABL. 2 (96). **ZATRUDNIENI [1] WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.**

PAID EMPLOYMENT [1] BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*			Sektor publiczny *Public sector*			Sektor prywatny *Private sector*		
a – w tys. *in thous.* b – w odsetkach *in percent*		ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*
OGÓŁEM *TOTAL*										
OGÓŁEM	a	**862,2**	**441,2**	**421,0**	**219,8**	**77,6**	**142,2**	**642,4**	**363,6**	**278,8**
TOTAL	b	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ [2] USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO (4107,72 zł) W KRAJU *BY RANGES OF WAGES AND SALARIES [2] ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE PRODUCT OF AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES (4107,72 zl) IN COUNTRY*										
2053,86 zł i mniej *zl and less*	(50% i mniej *and less*) a	178,3	87,5	90,8	12,4	2,3	10,1	165,9	85,2	80,7
	b	20,7	19,9	21,6	5,7	3,0	7,2	25,8	23,4	28,9
2053,87–2752,17	(50–67) a	175,0	69,1	105,9	35,9	10,0	25,9	139,1	59,1	80,0
	b	20,3	15,7	25,1	16,3	12,9	18,2	21,6	16,3	28,6
2752,18–3080,79	(67–75) a	73,5	34,4	39,1	19,0	6,0	13,0	54,5	28,4	26,1
	b	8,5	7,8	9,3	8,6	7,7	9,1	8,5	7,8	9,4
3080,80–4107,72	(75–100) a	181,2	95,1	86,1	59,2	20,3	38,9	122,0	74,8	47,2
	b	21,1	21,5	20,4	27,0	26,1	27,3	18,9	20,5	16,9
4107,73–5134,65	(100–125) a	111,4	63,6	47,8	42,8	15,3	27,5	68,6	48,3	20,3
	b	12,9	14,4	11,4	19,5	19,6	19,4	10,7	13,3	7,3
5134,66–6161,58	(125–150) a	58,0	33,8	24,2	23,2	9,1	14,1	34,8	24,7	10,1
	b	6,7	7,7	5,7	10,5	11,7	9,9	5,4	6,8	3,6
6161,59–7188,51	(150–175) a	29,4	18,6	10,8	11,0	5,2	5,8	18,4	13,4	5,0
	b	3,4	4,2	2,6	5,0	6,7	4,1	2,9	3,7	1,8
7188,52–8215,44	(175–200) a	17,3	11,7	5,6	6,4	3,5	2,9	10,9	8,2	2,7
	b	2,0	2,6	1,4	2,9	4,5	2,0	1,7	2,3	1,0
8215,45–9242,37	(200–225) a	9,2	6,1	3,1	2,7	1,5	1,2	6,5	4,6	1,9
	b	1,1	1,4	0,7	1,2	2,0	0,8	1,0	1,3	0,7
9242,38–10269,30	(225–250) a	7,0	4,9	2,1	2,1	1,2	0,9	4,9	3,7	1,2
	b	0,8	1,1	0,5	1,0	1,6	0,6	0,8	1,0	0,4
10269,31–11296,23	(250–275) a	4,3	3,2	1,1	1,1	0,7	0,4	3,2	2,5	0,7
	b	0,5	0,7	0,3	0,5	0,9	0,3	0,5	0,7	0,3
11296,24–12323,16	(275–300) a	3,4	2,4	1,0	1,2	0,7	0,5	2,2	1,7	0,5
	b	0,4	0,5	0,2	0,5	0,9	0,3	0,4	0,5	0,2
12323,17 zł i więcej *zl and more*	(300% i więcej *and more*) a	14,2	10,8	3,4	2,8	1,8	1,0	11,4	9,0	2,4
	b	1,6	2,5	0,8	1,3	2,4	0,8	1,8	2,4	0,9

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9. *2* W nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 2053,87–2752,17 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 The percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 2053,87–2752,17 zl range accounts for 50–67% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 67,00% of the average wage and salary).

TABL. 2 (96). **ZATRUDNIENI [1] WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)**

PAID EMPLOYMENT [1] BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*			Ogółem *Total*			Sektor publiczny *Public sector*			Sektor prywatny *Private sector*		
a – w tys. *in thous.* b – w odsetkach *in percent*			ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*
WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ [2] USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO (3777,82 zł) W WOJEWÓDZTWIE *BY RANGES OF WAGES AND SALARIES [2] ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE PRODUCT OF AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES (3777,82 zl) IN VOIVODSHIP*											
1888,91 zł i mniej *zl and less*	(50% i mniej *and less*)	a	135,0	70,9	64,1	4,9	0,8	4,1	130,1	70,1	60,0
		b	15,6	16,1	15,2	2,2	1,1	2,8	20,2	19,3	21,5
1888,92–2531,14	(50–67)	a	165,0	64,4	100,6	31,1	7,6	23,5	133,9	56,8	77,1
		b	19,1	14,6	23,9	14,2	9,8	16,6	20,9	15,7	27,5
2531,15–2833,37	(67–75)	a	73,6	30,3	43,3	16,4	5,1	11,3	57,2	25,2	32,0
		b	8,5	6,9	10,3	7,5	6,5	8,0	8,9	6,9	11,4
2833,38–3777,82	(75–100)	a	185,7	94,0	91,7	57,3	19,5	37,8	128,4	74,5	53,9
		b	21,6	21,2	21,8	25,9	24,9	26,5	20,0	20,6	19,4
3777,83–4722,28	(100–125)	a	124,1	68,9	55,2	45,7	15,7	30,0	78,4	53,2	25,2
		b	14,4	15,6	13,1	20,8	20,2	21,0	12,2	14,7	9,1
4722,29–5666,73	(125–150)	a	70,7	41,1	29,6	28,0	10,6	17,4	42,7	30,5	12,2
		b	8,2	9,3	7,0	12,8	13,6	12,3	6,6	8,4	4,4
5666,74–6611,19	(150–175)	a	37,5	23,0	14,5	14,3	6,1	8,2	23,2	16,9	6,3
		b	4,3	5,2	3,4	6,5	7,9	5,7	3,6	4,6	2,3
6611,20–7555,64	(175–200)	a	22,8	14,5	8,3	8,5	4,2	4,3	14,3	10,3	4,0
		b	2,6	3,3	2,0	3,9	5,4	3,1	2,2	2,8	1,4
7555,65–8500,10	(200–225)	a	12,6	8,6	4,0	4,7	2,6	2,1	7,9	6,0	1,9
		b	1,5	1,9	1,0	2,1	3,4	1,4	1,2	1,6	0,7
8500,11–9444,55	(225–250)	a	7,7	5,3	2,4	2,1	1,3	0,8	5,6	4,0	1,6
		b	0,9	1,2	0,6	1,0	1,7	0,6	0,9	1,1	0,6
9444,56–10389,01	(250–275)	a	6,0	4,2	1,8	1,8	1,0	0,8	4,2	3,2	1,0
		b	0,7	1,0	0,4	0,8	1,4	0,5	0,7	0,9	0,4
10389,02–11333,46	(275–300)	a	4,0	2,9	1,1	1,0	0,6	0,4	3,0	2,3	0,7
		b	0,5	0,7	0,3	0,4	0,8	0,3	0,5	0,6	0,3
11333,47 zł i więcej *zl and more*	(300% i więcej *and more*)	a	17,5	13,1	4,3	4,0	2,5	1,5	13,5	10,6	2,9
		b	2,0	3,0	1,0	1,8	3,3	1,0	2,1	2,9	1,0

1, 2 Notki patrz na str. 166.

1, 2 See footnotes on page 166.

TABL. 3 (97). **ZATRUDNIENI[a] ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.**

PAID EMPLOYMENT[a] AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014

GRUPY ZAWODÓW[b] *OCCUPATIONAL GROUPS[b]*	Zatrudnieni w odsetkach *Paid employees in percent*			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł *Average gross wages and salaries in zł*		
	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**3777,82**	**4137,61**	**3400,79**
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy *Managers*	8,7	8,7	8,7	7307,34	8844,00	5700,73
Specjaliści *Professionals*	20,2	14,0	26,6	4832,12	5715,50	4345,44
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych. *science and engineering professionals*	2,9	4,0	1,8	5104,92	5468,29	4244,58
specjaliści do spraw zdrowia. *health professionals*	2,4	0,6	4,2	4044,79	5664,57	3802,25
specjaliści nauczania i wychowania *teaching professionals*	7,7	3,5	11,9	4523,22	5104,02	4343,72
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania *business and administration professionals*	5,3	3,6	7,2	4993,55	6063,65	4441,48
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych *information and communications technology professionals*	1,0	1,7	0,3	6407,19	6486,61	5931,16
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury *legal, social and cultural professionals*	0,9	0,6	1,2	5886,49	6736,18	5432,86
Technicy i inny średni personel. *Technicians and associate professionals*	10,1	9,3	11,0	4058,26	4640,92	3540,28
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych *science and engineering associate professionals*	2,8	4,2	1,4	4497,67	4764,49	3629,31
średni personel do spraw zdrowia *health associate professionals*	0,8	0,4	1,3	3037,86	3280,90	2960,81
średni personel do spraw biznesu i administracji *business and administration associate professionals*	5,4	3,8	7,0	4136,26	4891,09	3712,01

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9. *b* Patrz uwagi ogólne do *Rocznika*, ust. 8, pkt 1 na str. 24.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook*, item 8, point 1 on page 24.*

TABL. 3 (94). **ZATRUDNIENI[a] ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (cd.)**

PAID EMPLOYMENT[a] AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW[b] *OCCUPATIONAL GROUPS[b]*	Zatrudnieni w odsetkach *Paid employees in percent*			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł *Average gross wages and salaries in zl*		
	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*
Technicy i inny średni personel (dok.) *Technicians and associate professionals (cont.)*						
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny . . . . . *legal, social, cultural and related associate professionals*	0,8	0,3	1,2	3081,24	3165,01	3055,95
technicy informatycy. . . . . *information and communications technicians*	0,3	0,6	0,1	3878,29	3904,10	3593,09
Pracownicy biurowi. . . . . *Clerks*	8,6	7,5	9,8	3116,29	3269,34	2993,84
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni . . . . . *general and keyboard clerks*	2,6	0,7	4,5	3057,58	3546,49	2975,82
pracownicy obsługi klienta . . . . . *customer services clerks*	0,5	0,2	0,9	3054,84	3711,59	2873,22
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej . . . . . *numerical and material recording clerks*	4,7	6,2	3,1	3107,57	3208,58	2894,81
pozostali pracownicy obsługi biura. . . . . *other clerical support workers*	0,8	0,4	1,3	3398,74	3469,53	3378,01
Pracownicy usług i sprzedawcy . . . . . *Service and sales workers*	14,5	6,7	22,8	2497,76	2865,64	2385,35
pracownicy usług osobistych . . . . . *personal service workers*	1,6	1,5	1,8	2397,69	2565,68	2247,95
sprzedawcy i pokrewni . . . . . *sales workers*	12,1	4,4	20,2	2515,84	3020,65	2404,02
pracownicy opieki osobistej i pokrewni . . . . *personal care workers*	0,3	0,0	0,7	2174,57	2479,91	2157,47
pracownicy usług ochrony . . . . . *protective services workers*	0,5	0,8	0,1	2609,18	2626,84	2499,59
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy. . . . . *Skilled agricultural, forestry and fishery workers*	0,4	0,6	0,1	2710,16	2719,26	2659,12
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy . . . . . *Craft and related trades workers*	17,9	28,2	7,0	3127,70	3293,11	2430,70
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków). . . . . *building and related trades workers (excluding electricians)*	2,5	4,9	0,1	2971,83	2977,26	2469,53

a, b Notki patrz na str. 168.

a, b See footnotes on page 168.

TABL. 3 (97). **ZATRUDNIENI[a] ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)**

PAID EMPLOYMENT[a] AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW[b] *OCCUPATIONAL GROUPS[b]*	Zatrudnieni w odsetkach *Paid employees in percent*			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł *Average gross wages and salaries in zl*		
	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (dok.) *Craft and related trades workers (cont.)*						
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni. . . . . *metal, machinery and related trades workers*	6,3	11,7	0,4	3605,78	3630,45	2944,01
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni . . . . . *handicraft and printing workers*	0,8	1,1	0,4	3367,48	3631,25	2637,57
elektrycy i elektronicy. . . . . *electrical and electronic trades workers*	1,6	3,0	0,1	3792,31	3808,16	2966,43
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni . . . . . *food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers*	6,7	7,5	6,0	2562,68	2709,76	2371,75
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń . . . . *Plant and machine operators and assemblers*	11,8	18,5	4,9	3121,94	3167,70	2940,28
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych. . . . . *stationary plant and machine operators*	5,0	6,7	3,1	3234,10	3356,06	2959,04
monterzy . . . . . *assemblers*	1,4	1,4	1,5	3127,06	3451,44	2803,88
kierowcy i operatorzy pojazdów . . . . . *drivers and mobile plant operators*	5,4	10,4	0,3	3017,72	3006,64	3449,23
Pracownicy przy pracach prostych . . . . . *Elementary occupations*	7,8	6,5	9,1	2402,44	2592,57	2260,85
w tym: *of which:*						
robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie . . . . . *agricultural, forestry and fishery labourers*	0,3	0,5	0,2	2810,00	2932,21	2477,55
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie. . . *labourers in mining, construction, manufacturing and transport*	3,3	3,7	2,8	2635,84	2743,85	2486,39

a, b Notki patrz na str. 168.

a, b See footnotes on page 168.

TABL. 4 (98). **PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.**[1]
AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014[1]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*			Sektor publiczny *Public sector*			Sektor prywatny *Private sector*		
a – w zł *in zl* b – ogółem = 100 *total = 100*		ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*
					O G Ó Ł E M *T O T A L*					
O G Ó Ł E M	**a**	**3777,82**	**4137,61**	**3400,79**	**4265,97**	**4779,10**	**3985,83**	**3610,78**	**4000,64**	**3102,42**
T O T A L	**b**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
					WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA *BY EDUCATIONAL LEVEL*					
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym *Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent*	a	5470,24	6873,17	4628,15	4975,24	5891,36	4613,88	6051,19	7547,57	4651,41
	b	144,8	166,1	136,1	116,6	123,3	115,8	167,6	188,7	149,9
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym *Tertiary with engineer degree, licentiate (bechelor), economist with diploma or equivalent*	a	4442,39	5336,46	3610,66	4132,40	5225,45	3641,23	4541,19	5356,90	3596,15
	b	117,6	129,0	106,2	96,9	109,3	91,4	125,8	133,9	115,9
Policealne	a	3326,74	3846,20	3049,99	3535,22	4124,13	3363,07	3234,44	3776,85	2870,83
Post-secondary	b	88,1	93,0	89,7	82,9	86,3	84,4	89,6	94,4	92,5
Średnie zawodowe	a	3408,47	3727,09	3004,48	3673,98	4192,69	3295,40	3348,18	3651,52	2911,29
Vocational secondary	b	90,2	90,1	88,3	86,1	87,7	82,7	92,7	91,3	93,8
Średnie ogólnokształcące ..	a	3208,50	3637,82	2859,43	3317,08	3833,67	3117,71	3192,33	3620,67	2806,68
General secondary	b	84,9	87,9	84,1	77,8	80,2	78,2	88,4	90,5	90,5
Zasadnicze zawodowe	a	2882,52	3110,11	2402,90	3115,80	3590,30	2291,13	2850,30	3048,58	2420,76
Basic vocational	b	76,3	75,2	70,7	73,0	75,1	57,5	78,9	76,2	78,0
Gimnazjalne	a	2376,44	2515,08	2015,11	2435,74	2440,68	2040,71	2374,96	2517,64	2015,08
Lower secondary	b	62,9	60,8	59,3	57,1	51,1	51,2	65,8	62,9	65,0
Podstawowe i niepełne podstawowe *Primary and incomplete primary*	a	2631,94	2902,99	2425,73	2686,40	3206,47	2238,46	2625,07	2861,64	2447,92
	b	69,7	70,2	71,3	63,0	67,1	56,2	72,7	71,5	78,9

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9.

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (98). **PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.**[1] **(dok.)**
AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014[1] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION* a – w zł *in zl* b – ogółem = 100 *total = 100*		Ogółem *Total*			Sektor publiczny *Public sector*			Sektor prywatny *Private sector*		
		ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*
WEDŁUG WIEKU *BY AGE*										
24 lata i mniej	a	2552,55	2672,55	2386,13	2629,55	2908,19	2477,66	2547,64	2663,64	2376,79
and less	b	67,6	64,6	70,2	61,6	60,9	62,2	70,6	66,6	76,6
25–34	a	3451,40	3747,02	3119,51	3532,64	3918,33	3337,55	3435,99	3727,72	3056,30
	b	91,4	90,6	91,7	82,8	82,0	83,7	95,2	93,2	98,5
35–44	a	4111,65	4677,23	3591,51	4388,29	4920,58	4138,77	4023,38	4630,48	3338,48
	b	108,8	113,0	105,6	102,9	103,0	103,8	111,4	115,7	107,6
45–54	a	3996,26	4459,51	3604,47	4443,35	4916,15	4222,04	3721,39	4294,93	3037,43
	b	105,8	107,8	106,0	104,2	102,9	105,9	103,1	107,4	97,9
55–59	a	3929,28	4184,97	3655,15	4348,00	4849,45	4028,23	3633,61	3884,38	3245,01
	b	104,0	101,1	107,5	101,9	101,5	101,1	100,6	97,1	104,6
60–64	a	4615,76	4647,36	4492,58	5304,66	5602,93	4700,12	4170,29	4175,81	4130,75
	b	122,2	112,3	132,1	124,3	117,2	117,9	115,5	104,4	133,1
65 lat i więcej	a	6134,50	6029,78	8624,66	6880,54	6700,30	9057,67	5420,08	5433,34	3139,82
and more	b	162,4	145,7	253,6	161,3	140,2	227,2	150,1	135,8	101,2
WEDŁUG STAŻU PRACY *BY WORK SENIORITY*										
Do 1,9 roku	a	2714,31	2969,53	2478,66	2794,50	3065,76	2672,11	2703,68	2961,64	2443,15
and less	b	71,8	71,8	72,9	65,5	64,1	67,0	74,9	74,0	78,7
2,0– 4,9	a	3154,74	3426,92	2862,31	3310,64	3648,10	3135,26	3131,76	3406,42	2804,27
	b	83,5	82,8	84,2	77,6	76,3	78,7	86,7	85,1	90,4
5,0– 9,9	a	3614,21	3965,40	3229,38	3762,21	4236,91	3508,14	3584,35	3931,18	3146,52
	b	95,7	95,8	95,0	88,2	88,7	88,0	99,3	98,3	101,4
10,0–14,9	a	3991,11	4519,89	3444,61	4224,57	4794,11	3941,79	3936,53	4481,19	3272,23
	b	105,6	109,2	101,3	99,0	100,3	98,9	109,0	112,0	105,5
15,0–19,9	a	4180,67	4676,50	3696,81	4561,69	5121,13	4312,26	4062,09	4599,15	3401,37
	b	110,7	113,0	108,7	106,9	107,2	108,2	112,5	115,0	109,6
20 lat i więcej	a	4099,59	4384,50	3790,96	4525,20	5036,40	4222,06	3798,11	4109,30	3280,25
and more	b	108,5	106,0	111,5	106,1	105,4	105,9	105,2	102,7	105,7

1 Notka patrz na str. 171.
1 See footnote on page 171.

TABL. 5 (99). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH[1] WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW[2] WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.**

DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment)[1] BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS[2] FOR OCTOBER 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Najwyższe wynagrodzenia (decyle), w zł, w grupie decylowej *Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) in zl*								
a – ogółem *total* b – mężczyźni *men* c – kobiety *women*		pierwszej *first*	drugiej *second*	trzeciej *third*	czwartej *fourth*	piątej (mediana) *fifth (median)*	szóstej *sixth*	siódmej *seventh*	ósmej *eighth*	dziewiątej *ninth*
O G Ó Ł E M	**a**	**1692,41**	**2027,77**	**2376,56**	**2712,75**	**3100,00**	**3527,32**	**4077,28**	**4793,18**	**6120,16**
T O T A L	**b**	**1680,00**	**2060,80**	**2500,00**	**2938,83**	**3370,80**	**3833,80**	**4414,00**	**5210,00**	**6880,24**
	c	**1716,64**	**2010,83**	**2285,91**	**2557,26**	**2857,97**	**3240,82**	**3705,61**	**4356,89**	**5442,64**
Przedstawiciele władz	a	2770,61	3436,29	3980,94	4647,54	5413,89	6395,60	7515,12	9605,09	13695,32
publicznych, wyżsi	b	2795,81	3758,33	4718,00	5607,14	6618,33	7683,00	9351,08	12015,47	16556,79
urzędnicy i kierownicy	c	2766,67	3284,72	3623,20	4066,34	4599,28	5246,57	6068,96	7230,87	9824,00
Public government representatives senior officials and managers										
Specjaliści	a	2560,18	3052,56	3453,10	3868,20	4281,09	4717,02	5251,96	6003,17	7591,95
Professionals	b	2774,00	3429,97	3979,65	4440,73	4976,66	5542,60	6317,50	7473,33	9537,67
	c	2500,00	2931,25	3269,44	3616,05	4005,01	4389,74	4809,09	5376,00	6331,17
Technicy i inny średni	a	2026,88	2496,83	2859,67	3232,38	3601,50	4022,09	4491,34	5236,48	6593,62
personel	b	2100,20	2775,00	3251,89	3704,00	4157,87	4625,18	5256,52	6154,66	7605,20
Technicians and associate professionals	c	2006,33	2360,10	2671,12	2956,55	3269,00	3576,30	3948,50	4410,53	5337,76
Pracownicy biurowi.	a	1700,00	2048,33	2330,00	2617,50	2896,22	3193,96	3518,68	3971,29	4651,36
Clerks	b	1732,22	2200,00	2450,70	2739,50	3043,13	3333,55	3686,31	4189,29	4918,04
	c	1700,00	1999,31	2222,68	2513,66	2777,50	3093,06	3412,81	3805,25	4374,74
Pracownicy usług	a	1680,00	1790,04	1969,68	2142,45	2315,92	2482,19	2650,50	2882,99	3422,96
i sprzedawcy	b	1680,00	1774,21	2020,58	2293,98	2539,01	2815,92	3108,14	3569,22	4379,12
Service and sales workers	c	1680,00	1799,47	1956,85	2116,90	2273,88	2427,74	2573,69	2746,00	3075,32
Rolnicy, ogrodnicy,	a	1680,00	1680,00	1879,80	2073,75	2327,00	2640,00	3090,78	3457,63	4275,82
leśnicy i rybacy	b	1680,00	1680,00	1809,63	1979,93	2252,79	2678,58	3195,21	3560,25	4342,45
Skilled agricultural, forestry and fishery workers	c	1870,20	2010,75	2175,20	2432,22	2609,83	2609,83	2652,41	3130,29	3396,00

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9. *2* Patrz uwagi ogólne do *Rocznika*, ust. 8, pkt 1 na str. 24.

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 See general notes to the Yearbook*, item 8, point 1 on page 24.*

TABL. 5 (99). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH[1] WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW[2] WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)**

DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment)[1] BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS[2] FOR OCTOBER 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION* a – ogółem *total* b – mężczyźni *men* c – kobiety *women*		Najwyższe wynagrodzenia (decyle), w zł, w grupie decylowej *Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) in zl*								
		pierwszej *first*	drugiej *second*	trzeciej *third*	czwartej *fourth*	piątej (mediana) *fifth (median)*	szóstej *sixth*	siódmej *seventh*	ósmej *eighth*	dziewiątej *ninth*
Robotnicy przemysłowi	a	1680,00	1700,00	2005,60	2415,69	2829,18	3237,43	3683,11	4234,24	5065,19
i rzemieślnicy	b	1680,00	1770,00	2200,00	2625,00	3040,09	3459,61	3901,94	4446,77	5297,53
Craft and related trades	c	1680,00	1680,00	1681,76	1900,00	2131,90	2418,00	2717,37	3168,53	3668,37
workers										
Operatorzy i monterzy	a	1700,00	2000,00	2298,73	2614,85	2925,96	3261,15	3601,15	4033,53	4730,33
maszyn i urządzeń	b	1680,00	1951,12	2280,26	2632,92	2993,18	3361,78	3701,12	4167,12	4835,32
Plant and machine operators and assemblers	c	1848,00	2188,00	2368,11	2584,88	2784,80	3004,61	3231,33	3566,18	4122,04
Pracownicy przy pracach	a	1680,00	1714,72	1874,89	2001,96	2167,44	2340,56	2583,50	2927,35	3425,59
prostych	b	1680,00	1680,29	1863,57	2138,35	2386,68	2639,16	2933,33	3296,70	3918,52
Elementary occupations	c	1680,00	1760,00	1880,51	1979,80	2086,50	2200,00	2362,35	2611,83	3061,92

1, 2 Notki patrz na str. 173.

1, 2 See footnotes on page 173.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych
Social security benefits

TABL. 6 (100). **EMERYCI I RENCIŚCI**[a]

RETIREES AND PENSIONERS[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**760498**	**766825**	**748665**	**742434**	***T O T A L***
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	615623	640582	630567	626246	*Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution*
emerytury	292442	391631	397141	397503	*retirement pay*
renty z tytułu niezdolności do pracy	205106	132022	116588	111906	*pensions resulting from an inability to work*
renty rodzinne	118075	116929	116838	116837	*family pensions*
Rolnicy indywidualni	144875	126243	118098	116188	*Farmers*

a Przeciętne w roku.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7 (101). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
OGÓŁEM *GRAND TOTAL*					
Świadczenia w mln zł	9182,8	13073,6	14974,2	15381,7	*Benefits in mln zl*
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH *PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION*					
Razem *Total*					
Świadczenia w mln zł	7862,1	11640,0	13398,4	13799,4	*Benefits in mln zl*
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1064,24	1514,25	1770,68	1836,25	*Average monthly retirement pay and pension in zl*
Emerytury *Retirement pay*					
Świadczenia w mln zł	4293,2	7779,6	9128,0	9463,0	*Benefits in mln zl*
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1223,37	1655,39	1915,35	1983,85	*Average monthly retirement pay in zl*
Renty z tytułu niezdolności do pracy *Pensions resulting from an inability to work*					
Świadczenia w mln zł	2099,1	1885,2	1975,3	1971,8	*Benefits in mln zl*
Przeciętna miesięczna renta w zł	852,84	1189,98	1411,91	1468,34	*Average monthly pension in zl*
Renty rodzinne *Family pensions*					
Świadczenia w mln zł	1469,8	1975,2	2295,1	2364,5	*Benefits in mln zl*
Przeciętna miesięczna renta w zł	1037,35	1407,67	1636,92	1686,49	*Average monthly pension in zl*
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH [a] *FARMERS* [a]					
Świadczenia w mln zł	1320,7	1433,6	1575,9	1582,3	*Benefits in mln zl*
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	759,69	946,32	1111,99	1134,87	*Average monthly retirement pay and pension in zl*

a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 163.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 163.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII
BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób, bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane od 2010 r. uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału, przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania, na opłatę za usługi oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

CHAPTER VIII
HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. *The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption, the equipment of households with durable goods as well as risk of poverty, is representative* ***household budget survey****. Included in the survey there are all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Since 2004 the households of foreign citizens with permanent or longlasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.*

The survey unit is a one- or a multi-person ***household.*** *A* ***one-person*** *household is understood as an individual independently maintaining himself/herself, i.e., income is not combined with the income of others, regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A* ***multi-person*** *household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.*

Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budget survey. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data since 2010 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011.

2. *The household budget survey is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that each month different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods, on payments for services as well as on equipment the household with durable goods.*

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura lub renta).

Przez **gospodarstwo indywidualne w rolnictwie** rozumie się użytkowane przez osobę fizyczną gospodarstwo o powierzchni użytków rolnych:
1) 1 ha i więcej;
2) poniżej 1 ha (w tym nieposiadające użytków rolnych).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:
1) do osób **pracujących** zalicza się:
   a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa z agentem, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.),
   b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
   c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie), w tym wynajem nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
2) osoby **utrzymujące się ze świadczeń społecznych**, których głównym źródłem utrzymania są m.in.: emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
3) osoby **pozostające na utrzymaniu** (bez własnego źródła utrzymania) są utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement or other pensions).

*A **private farms in agriculture** is understood as an agricultural holding used by a natural person with an agricultural land area:*
1) 1 ha and more;
2) less than 1 ha (including holdings without agricultural land).

***3.** The categories of persons who are members of households (table 1) were established on the basis of their main source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:*
*1) **employed** persons include:*
   a) hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, contract with agent, commission contracts, verbal contracts, etc.),
   b) employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers) for whom the main source of maintenance is income from work in private farm in agriculture,
   c) self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture), including rental of real estate connected with conducting economic activity and practising a learned profession as well as members of agricultural production cooperatives since 2005;
*2) persons **maintained from social benefits**, for whom the main source of maintenance are i.a.: retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships;*
*3) **dependents** (without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.*

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej – oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych", ust. 3 na str. 162) oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzą:

1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);

4. Available income *includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid (from hired labour, from social benefits – from social security benefits and other social benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee (see general notes in the chapter "Wages and salaries. Social security benefits", item 3 on page 162) as well as excluding taxes paid by self-employed persons.*

Available income comprises:

1) income from hired work – obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes: all income obtained from work, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sickness benefits (taken during the period of employment), compensatory and care benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);
2) income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies for agriculture;
3) income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practising a learned profession, that was spend on consumer goods and services for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);

4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) oraz dochód z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualnie podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi)
5) dochód ze świadczeń społecznych, tj.:
   a) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, który obejmuje emerytury, renty, zasiłki (w tym chorobowy – po ustaniu stosunku pracy), świadczenia rehabilitacyjne i jednorazowe odszkodowania powypadkowe oraz od 2005 r. renty strukturalne dla rolników indywidualnych,
   b) dochód z pozostałych świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne, rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia oraz pomoc od instytucji niekomercyjnych (w tym dary);
6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

4) income from property (interest, shares in company profits, including dividends) and income from rental of real estate (net income, i.e., revenues minus investments and taxes, from rental of dwellings, garages and other buildings not connected with conducting economic activity and from land leasing);
5) income from social benefits, i.e.:
   a) income from social security benefits, which includes retirement pensions, pensions, allowances (of which sickness allowances – after termination of employment), rehabilitation benefits and one-off accident compensations as well as since 2005 structural pensions for farmers,
   b) income from other social benefits, which includes among others: unemployment benefits, pre-retirement allowances and benefits, family benefits, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships and assistance from non-commercial institutions (of which gifts);
6) other income, which includes, i.a.: gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

***Disposable income** is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.*

***5. Expenditures** include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.*

***Expenditures on consumer goods and services** are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received free of charge as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).*

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne od 2013 r. zagregowano zgodnie z przyjętą w badaniu budżetów gospodarstw domowych od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), włączając wydatki na ubezpieczenia na życie w pozycji „pozostałe wydatki na towary i usługi".

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

7. Zagrożenie ubóstwem – gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 – każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 – każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to np., że granica ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwójki dzieci jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. relatywna granica ubóstwa wynosiła dla gospodarstw 1-osobowych 668 zł,

Other expenditures *include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.*

Expenditures on consumer goods and services were aggregated since 2013 in accordance with the nomenclature adopted in household budget survey since 2013 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in item "miscellaneous goods and services".

6. Consumption *of foodstuffs (in terms of quantity) in households include articles purchased for cash with the use of cash or a credit card and on credit, received free of charge as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.*

7. Risk of poverty *– a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called* ***original OECD equivalence scale*** *has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 – to any other person at that age and weight 0,5 – to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty threshold for a 4-person household consisting of two adult persons and two children is 2,7 times as high as that for a 1-person household.*

Relative poverty threshold *is 50 percent of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of so-called original OECD equivalence scale. The poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the relative poverty threshold was 668 zl for 1-person households*

4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dzieci poniżej 14 lat) – 1802 zł, w IV kwartale 2013 r. było to 706 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1906 zł dla gospodarstw 4-osobowych, natomiast w IV kwartale 2014 r. progi te wyniosły odpowiednio: 713 zł oraz 1926 zł.

„Ustawowa" granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z późn. zm.) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej. Od 2010 r. do III kwartału 2012 r. obowiązywały takie same kwoty progowe – 477 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 351 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych. Natomiast od IV kwartału 2012 r. kwoty te zostały ustalone na poziomie dpowiednio: 542 zł oraz 456 zł.

Minimum egzystencji, uznane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. granica ubóstwa skrajnego wyniosła dla gospodarstw 1-osobowych 466 zł, 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dzieci poniżej 14 lat) – 1257 zł, w IV kwartale 2013 r. było to 551 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1486 zł dla gospodarstw 4-osobowych, natomiast w IV kwartale 2014 r. progi te wyniosły odpowiednio: 540 zł oraz 1458 zł.

and 1802 zl for 4-person households (2 adults with 2 children under 14), in the fourth quarter of 2013 the threshold was 706 zl for 1-person households and 1906 zl for 4-person households, while in the fourth quarter of 2014: 713 zl and 1926 zl, respectively.

***"Legal" poverty threshold** is the amount, which according to the Law on Social Assistance (uniform text Journal of Laws 2013 item 182, with later amendments), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance. Since 2010 till third quarter of 2012 the line remained at the same level of 477 zl for 1-person households and 351 zl per 1-person for multi-person households. Since the fourth quarter of 2012, the line was change to: 542 zl and 456 zl respectively.*

*The **subsistence minimum**, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which there is a biological existence or psychophysical human development. The starting point adopted for determination of the extreme poverty threshold is subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household. Poverty thresholds are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the extreme poverty threshold was 466 zl for 1-person households and 1257 zl for 4-person households (2 adults with 2 children under 14), in the fourth quarter of 2013 the threshold was 551 zl for 1-person household and 1486 zl for 4-person household, while in the fourth quarter of 2014: 540 zl and 1458 zl, respectively.*

TABL. 1 (102). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	2903	3143	3103	3116	*Households included in the survey*
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,33	3,14	3,06	2,99	*Average number of persons in a household*
w tym:					*of which:*
pracujących	1,22	1,26	1,26	1,22	*employed*
pobierających świadczenia społeczne [a]	0,86	0,87	0,81	0,81	*receiving social benefits* [a]
w tym emeryturę lub rentę	0,71	0,74	0,69	0,69	*of which retirement pay or pension*
pozostających na utrzymaniu	1,19	0,95	0,92	0,88	*dependents*

a W 2005 r. – pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.
a In 2005 – receiving social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 2 (103). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w zł *in zl*				
Dochód rozporządzalny	738,61	1132,89	1206,72	1268,78	*Available income*
w tym dochód do dyspozycji	712,18	1097,87	1176,65	1237,37	*of which disposable income*
w tym:					*of which:*
z pracy najemnej	342,24	574,70	642,43	672,03	*from hired work*
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	55,26 [a]	59,82	74,42 [b]	85,33 [c]	*from a private farm in agriculture*
z pracy na własny rachunek	62,53	108,78	108,44	108,30	*from self-employment*
ze świadczeń społecznych [d]	237,91	332,45	335,37	348,98	*from social benefits* [d]

a–c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: *a* – 13,76%, *b* – 24,28%, *c* – 13,71%. *d* W 2005 r. – pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.
a–c Relative error of estimates exceeds 10% and equals: a – 13,76%, b – 24,28%, c – 13,71%. d In 2005 – receiving social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 (104). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w zł *in zl*				
Wydatki ogółem	672,45	912,54	952,65	947,06	*Total expenditures*
w tym towary i usługi konsumpcyjne [a]	646,02	878,53	922,58	915,64	*of which consumer goods and services* [a]
w tym:					*of which:*
żywność i napoje bezalkoholowe	186,20	232,36	241,75	239,07	*food and non-alcoholic beverages*
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	17,32	23,65	24,42	22,63	*alcoholic beverages and tobacco*
odzież i obuwie	33,09	43,88	42,98	49,70	*clothing and footwear*
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	131,45	198,04	210,73	204,92	*housing, water, electricity, gas and other fuels*
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	31,84	40,99	39,28	39,31	*furnishings, household equipment and routine maintenance of the house*
zdrowie	30,58	40,46	44,78	43,80	*health*
w tym artykuły farmaceutyczne	x	26,25	30,08	29,40	*of which pharmaceutical products*
transport	66,59 [b]	86,01	90,19	91,21	*transport*
łączność [c]	36,38	42,31	50,79	50,30	*communication* [c]
rekreacja i kultura [d]	43,14	64,53	55,70	51,43	*recreation and culture* [d]
edukacja [e]	7,78 [f]	12,00	9,97 [g]	8,52 [h]	*education* [e]
restauracje i hotele	11,99 [i]	17,13	25,65	35,45	*restaurants and hotels*
inne towary i usługi	41,05	51,38	57,33	56,19	*miscellaneous goods and services*
w tym higiena osobista	x	24,84	25,89	25,63	*of which personal care*

a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. *b, f–i* Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: *b* – 10,07%, *f* – 12,18%, *g* – 13,41%, *h* – 10,10%, *i* – 10,65%. *c* Od 2013 r. łącznie z wydatkami na usługi internetowe. *d* Od 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe. *e* Łącznie z wychowaniem przedszkolnym.

a Including pocket money not considered in items by types of expenditures. b, f–i Relative error of estimates exceeds 10% and equals: b – 10,07%, f – 12,18%, g – 13,41%, h – 10,10%, i – 10,65%. c Since 2013 including expenditures for Internet services. d Since 2013 excluding expenditures for Internet services. e Including pre-school education.

TABL. 4 (105). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Pieczywo i produkty zbożowe [a] w kg	8,21	6,88	6,28	6,04	*Bread and cereals products* [a] *in kg*
w tym pieczywo [b]	6,06	4,87	4,37	4,09	*of which bread* [b]
Mięso [c] w kg	5,28	5,39	4,83	4,79	*Meat* [c] *in kg*
w tym wędliny i inne przetwory mięsne [d]	x	2,29	1,89	1,84	*of which processed meat and other meat preparations* [d]

a Od 2013 r. bez mąki ziemniaczanej. *b* Od 2013 r. bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. *c* Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze"). *d* Łącznie z wyrobami garmażeryjnymi; od 2013 r. bez przetworów podrobowych.

a Since 2013 excluding potato flour. b Since 2013 excluding crisp bread, toasted bread and confectionery. c Since 2013 including raw bacon (until 2012, included in position "Oils and fats"). d Including ready-to-serve foods; since 2013 excluding offal preparations.

TABL. 4 (105). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Ryby i owoce morza [e] w kg	0,38	0,41	0,31	0,30	*Fish and seafood [e] in kg*
Mleko [f] w l	3,77	3,11	2,83	2,80	*Milk [f] in l*
Jogurty w kg	x	0,92	0,54	0,52	*Yoghurt in kg*
Sery [g] w kg	0,80	0,87	0,76	0,76	*Cheese [g] in kg*
Jaja w szt.	13,51	11,63	10,63	9,80	*Eggs in units*
Oleje i tłuszcze [h] w kg	1,61	1,41	1,29	1,26	*Oil and other fats [h] in kg*
w tym masło	x	0,36	0,32	0,31	*of which butter*
Owoce [i] w kg	3,56	3,20	2,94	3,08	*Fruit [i] in kg*
Warzywa w kg	11,13	9,07	7,62	7,71	*Vegetables in kg*
w tym ziemniaki	x	4,40	3,36	3,36	*of which potatoes*
Cukier w kg	1,59	1,24	1,15	1,13	*Sugar in kg*
Kawa, herbata, kakao w kg	x	0,26	0,25	0,24	*Coffee, tea, cocoa in kg*
Wody mineralne i źródlane w l	x	3,27	3,19	3,31	*Mineral or spring waters in l*
Soki owocowe i warzywne w l	x	0,97	0,91	0,88	*Fruit and vegetable juices in l*

e Do 2012 r. określane jako „Ryby"; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych oraz od 2013 r. bez konserw rybnych. *f* Bez zagęszczonego i w proszku. *g* Od 2013 r. bez serków słodkich. *h* Od 2013 r. bez boczku surowego. *i* Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

e Until 2012 defined as "Fish"; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products as well as since 2013 excluding canned fish. f Excluding condensed and powdered milk. g Since 2013 excluding sweet cottage cheese. h Since 2013 excluding raw bacon. i Including seeds and edible kernel.

TABL. 5 (106). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA [a]**
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w % ogółu gospodarstw domowych *in % of total households*				
Chłodziarka	98,3	98,9	99,1	98,6	*Refrigerator*
Zamrażarka	36,5	39,8	33,0	30,2	*Freezer*
Automat pralniczy	81,4	93,3	95,8	96,2	*Automatic washing machine*
Zmywarka do naczyń	5,0	17,4	24,7	26,6	*Dishwasher*
Kuchenka mikrofalowa	38,2	61,4	65,5	66,5	*Microwave oven*
Samochód osobowy	56,0	66,6	69,0	67,9	*Passenger car*
Odtwarzacz płyt kompaktowych	x	12,0	x	x	*Compact disc player*
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	46,9	42,9	35,2	34,3	*Hi-fi stereo music system*
Odbiornik telewizyjny	98,8	99,4	97,9	97,6	*Television set*
Odtwarzacz DVD	x	59,3	50,6	46,0	*DVD player*
Telefon komórkowy	69,9	91,2	96,0	95,6	*Mobile phone*
Magnetowid, odtwarzacz wideo	50,7	25,6	x	x	*Videorecorder, video player*
Zestaw kina domowego	x	19,7	15,0	14,1	*Home theatre system*

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

TABL. 5 (106). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA**[a] **(dok.)**

HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS[a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w % ogółu gospodarstw domowych *in % of total households*				
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	55,7	72,1	71,8	71,2	*Satellite or cable television equipment*
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	51,8	54,9	52,9	*Digital camera*
Komputer osobisty	40,2	65,4	74,5	75,4	*Personal computer*
w tym z dostępem do Internetu	20,4	58,9	71,7	72,7	*of which with access to the Internet*
w tym z dostępem szerokopasmowym	x	48,9	63,1	62,5	*of which broadband access*
Drukarka	x	43,6	38,2	36,2	*Printer*
w tym wielkofunkcyjna	x	x	26,9	25,7	*of which multifunction printer*

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

TABL. 6 (107). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**[a]

AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:				*Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:*
relatywnej granicy ubóstwa	18,5	19,2	21,7	*relative poverty threshold*
„ustawowej" granicy ubóstwa	8,2	15,5	16,4	*"legal" poverty threshold*
minimum egzystencji	6,6	8,9	10,1	*subsistence minimum*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 180.

a See general notes, item 7 on page 180.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności,** tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do *Rocznika*, ust 6 na str. 24).

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) oraz **przyłącza gazowe** prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

3. Zdrój uliczny jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o **zużyciu wody z wodociągów** w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez zdroje podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji – wpusty kanalizacyjne.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. *Information regarding municipal installations and services was compiled using the* ***kind-of-activity method,*** *i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominat kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.*

The definition of the ***enterprise method*** *is given in the generał notes to the* Yearbook*, item 6 on page 24.*

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. *Information regarding the* ***length of the water supply and gas supply systems*** *concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e., conduits providing water to the distribution network and gas.*

Data regarding the ***length of the sewage system*** *(apart from street conduits), include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.*

Water supply and sewage connections *leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) and* ***gas supply connections*** *leading to buildings (included non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in case of the sewage system – with the main drainage system.*

3. *As* ***street outlet*** *we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.*

Data regarding ***consumption of water from water supply system*** *in households includes quantity of water collected from water supply systems by facilities installed in building.*

4. *Data regarding the* ***users of water supply systems and sewage systems*** *include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water supply system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water supply conduit), and in the case of sewage – sewage inlets.*

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalację gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** od 2005 r. obejmują gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz budynki urzędów i instytucji ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejnego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. Nr 54, poz. 348, z późn. zm.).

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej i tramwajowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw oraz zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamiejską, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych i tramwajowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

*Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.*

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

***5.** Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity** since 2005 include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.*

*Data regarding the **number of consumers using gas from gas supply** including consumers using collective gas-meters.*

*Data regarding the **consumption of gas from gas supply**, concern all the households.*

*The **consumption of electricity and gas from gas supply system** in households is established on the basis of an estimated system of payments.*

***6.** Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line – which is considered as a system of connected and collaborating conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic Law (Journal of Laws No. 54, item 348, with later amendments).*

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing cooperatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

***Boiler-house** is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.*

***7.** Information regarding **urban ground transport** concerns **bus and tram communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and microbuses as well as suburban and intercity service have been also included; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some cities as well as transport lines exclusively servicing work places.*

***Transport line** is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus and tram lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.*

8. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji), a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

9. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

10. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, aleje spacerowe, place, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hoteli pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m^2, z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeśli odpowiadają warunkom określonym w definicji.

*8. Data on **municipal waste** concern waste generated by households (excluding discarded vehicles) as well as waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which because of its character or composition is similar to waste from households.*

*9. Data on **liquid waste** concern waste which comes from households, public buildings and buildings of units running a business – in case they are not discharged by sewage system.*

***10. Strolling-recreational parks** are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, walkways, squares, benches, etc.*

***Lawns** are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.*

***Estate green belts** are located in residential areas and are used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.*

Dwellings

*1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).*

*A **dwelling** is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.*

*A **room** is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m^2, with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.*

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby wykorzystywane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych – według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002–2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. – wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkane i niezamieszkane oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

4. W zasobach mieszkaniowych za podstawę obliczenia przeciętnej liczby osób na mieszkanie i na izbę przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

5. Dane o **mieszkaniach**, których **budowę rozpoczęto**, dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę), uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

6. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

– **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
– **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
– **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);

*Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from street, courtyard or from a common space in the building.*

*The **useful floor area** of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.*

***2.** Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.*

***3.** The **balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002–2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 – the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks.*

***4.** In dwelling stocks as the basis for calculating the average number of persons per dwelling and per room the total number of population as of 31 XII was used.*

***5.** Data regarding **dwellings** in which **construction has begun** concern dwellings: in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging building (the enlarged portion), created as a result of adapting non-residential spaces.*

***6.** Information regarding **dwellings, useful floor area of dwellings** as well as regarding **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.*

Information regarding the results of:

– ***cooperative construction** concerns dwellings completed by housing cooperatives, designed for persons being members of these cooperatives;*
– ***municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);*
– ***company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);*

– **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
– **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. – z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego);
– **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

– ***construction for sale or rent*** *concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);*
– ***public building society*** *concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) utilizing credit from the state bank BGK (until 31 V 2009 – from the National Housing Fund);*
– ***private construction*** *concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.*

Infrastruktura komunalna
Municipal infrastructure

TABL. 1 (108). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Sieć rozdzielcza w km:				***Distribution network in km:***
Wodociągowa	29064,4	30372,1	31309,2	*Water supply*
miasta	5661,7	5930,3	6379,1	*urban areas*
wieś	23402,7	24441,8	24930,1	*rural areas*
Kanalizacyjna [a]	9520,8	11549,3	12457,4	*Sewage* [a]
miasta	4457,1	4891,9	5235,9	*urban areas*
wieś	5063,7	6657,4	7221,5	*rural areas*
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.:				***Connections leading to residential buildings in pcs:***
Wodociągowe	481168	538483	546028	*Water supply system*
miasta	188884	204863	208260	*urban areas*
wieś	292284	333620	337768	*ural areas*
Kanalizacyjne	242165	294087	306324	*Sewage system*
miasta	144062	165094	169421	*urban areas*
wieś	98103	128993	136903	*rural areas*
Zdroje uliczne	**148**	**131**	**136**	***Street outlets***
Miasta	64	58	69	*Urban areas*
Wieś	84	73	67	*Rural areas*
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm^3	**120,4**	**121,4**	**123,4**	***Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm^3***
Miasta:				*Urban areas:*
w hm^3	69,1	66,9	67,4	*in hm^3*
na 1 mieszkańca w m^3	35,8	34,9	35,2	*per capita in m^3*
Wieś w hm^3	51,3	54,5	56,0	*Rural areas in hm^3*
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w dam^3	**105632**	**109847**	**109583**	***Wastewater discharged by sewage system (during the year) in dam^3***
W tym oczyszczane	105603	109404	109528	*Of which treated*

a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

TABL. 2 (109). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	**1103,2**	**1150,8**	**1171,5**	**1170,4**	***Consumers (as of 31 XII) in thous.***
Miasta	688,0	721,7	730,1	728,3	*Urban areas*
Wieś	415,2	429,1	441,5	442,1	*Rural areas*
Zużycie (w ciągu roku):					***Consumption (during the year):***
W GWh	2407,4	2669,5	2634,9	2588,2	*In GWh*
miasta	1358,1	1471,0	1412,1	1370,6	*urban areas*
wieś	1049,2	1198,5	1228,8	1217,6	*rural areas*
W kWh:					*In kWh:*
miasta: na 1 mieszkańca	704,8	762,7	737,0	715,8	*urban areas: per capita*
na 1 odbiorcę [a]	1974,0	2038,2	1934,2	1882,0	*per consumer* [a]
wieś – na 1 odbiorcę [a]	2527,0	2793,1	2769,7	2754,1	*rural areas – per consumer* [a]

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Gospodarki.
a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.
S o u r c e: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (110). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	**11372,9**	**13046,5**	**13977,4**	**14398,5**	***Distribution and transmission network in km***
w tym przesyłowa	2302,4	2339,6	2474,6	2611,9	*of which transmission*
miasta	369,8	240,4	228,9	252,2	*urban areas*
wieś	1932,6	2099,2	2245,7	2359,7	*rural areas*
Miasta	4760,2	5189,3	5443,8	5563,5	*Urban areas*
Wieś	6612,7	7857,2	8533,6	8835,1	*Rural areas*
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	**193837**	**215192**	**231655**	**236529**	***Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs***
Miasta	138170	148099	155313	157456	*Urban areas*
Wieś	55667	67093	76342	79073	*Rural areas*
Odbiorcy gazu z sieci [a] w tys.	**516,6**	**554,8**	**560,6**	**565,1**	***Consumers of gas from gas supply system [a] in thous.***
Miasta	465,5	474,0	468,0	467,9	*Urban areas*
Wieś	51,1	80,8	92,6	97,1	*Rural areas*
Zużycie gazu z sieci [b] (w ciągu roku):					***Consumption of gas from gas supply system [b] (during the year):***
W hm^3	430,1	478,7	454,6	404,6	*In hm^3*
miasta	346,9	356,4	329,1	291,7	*urban areas*
wieś	83,1	122,4	125,5	112,9	*rural areas*
Na 1 mieszkańca w m^3	127,7	139,1	131,2	116,6	*Per capita in m^3*
miasta	180,0	184,8	171,7	152,3	*urban areas*
wieś	57,7	80,9	81,1	72,6	*rural areas*

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. *b* W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

a Including consumers using colective gas-meters. b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 (111). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014			*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	
Sieć cieplna w km	1484,1	1250,0	1784,3	1801,0	1624,3	176,7	*Heating network in km*
w tym przesyłowa	944,3	761,6	1076,1	1100,9	1003,0	97,9	*of which transmission*
Kotłownie	1650	1804	1457	3205	2367	838	*Boiler rooms*
Sprzedaż energii cieplnej (w ciągu roku) w TJ	20095,4	16087,9	14327,1	11054,5	10613,3	441,2	*Sale of heating energy (during the year) in TJ*
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam^3	124095	136271	147741	187870	177648	10223	*Cubature of buildings with central heating in dam^3*
w tym budynków mieszkalnych	75630	93013	90247	95841	92506	3335	*of which residential buildings*

TABL. 5 (112). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**

USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Ludność w tys. – korzystająca [a] z:					*Population in thous. – using [a]:*
wodociągu	3092,2	3189,6	3228,5	3339,9	*water supply system*
miasta	1850,8	1863,7	1853,5	1866,8	*urban areas*
wieś	1241,4	1325,9	1375,0	1473,1	*rural areas*
kanalizacji	1955,4	2102,9	2240,8	2419,5	*sewage system*
miasta	1628,5	1664,1	1685,1	1738,4	*urban areas*
wieś	327,0	438,8	555,7	681,1	*rural areas*
gazu	1498,7	1651,0	1646,2	1644,5	*gas supply system*
miasta	1318,8	1353,3	1322,5	1309,3	*urban areas*
wieś	179,9	297,7	323,8	335,2	*rural areas*
Ludność – w % ogółu ludności [b] – korzystająca [a] z:					*Population – in % of total population [b] – using [a]:*
wodociągu	91,7	92,5	93,1	96,2	*water supply system*
miasta	96,1	96,7	96,8	97,6	*urban areas*
wieś	85,8	87,3	88,5	94,4	*rural areas*
kanalizacji	58,0	61,0	64,6	69,7	*sewage system*
miasta	84,6	86,3	88,0	90,9	*urban areas*
wieś	22,6	28,9	35,8	43,7	*rural areas*
gazu	44,4	47,9	47,5	47,4	*gas supply system*
miasta	68,5	70,2	69,1	68,5	*urban areas*
wieś	12,4	19,6	20,8	21,5	*rural areas*

a Dane szacunkowe. *b* Na podstawie bilansów.

a Estimated data. b Based on balances.

TABL. 6 (113). **ODPADY KOMUNALNE [a]**

MUNICIPAL WASTE [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	w tym z gospodarstw domowych *of which from households*	
Odpady komunalne zebrane [b]						*Municipal waste collected [b]*
w tys. t	862,1	915,1	949,8	1044,8	801,8	*in thous. t*
zmieszane	832,0	820,8	817,2	853,8	652,0	*mixed*
miasta	670,2	613,3	576,0	562,5	419,3	*urban areas*
wieś	161,8	207,5	241,2	291,4	232,7	*rural areas*
zebrane selektywnie	30,0	94,2	132,6	191,0	149,8	*collected separately*
w tym:						*of which:*
papier i tektura	11,2	24,9	26,2	31,3	20,8	*paper and cardboard*
szkło	11,6	28,3	38,9	50,3	40,6	*glass*
tworzywa sztuczne	5,7	15,9	24,4	37,2	31,3	*plastic*
metale	0,8	1,9	0,7	1,0	0,9	*metals*
wielkogabarytowe	0,7	4,3	6,7	11,4	10,8	*largesize*
biodegradowalne	–	14,8	29,2	47,9	35,2	*biodegradable*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 188. *b* Dane szacunkowe.

a See general notes, item 8 on page 188. b Estimated data.

TABL. 7 (114). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE** [a]
LIQUID WASTE [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Nieczystości ciekłe [b] wywiezione w dam^3	2743,5	3633,1	3236,2	3125,8	*Liquid waste* [b] *removed in dam*^{3}
miasta	817,1	1125,7	859,3	824,5	*urban areas*
wieś	1926,4	2507,4	2376,9	2301,3	*rural areas*
w tym z gospodarstw domowych	1679,9	2534,9	2291,2	2218,3	*of which from households*
miasta	512,3	696,6	540,6	515,4	*urban areas*
wieś	1167,6	1838,3	1750,7	1702,9	*rural areas*
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	–	223,0	204,7	202,0	*Septic tanks in thous. (as of 31 XII)*
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	–	7,0	15,7	18,3	*Household waste water treatment systems in thous. (as of 31 XII)*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 188. *b* Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.
a See general notes, item 9 on page 188. b Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (115). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014			*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):							*Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):*
liczba	104	68	43	39	3	36	*number*
powierzchnia w ha	340,3	278,2	242,9	208,6	29,6	179,0	*area in ha*
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha:							*Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha:*
czynnych	0,3	2,4	2,4	2,2	–	2,2	*in operation*
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	4,3	10,8	8,7	2,5	–	2,5	*exploitation completed*

TABL. 9 (116). **KOMUNIKACJA MIEJSKA** [a]
Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Sieć komunikacyjna – linie w km	4664	4856	4825	5328	*Transport network – lines in km*
autobusowe	4456	4639	4596	5088	*bus*
tramwajowe	208	217	229	239	*tram*
Tabor:					*Fleet of:*
autobusy: w sztukach	849	823	837	832	*buses: in units*
liczba miejsc w tys.	84,6	85,4	86,4	86,3	*number of seats in thous.*
tramwaje: w sztukach	327	337	317	320	*trams: in units*
liczba miejsc w tys.	49,6	52,8	66,0	47,9	*number of seats in thous.*
Przewozy pasażerów [b] (w ciągu roku) w mln	311	381	227	259	*Transport of passengers* [b] *(during the year) in mln*

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9. *b* Dane szacunkowe.
a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

TABL. 10 (117). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005		2010		2013		2014	
	ogółem *total*	w tym miasta *of which urban areas*	ogółem *total*	w tym miasta *of which urban areas*	ogółem *total*	w tym miasta *of which urban areas*	ogółem *total*	w tym miasta *of which urban areas*
O G Ó Ł E M w ha ***T O T A L in ha***	**5471,8**	**3735,0**	**5875,7**	**3738,8**	**5919,5**	**3710,4**	**5996,6**	**3763,3**
w % powierzchni ogólnej województwa [a] *in % of total area space of the voivodship* [a]	0,2	2,5	0,2	2,5	0,2	2,5	0,2	2,5
na 1 mieszkańca [b] w m^2 *per capita* [b] *in* m^2	16,2	19,4	17,0	19,4	17,1	19,4	17,3	19,7
Tereny zieleni ogólnodostępnej: *Generally accessible area green belts:*								
parki spacerowo-wypoczynkowe *strolling-recreational parks*	2944,4	1627,1	2946,2	1430,5	2945,5	1435,2	2957,7	1468,6
zieleńce *lawns*	976,6	570,7	1116,4	621,4	1211,8	664,2	1220,7	682,4
Tereny zieleni osiedlowej *Estate green belts*	1550,8	1537,2	1813,1	1686,9	1762,3	1610,9	1818,3	1612,3

a, b W przypadku miast obliczono: *a* – w % ogólnej powierzchni miast, *b* – na 1 mieszkańca miast.
a, b For urban areas calculated: a – in % total urban areas space, b – per capita in urban areas.

Mieszkania
Dwellings

TABL. 11 (118). **ZASOBY MIESZKANIOWE**[a]
Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS[a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2013	2014		
				ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*
Mieszkania w tys. . . . . *Dwellings in thous.*	1042,1	1111,9	1149,5	1163,0	731,2	431,8
Izby w mieszkaniach w tys. . . . . *Rooms in dwellings in thous.*	4105,2	4495,4	4656,9	4713,4	2762,7	1950,7
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m^2 . . . . . *Useful floor area of dwellings in thous.* m^2	79734,0	88424,9	92441,9	93815,3	51370,0	42445,3
Przeciętna w zasobach: *Dwelling stocks, average:*						
liczba izb w mieszkaniu . . . . . *number of rooms in a dwelling*	3,94	4,04	4,05	4,05	3,78	4,52
powierzchnia użytkowa w m^2: *useful floor area in* m^2*:*						
1 mieszkania . . . . . *per dwelling*	76,5	79,5	80,4	80,7	70,3	98,3
na 1 osobę . . . . . *per person*	23,6	25,7	26,7	27,0	26,9	27,2
liczba osób na: *number of persons:*						
1 mieszkanie . . . . . *per dwelling*	3,24	3,10	3,02	2,99	2,62	3,61
1 izbę . . . . . *per room*	0,82	0,77	0,74	0,74	0,69	0,80

a Na podstawie bilansów.
a Based on balances.

TABL. 12 (119). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH[a] WYPOSAŻONE W INSTALACJE**
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS[a] FITTED WITH INSTALLATIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Mieszkania – w % – wyposażone w *Dwellings – in % – fitted with*				
		wodociąg *water supply system*	ustęp *lavatory*	łazienkę *bathroom*	gaz z sieci *gas from gas supply system*	centralne ogrzewanie *central heating*
O G Ó Ł E M	2005	97,6	90,7	89,2	49,4	78,0
T O T A L	2010	98,4	95,7	93,3	52,2	82,0
	2013	98,4	95,9	93,6	52,1	82,7
	2014	**98,5**	**95,9**	**93,6**	**51,8**	**82,9**
Miasta	2005	99,3	95,5	92,9	70,0	82,9
Urban areas	2010	99,5	98,2	96,4	70,7	85,4
	2013	99,5	98,3	96,5	70,2	85,9
	2014	**99,5**	**98,3**	**96,5**	**69,4**	**86,0**
Wieś.....	2005	94,7	82,1	82,6	12,8	69,2
Rural areas	2010	96,4	91,4	88,0	20,2	76,1
	2013	96,6	91,8	88,6	21,3	77,2
	2014	**96,6**	**92,0**	**88,7**	**21,9**	**77,5**

a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.
a Based on balances of dwelling stocks.

TABL. 13 (120). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2014 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali *Dwellings allowances paid out to user to*					
			gminnych *gminas*	spółdzielczych *cooperatives*	wspólnot mieszkaniowych *housing community*	prywatnych *private*	towarzystw budownictwa społecznego *public building society*	innych *others*
a – liczba wypłaconych dodatków *number of allowances*								
b – kwota dodatków w tys. zł *amount of allowances in thous. zl*								
c – przeciętna wysokość dodatku w zł *average value of allowances in zl*								
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*								
O G Ó Ł E M	**a**	**406630**	**122227**	**113196**	**39784**	**98309**	**8236**	**24878**
T O T A L	**b**	**93176,2**	**29329,5**	**22653,6**	**7881,2**	**26068,5**	**1975,0**	**5268,4**
	c	**229,1**	**240,0**	**200,1**	**198,1**	**265,2**	**239,8**	**211,8**
Miasta	a	337414	106439	94919	27997	83677	7677	16705
Urban areas	b	79506,7	26444,5	18594,1	5395,3	23570,7	1845,7	3656,5
	c	235,6	248,4	195,9	192,7	281,7	240,4	218,9
Wieś	a	69216	15788	18277	11787	14632	559	8173
Rural areas	b	13669,5	2884,9	4059,6	2485,9	2497,8	129,3	1611,9
	c	197,5	182,7	222,1	210,9	170,7	231,4	197,2

TABL. 13 (120). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2014 R. (dok.)**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION* a – liczba wypłaconych dodatków *number of allowances* b – kwota dodatków w tys. zł *amount of allowances in thous. zl*		Ogółem *Total*	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali *Dwellings allowances paid out to user to*					
			gminnych *gminas*	spółdzielczych *cooperatives*	wspólnot mieszkaniowych *housing community*	prywatnych *private*	towarzystw budownictwa społecznego *public building society*	innych *others*
		W % OGÓŁEM *IN % OF TOTAL*						
OGÓŁEM	**a**	**100,0**	**30,1**	**27,8**	**9,8**	**24,2**	**2,0**	**6,1**
TOTAL	**b**	**100,0**	**31,5**	**24,3**	**8,5**	**28,0**	**2,1**	**5,7**
Miasta	a	100,0	31,5	28,1	8,3	24,8	2,3	5,0
Urban areas	b	100,0	33,3	23,4	6,8	29,6	2,3	4,6
Wieś	a	100,0	22,8	26,4	17,0	21,1	0,8	11,8
Rural areas	b	100,0	21,1	29,7	18,2	18,3	0,9	11,8

TABL. 14 (121). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo *Area of grounds transferred to investor for dwelling construction*			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe *Area of grounds in gminas stock for dwelling construction*			
		ogółem *total*	w tym *of which*		wielorodzinne *multi-family*		jednorodzinne *single-family*	
			spółdzielcze *cooperatives*	osób fizycznych *of natural persons*	razem *total*	w tym uzbrojone *of which developed*	razem *total*	w tym uzbrojone *of which developed*
		w ha *in ha*						
OGÓŁEM	2010	73,4	5,5	60,9	483,4	351,5	1466,9	674,4
TOTAL	2013	59,5	0,8	44,7	202,5	113,3	1285,6	576,0
	2014	**60,2**	**0,1**	**49,5**	**207,4**	**119,0**	**1319,1**	**592,0**
Miasta	2010	37,9	5,5	28,2	449,4	328,2	775,9	288,1
Urban areas	2013	32,2	0,8	20,6	166,8	87,5	685,4	258,3
	2014	**33,4**	**0,1**	**24,5**	**171,7**	**94,4**	**693,0**	**260,5**
Wieś	2010	35,5	–	32,7	34,0	23,3	691,0	386,3
Rural areas	2013	27,3	–	24,1	35,7	25,8	600,2	317,7
	2014	**26,8**	**–**	**25,0**	**35,7**	**24,6**	**626,1**	**331,5**

TABL. 15 (122). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**7575**	**14174**	**10952**	**15873**	***T O T A L***
Spółdzielcze	370	279	119	93	*Cooperatives*
Komunalne (gminne)	175	107	117	117	*Municipal (gmina)*
Zakładowe	9	–	83	–	*Company*
Indywidualne	5796	8217	7386	8045	*Private*
Społeczne czynszowe	249	–	–	–	*Public building society*
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	976	5571	3247	7618	*For sale or rent*

TABL. 16 (123). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Mieszkania	**11913**	**13494**	**13591**	**14636**	***Dwellings***
miasta	7402	6778	6512	7691	*urban areas*
wieś	4511	6716	7079	6945	*rural areas*
Spółdzielcze	205	328	90	108	*Cooperative*
Komunalne (gminne)	199	156	351	22	*Municipal (gmina)*
Zakładowe	54	2	89	41	*Company*
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	3326	4864	4483	6017	*For sale or rent*
Społeczne czynszowe	685	36	–	212	*Public building society*
Indywidualne	7444	8108	8578	8236	*Private*
miasta	3372	2777	2828	2770	*urban areas*
wieś	4072	5331	5750	5466	*rural areas*
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	**629**	**637**	**811**	**839**	***Dwellings per 1000 marriages contracted***
Miasta	697	582	723	829	*Urban areas*
Wieś	541	703	912	852	*Rural areas*
Izby	**54075**	**60726**	**60680**	**61951**	***Rooms***
miasta	29585	25788	23967	26919	*urban areas*
wieś	24490	34938	36713	35032	*rural areas*
Spółdzielcze	582	1079	258	345	*Cooperative*
Komunalne (gminne)	547	360	765	50	*Municipal (gmina)*
Zakładowe	195	12	324	136	*Company*
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	9789	15191	13135	17679	*For sale or rent*
Społeczne czynszowe	1939	108	–	596	*Public building society*
Indywidualne	41023	43976	46198	43145	*Private*
miasta	18104	14258	14246	13285	*urban areas*
wieś	22919	29718	31952	29860	*rural areas*
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m^2	**1346061**	**1502624**	**1529750**	**1511583**	***Useful floor area of dwellings in m^2***
miasta	731264	611926	587194	622884	*urban areas*
wieś	614797	890698	942556	888699	*rural areas*
Spółdzielcze	9873	17424	4972	5964	*Cooperative*
Komunalne (gminne)	10889	6581	16027	806	*Municipal (gmina)*
Zakładowe	4033	278	6047	2377	*Company*
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	228582	327209	292425	374975	*For sale or rent*
Społeczne czynszowe	41993	1816	–	10149	*Public building society*
Indywidualne	1050691	1149316	1210279	1117312	*Private*
miasta	474199	377940	377084	348388	*urban areas*
wieś	576492	771376	833195	768924	*rural areas*

TABL. 16 (123). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	**113,0**	**111,4**	**112,6**	**103,3**	***Average useful floor area per dwelling in m²***
miasta	98,8	90,3	90,2	81,0	*urban areas*
wieś	136,3	132,6	133,1	128,0	*rural areas*
Spółdzielcze	48,2	53,1	55,2	55,2	*Cooperative*
Komunalne (gminne)	54,7	42,2	45,7	36,6	*Municipal (gmina)*
Zakładowe	74,7	139,0	67,9	58,0	*Company*
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	68,7	67,3	65,2	62,3	*For sale or rent*
Społeczne czynszowe	61,3	50,4	–	47,9	*Public building society*
Indywidualne	141,1	141,8	141,1	135,7	*Private*
miasta	140,6	136,1	133,3	125,8	*urban areas*
wieś	141,6	144,7	144,9	140,7	*rural areas*

TABL. 17 (124). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	W budynkach indywidualnych *In private buildings*					W budynkach poza indywidualnymi *In non-private buildings*				
			razem *total*	w % razem – mieszkania o liczbie izb *in % of total – dwellings with specified number of rooms*				razem *total*	w % razem – mieszkania o liczbie izb *in % of total – dwellings with specified number of rooms*			
				1	2	3	4 i więcej *and more*		1	2	3	4 i więcej *and more*
OGÓŁEM	2005	11913	7444	0,3	2,8	7,1	89,8	4469	6,3	27,5	43,3	22,9
TOTAL	2010	13494	8108	1,1	3,6	6,1	89,2	5386	4,7	27,2	37,1	31,0
	2013	13591	8578	0,9	3,2	6,8	89,1	5013	9,3	29,4	37,8	23,5
	2014	**14636**	**8236**	**0,8**	**4,7**	**7,9**	**86,6**	**6400**	**5,7**	**30,9**	**38,7**	**24,7**
Miasta	2005	7402	3372	0,4	4,3	10,1	85,1	4030	6,6	28,8	44,4	20,3
Urban areas	2010	6778	2777	2,1	6,2	10,2	81,5	4001	5,8	29,4	42,2	22,6
	2013	6512	2828	1,8	7,4	11,5	79,3	3684	11,6	34,4	37,8	16,2
	2014	**7691**	**2770**	**1,6**	**10,4**	**15,0**	**73,1**	**4921**	**7,0**	**35,1**	**38,2**	**19,7**
Wieś	2005	4511	4072	0,3	1,5	4,5	93,7	439	3,6	16,4	33,5	46,5
Rural areas	2010	6716	5331	0,3	2,3	4,1	93,3	1385	1,5	20,8	22,6	55,1
	2013	7079	5750	0,4	1,1	4,5	94,0	1329	2,9	15,8	37,9	43,5
	2014	**6945**	**5466**	**0,5**	**1,8**	**4,4**	**93,4**	**1479**	**1,2**	**17,2**	**40,2**	**41,5**

DZIAŁ X
EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.).

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

– od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie **szkoły podstawowe** oraz 3-letnie **gimnazja**, w których nauka jest obowiązkowa,
– od roku szkolnego 2002/03 **szkoły ponadgimnazjalne**, tj. 2-3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne; ponadto od roku szkolnego 2002/03 zaczęły funkcjonować 3-letnie licea profilowane oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły uzupełniające dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (2-letnie licea ogólnokształcące i 3-letnie technika), które stopniowo ulegają likwidacji, gdyż od roku szkolnego 2012/13 zaprzestany został nabór do klas pierwszych w: liceach profilowanych i uzupełniających liceach ogólnokształcących dla młodzieży i dorosłych, technikach uzupełniających dla młodzieży i od roku szkolnego 2013/14 – technikach uzupełniających dla dorosłych oraz od roku szkolnego 2012/13 również zasadniczych szkołach zawodowych i technikach dla dorosłych.

Ponadto, wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego: od roku szkolnego 2004/05 dla dzieci w wieku 6 lat, a od roku szkolnego 2011/12 dla dzieci w wieku 5 lat.

W latach szkolnych 2009/10–2013/14 dzieci 6-letnie na wniosek rodziców mogły rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej, a w roku szkolnym 2014/15 do I klasy szkoły podstawowej obowiązkowo poszły dzieci 6-letnie urodzone w pierwszej połowie 2008 r.

3. Placówki wychowania przedszkolnego obejmują oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, przedszkola (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.

4. Informacje dotyczące szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **ogólnokształcących szkół artystycznych**, które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

CHAPTER X
EDUCATION

General notes

1. *The educational system in Poland functions according to the Education System Law dated 7 IX 1991 (uniform text: Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Higher Education Law dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365, with later amendments).*

2. *Among schools covered by the educational system, there are:*

– *since the 1999/2000 school year, 6-year **primary schools** and 3-year **lower secondary schools**, where education is compulsory,*
– *since the 2002/03 school year, **upper secondary schools**, i.e. 2-3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools, 4-year technical secondary schools as well as since the 2004/05 school year, 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools; moreover, since the 2002/03 school year functioned 3-year specialized secondary schools and since the 2004/05 school year supplementary schools for graduates of basic vocational schools (2-year general secondary schools and 3-year technical secondary schools), which are gradually phased out, as since the 2012/13 school year there is no recruitment to the 1st grades in: specialized secondary schools and supplementary general schools for youth and adults, supplementary technical secondary schools for youth and since the 2013/14 school year – supplementary technical secondary schools for adults as well as since the 2012/13 school year also basic vocational schools and technical secondary schools for adults.*

Moreover, an obligatory 1-year pre-primary education has been introduced in pre-primary education establishments: since the 2004/05 school year for children at the age of 6, and since the 2011/12 school year for children at the age of 5.

In the 2009/10–2013/14 school years, upon the request of parents children at the age of 6 can start in the first class of primary school, and in the 2014/15 school year the first class of primary school has been obligatory for children at the age of 6, born in the first half of 2008.

***3. Pre-primary education establishments** include: pre-primary sections of primary schools, nursery schools (including special nursery schools) and since the 2008/09 school year pre-primary education groups and pre-primary points.*

4. *Information regarding art schools leading to professional certification – unless otherwise indicated – refers exclusively to **general art schools**, excluding schools providing art education only.*

5. Prezentowane w dziale dane dotyczą m.in.: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

6. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

7. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

8. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

1) szkoły podstawowe, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych), szkoły filialne (bez szkół specjalnych), szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
2) gimnazja, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
3) zasadnicze szkoły zawodowe;
4) licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
5) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – w latach szkolnych 2004/05–2013/14;
6) licea profilowane – w latach szkolnych 2002/03–2013/14;
7) technika;
8) technika uzupełniające na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – – w latach szkolnych 2004/05–2013/14;
9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych);
10) szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

9. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej i zaocznej – obejmują:

5. Data presented in the chapter are, among others, related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

6. Data include schools and establishments managed by central (government) administration units and local government units (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and private persons.

7. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) administration units and local government units can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

***8. Schools for children and youth** (including special schools) include:*

1) primary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools), branch schools (excluding special schools), art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme;
2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
3) basic vocational schools;
4) general secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
5) supplementary general schools based on the programme of basic vocational school – in the 2004/05–2013/14 school years;
6) specialized secondary schools – in the 2002/03–2013/14 school years;
7) technical secondary schools;
8) supplementary technical schools based on the programme of basic vocational school – in the 2004/05–2013/14 school years;
9) general art schools leading to professional certification (excluding special schools);
10) special job-training schools.

***9. Post-secondary schools** – educating in day, evening and weekend form – include:*

1) policealne szkoły (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
2) nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;
3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) – od roku szkolnego 2005/06.

10. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu szkół wyższych:
1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą).

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

Podział szkół wyższych według **typów szkół** opracowano na podstawie grupowania stosowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla szkół publicznych. W podziale tym do typu „wyższe szkoły" zaliczono zarówno szkoły mające w nazwie własnej „wyższa szkoła", jak też „uniwersytet" lub „akademia": rolnicza, ekonomiczna, pedagogiczna, artystyczna i teologiczna.

11. Szkoły dla dorosłych – kształcące w formie stacjonarnej i na odległość – obejmują:
1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
2) gimnazja dla dorosłych;
3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych – od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych;
4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – w latach szkolnych 2004/05–2013/14;
6) licea profilowane dla dorosłych – od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych;
7) technika dla dorosłych – od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych;
8) technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – od roku szkolnego 2013/14 brak naboru do klas pierwszych.

1) post-secondary schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;
2) foreign language teacher training colleges (3-year) as well as teacher training colleges (3-year), in which graduates do not receive the title of licentiate;
3) colleges of social work (3-year) – since 2005/06 school year.

***10. Tertiary education** (university level) includes full-time and part-time programmes. Data regarding tertiary education:*
1) include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
2) include foreigners studying in Poland (of which studying at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad);
3) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad).

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, organizational units in another location as well as teaching centres in another location. Data do not include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of the Interior and Administration.

*The division of higher education institutions by **type of institution** was based on the grouping applied by the Ministry of Science and Higher Education with regard to public schools. In this division, the category of "higher education schools" comprises both the schools whose proper name includes the phrase "higher school" and those containing in their proper name the word "university" or "academy" – of agriculture, economics, pedagogy, arts and theology.*

***11. Schools for adults** – educating in full-time and in distance form – include:*
1) primary schools for adults;
2) lower secondary schools for adults;
3) basic vocational schools for adults – since the 2012/13 school year there has been not recruitment to the 1st grade;
4) general secondary schools for adults;
5) supplementary general schools for adults based on the programme of basic vocational school – in the 2004/05–2013/14 school years;
6) specialized secondary schools for adults – – since the 2012/13 school year there has been not recruitment to the 1st grade;
7) technical secondary schools for adults – since the 2012/13 school year there has been not recruitment to the 1st grade;
8) supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school – since the 2013/14 school year there has been not recruitment to the 1st grade.

12. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub w placówkach wykonujących działalność leczniczą (łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

13. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

14. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

15. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

16. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

17. Dane o **nauczycielach**, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o **nauczycielach akademickich** dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

12. Special schools *are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Education occurs in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established), in special schools operating independently as well as in special educational care centres, other educational institutions or in the units performing health care activites (including health resort treatment).*

13. Special education care centres *are facilities for disabled children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability cannot attend regular nursery schools or schools.*

14. Youth education centres *are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the youth people for independent life, compliant with legal and social norms.*

15. Youth social therapy centres *are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.*

16. Rehabilitation-education centres *are facilties making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.*

17. *Data regarding* ***teachers****, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurriular activities, etc.*

Data regarding ***academic teachers*** *concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.*

Data regarding teachers concern full-time and part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

18. Dane dotyczące:
1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, wychowania pozaszkolnego oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
2) szkół wyższych – prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego.

19. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i w szkołach dla dorosłych.

20. Współczynnik skolaryzacji:
1) **brutto** – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;
2) **netto** – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

21. W roku szkolnym 2014/15 do obliczenia relacji w grupie wieku 6–12 lat odpowiadającej poziomowi kształcenia podstawowego (tabl. 3 i 4) przyjęto za podstawę (mianownik) połowę liczby ludności dla wieku 6 lat według stanu w dniu 31 XII 2014 r., uwzględnioną również: w grupach wieku 5–6 lat (tabl. 4) oraz 3–6 lat i 6 lat (tabl. 35) przy wychowaniu przedszkolnym.

22. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

23. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

18. *Data regarding:*
1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year – special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centre, extracurricular education as well as boarding schools and dormitories concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year;
2) tertiary education are presented as of 30 XI; students are indicated correspondingly on the number of fields of education which they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies. Graduates are shown from the previous academic year.

19. Extramural graduates *occur only in post-secondary schools and schools for adults.*

20. Enrolment rate*:*
1) ***gross*** *– is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level;*
2) ***net*** *– is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.*

21. *In the 2014/15 school year, for calculating the ratio corresponding to primary educational level in the 6–12 age group (tables 3 and 4), the half of the population for the age of 6 as of 31 XII 2014, was used as the base (denominator), also used in the 5–6 age group·(table 4) as well as in 3–6 and 6 age groups (table 35) for pre-primary education.*

22. *A* ***boarding school*** *is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A* ***dormitory*** *is an interschool facility serving as a boarding school.*

23. *The information presented, excluding data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates – – since the 2006/07 school year) has been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.*

TABL. 1 (125). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	*SPECIFICATION*
SZKOŁY *SCHOOLS*					
Szkoły:					*Schools:*
podstawowe	1310	1257	1212	1212	*primary*
gimnazja	634	659	676	674	*lower secondary*
specjalne ponadgimnazjalne przysposabiające do pracy	30	39	42	45	*special upper secondary job-training schools*
zasadnicze zawodowe	164	166	157	155	*basic vocational*
licea ogólnokształcące	191	186	186	187	*general*
uzupełniające licea ogólnokształcące	1	2	–	–	*supplementary general*
licea profilowane	138	42	21	–	*specialized*
technika	244	202	189	188	*technical*
technika uzupełniające	12	4	2	–	*supplementary technical*
artystyczne ogólnokształcące [a]	6	6	6	6 [b]	*general art* [a]
policealne	427	294	208	207	*post-secondary*
wyższe	36	39	39	38	*tertiary*
dla dorosłych	423	374	282	240	*for adults*
podstawowe	–	1	1	–	*primary*
gimnazja	8	14	14	16	*lower secondary*
zasadnicze zawodowe	9	5	2	–	*basic vocational*
licea ogólnokształcące	108	112	169	162	*general*
uzupełniające licea ogólnokształcące	95	130	16	–	*supplementary general*
licea profilowane	5	6	5	–	*specialized*
technika	107	12	9	6	*technical*
technika uzupełniające	91	94	66	56	*supplementary technical*
POMIESZCZENIA SZKOLNE [c] *CLASSROOMS* [c]					
Szkoły:					*Schools:*
podstawowe	13617	15371	15479	.	*primary*
gimnazja	6226	7158	7191	.	*lower secondary*
zasadnicze zawodowe	840	993	934	.	*basic vocational*
licea ogólnokształcące	2496	2792	2635	.	*general*
uzupełniające licea ogólnokształcące	–	–	–	.	*supplementary general*
licea profilowane	418	91	51	.	*specialized*
technika	2595	3037	2954	.	*technical*
technika uzupełniające	–	–	–	.	*supplementary technical*
artystyczne ogólnokształcące [a]	94	118	121	.	*general art* [a]
policealne	405	252	305	.	*post-secondary*
NAUCZYCIELE [d] *TEACHERS* [d]					
Szkoły:					*Schools:*
podstawowe [e]	16935	16295	15936	17071	*primary* [e]
gimnazja [e]	10505	10259	9651	9662	*lower secondary* [e]
zasadnicze zawodowe [ef]	1196	1687	1494	1628	*basic vocational* [ef]
licea ogólnokształcące [eg]	3564	4084	3490	3586	*general* [eg]
licea profilowane [e]	950	286	58	x	*specialized* [e]
technika [egh]	3182	4347	3914	4040	*technical* [egh]
policealne	962	864	640	605	*post-secondary*
wyższe [i]	8753	9851	9556	9355	*tertiary* [i]

a Dające uprawnienia zawodowe. *b* Ponadto 12 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne, ujętych również w tabl. 23 na str. 226. *c* Bez pomieszczeń w szkołach dla dorosłych i specjalnych; w roku szkolnym 2013/14 dane szacunkowe. *d* W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 204. *e–f* Łącznie ze szkołami: *e* – dla dorosłych, *f* – specjalnymi przysposabiającymi do pracy. *g* W latach szkolnych 2005/06–2013/14 łącznie ze szkołami uzupełniającymi, odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. *h* Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. *i* Nauczyciele akademiccy pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty.

a Leading to professional certification. b Moreover, 12 art schools giving only artistic education, also described in table 23 on page 226. c Excluding classrooms in schools for adults and in special schools; in the 2013/14 school year data were estimated. d In the 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 17 on page 204. e–f Including schools: e – for adults, f – special job-training schools. g In 2005/06–2013/14 school years including supplementary respectively: general secondary schools and technical secondary schools. h Including general art schools leading to professional certification. i Full-time and part-time employed academic teachers converted into full-time equivalent units.

TABL. 1 (125). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	*SPECIFICATION*
UCZNIOWIE I STUDENCI *PUPILS AND STUDENTS*					
Wychowanie przedszkolne [a]	35086	29431	72504	60285	*Pre-primary education* [a]
Szkoły:					*Schools:*
podstawowe	241783	209781	208861	227363	*primary*
gimnazja	149067	119102	108197	105630	*lower secondary*
specjalne ponadgimnazjalne przysposabiające do pracy	467	878	955	974	*special upper secondary job-training schools*
zasadnicze zawodowe	27715	26814	22688	24117	*basic vocational*
licea ogólnokształcące	60180	52792	46434	45098	*general*
uzupełniające licea ogólnokształcące	20	25	–	–	*supplementary general*
licea profilowane	17898	3380	608	–	*specialized*
technika	51972	50971	46523	46257	*technical*
technika uzupełniające	381	88	39	–	*supplementary technical*
artystyczne ogólnokształcące [b]	886	961	939	935 [c]	*general art* [b]
policealne	30037	25040	22360	21616	*post-secondary*
wyższe	177381	170961	149778	142971	*tertiary*
dla dorosłych	38341	28404	23132	20170	*for adults*
podstawowe	–	196	38	–	*primary*
gimnazja	698	1384	928	1056	*lower secondary*
zasadnicze zawodowe	304	211	23	–	*basic vocational*
licea ogólnokształcące	12830	10720	18734	17528	*general*
uzupełniające licea ogólnokształcące	6152	9049	290	–	*supplementary general*
licea profilowane	1306	869	147	–	*specialized*
technika	10044	554	165	120	*technical*
technika uzupełniające	7007	5421	2807	1466	*supplementary technical*
ABSOLWENCI *GRADUATES*					
Szkoły:					*Schools:*
podstawowe	44365	36140	33540	.	*primary*
gimnazja	49475	38602	35002	.	*lower secondary*
specjalne ponadgimnazjalne przysposabiające do pracy	52	169	211	.	*special upper secondary job-training schools*
zasadnicze zawodowe	9358	9403	5159	.	*basic vocational*
licea ogólnokształcące	19275	17558	15406	.	*general*
uzupełniające licea ogólnokształcące	7	–	–	.	*supplementary general*
licea profilowane	6143	1251	500	.	*specialized*
technika	10314	12194	10396	.	*technical*
technika uzupełniające	5	20	64	.	*supplementary technical*
artystyczne ogólnokształcące [b]	251	182	162 [d]	.	*general art* [b]
policealne	10185	6565	6690	.	*post-secondary*
wyższe	35800	47865	40991	.	*tertiary*
dla dorosłych	11692	6944	5558	.	*for adults*
podstawowe	–	10	11	.	*primary*
gimnazja	170	365	418	.	*lower secondary*
zasadnicze zawodowe	198	62	–	.	*basic vocational*
licea ogólnokształcące	4053	2064	3744	.	*general*
uzupełniające licea ogólnokształcące	1069	2907	73	.	*supplementary general*
licea profilowane	280	237	135	.	*specialized*
technika	5922	152	73	.	*technical*
technika uzupełniające	x	1147	1104	.	*supplementary technical*

a Dotyczy dzieci w wieku 6 lat, a w latach szkolnych 2013/14 i 2014/15 w wieku 5–6 lat, objętych obowiązkową edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 35 na str. 234. *b* Dające uprawnienia zawodowe. *c, d* Ponadto w szkołach artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne: *c* – 617 uczniów, *d* – 76 absolwentów.

Ź r ó d ł o: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Concerns children aged 6, and in the 2013/14 and 2014/15 school years aged 5–6, attending obligatory pre-primary education establishments, also described in table 35 on page 234. b Leading to professional certification. c, d Moreover, in art schools giving only artistic education: c – 617 students, d – 76 graduates.

S o u r c e: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (126). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06	2010/11	2013/14
	szkoły *schools*				uczniowie i studenci *pupils and students*				absolwenci *graduates*		
Szkoły podstawowe . . . . ***Primary schools***	**1310**	**1257**	**1212**	**1212**	**241783**	**209781**	**208861**	**227363**	**44365**	**36140**	**33540**
Jednostki administracji centralnej (rządowej) . . *Central (government) administration units*	4	3	1	1	215	143	134	128	65	25	24
Jednostki samorządu terytorialnego . . . . . *Local government units*	1253	1182	1086	1075	237213	203015	198996	215975	43681	35171	32044
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne *Associations and other social organizations*	33	40	85	88	2290	3127	5189	5860	355	545	820
Organizacje wyznaniowe *Religious organizations*	7	7	8	10	1272	1625	1692	1994	154	246	338
Pozostałe . . . . . *Others*	13	25	32	38	793	1871	2850	3406	110	153	314
Gimnazja . . . . . ***Lower secondary schools***	**634**	**659**	**676**	**674**	**149067**	**119102**	**108197**	**105630**	**49475**	**38602**	**35002**
Jednostki administracji centralnej (rządowej) . . *Central (government) administration units*	5	5	4	4	69	77	37	36	39	43	33
Jednostki samorządu terytorialnego . . . . . *Local government units*	582	584	582	580	145212	113376	101306	98733	48226	36918	32781
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne *Associations and other social organizations*	19	30	41	40	1273	2520	3010	2877	397	756	918
Organizacje wyznaniowe *Religious organizations*	10	13	14	15	1015	1721	1944	1974	325	576	656
Pozostałe . . . . . *Others*	18	27	35	35	1498	1408	1900	2010	488	309	614
Zasadnicze szkoły zawodowe[a] . . . . . ***Basic vocational schools***[a]	**194**	**205**	**199**	**200**	**28182**	**27692**	**23643**	**25091**	**9410**	**9572**	**5370**
Jednostki administracji centralnej (rządowej) . . *Central (government) administration units*	4	5	5	5	63	97	87	88	28	41	25
Jednostki samorządu terytorialnego . . . . . *Local government units*	188	195	184	183	28052	26950	22844	24135	9377	9337	5182
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne *Associations and other social organizations*	1	1	4	4	22	40	137	178	–	14	8
Pozostałe . . . . . *Others*	1	4	6	8	45	605	575	690	5	180	155

a Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.
a Including special job-training schools.

TABL. 2 (126). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06	2010/11	2013/14
	szkoły *schools*				uczniowie i studenci *pupils and students*				absolwenci *graduates*		
Licea ogólnokształcące [a] ***General secondary schools*** [a]	**192**	**188**	**186**	**187**	**60200**	**52817**	**46434**	**45098**	**19282**	**17558**	**15406**
Jednostki samorządu terytorialnego . . . . . *Local government units*	164	160	156	157	58377	50834	44570	43006	18373	16912	14825
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne *Associations and other social organizations*	2	5	4	4	80	218	227	276	18	82	56
Organizacje wyznaniowe *Religious organizations*	9	9	9	8	952	884	816	842	284	287	271
Pozostałe . . . . . *Others*	17	14	17	18	791	881	821	974	243	277	254
Licea profilowane . . . . . ***Specialized secondary schools***	**138**	**42**	**21**	**–**	**17898**	**3380**	**608**	**–**	**6143**	**1251**	**500**
Jednostki samorządu terytorialnego . . . . . *Local government units*	134	40	19	–	17782	3305	591	–	6115	1230	498
Pozostałe . . . . . *Others*	4	2	2	–	116	75	17	–	28	21	2
Technika [b] . . . . . ***Technical secondary schools*** [b]	**262**	**212**	**197**	**194**	**53239**	**52020**	**47501**	**47192**	**10570**	**12396**	**10622**
Jednostki administracji centralnej (rządowej) *Central (government) administration units*	4	7	7	7	459	1044	935	993	116	236	163
Jednostki samorządu terytorialnego . . . . . *Local government units*	252	197	179	175	52167	49941	45677	45072	10378	11924	10232
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne *Associations and other social organizations*	2	1	–	–	75	53	–	–	7	–	–
Organizacje wyznaniowe *Religious organizations*	1	1	2	2	108	65	64	56	37	19	10
Pozostałe . . . . . *Others*	3	6	9	10	430	917	825	1071	32	217	217
Szkoły policealne . . . . . ***Post-secondary schools***	**427**	**294**	**208**	**207**	**30037**	**25040**	**22360**	**21616**	**10185**	**6565**	**6690**
Jednostki administracji centralnej (rządowej) *Central (government) administration units*	5	6	4	4	532	459	501	236	299	194	105
Jednostki samorządu terytorialnego . . . . . *Local government units*	156	72	51	46	14568	5989	4054	3355	4608	1752	1536

a, b Łącznie ze szkołami: *a* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *b* – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 202.

a, b Including: a – supplementary general secondary schools, b – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. See general notes, item 8 on page 202.

TABL. 2 (126). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06	2010/11	2013/14
	szkoły *schools*				uczniowie i studenci *pupils and students*				absolwenci *graduates*		
Szkoły policealne (dok.) ***Post-secondary schools (cont.)***											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne *Associations and other social organizations*	46	20	12	12	2037	739	262	269	846	334	148
Pozostałe . . . . . *Others*	220	196	141	145	12900	17853	17543	17756	4432	4285	4901
Szkoły wyższe . . . . . ***Tertiary education***	**36**	**39**	**39**	**38**	**177381**	**170961**	**149778**	**142971**	**35800**	**47865**	**40991**
Jednostki administracji centralnej (rządowej) *Central (government) administration units*	13	13	13	13	128538	116529	108394	104443	25500	31382	28543
Pozostałe . . . . . *Others*	26	26	26	25	48843	54432	41384	38528	10300	16483	12448
Szkoły dla dorosłych . . . ***Schools for adults***	**423**	**374**	**282**	**240**	**38341**	**28404**	**23132**	**20170**	**11692**	**6944**	**5558**
Jednostki administracji centralnej (rządowej) *Central (government) administration units*	5	4	5	4	169	134	130	95	45	41	27
Jednostki samorządu terytorialnego . . . . . *Local government units*	228	144	124	111	21204	9592	7540	6310	6919	2155	1591
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne *Associations and other social organizations*	27	31	18	18	1840	1577	1076	1101	556	571	460
Pozostałe . . . . . *Others*	163	195	135	107	15128	17101	14386	12664	4172	4177	3480

Ź r ó d ł o: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.
S o u r c e: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (127). **UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU**
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU *AGE GROUPS*	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15
	w % ludności danej grupy wieku *in % of population of given age group*			
6–12 [a] lat	99,4	97,5	96,6	96,5
13–15	99,3	98,1	97,2	96,9
16–18	97,5	96,3	95,5	96,3
19–21 lat	30,7	27,0	26,0	26,4

a W latach szkolnych 2005/06–2013/14 w grupie wieku 7–12.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a During the school years 2005/06 –2013/14 in the age group 7–12.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (128). **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI**
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Grupy wieku *Age groups*	2005/06			2010/11			2013/14			2014/15		
		ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
		w % *in %*											
BRUTTO *GROSS*													
Szkoły: *Schools:*													
podstawowe [a] *primary* [a]	6–12	100,7	101,3	100,1	100,3	100,7	99,9	100,4	100,4	100,4	97,3	97,0	97,6
gimnazja *lower secondary*	13–15	102,6	104,2	101,0	102,9	104,9	100,8	101,5	103,3	99,6	101,3	103,0	99,5
zasadnicze zawodowe [b] *basic vocational* [b]	16–18	18,2	25,0	11,1	20,9	27,8	13,6	20,2	27,3	12,7	22,1	28,5	15,3
licea ogólnokształcące i profilowane [c] *general and specialized secondary* [c]	16–18	62,9	52,7	73,7	57,4	46,3	69,1	56,5	45,6	67,9	55,2	45,0	65,9
technika [d] *technical secondary* [d]	16–18	44,9	52,6	36,9	43,4	49,6	36,8	43,1	48,9	37,0	43,0	48,5	37,2
policealne *post-secondary*	19–21	17,0	15,9	18,1	16,6	11,6	21,7	16,7	9,9	23,8	17,0	9,5	24,9
NETTO *NET*													
Wychowanie przedszkolne [e] *Pre-primary education* [e]	5–6	98,9	99,3	98,4	87,0	88,2	85,8	82,1	84,2	79,8	95,5	97,9	93,0
Szkoły: *Schools:*													
podstawowe [a] *primary* [a]	6–12	99,3	99,4	99,1	97,3	97,4	97,2	96,5	96,5	96,4	96,3	95,6	97,0
gimnazja *lower secondary*	13–15	97,1	96,6	97,8	95,4	94,7	96,2	94,6	94,0	95,2	94,3	93,8	94,9
zasadnicze zawodowe [b] *basic vocational* [b]	16–18	16,1	21,9	10,1	18,5	24,4	12,3	17,9	24,1	11,5	19,1	24,8	13,2
licea ogólnokształcące i profilowane [c] *general and specialized secondary* [c]	16–18	49,5	38,4	61,2	42,8	30,7	55,6	41,5	29,1	54,6	40,2	28,3	52,7
technika [d] *technical secondary* [d]	16–18	26,9	30,6	23,1	28,9	32,5	25,1	30,4	34,0	26,5	31,3	34,9	27,5
policealne *post-secondary*	19–21	10,3	9,7	10,8	6,4	4,2	8,8	6,0	3,3	8,7	6,1	3,3	9,2

a W latach szkolnych 2005/06–2013/14 dotyczy dzieci w wieku 7–12 lat. *b–d* Łącznie ze szkołami: *b* – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *c* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *d* – technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 202. *e* Dotyczy w latach 2005/06–2013/14 dzieci w wieku 6 lat, a w roku 2014/15 dzieci w wieku 5–6 lat, objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2005/06–2013/14 school years concerns children aged 7–12. b–d Including: b – special job-training schools, c – supplementary general secondary schools, d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. See general notes, item 8 on page 202. e In the 2005/06–2013/14 concerns children aged 6 and in the 2014/15 school year children aged 5–6 years attending pre-primary education establishments.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 5 (129). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**
PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

LATA *YEARS* SZKOŁY *SCHOOLS*	Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół *Schools equipped with personal computers in % of a given group of schools*	Pracownie komputerowe[a] *Computer laboratory*[a]	Komputery[a] w szkołach *Personal computers*[a] *in schools*			
			ogółem *grand total*	w tym przeznaczone do użytku uczniów *of which used by pupils and youth*		
				razem *total*	w tym z dostępem do Internetu *of which with Internet access*	
					razem *total*	w tym szerokopasmowy *of which broadband connection*
Podstawowe 2005/06	90,8	1094	15774	12311	9277	4486
Primary 2010/11	96,5	1265	27265	20600	18742	10496
2012/13	96,6	1259	30213	21912	20576	11486
2013/14[b]	**98,0**	**1261**	**31345**	**22682**	**21616**	**12379**
Gimnazja 2005/06	79,2	579	8887	6835	6476	3520
Lower secondary 2010/11	80,1	638	14819	10888	10578	6816
2012/13	79,8	622	16359	11514	11234	7183
2013/14[b]	**80,9**	**646**	**17633**	**12280**	**12022**	**7723**
Zasadnicze zawodowe. . . 2005/06	25,6	84	1661	1177	1080	851
Basic vocational 2010/11	36,1	98	2744	2002	1972	1563
2012/13	41,7	107	3044	2098	2070	1578
2013/14[b]	**45,9**	**109**	**3180**	**2126**	**2099**	**1556**
Licea ogólnokształcące[c] . . 2005/06	62,5	198	3878	3013	2877	2361
General secondary[c] 2010/11	73,9	232	6971	4976	4845	4150
2012/13	73,3	216	7108	4634	4522	3724
2013/14[b]	**75,3**	**213**	**7289**	**4555**	**4454**	**3570**
Licea profilowane 2005/06	14,5	45	733	560	499	377
Specialized secondary 2010/11	35,7	17	357	302	302	282
2012/13	34,5	10	232	185	183	148
2013/14[b]	**42,9**	**8**	**202**	**155**	**149**	**104**
Technika[d] 2005/06	39,3	214	4514	3533	2978	2344
Technical secondary[d] 2010/11	68,4	358	9706	7417	7158	6042
2012/13	69,7	362	10569	7746	7588	6650
2013/14[b]	**71,6**	**361**	**10917**	**7884**	**7774**	**6928**
Policealne 2005/06	16,4	88	1891	1478	1395	1175
Post-secondary 2010/11	37,8	90	2260	1893	1741	1034
2012/13	38,9	84	2289	1934	1847	1292
2013/14[b]	**38,9**	**79**	**2286**	**1937**	**1883**	**1473**

a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz. *b* W roku szkolnym 2013/14 dane szacunkowe. *c, d* Łącznie ze szkołami: *c* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *d* – technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 202.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In case of commonly used computers by a few schools – presented only once. b In the 2013/14 school year data were estimated. c, d Including: c – supplementary general secondary schools, d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. See general notes, item 8 on page 202.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 6 i 7

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 6 and 7

The division by languages may include one person more than once.

TABL. 6 (130). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH** [a]

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS [a]

LATA *YEARS* JĘZYKI OBCE *FOREIGN LANGUAGES*		Ogółem *Grand total*	W % ogółu uczniów w szkołach *In % of total pupils and students at schools*								
			podstawowych *primary*			gimnazjach *lower secondary*	zasadniczych zawodowych [b] *basic vocational* [b]	liceach ogólnokształcących [c] *general secondary* [c]	liceach profilowanych *specialized secondary*	technikach [d] *technical secondary* [d]	policealnych [e] *post-secondary* [e]
			razem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*						
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE *OBLIGATORY EDUCATION*											
Angielski	2005/06	312756	38,7	40,0	36,9	58,2	22,2	97,3	94,7	88,9	54,0
English	2010/11	391814	85,7	89,0	81,3	82,5	33,7	97,7	94,8	94,5	22,1
	2013/14	396828	91,5	94,0	88,0	94,0	44,1	98,3	93,4	97,5	51,9
	2014/15	**415949**	**93,2**	**95,3**	**90,2**	**94,9**	**52,3**	**98,6**	**–**	**96,3**	**47,7**
Francuski	2005/06	16807	0,5	0,5	0,5	1,9	3,0	10,3	4,8	8,7	2,2
French	2010/11	8975	0,1	0,1	0,2	1,8	0,9	8,8	6,6	2,8	0,3
	2013/14	7447	0,1	0,1	0,0	2,0	0,2	8,4	10,9	2,2	–
	2014/15	**6893**	**0,1**	**0,1**	**0,0**	**1,9**	**0,2**	**8,1**	**–**	**2,3**	**–**
Niemiecki . . .	2005/06	249815	25,2	22,0	29,5	43,8	45,7	79,6	90,4	86,1	12,7
German	2010/11	203361	14,5	11,1	19,1	62,5	52,6	71,8	79,8	84,2	–
	2013/14	182806	9,6	6,4	14,2	73,2	44,9	67,6	90,8	87,1	1,3
	2014/15	**177828**	**8,1**	**5,8**	**11,4**	**73,6**	**44,7**	**67,4**	**–**	**85,7**	**0,1**
Rosyjski	2005/06	18605	0,9	0,3	1,8	1,2	17,5	6,5	6,2	8,7	–
Russian	2010/11	11230	0,2	–	0,4	2,1	7,4	6,1	5,4	5,9	–
	2013/14	8443	0,1	0,1	0,1	2,4	3,7	6,1	0,5	4,2	–
	2014/15	**8139**	**0,1**	**0,1**	**0,1**	**2,5**	**3,3**	**6,5**	**–**	**3,3**	**–**
Włoski	2005/06	375	0,0	0,0	–	–	–	0,6	–	–	–
Italian	2010/11	333	–	–	–	0,1	–	0,4	–	–	0,1
	2013/14	392	–	–	–	0,1	–	0,6	–	–	0,2
	2014/15	**537**	**–**	**–**	**–**	**0,2**	**–**	**0,8**	**–**	**–**	**0,2**
Hiszpański . .	2005/06	2019	0,0	0,0	–	0,1	0,5	2,8	–	0,1	0,1
Spanish	2010/11	3831	0,1	0,1	–	0,9	–	4,5	–	0,4	–
	2013/14	8082	0,4	0,6	–	2,2	–	9,7	–	0,9	–
	2014/15	**9607**	**0,3**	**0,6**	**–**	**3,0**	**–**	**11,6**	**–**	**1,0**	**–**

a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. *b–d* Łącznie ze szkołami: *b* – specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, *c* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *d* – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 202. *e* Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych.

a In the 2005/06 school year as of 31 XII. b–d Including: b – special job-training schools in the 2005/06 school year, c – supplementary general secondary schools, d – supplementary technical and general art leading to professional certification. See general notes, item 8 on page 202. e Since the 2010/11 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work.

TABL. 6 (130). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH[a] (dok.)**

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS[a] (cont.)

LATA *YEARS* JĘZYKI OBCE *FOREIGN LANGUAGES*		Ogółem *Grand total*	W % ogółu uczniów w szkołach *In % of total pupils and students at schools*								
			podstawowych *primary*			gimnazjach *lower secondary*	zasadniczych zawodowych[b] *basic vocational*[b]	liceach ogólnokształcących[c] *general secondary*[c]	liceach profilowanych *specialized secondary*	technikach[d] *technical secondary*[d]	policealnych[e] *post-secondary*[e]
			razem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*						
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE (dok.) *OBLIGATORY EDUCATION (cont.)*											
Łacina	2005/06	2394	–	–	–	–	–	3,8	–	–	2,0
Latin	2010/11	1851	0,1	0,1	–	–	–	3,2	–	–	0,5
	2013/14	1593	–	–	–	–	–	3,4	–	–	–
	2014/15	**2583**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**5,7**	**–**	**–**	**–**
Inne	2005/06	242	0,0	0,0	–	–	–	0,0	–	–	3,4
Others	2010/11	599	0,3	0,5	–	–	–	–	–	–	–
	2013/14	105	–	–	–	0,0	–	0,1	–	–	–
	2014/15	**62**	**–**	**–**	**–**	**0,0**	**–**	**0,1**	**–**	**–**	**0,5**
NAUCZANIE DODATKOWE[f] *ADDITIONAL EDUCATION*[f]											
Angielski	2005/06	87033	23,9	25,6	21,8	18,9	–	0,2	–	0,0	11,0
English	2010/11	22208	4,5	3,7	5,6	9,1	–	0,4	0,4	1,4	28,1
	2013/14	8489	2,2	1,6	3,1	2,8	0,0	0,2	–	1,0	10,9
	2014/15	**6828**	**1,8**	**1,3**	**2,5**	**1,8**	**–**	**0,2**	**–**	**0,9**	**10,9**
Francuski	2005/06	4975	0,6	0,5	0,7	2,2	–	0,0	1,2	0,1	1,0
French	2010/11	1990	0,3	0,4	0,2	0,6	0,1	0,6	3,4	0,3	–
	2013/14	981	0,2	0,1	0,3	0,4	–	0,2	4,4	0,0	–
	2014/15	**728**	**0,1**	**0,0**	**0,2**	**0,4**	**–**	**0,3**	**–**	**0,0**	**–**
Niemiecki . . .	2005/06	53721	8,6	8,2	9,0	21,7	–	0,2	0,2	0,3	5,6
German	2010/11	44584	8,7	8,5	9,0	18,3	0,0	3,9	7,3	4,2	0,3
	2013/14	35625	8,5	8,3	8,9	14,6	0,0	2,2	–	2,1	–
	2014/15	**36331**	**8,4**	**7,9**	**9,1**	**13,5**	**–**	**2,4**	**–**	**3,8**	**–**
Inne	2005/06	11951	1,4	0,5	2,7	4,0	–	3,9	0,2	–	2,5
Others	2010/11	7054	0,8	0,5	1,3	1,9	–	5,0	–	0,4	3,6
	2013/14	4644	0,6	0,5	0,6	1,5	–	3,8	–	0,1	2,3
	2014/15	**4240**	**0,5**	**0,5**	**0,5**	**1,3**	**–**	**3,5**	**–**	**0,2**	**4,6**

a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. *b–d* Łącznie ze szkołami: *b* – specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, *c* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *d* – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 202. *e* Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. *f* Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2005/06 school year as of 31 XII. b–d Including: b – special job-training schools in the 2005/06 school year, c – supplementary general secondary schools, d – supplementary technical and general art leading to professional certification. See general notes, item 8 on page 202. e Since the 2010/11 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (131). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH** [a]
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS [a]

LATA *YEARS* JĘZYKI OBCE *FOREIGN LANGUAGES*		Ogółem *Grand total*	W % ogółu uczniów w szkołach *In % of total students at school*						
			podstawowych *primary*	gimnazjach *lower secondary*	zasadniczych zawodowych *basic vocational*	liceach ogólnokształcących [b] *general secondary* [b]	liceach profilowanych *specialized secondary*	technikach [c] *technical secondary* [c]	policealnych *post-secondary*
Angielski	2005/06	29597	–	55,8	42,7	58,1	20,4	31,0	55,7
English	2010/11	29271	100,0	88,5	35,1	76,6	67,8	41,5	44,2
	2013/14	28167	100,0	93,9	4,3	79,5	79,6	43,7	54,6
	2014/15	**24924**	**–**	**93,2**	**–**	**78,8**	**–**	**47,9**	**49,2**
Francuski	2005/06	558	–	–	–	0,8	–	1,4	0,8
French	2010/11	14	–	–	–	–	–	0,2	–
	2013/14	3	–	–	–	–	–	0,1	–
	2014/15	**4**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**0,3**	**–**
Niemiecki . . .	2005/06	17769	–	27,4	35,5	31,0	34,8	49,8	13,3
German	2010/11	8921	–	8,3	30,8	22,4	27,2	48,7	5,4
	2013/14	5958	–	6,5	–	19,9	18,4	46,6	3,6
	2014/15	**4833**	**–**	**6,8**	**–**	**20,5**	**–**	**45,3**	**2,4**
Rosyjski	2005/06	5372	–	16,9	6,5	11,5	32,7	15,2	0,8
Russian	2010/11	878	–	4,8	–	2,1	1,2	5,9	0,1
	2013/14	315	–	–	–	0,9	2,0	3,6	0,2
	2014/15	**186**	**–**	**–**	**–**	**0,8**	**–**	**2,6**	**0,0**
Inne	2005/06	18	–	–	–	–	–	–	0,1
Others	2010/11	49	–	–	–	–	–	–	0,2
	2013/14	104	–	–	–	–	–	–	0,5
	2014/15	**101**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**0,5**

a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. *b, c* Łącznie ze szkołami: *b* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *c* – technikami uzupełniającymi. Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 203.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Data concern obligatory education; in the 2005/06 school year as of 31 XII. b, c Including schools: b – supplementary general, c – supplementary technical. See general notes, item 11 on page 203.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (132). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI** [a]
EDUCATION OF PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06	2010/11	2013/14
	uczniowie *pupils and students*				absolwenci *graduates*		
Szkoły podstawowe *Primary schools*	7032	5208	5310	5438	1201	1042	1075
w tym specjalne *of which special*	2937	2403	2323	2283	577	454	513
Gimnazja *Lower secondary schools*	6333	5064	4514	4462	1664	1481	1500
w tym specjalne *of which special*	3264	2868	2596	2562	964	833	855
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy *Special job-training schools*	467	878	955	974	52	169	211
Zasadnicze szkoły zawodowe *Basic vocational schools*	2396	1707	1332	1451	762	486	251
w tym specjalne *of which special*	2081	1422	988	1004	676	418	221
Licea ogólnokształcące [b] *General secondary schools* [b]	450	291	304	327	128	97	84
w tym specjalne *of which special*	82	83	118	136	14	30	28
Licea profilowane *Specialized secondary schools*	129	100	13	–	36	36	11
w tym specjalne *of which special*	–	22	–	–	–	14	–
Technika [c] *Technical secondary schools* [c]	221	139	180	222	53	25	28
w tym specjalne *of which special*	72	48	50	65	30	14	6
Szkoły policealne *Post-secondary schools*	50	52	53	34	15	30	34
w tym specjalne *of which special*	20	47	51	32	9	23	33

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 204. *b, c* Łącznie z: b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 202.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a See general notes, item 12 on pages 204. b, c Including: b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools as well as general art schools leading to professional certification. See general notes, item 8 on page 202.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (133). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**

SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 [a]	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE [b] *SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES* [b]					
Ośrodki	29	28	28	28	*Centres*
Miejsca	2200	2116	2052	1622	*Places*
Wychowankowie	1898	1483	1226	1219	*Residents*
w tym:					*of which:*
niewidomi i słabo widzący	18	61	58	59	*blind and sight impaired*
niesłyszący i słabo słyszący	235	192	154	149	*deaf and hearing impaired*
przewlekle chorzy	8	–	–	–	*chronically ill*
z niepełnosprawnością ruchową [c]	52	51	44	51	*motor-skill impaired* [c]
z upośledzeniem umysłowym	1332	972	768	738	*mentally disabled*
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	13	62	42	56	*socially maladjusted*
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE *YOUTH EDUCATION CENTRES*					
Ośrodki	4	5	8	7	*Centres*
Miejsca	290	404	539	517	*Places*
Wychowankowie	290	393	417	446	*Residents*
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII *YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES*					
Ośrodki	–	3	5	5	*Centres*
Miejsca	–	144	313	352	*Places*
Wychowankowie	–	144	302	344	*Residents*
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE *REVALIDATION-EDUCATION CENTRES*					
Ośrodki	5	6	10	11	*Centres*
Miejsca	77	186	277	295	*Places*
Wychowankowie	154	161	218	247	*Residents*
w tym:					*of which:*
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	28	85	120	137	*mental retardation-profound*
z zaburzeniami sprzężonymi	102	76	98	110	*associated with defects*

a Stan w dniu 31 X. *b* Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2014 r. 5 ośrodków z 261wychowankami). *c* W latach 2013 i 2014 dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a As of 31 X. b Including special education centres (in 2014 were 5 centres with 261 residents). c In 2013 and 2014 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (134). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
EXTRACURRICULAR EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Placówki *Institutions*	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć [a] *Participants of permanent and temporary forms of pursuits* [a]							
			ogółem *total*	informatycznych *informatical*	technicznych *technical*	przedmiotowych *subject*	artystycznych *arts*	sportowych *sports*	turystyczno-krajoznawczych *tourism*	innych *others*
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	2005	27 [b]	30887	x	530	x	12152	13483	x	3594
	2010	35	48482	54	216	322	14741	20455	24	12670
	2013	48	52138	66	180	1528	19597	26134	1141	3492
	2014	**37**	**34174**	**53**	**186**	**407**	**12335**	**17997**	**204**	**2992**
Młodzieżowe domy kultury *Youth community centres*		8	10449	–	126	77	8989	1074	12	171
Ogniska pracy pozaszkolnej *Extracurricular interest groups*		3	3183	–	30	–	2917	17	–	219
Międzyszkolne ośrodki sportowe *Inter-school sport centres*		7	16689	–	–	–	–	16433	192	64
Ogrody jordanowskie *Jordans gardens*		2	587	–	–	30	156	287	–	114
Pozostałe placówki *Other institutions*		17	3266	53	30	300	273	186	–	2424

a Biorący systematycznie udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. – od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w 2005 r. – do 31 X) roku badanego. *b* Stan w dniu 31 X.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 – from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2005 – to 31 X) of the surveyed year. b As of 31 X.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (135). **INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014/15		2005/06 [a]	2010/11	2013/14	2014/15		*SPECIFICATION*
	placówki *establishments*	miejsca *beds*	korzystający *boarders*					
			ogółem *total*				na 100 miejsc *per 100 beds*	
O G Ó Ł E M	**62**	**5898**	**5997**	**4627**	**4543**	**4615**	**78,2**	***T O T A L***
Internaty	49	4340	4440	3311	3328	3338	76,9	*Boarding-schools*
gimnazja	2	175	–	212	143	125	71,4	*lower secondary*
zasadnicze szkoły zawodowe i technika [b]	37	3431	4236	2501	2570	2644	77,1	*basic vocational and technical secondary* [b]
licea ogólnokształcące [c]	10	734	204	560	577	569	77,5	*general secondary* [c]
licea profilowane	–	–	–	38	38	–	x	*specialized secondary*
Bursy	13	1558	1557	1316	1215	1277	82,0	*Dormitories*

a Stan w dniu 31 X. *b, c* Łącznie ze szkołami: *b* – technikami uzupełniającymi, ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych, *c* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 202.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a As of 31 X. b, c Including: b – supplementary technical secondary schools, general art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work, c – supplementary general secondary schools. See general notes, item 8 on page 202.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 12 (136). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	*SPECIFICATION*
DOMY STUDENCKIE *STUDENT DORMITORIES*					
Domy	44	46	44	43	*Dormitories*
Miejsca	12566	11774	11450	10980	*Beds*
Korzystający:					*Boarding:*
studenci	11342	9304	9111	8829	*students*
w % ogółu studentów	6,4	5,4	6,1	6,2	*in % of total students*
uczestnicy studiów doktoranckich [a]	.	140	103	113	*students of doctoral studies* [a]
w % ogółu uczestników	.	4,6	3,3	3,6	*in % of total students of doctoral studies*
STOŁÓWKI STUDENCKIE *STUDENT CANTEENS*					
Stołówki	11	6	7	7	*Canteens*
Miejsca	1444	627	852	865	*Places*

a Bez uczestników studiów doktoranckich w Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.

a Excluding doctoral students of the Medical Centre for Postgraduate Education, scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

TABL. 13 (137). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA**[a]
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS [a]

SZKOŁY	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15				*SCHOOLS*
				ogółem [b] *total* [b]	w tym otrzymujący stypendia *of which scholarships recipients*		otrzymujący stypendia w % ogółu studentów danej grupy szkół *scholarships recipients in % of total students of a given group of schools*	
					socjalne *social*	rektora dla najlepszych studentów *vice-chancellor to the best students*		
O G Ó Ł E M	**49829**	**36855**	**29953**	**27919**	**16232**	**11420**	**19,5**	***T O T A L***
w tym:								*of which:*
Uniwersytety	15606	7997	7565	7382	4246	2964	18,8	*Universities*
Wyższe szkoły techniczne	4577	4464	4005	3871	2222	1687	18,7	*Technical universities*
Wyższe szkoły rolnicze	3660	2780	2271	2148	1274	940	19,9	*Agricultural academies*
Wyższe szkoły ekonomiczne	9488	6234	4942	4446	2069	2078	17,2	*Academies of economics*
Uniwersytety medyczne	1839	1479	1268	1260	721	534	19,0	*Medical universities*
Akademie wychowania fizycznego	1167	1133	918	947	679	342	24,4	*Physical academies*
Wyższe szkoły artystyczne	892	661	520	476	295	203	22,1	*Fine arts academies*

a Łącznie z cudzoziemcami; od roku akademickiego 2010/11 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. *b* W podziale według rodzajów stypendiów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

a Including foreigners; since the 2010/11 academic years excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 14 (138). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06			2010/11			2013/14			2014/15		
	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*
Szkoły . . . . . *Schools*	1248	330	918	1192	334	858	1148	342	806	1149	349	800
w tym: *of which:*												
sportowe i mistrzostwa sportowego *sports and athletic*	4	4	–	5	5	–	7	7	–	7	7	–
filialne . . . . . *branch*	88	–	88	63	4	59	56	2	54	51	–	51
artystyczne [a] . . . . . *arts* [a]	4	4	–	4	4	–	5	5	–	5	5	–
Pomieszczenia szkolne [b] *Classrooms* [b]	13617	6049	7568	15371	6920	8451	15479	7095	8384	.	.	.
Oddziały . . . . . *Sections*	11803	5825	5978	11098	5451	5647	10988	5561	5427	11832	6074	5758
Uczniowie . . . . . *Pupils*	238846	135498	103348	207378	118978	88400	206538	120597	85941	225080	131915	93165
w tym kobiety . . *of which females*	115776	65875	49901	100629	57934	42695	100378	58845	41533	109772	64543	45229
w tym I klasa . . *of which 1st grade*	36481	20713	15768	34767	20361	14406	35929	21264	14665	52881	30862	22019
w tym szkoły: *of which schools:*												
sportowe i mistrzostwa sportowego *sports and athletic*	1484	1484	–	2174	2174	–	3272	3272	–	3348	3348	–
filialne . . . . . *branch*	2379	–	2379	1415	140	1275	1206	47	1159	1279	–	1279
artystyczne [a] . . . . . *arts* [a]	776	776	–	736	736	–	887	887	–	907	907	–
Absolwenci . . . . . *Graduates*	43788	25110	18678	35686	20517	15169	33027	18884	14143	.	.	.
w tym kobiety *of which females*	21279	12258	9021	17184	9862	7322	15890	9079	6811	.	.	.
w tym szkoły: *of which schools:*												
sportowe i mistrzostwa sportowego *sports and athletic*	280	280	–	418	418	–	469	469	–	.	.	.
filialne . . . . . *branch*	72	–	72	97	–	97	84	–	84	.	.	.
artystyczne [a] . . . . . *arts* [a]	153	153	–	126	126	–	116	116	–	.	.	.

a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej. *b* W roku szkolnym 2013/14 dane szacnkowe.
a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme. b In the 2013/14 school year data were estimated.

TABL. 14 (138). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06			2010/11			2013/14			2014/15		
	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*
Liczba uczniów na: *Number of pupils per:*												
1 szkołę . . . . . *school*	191	411	113	174	356	103	180	353	107	196	378	116
1 pomieszczenie szkolne . . . . . *classroom*	18	22	14	13	17	10	13	17	10	x	x	x
1 oddział . . . . . *section*	20	23	17	19	22	16	19	22	16	19	22	16

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (139). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06			2010/11			2013/14			2014/15		
	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*
Gimnazja . . . . . *Lower secondary*	567	272	295	589	279	310	603	284	319	602	283	319
w tym szkoły: *of which schools:*												
sportowe i mistrzostwa sportowego *sports and athletic*	5	5	–	2	2	–	4	4	–	4	4	–
z oddziałami przysposabiającymi do pracy [a] . . . . . *with job-training sections* [a]	15	13	2	12	9	3	20	15	5	20	15	5
Pomieszczenia szkolne [b] *Classrooms* [b]	6226	3908	2318	7158	4426	2732	7191	4441	2750	.	.	.
Oddziały . . . . . *Sections*	5965	3766	2199	5216	3174	2042	4771	2887	1884	4723	2865	1858
Uczniowie . . . . . *Pupils*	145803	94593	51210	116234	73403	42831	105601	67023	38578	103068	65400	37668
w tym kobiety . . . *of which females*	70871	45928	24943	56028	35522	20506	50740	32128	18612	49566	31451	18115
w tym I klasa . . *of which 1st grade*	47135	30340	16795	38819	24545	14274	35317	22509	12808	34350	21740	12610

a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej. *b* W roku szkolnym 2013/14 dane szacunkowe.
a Based on the programme of 6th grade of primary school. b In the 2013/14 school year data were estimated.

TABL. 15 (139). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06			2010/11			2013/14			2014/15		
	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*
Uczniowie (dok.) *Pupils (cont.)*												
w tym szkoły: *of which schools:*												
sportowe i mistrzostwa sportowego *sports and athletic*	1508	1508	–	929	929	–	1319	1319	–	1233	1233	–
z oddziałami przysposabiającymi do pracy[a] ... *with job-training sections*[a]	3986	3631	355	2783	2199	584	3084	2578	506	3059	2610	449
Absolwenci ..... *Graduates*	48511	31503	17008	37769	23875	13894	34147	21617	12530	.	.	.
w tym kobiety *of which females*	24034	15638	8396	18615	11821	6794	16578	10461	6117	.	.	.
w tym szkoły: *of which schools:*												
sportowe i mistrzostwa sportowego *sports and athletic*	474	474	–	555	555	–	349	349	–	.	.	.
z oddziałami przysposabiającymi do pracy[a] ..... *with job-training sections*[a]	1206	972	234	769	635	134	994	793	201	.	.	.
Liczba uczniów na: *Number of students per:*												
1 szkołę ..... *school*	257	348	174	197	263	138	175	236	121	171	231	118
1 pomieszczenie szkolne ..... *classroom*	23	24	22	16	17	16	15	15	14	x	x	x
1 oddział ..... *section*	24	25	23	22	23	21	22	23	20	22	23	20

a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Based on the programme of 6th grade of primary school.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (140). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	*SPECIFICATION*
Szkoły	122	127	124	124	*Schools*
Oddziały	964	1013	889	956	*Sections*
Uczniowie	25634	25392	21700	23113	*Students*
w tym kobiety	7337	7898	6429	7647	*of which females*
w tym I klasa	10508	10119	8762	7856	*of which 1st grade*
Absolwenci	8682	8985	4938	.	*Graduates*
w tym kobiety	2884	3106	899	.	*of which females*

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (141). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

A. KIERUNKI KSZTAŁCENIA ZGODNIE Z KLASYFIKACJĄ ISCED'97 [a]
FIELDS OF EDUCATION ACCORDING TO THE CLASSIFICATION ISCED'97 [a]

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06	2010/11	2013/14	*NARROW FIELDS OF EDUCATION*
	uczniowie *students*				absolwenci *graduates*			
O G Ó Ł E M	**25634**	**25392**	**21700**	**23113**	**8682**	**8985**	**4938**	***T O T A L***
Artystyczna	199	181	92	105	113	71	9	*Arts*
Ekonomiczna i administracyjna	3997	3411	2522	3031	1702	1691	4	*Business and administration*
Inżynieryjno-techniczna	8701	9569	8803	8711	2491	3021	2571	*Engineering and engineering trades*
Produkcji i przetwórstwa	6168	3407	3184	3353	2010	1119	866	*Manufacturing and processing*
Architektury i budownictwa	1708	3017	2421	2427	612	1025	674	*Architecture and building*
Rolnicza, leśna i rybactwa	265	291	157	158	58	134	44	*Agriculture, forestry and fishery*
Usług dla ludności	4596	5515	4521	5328	1696	1924	770	*Personal services*

B. KIERUNKI KSZTAŁCENIA ZGODNIE Z KLASYFIKACJĄ ISCED–F 2013 [b]
FIELDS OF EDUCATION ACCORDING TO THE CLASSIFICATION ISCED–F 2013 [b]

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA	2013/14	2014/15	*NARROW FIELDS OF EDUCATION*
	uczniowie *students*		
O G Ó Ł E M	**21700**	**23113**	***T O T A L***
Artystyczna	92	105	*Arts*
Biznesu i administracji	2522	3031	*Business and administration*
Inżynieryjno-techniczna	8803	8711	*Engineering and engineering trades*
Produkcji i przetwórstwa	3184	3353	*Manufacturing and processing*
Architektury i budownictwa	2421	2427	*Architecture and construction*
Rolnicza	157	158	*Agriculture*
Usług dla ludności	4521	5328	*Personal services*

a Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Edukacji. *b* Międzynarodowa Klasyfikacja Kierunków Kształcenia.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a The International Standard Classification of Education. b The International Classification of Fields of Education and Training.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 (142). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY [a] (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH [a] (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	*SPECIFICATION*
Szkoły	186	183	180	180	*Schools*
Oddziały	2110	1921	1691	1651	*Sections*
Uczniowie	60118	52734	46316	44962	*Students*
w tym kobiety	36605	33258	29707	28770	*of which females*
w tym I klasa	20310	17639	15355	14871	*of which 1st grade*
Absolwenci	19261	17528	15378	.	*Graduates*
w tym kobiety	11781	11162	9861	.	*of which females*

a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi; patrz uwagi ogólne, ust. 8 pkt. 4–5 na str. 202.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a Including supplementary general secondary schools; see general notes, item 8, points 4–5 on page 202.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (143). **LICEA PROFILOWANE [a] DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS [a] FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	*SPECIFICATION*
Szkoły	138	41	21	–	*Schools*
Oddziały	663	138	29	–	*Sections*
Uczniowie	17898	3358	608	–	*Students*
w tym kobiety	10408	2352	454	–	*of which females*
w tym I klasa	5293	873	–	–	*of which 1st grade*
Absolwenci	6143	1237	500	.	*Graduates*
w tym kobiety	3496	864	381	.	*of which females*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8, pkt 6 na str. 202.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a See general notes, item 8, point 6 on page 202.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (144). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI LICEÓW PROFILOWANYCH [a] DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG PROFILI KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS [a] FOR YOUTH (excluding special schools) BY EDUCATIONAL PROFILE

PROFILE KSZTAŁCENIA [b] *EDUCATION PROFILE [b]*	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06	2010/11	2013/14
	uczniowie *students*				absolwenci *graduates*		
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**17898**	**3358**	**608**	**–**	**6143**	**1237**	**500**
Chemiczne badanie środowiska *Chemical test of environment*	21	–	–	–	19	–	–
Ekonomiczno-administracyjny *Business and administration*	4756	946	167	–	1763	377	146
Elektroniczny *Electronics*	272	115	28	–	124	32	–
Elektrotechniczny *Electrotechnics*	123	–	–	–	54	–	–
Kreowanie ubiorów *Fashion design*	100	–	–	–	53	–	–
Kształtowanie środowiska *Shaping the environment*	1293	164	8	–	366	101	–
Mechatroniczny *Mechatronics*	468	–	2	–	241	–	1
Rolniczo-spożywczy *Agricultural and food processing*	132	19	–	–	29	–	–
Socjalny *Social*	1881	1095	165	–	581	357	160
Transportowo-spedycyjny *Transport and dispatching*	260	23	–	–	63	10	–
Usługowo-gospodarczy *Services and economics*	2359	251	106	–	691	76	102
Zarządzanie informacją *Information management*	6233	745	132	–	2159	284	91

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8, pkt 6 na str. 202. *b* Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 VI 2007 r. (Dz. U. Nr 124, poz. 860).
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a See general notes, item 8, point 6 on page 202. b According to a decree of the Ministry of National Education, dated 26 VI 2007 (Journal of Laws No 124, item 860).
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (145). **TECHNIKA[a] DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS[a] FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	*SPECIFICATION*
Szkoły	252	203	188	185	*Schools*
Oddziały	1956	2115	1889	1875	*Sections*
Uczniowie	52281	51011	46512	46192	*Students*
w tym kobiety	21753	21524	19511	19323	*of which females*
w tym I klasa	16720	13281	13010	12677	*of which 1st grade*
Absolwenci	10289	12200	10454	.	*Graduates*
w tym kobiety	4594	5410	4447	.	*of which females*

a Łącznie z technikami uzupełniającymi; patrz uwagi ogólne, ust. 8, pkt. 7–8 na str. 202.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a Including supplementary technical secondary schools; see general notes, item 8, points 7–8 on page 202.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (146). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW[a] DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS[a] FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION
A. KIERUNKI KSZTAŁCENIA ZGODNIE Z KLASYFIKACJĄ ISCED'97[b]
FIELDS OF EDUCATION ACCORDING TO THE CLASSIFICATION ISCED'97[b]

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06	2010/11	2013/14	*NARROW FIELDS OF EDUCATION*
	uczniowie *students*				absolwenci *graduates*			
O G Ó Ł E M	**52281**	**51011**	**46512**	**46192**	**10289**	**12200**	**10454**	***T O T A L***
Artystyczna	439	166	168	210	58	53	25	*Arts*
Społeczna	9940	7322	5497	5155	2347	2055	1412	*Social and behavioural science*
Ekonomiczna i administracyjna	6378	5122	5723	6208	1252	962	1160	*Business and administration*
Fizyczna[c]	96	118	101	106	47	22	24	*Physical sciences[c]*
Informatyczna	1323	7198	7122	7259	–	1559	1580	*Computing*
Inżynieryjno-techniczna	13336	8855	8871	9239	2814	2203	1755	*Engineering and engineering trades*
Produkcji i przetwórstwa	2408	730	527	537	553	210	103	*Manufacturing and processing*
Architektury i budownictwa	3191	6349	5431	4836	526	1246	1404	*Architecture and building*
Rolnicza, leśna i rybactwa	3449	2864	2045	2052	600	936	485	*Agriculture, forestry and fishery*
Weterynaryjna	217	281	442	576	28	71	75	*Veterinary*
Medyczna	–	–	30	43	–	–	–	*Health*
Usług dla ludności	9854	11015	9993	9489	1765	2591	2263	*Personal services*
Usług transportowych	568	291	227	226	167	100	56	*Transport services*
Ochrony środowiska	1082	700	335	256	132	192	112	*Environmental protection*

a Łącznie z technikami uzupełniającymi; patrz uwagi ogólne, ust. 8, pkt. 7–8 na str. 202. *b* Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Edukacji. *c* Między innymi: fizyka, chemia, geologia.
a Including supplementary technical secondary schools; see general notes, item 8, points 7–8 on page 202. b The International Standard Classification of Education. c Among others: physics, chemistry, geology.

TABL. 22 (146). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW[a] DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (dok.)**

STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS[a] FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION (cont.)

B. KIERUNKI KSZTAŁCENIA ZGODNIE Z KLASYFIKACJĄ ISCED–F 2013[b]

FIELDS OF EDUCATION ACCORDING TO THE CLASSIFICATION ISCED–F 2013[b]

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA	2013/14	2014/15	*NARROW FIELDS OF EDUCATION*
	uczniowie	*students*	
O G Ó Ł E M	**46512**	**46192**	***T O T A L***
Artystyczna	168	210	*Arts*
Społeczna	5497	5155	*Social and behavioural sciences*
Biznesu i administracji	5723	6208	*Business and administration*
Nauk o środowisku	335	256	*Environment*
Fizyczna[c]	101	106	*Physical sciences*[c]
Technologii teleinformacyjnych	7122	7259	*Information and communication technologies*
Inżynieryjno-techniczna	8871	9239	*Engineering and engineering trades*
Produkcji i przetwórstwa	527	537	*Manufacturing and processing*
Architektury i budownictwa	5431	4836	*Architecture and construction*
Rolnicza	1877	1842	*Agriculture*
Leśna	168	201	*Forestry*
Rybactwa	–	9	*Fisheries*
Weterynaryjna	442	576	*Veterinary*
Medyczna	30	43	*Health*
Usług dla ludności	9993	9489	*Personal services*
Usług transportowych	227	226	*Transport services*

a Łącznie z technikami uzupełniającymi; patrz uwagi ogólne, ust. 8, pkt. 7–8 na str. 202. *b* Międzynarodowa Klasyfikacja Kierunków Kształcenia. *c* Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including supplementary technical secondary schools; see general notes, item 8, points 7–8 on page 202. b The International Classification of Fields of Education and Training. c Among others: physics, chemistry, geology.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23 (147). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**

LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	*SPECIFICATION*
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIEŃ ZAWODOWYCH *LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION*					
Szkoły	31	40	39	37	*Schools*
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	27	36	34	32	*of which schooling only in the art subjects*
Uczniowie	4007	3280	3586	3441	*Pupils*
w tym kobiety	2537	2037	2242	2195	*of which females*
Absolwenci	636	418	437	.	*Graduates*
w tym kobiety	396	260	271	.	*of which females*

TABL. 23 (147). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	*SPECIFICATION*
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE					
LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	15	17	19	18	*Schools*
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	9	11	13	12	*of which schooling only in the art subjects*
Uczniowie	1571	1652	1591	1552	*Students*
w tym kobiety	1035	1136	1126	1126	*of which females*
Absolwenci	331	248	238	.	*Graduates*
w tym kobiety	219	174	180	.	*of which females*
w tym OGÓLNOKSZTAŁCĄCE SZKOŁY ARTYSTYCZNE					
of which GENERAL ART SCHOOLS					
Szkoły	6	6	6	6	*Schools*
Uczniowie	886	961	939	935	*Students*
w tym kobiety	620	722	729	727	*of which females*
Absolwenci	251	182	162	.	*Graduates*
w tym kobiety	179	133	132	.	*of which females*

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 24 (148). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	*SPECIFICATION*
Szkoły	426	291	205	204	*Schools*
Oddziały	1217	1128	943	948	*Sections*
Uczniowie	30017	24993	22309	21584	*Students*
w tym kobiety	15661	16097	15527	15387	*of which females*
Absolwenci	10176	6542	6657	.	*Graduates*
w tym kobiety	5904	4529	5123	.	*of which females*

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 25 (149). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

A. KIERUNKI KSZTAŁCENIA ZGODNIE Z KLASYFIKACJĄ ISCED'97 [a]
FIELDS OF EDUCATION ACCORDING TO THE CLASSIFICATION ISCED'97 [a]

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06	2010/11	2013/14	*NARROW FIELDS OF EDUCATION*
	uczniowie *students*				absolwenci *graduates*			
O G Ó Ł E M	**30017**	**24993**	**22309**	**21584**	**10176**	**6542**	**6657**	***T O T A L***
w tym:								*of which:*
Pedagogiczna	1118	844	352	149	166	131	80	*Education science and teacher training*
Artystyczna	459	324	1257	1306	258	70	462	*Arts*
Społeczna	1662	440	254	215	694	162	59	*Social and behavioural science*
Dziennikarstwa i informacji	–	–	132	216	–	–	–	*Journalism and information*

a Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Edukacji.
a The International Standard Classification of Education.

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2014 R.

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2014

As of 31 XII

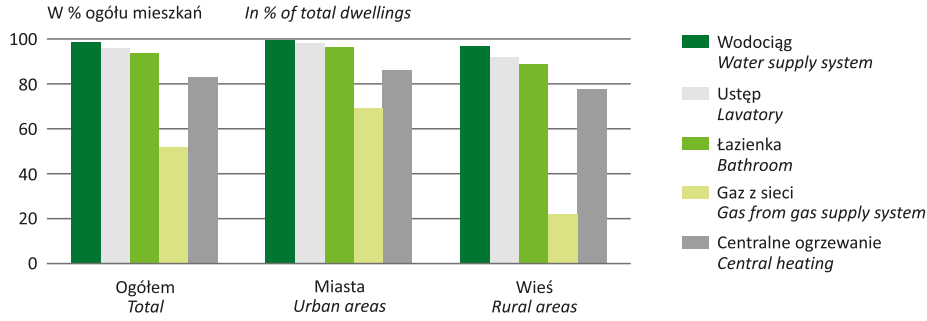

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

DWELLINGS COMPLETED

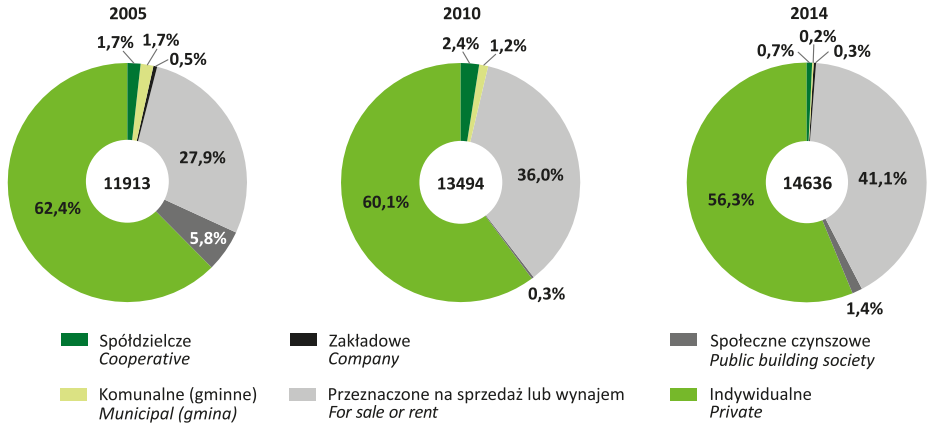

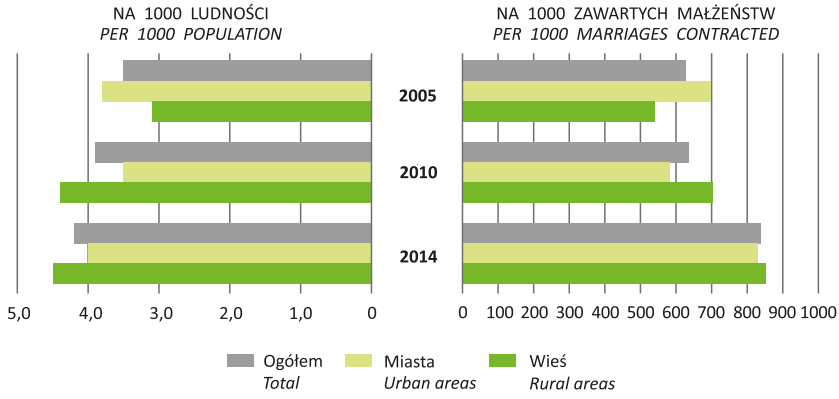

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2014/15[a]

EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2014/15 SCHOOL YEAR[a]

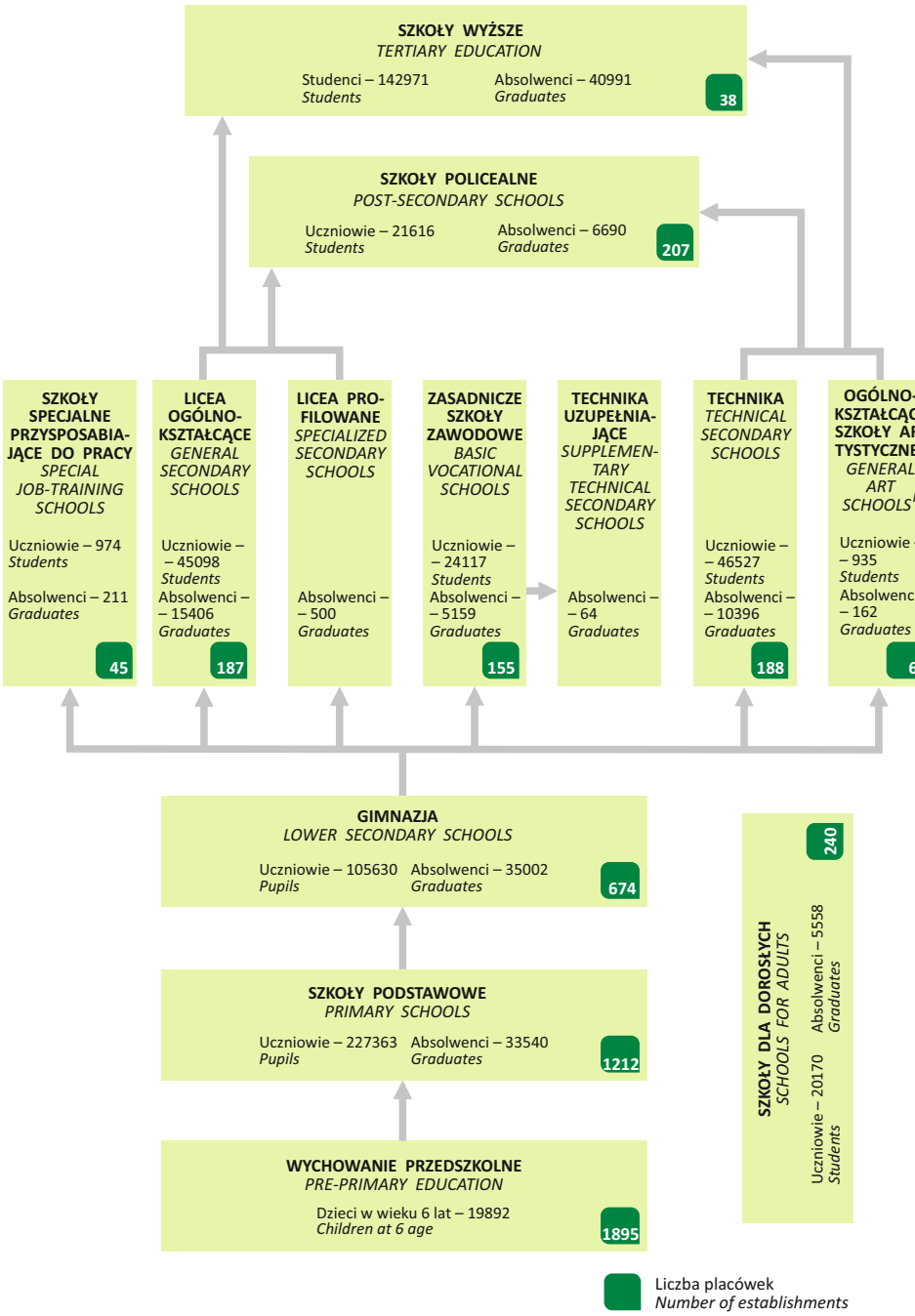

a Stan na początku roku szkolnego. Absolwenci z roku szkolnego 2013/14. *b* Dające uprawnienia zawodowe.
a *As of beginning of the school year. Graduates from the school year 2013/14.* *b* *Leading to professional certification.*

TABL. 25 (149). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (dok.)**

STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION (cont.)

A. KIERUNKI KSZTAŁCENIA ZGODNIE Z KLASYFIKACJĄ ISCED'97 [a] (dok.)

FIELDS OF EDUCATION ACCORDING TO THE CLASSIFICATION ISCED'97 [a] (cont.)

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06	2010/11	2013/14	*NARROW FIELDS OF EDUCATION*
	uczniowie *students*				absolwenci *graduates*			
Ekonomiczna i administracyjna	6654	6512	4965	4673	2022	1142	1023	*Business and administration*
Informatyczna	5995	1866	1315	1401	1851	421	200	*Computing*
Inżynieryjno-techniczna	472	518	101	87	204	188	20	*Engineering and engineering trades*
Produkcji i przetwórstwa	31	140	–	–	16	13	–	*Manufacturing and processing*
Architektury i budownictwa	589	743	222	113	150	123	56	*Architecture and building*
Rolnicza, leśna i rybactwa	425	704	47	–	117	329	10	*Agriculture, forestry and fishery*
Weterynaryjna	–	46	581	545	–	111	183	*Veterinary*
Medyczna	2767	3064	3784	3744	1260	1643	1768	*Health*
Opieki społecznej	1587	565	836	843	627	149	262	*Social services*
Usług dla ludności	4178	4329	2980	2777	1317	1114	771	*Personal services*
Usług transportowych	7	23	125	25	13	7	8	*Transport services*
Ochrony środowiska	306	57	–	–	98	6	–	*Environmental protection*
Ochrony i bezpieczeństwa	3582	3848	4668	4073	1220	1136	971	*Security services*

B. KIERUNKI KSZTAŁCENIA ZGODNIE Z KLASYFIKACJĄ ISCED–F 2013 [b]

FIELDS OF EDUCATION ACCORDING TO THE CLASSIFICATION ISCED–F 2013 [b]

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA	2013/14	2014/15	*NARROW FIELDS OF EDUCATION*
	uczniowie *students*		
O G Ó Ł E M	**22309**	**21584**	***T O T A L***
w tym:			*of which:*
Pedagogiczna	352	149	*Education*
Artystyczna	1257	1306	*Arts*
Społeczna	254	215	*Social and behavioural sciences*
Dziennikarstwa i informacji	132	216	*Journalism and information*
Biznesu i administracji	4965	4673	*Business and administration*
Technologii teleinformacyjnych	1315	1401	*Information and communication technologies*
Inżynieryjno-techniczna	101	87	*Engineering and engineering trades*
Architektury i budownictwa	222	113	*Architecture and construction*
Rolnicza	47	–	*Agriculture*
Weterynaryjna	581	545	*Veterinary*
Medyczna	3784	3744	*Health*
Opieki społecznej	836	843	*Welfare*
Usług dla ludności	2980	2777	*Personal services*
Higieny i bezpieczeństwa pracy	3453	3166	*Hygiene and occupational health services*
Ochrony i bezpieczeństwa	1215	907	*Security services*
Usług transportowych	125	25	*Transport services*

a Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Edukacji. *b* Międzynarodowa Klasyfikacja Kierunków Kształcenia.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a The International Standard Classification of Education. b The International Classification of Fields of Education and Training.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 26 (150). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły *Schools*	Nauczyciele akademiccy [a] *Academic teachers* [a]	Studenci *Students*	Absolwenci [b] *Graduates* [b]	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M 2005/06	36	8753	177381	35800	***T O T A L***
2010/11	39	9851	170961	47865	
2013/14	39	9556	149778	40991	
2014/15	**38**	**9355**	**142971**	**.**	
Uniwersytety	1	2964	39178	9910	*Universities*
Wyższe szkoły techniczne	2	1279	20714	5434	*Technical universities*
Wyższe szkoły rolnicze	1	806	10780	3000	*Agricultural academies*
Wyższe szkoły ekonomiczne ...	7	811	25791	7433	*Academies of economics*
Uniwersytety medyczne.....	1	1269	6620	1770	*Medical universities*
Akademie wychowania fizycznego	1	241	3877	1242	*Physical academies*
Wyższe szkoły artystyczne	2	507	2158	748	*Fine arts academies*
Pozostałe szkoły wyższe	23	1479	33853	11454	*Others*

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 204. *b* W podziale według typów szkół – z roku akademickiego 2013/14.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 17 on page 204. b According to type of school – from the 2013/14 academic year.

TABL. 27 (151). **FILIE, ZAMIEJSCOWE PODSTAWOWE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ORAZ ZAMIEJSCOWE OŚRODKI DYDAKTYCZNE SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG LOKALIZACJI**
BRANCHES SECTIONS, BASIC ORGANIZATIONAL UNITS IN ANOTHER LOCATION AS WELL AS TEACHING CENTRES IN ANOTHER LOCATION OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY PLACE OF RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Filie i zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne *Branch sections and basic organizational units in another location*	Zamiejscowe ośrodki dydaktyczne *Teaching centres in another location*	Studenci [a] *Students* [a]	Absolwenci [ab] *Graduates* [ab]
O G Ó Ł E M 2010/11	18	10	17177	4535
T O T A L 2013/14	15	10	13516	4175
2014/15	**14**	**9**	**12755**	**3692**
lokalizacja według województw: *residence by voivodships:*				
Dolnośląskie	–	1	51	21
Lubuskie	1	2	1266	296
Pomorskie	2	–	893	235
Śląskie	2	–	5290	1263
Warmińsko-mazurskie	1	–	53	–
Wielkopolskie	5	6	2860	1305
Zachodniopomorskie	3	–	2342	572

a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. *b* Z poprzedniego roku akademickiego.

U w a g a. Ponadto na terenie województwa wielkopolskiego funkcjonowało 10 filii i zamiejscowych podstawowych jednostek organizacyjnych oraz 3 zamiejscowe ośrodki dydaktyczne (2804 studentów i 873 absolwentów) uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem wielkopolskim.

a Also shown in the other tables regarding students and graduates. b For the previous academic year.

N o t e. Moreover, in Wielkopolskie Voivodship there were 10 branch sections and basic organizational units in another location as well as 3 teaching centres in another location (2804 students and 873 graduates) which headquarters were located outside the territory of Wielkopolskie Voivodship.

TABL. 28 (152). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Grand total*	W tym kobiety *Of which females*	Z liczby ogółem na studiach *Of total number at study forms*				*SPECIFICATION*
			stacjonarnych [a] *full-time programmes* [a]		niestacjonarnych [b] *part-time programmes* [b]		
			razem *total*	w tym kobiety *of which females*	razem *total*	w tym kobiety *of which females*	
O G Ó Ł E M . . . 2005/06	177381	102381	87202	49639	90179	52742	***T O T A L***
2010/11	170961	102433	86324	50640	84637	51793	
2013/14	149778	89705	85681	51827	64097	37878	
2014/15	**142971**	**85362**	**84146**	**50849**	**58825**	**34513**	
Uniwersytety	39178	27826	29685	20911	9493	6915	*Universities*
Wyższe szkoły techniczne . .	20714	6264	14829	5188	5885	1076	*Technical universities*
Wyższe szkoły rolnicze	10780	6578	7621	4956	3159	1622	*Agricultural academies*
Wyższe szkoły ekonomiczne	25791	15899	9659	5770	16132	10129	*Academies of economics*
Uniwersytety medyczne	6620	4974	5442	4051	1178	923	*Medical universities*
Akademie wychowania fizycznego	3877	2089	3354	1819	523	270	*Physical academies*
Wyższe szkoły artystyczne . .	2158	1427	1884	1251	274	176	*Fine arts academies*
Pozostałe szkoły wyższe	33853	20305	11672	6903	22181	13402	*Others*

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* – dziennych, *b* – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.
a, b Data 2005/06 academic years concern: a – day study forms, b – evening, weekend and extramural study forms.

TABL. 29 (153). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Grand total*	W tym kobiety *Of which females*	Z liczby ogółem na studiach *Of total number at study forms*				*SPECIFICATION*
			stacjonarnych [a] *full-time programmes* [a]		niestacjonarnych [b] *part-time programmes* [b]		
			razem *total*	w tym kobiety *of which females*	razem *total*	w tym kobiety *of which females*	
O G Ó Ł E M . . . 2005/06	35800	23222	15756	9771	20044	13451	***T O T A L***
2010/11	47865	31103	22931	14095	24934	17008	
2012/13	43462	28209	22789	14243	20673	13966	
2013/14	**40991**	**26770**	**22647**	**14398**	**18344**	**12372**	
Uniwersytety	9910	7548	7010	5252	2900	2296	*Universities*
Wyższe szkoły techniczne . .	5434	1738	4346	1519	1088	219	*Technical universities*
Wyższe szkoły rolnicze	3000	1902	2202	1506	798	396	*Agricultural academies*
Wyższe szkoły ekonomiczne	7433	4992	2965	1839	4468	3153	*Academies of economics*
Uniwersytety medyczne	1770	1440	1314	1029	456	411	*Medical universities*
Akademie wychowania fizycznego	1242	767	941	581	301	186	*Physical academies*
Wyższe szkoły artystyczne . .	748	514	570	398	178	116	*Fine arts academies*
Pozostałe szkoły wyższe	11454	7869	3299	2274	8155	5595	*Others*

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* – dziennych, *b* – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.
a, b Data 2005/06 academic years concern: a – day study forms, b – evening, weekend and extramural study forms.

TABL. 30 (154). **NAUCZYCIELE AKADEMICCY[a] W SZKOŁACH WYŻSZYCH**
ACADEMIC TEACHERS[a] IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/ /11	2012/ /13	2013/ /14	2014/ /15	2010/ /11	2012/ /13	2013/ /14	2014/ /15	SPECIFICATION
	ogółem *total*				w tym kobiety *of which females*				
O G Ó Ł E M	**9851**	**9774**	**9556**	**9355**	**4260**	**4328**	**4232**	**4186**	***T O T A L***
Profesorowie	2349	2368	2314	2283	547	595	597	615	*Professors*
w tym z tytułem naukowym profesora	1179	1155	1175	1177	234	240	257	265	*of which titled only*
Docenci	260	183	143	102	98	69	54	39	*Assistant professors*
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	2	2	5	2	–	–	1	–	*of which with scientific degree of habilitated doctor[b] (HD*
Adiunkci	3791	3953	3949	3882	1701	1840	1848	1876	*Tutors*
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	379	445	560	696	114	146	195	263	*of which with scientific degree of habilitated doctor[b] (HD)*
Asystenci	1018	872	811	808	547	462	428	407	*Assistant lecturers*
Pozostali	2433	2398	2338	2280	1367	1362	1305	1249	*Others*

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 204.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 17 on page 204. b The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 31 (155). **CUDZOZIEMCY[a] – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS[a] – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci *Students*		Absolwenci[b] *Graduates[b]*		SPECIFICATION
	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	
O G Ó Ł E M 2005/06	1105	537	139	72	***T O T A L***
2010/11	1897	965	319	183	
2013/14	2504	1325	418	220	
2014/15	**2877**	**1545**	**.**	**.**	
studia: stacjonarne	2552	1363	401	210	*study: stationary*
niestacjonarne	325	182	17	10	*non-stationary*
Uniwersytety	735	470	75	47	*Universities*
Wyższe szkoły techniczne	138	28	28	4	*Technical universities*
Wyższe szkoły rolnicze	49	28	11	8	*Agricultural academies*
Wyższe szkoły ekonomiczne	312	143	36	20	*Academies of economics*
Uniwersytety medyczne	847	416	167	86	*Medical universities*
Akademie wychowania fizycznego	17	9	4	2	*Physical academies*
Wyższe szkoły artystyczne	113	70	36	18	*Fine arts academies*
Pozostałe szkoły wyższe	666	381	61	35	*Others*

a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. *b* W podziale według form studiów i typów szkół – – z roku akademickiego 2013/14.

a Also shown in the other tables regarding students and graduates. b In the division to study forms and type of school – for the 2013/14 academic year.

TABL. 32 (156). **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010/11	2013/14	2014/15	2010/11	2013/14	2010/11	2013/14	2014/15
	słuchacze studiów podyplomowych[a] *students of postgraduate studies*[a]			wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych *certificates issued to students of postgraduate studies*		uczestnicy studiów doktoranckich *students of doctoral studies*		
O G Ó Ł E M *T O T A L*	**16116**	**13817**	**13205**	**12072**	**10413**	**3107**	**3282**	**3273**
w tym kobiety *of which females*	11147	9970	9196	8360	7433	1595	1686	1682
Uniwersytety *Universities*	2645	2049	2152	1606	1184	1365	1382	1419
Wyższe szkoły techniczne *Technical universities*	1700	1212	1246	929	816	569	597	568
Wyższe szkoły rolnicze *Agricultural academies*	556	323	396	270	262	206	291	308
Wyższe szkoły ekonomiczne *Academies of economics*	5658	5569	4998	5103	4789	601	560	511
Uniwersytety medyczne *Medical universities*	320	430	274	182	143	180	177	170
Akademie wychowania fizycznego *Physical academies*	217	104	157	216	85	92	91	86
Wyższe szkoły artystyczne *Fine arts academies*	37	11	12	14	11	–	35	59
Pozostałe szkoły wyższe *Others*	4983	4086	3913	3752	3091	–	–	–
Instytuty naukowo-badawcze; placówki naukowe PAN *Research institutes; scientific units of the Polish Academy of Sciences*	–	33	57	–	32	94	149	152

a Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII.
a For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII.

TABL. 33 (157). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
POSTGRADUATE STUDIES BY SUBGROUP OF FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW STUDIÓW [a]	słuchacze studiów podyplomowych [b] *students of postgraduate studies* [b]			wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych *certificates issued to students of postgraduate studies*			*SUBGROUP OF FIELDS OF EDUCATION* [a]
	2010/11	2013/14	2014/15	2010/11	2012/13	2013/14	
O G Ó Ł E M	**16116**	**13817**	**13205**	**12072**	**11532**	**10413**	***T O T A L***
Pedagogiczna	3915	3650	3994	2515	2752	2370	*Education science and teacher training*
Artystyczna	53	126	104	53	122	126	*Arts*
Humanistyczna [c]	933	331	259	638	269	183	*Humanities* [c]
Społeczna	691	818	506	340	418	438	*Social and behavioural science*
Dziennikarstwa i informacji	174	62	47	123	33	47	*Journalism and information*
Ekonomiczna i administracyjna	6605	5421	5619	6012	5523	5088	*Business and administration*
Prawna	322	269	119	180	207	123	*Law*
Biologiczna [d]	136	88	95	27	27	58	*Life sciences* [d]
Fizyczna [e]	52	128	122	31	73	79	*Physical science* [e]
Matematyczna i statystyczna	92	57	56	38	4	46	*Mathematics and statistics*
Informatyczna	199	134	219	133	114	215	*Computing*
Inżynieryjno-techniczna	457	236	237	276	281	226	*Engineering and engineering trades*
Produkcji i przetwórstwa	104	43	72	75	43	62	*Manufacturing and processing*
Architektury i budownictwa	673	296	270	145	81	48	*Architecture and building*
Rolnicza, leśna i rybactwa	181	188	245	120	161	148	*Agriculture, forestry and fishery*
Medyczna	437	925	499	249	538	420	*Health*
Opieki społecznej	49	15	–	36	–	–	*Social services*
Usług dla ludności	194	196	88	285	179	136	*Personal services*
Usług transportowych	–	34	54	–	–	34	*Transport services*
Ochrony środowiska	319	87	37	121	68	17	*Environmental protection*
Ochrony i bezpieczeństwa	530	713	563	675	639	549	*Security services*

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). *b* Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII. *c* Łącznie z teologią. *d, e* Między innymi: *d* – biologia (w tym specjalności: botanika, biochemia, toksykologia, genetyka, zoologia) i ochrona środowiska, *e* – astronomia, fizyka, chemia, geologia, geografia.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). b For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII. c Including theology. d, e Among others: d – biology (of which specialities: botany, biochemistry, toxicology, genetics, zoology) and environmental science, e – astronmy, physics, chemistry, geology, geography.

TABL. 34 (158). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Szkoły *Schools*	Oddziały *Sections*	Uczniowie *Students*		Absolwenci *Graduates*	
				ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*
Szkoły podstawowe	2005/06	–	–	–	–	–	–
Primary schools	2010/11	1	2	196	102	10	4
	2013/14	1	2	38	26	11	9
	2014/15	**–**	**–**	**–**	**–**	**.**	**.**
Gimnazja	2005/06	8	31	698	126	170	46
Lower secondary schools	2010/11	14	56	1384	326	365	113
	2013/14	14	52	928	281	418	155
	2014/15	**16**	**60**	**1056**	**311**	**.**	**.**
Zasadnicze szkoły zawodowe	2005/06	9	16	304	111	198	87
	2010/11	5	14	211	24	62	13
Basic vocational schools	2013/14	2	2	23	11	–	–
	2014/15	**–**	**–**	**–**	**–**	**.**	**.**
Licea ogólnokształcące [a]	2005/06	203	743	18982	8632	5122	2716
General secondary schools [a]	2010/11	242	766	19769	8979	4971	2598
	2013/14	185	643	19024	8487	3817	1926
	2014/15	**162**	**627**	**17528**	**7548**	**.**	**.**
Licea profilowane	2005/06	5	47	1306	559	280	151
Specialized secondary schools	2010/11	6	40	869	448	237	132
	2013/14	5	10	147	80	135	75
	2014/15	**–**	**–**	**–**	**–**	**.**	**.**
Technika [b]	2005/06	198	686	17051	5820	5922	2097
Technical secondary [b] *schools*	2010/11	106	308	5975	1718	1299	403
	2013/14	75	183	2972	839	1177	351
	2014/15	**62**	**100**	**1586**	**421**	**.**	**.**

a, b Łącznie z: *a* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *b* – technikami uzupełniającymi. Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 203.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Including: a – supplementary general secondary schools, b – supplementary technical secondary schools. See general notes, item 11 on page 203.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 35 (159). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE** [a]
PRE-PRIMARY EDUCATION [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	*SPECIFICATION*
Placówki	**1566**	**1681**	**1892**	**1895**	***Establishments***
miasta	626	746	897	916	*urban areas*
wieś	940	935	995	979	*rural areas*
Przedszkola	800	912	1086	1133	*Nursery schools*
w tym specjalne	7	4	8	10	*of which special*
miasta	480	565	671	700	*urban areas*
wieś	320	347	415	433	*rural areas*
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	766	719	704	671	*Pre-school sections in primary schools*
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	2	2	4	*Pre-primary education groups*
Punkty przedszkolne	x	48	100	87	*Pre-primary points*

a Od roku szkolnego 2013/14 łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a Since the 2013/14 school year including the children attending for all school year in the units performing health care activities.

TABL. 35 (159). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE** [a] **(dok.)**
PRE-PRIMARY EDUCATION [a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	*SPECIFICATION*
Miejsca					***Places***
Przedszkola	72725	89981	107238	109875	*Nursery schools*
w tym specjalne	417	113	156	208	*of which special*
miasta	53532	64435	74154	75883	*urban areas*
wieś	19193	25546	33084	33992	*rural areas*
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	69	100	208	*Pre-primary education groups*
Punkty przedszkolne	x	1028	2244	1977	*Pre-primary points*
Dzieci	**86009**	**108139**	**132152**	**125137**	***Children***
miasta	57266	70392	82983	79150	*urban areas*
wieś	28743	37747	49169	45987	*rural areas*
w tym w wieku: 6 lat	35086	29431	32230	19892	*of which: aged 6*
5 lat	21807	30345	40274	40393	*aged 5*
Przedszkola	69678	88067	103863	101935	*Nursery school*
w tym specjalne	344	107	133	155	*of which special*
miasta	51914	63777	72456	71206	*urban areas*
wieś	17764	24290	31407	30729	*rural areas*
w tym w wieku: 6 lat	21978	18391	20088	12813	*of which: aged 6*
5 lat	19658	25018	30115	30932	*aged 5*
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	16331	19205	26468	21557	*Pre-school sections in primary schools*
w tym w wieku 6 lat	13108	11040	12090	7014	*of which aged 6*
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	44	81	113	*Pre-primary education groups*
Punkty przedszkolne	x	823	1740	1532	*Pre-primary points*
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					***Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:***
3–6 lat	610	724	787	851	*3–6*
3–5	478	680	776	835	*3–5*
6 lat	989	870	821	944	*6*
5 lat	621	849	956	961	*5*
Dzieci w przedszkolach na:					***Children attending nursery schools per:***
1000 dzieci w wieku:					*1000 children aged:*
3–6 lat	493	589	617	692	*3–6*
3–5 lat	450	603	650	707	*3–5*
1 przedszkole	87	97	96	90	*Nursery school*
100 miejsc	96	98	97	93	*100 places*

a Od roku szkolnego 2013/14 łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

U w a g a. W roku szkolnym 2010/11 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą, z których w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględnione wyłącznie dzieci w podziale według wieku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Since the 2013/14 school year including the children attending for all school year in the units performing health care activities.

N o t e. In the 2010/11 school year excluding pre-primary education in the units performing health care activities, in which in the 2005/06 school year excluded only in position pertaining to children by age.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane o opiece zdrowotnej nie obejmują informacji dotyczących ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Dane o ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych oraz do 2011 r. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

3. Podstawę prezentowanych w dziale danych stanowią:

1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity: Dz. U. 2015 poz. 618), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

   Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. – zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

   a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),

   b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, sanatoria i w 2014 r. oddziały opieki paliatywnej).

   Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami);

2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 174, poz. 1039, z późn. zm.);

3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (jednolity tekst: Dz. U. 2008 Nr 136, poz. 857, z późn. zm.);

4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst: Dz. U. 2015 poz. 581), która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;

CHAPTER XI
HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. *The data presented in this chapter do not include information concerning the health care in prisons.*

2. *The data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and until 2011 – the Internal Security Agency.*

3. *The base of data presented in this chapter are:*

1) the Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (uniform text: Journal of Laws 2015 item 618), replacing the Law on Health Care Facilities. The law specifies, among others, the rules of performing health care acitvities and of the functioning of health care units.

   Data presented in this chapter concerns the units (until 2011 – health care facilities) performing health care acivities in the following areas:

   a) out-patient health care (out-patient department includnig: health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),

   b) in-patient health care (hospitals – general, psychiatric and health resorts, detoxification centres, addiction recovery centres, regional centres of psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, sanatoria and in 2014 palliative care wards).

   Under the said law, health care activity can be carried also by professional practicies (individual or group) – doctors, dentists and nurses or midwives (until 2011 governed by separate law);

2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15 VII 2011 (Journal of Laws No. 174, item 1039, with later amendments);

3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text: Journal of Laws 2008 No. 136, item 857, with later amendments);

4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (uniform text: Journal of Laws 2015 item 581) govering the provision conditions and the scope of health services, the rules and the method of their financing and activity of the National Health Fund;

5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (jednolity tekst: Dz. U. 2012 poz. 651, z późn. zm.);
6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (jednolity tekst: Dz. U. 2013, poz. 757), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz. U. Nr 113, poz. 1207);
7) ustawa z dnia 6 IX 2008 r. prawo farmaceutyczne (jednolity tekst: Dz. U. 2008 Nr 45, poz. 271, z późn. zm.).

4. Dane o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach, domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy; łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarza, a przez położną – również położnego.

5. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentystów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 X 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentystów (Dz. U. Nr 213, poz. 1779, z późn. zm.).

6. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentystów podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

7. Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

8. Dane o **stacjonarnej opiece zdrowotnej** nie obejmują opieki dziennej (dotyczą szpitali, łóżek i leczonych).

Dane o **łóżkach** w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

9. Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

5) the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, the Areas of Health Resort Protection and Health Resort Gminas, dated 28 VII 2005 (uniform text: Journal of Laws 2012 item 651, with later amendments);
6) the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (uniform text: Journal of Laws 2013, item 757) specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services; data for 2005 – law dated 25 VII 2001 (Journal of Laws No. 113, item 1207);
7) the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2008 (uniform text: Journal of Laws 2008 No. 45, item 271, with later amendments).

4. *Data regarding* ***medical personnel*** *concerns persons employed in: units engaged in medical activities, professional practices, pharmacies, and social welfare homes and facilities, nurseries and children's club.*

Data concern persons working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-goverment administration and the National Health Fund.

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing training. These people regardless of their working hours are counted once.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife – also as a male midwife.

5. *Data on* ***doctor specialists and dental specialists*** *concern doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 20 X 2005 on Medical and Dentist Specializations (Journal of Laws No. 213, item 1779, with later amendments).*

6. *Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.*

7. *Data on hospitals comprises health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.*

8. *Data on* ***in-patient health care*** *do not include day-care (concerns hospitals, beds and in-patients).*

Data regarding ***beds*** *in in-patient health care units concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.*

9. *Data regarding* ***beds in general hospitals*** *do not include day-time places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.*

W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012 poz. 594). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękowo-twarzową i kardiochirurgię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** – oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** – oddziały pulmonologiczne.

10. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i **zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze** udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.

11. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

12. Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

13. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz. U. Nr 237, poz. 1420); wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

14. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być one usytuowane na terenach wiejskich.

15. Dane o **zachorowaniach** podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych" obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

16. Dane **o opiece nad dziećmi do lat 3** prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. (jednolity tekst: Dz. U. 2013 poz. 1457), na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka oraz od 2011 r. – klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.

17. Dane dotyczące **wspierania rodziny** oraz **pieczy zastępczej** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (jednolity tekst: Dz. U. 2015 poz. 332).

In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 V 2012 (Journal of Laws No. 2012 item 594). Included in ***surgical wards*** *are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillofacial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in* ***communicable diseases wards*** *– watching and communicable diseases wards; in* ***tubercular and pulmonary wards*** *– pulmonology wards.*

10. Chronic medical care homes *and* ***nursing homes*** *provide 24-hour health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.*

11. Health resort treatment *includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.*

12. *Data regarding* ***psychiatric hospitals*** *do not include psychiatric wards in general hospitals.*

13. *Data concerning* ***emergency medical services and first-aid*** *include units covered at the State Emergency Medical Services system (emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admis- sion rooms).*

Hospital emergency wards since 8 XI 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 XI 2011 (Journal of Laws No. 237, item 1420); earlier operated on the basis of the regulation on health care facilities.

14. Generally available pharmacies *do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.*

Pharmaceutical outlets *are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. They should be located in rural areas.*

15. *Data regarding* ***incidence of illnesses*** *is given in accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems" valid since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).*

16. *Data on* ***childcare for children up to the age of 3*** *are presented according to the law dated 4 II 2011 (uniform text: Journal of Laws 2013 item 1457). Childcare can be organized in the form nurseries as well as since 2011 – children's clubs, provided by day carer and nanny.*

17. *Data concerning* ***family support*** *and* ***foster care*** *are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (uniform text: Journal of Laws 2015 item 332).*

18. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:
1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
2) **specjalistycznej** – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
3) **pracy podwórkowej** (od 2012 r.) – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
4) **w połączonych formach** (od 2012 r.), tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

Wspieranie rodziny może być również prowadzone w formie poradnictwa specjalistycznego lub przez pracę asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej.

19. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenia potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Formami pieczy zastępczej są:
1) **rodziny zastępcze**:
   a) spokrewnione,
   b) niezawodowe – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa),
   c) zawodowe – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa), w tym:
      – zawodowe specjalistyczne – umieszcza się w nich w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst: Dz. U. 2014 poz. 382, z późn. zm.), małoletnie matki z dziećmi,

18. Day-support centre *– supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:*
1) ***care centre****, including interest circles, day--rooms, clubs, educational centres provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertaiment and sport classes and development of interests,*
2) ***specialist centre*** *– organises sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,*
3) ***street work*** *(since 2012) – carries out motivating and sociotherapeutic acivities, conducted by a streetworker,*
4) ***in a combination of the forms*** *(since 2012) i.e. combining tasks of the general care, specialized and street work centres.*

Family support shall also be provided as a specialist guidance or through a family assistant, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job.

19. Family foster care *shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It quarantees a work with a family to make possibility for child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and resposible life, satisfacion of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture and recreation.*

The forms of family foster are the following:
1) ***foster families****:*
   a) related,
   b) non-professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings),
   c) professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings), including:
      – professional specjalist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Jouveniles, dated 26 X 1982 (uniform text: Journal of Laws 2014 item 382, with later amendments), underage mothers with children,

– zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – przyjmują dzieci na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.),
– zawodowe niespokrewnione z dzieckiem, wielodzietne (funkcjonują nie dłużej niż przez okres 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 31 XII 2014 r.);

2) **rodzinne domy dziecka** – w tym samym czasie może w nich przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa).

20. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:
   a) **interwencyjnego** – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
   b) **rodzinnego** – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu, współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
   c) **socjalizacyjnego** – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
   d) **specjalistyczno-terapeutycznego** (od 2012 r.) – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagają-

– professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 180, item 1493, with later amendments),
– professional not related to the child with many children (operates for not longer than 3 years from the date of entry into force of law, i.e. until 31 XII 2014);

*2) **foster homes** – placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).*

***20. Institutional foster care** shall be exercised in the form of:*

*1) **care and education centre,** which shall be exercised in the form of:*
   *a) an **intervention** – provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,*
   *b) a **family** – educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant,*
   *c) a **socialization** – provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,*
   *d) a **specialist therapy** (since 2012) – provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and*

cym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;

2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** (od 2012 r.) – umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą być umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** (od 2012 r.) – umieszcza sie w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku w tym samym czasie można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

21. Dane o **domach i zakładach pomocy społecznej** dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2015 poz. 163).

22. Dane **o świadczeniach pomocy społecznej** prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest m.in. w celu: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

emontional retardation. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities comepensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children;

2) ***regional care and therapy centre*** *(since 2012) – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;*
3) ***pre-adoptive intervention centre*** *(since 2012) – a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.*

21. *Data concerning* ***social welfare homes and facilities*** *are related to the institutions, for which the founding bodies are: local government units, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.*

Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Law on Social Welfare of 12 III 2004 (uniform text: Journal of Laws 2015 item 163).

22. *Data on* ***social welfare benefits*** *are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004.*

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to ***permanent benefit.***

A person or a family is entitled to a ***temporary benefit*** *because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.*

Appropriated benefit *is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. May be given to a person or a family which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.*

TABL. 1 (160). **PRACOWNICY MEDYCZNI** [a]
Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014	*SPECIFICATION*
Lekarze	5007	5058	5503	*Doctors*
w tym kobiety	2614	2586	2824	*of which women*
Lekarze dentyści	402	369	491	*Dentists*
w tym kobiety	298	269	364	*of which women*
Farmaceuci	2515	2552	2517	*Pharmacists*
w tym kobiety	2067	2097	2076	*of which women*
Pielęgniarki	15132	14026	14367 [b]	*Nurses*
Położne	2768	2317	2062 [c]	*Midwives*
Fizjoterapeuci	1412	1343	1529 [d]	*Physiotherapists and rehabilitants*
Diagności laboratoryjni [e]	789	844	886	*Laboratory diagnosticians* [e]

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 237. *b–d* W tym magistrzy: *b* – pielęgniarstwa – 1905, *c* – położnictwa – 482, *d* – fizjoterapii i rehabilitacji – 850. *e* Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

a See general notes, item 4 on page 237. b–d Of which masters: b – of nursing – 1905, c – of midwifery – 482, d – of physioterapy and rehabilitation – 850. e Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (161). **LEKARZE SPECJALIŚCI** [a]
Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014	*SPECIFICATION*
LEKARZE OGÓŁEM	**3631**	**3502**	**3802**	***DOCTORS OF TOTAL***
w tym specjaliści w zakresie:				*of which specialists in the field of:*
Anestezjologii i intensywnej terapii	280	277	299	*Anesthesiology and intensive therapy*
Chirurgii [b]	622	602	639	*Surgery* [b]
Chorób płuc	84	81	89	*Respiratory diseases*
Chorób wewnętrznych	454	452	441	*Internal diseases*
Dermatologii [c] i wenerologii	53	44	52	*Dermatology* [c] *and venereology*
Kardiologii [c]	91	86	109	*Cardiology* [c]
Medycyny rodzinnej	295	228	326	*General practitioners*
Neurologii [cd]	141	142	153	*Neurology* [cd]
Okulistyki	99	79	112	*Ophthalmology*
Onkologii [e]	32	31	40	*Oncology* [e]
Otolaryngologii [cf]	107	100	103	*Otolaryngology* [cf]
Pediatrii	237	218	252	*Paediatrics*
Położnictwa i ginekologii	275	282	275	*Obstetrics and gynecology*
Psychiatrii [c]	134	130	141	*Psychiatry* [c]
Radiologii i diagnostyki obrazowej [g]	144	147	135	*Radiology and diagnostics imaging* [g]
LEKARZE SPECJALIŚCI w % ogółu lekarzy	**72,5**	**69,2**	**69,1**	***SPECIALISTS in % of total doctors***

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 i 5 na str. 237. *b* Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii, chirurgii naczyniowej i urologii. *c* Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. *d–g* Także: *d* – neuropatologii, *e* – patologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej, *f* – otorynolaryngologii, *g* – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

a See general notes, item 4 and 5 on page 237. b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery, vascular surgery and urology. c Including children's specialists. d–g Also: d – neuropathology, e – oncological pathology, children's oncology and haematology, f – otorynolaryngology, g – oncological radiotherapy and children's radiology.

TABL. 2 (161). **LEKARZE SPECJALIŚCI** [a] **(dok.)**
Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS [a] *(cont.)*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014	*SPECIFICATION*
LEKARZE DENTYŚCI OGÓŁEM	**60**	**70**	**53**	***DENTISTS OF TOTAL***
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:				*of which dentists with specialization:*
Chirurgii stomatologicznej	11	15	12	*Oral surgery*
Chirurgii szczękowo-twarzowej	5	6	2	*Maxillo-facial surgery*
Ortodoncji	12	13	10	*Orthodontics*
Periodontologii (paradontologii)	1	1	1	*Periodiontology (paradontics)*
Protetyki stomatologicznej	14	17	13	*Dental prosthetics*
Stomatologii dziecięcej	3	9	5	*Children's dentistry*
Stomatologii zachowawczej	13	9	10	*Restorative dentistry*
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ (w % ogółu lekarzy dentystów)	**14,9**	**19,0**	**10,8**	***DENTAL SPECIALISTS (in % of total dentist)***

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 i 5 na str. 237.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.
a See general notes, item 4 and 5 on page 237.
S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 3 (162). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA** [a]
OUT-PATIENT HEALTH CARE [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014	*SPECIFICATION*
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	1801	1807	1817	*Out-patients departments (as of 31 XII)*
miasta	1441	1447	1448	*urban areas*
wieś	360	360	369	*rural areas*
Praktyki lekarskie [b] (stan w dniu 31 XII)	799	785	769	*Medical practices* [b] *(as of 31 XII)*
miasta	604	591	581	*urban areas*
wieś	195	194	188	*rural areas*
Porady udzielone [c] w tys.	26046,7	26340,4	26880,9	*Consultations provided* [c] *in thous.*
lekarskie	23564,0	23901,6	24482,0	*doctors*
w tym specjalistyczne	8712,8	8774,7	8833,3	*of which specialized*
stomatologiczne	2482,7	2438,8	2398,9	*stomatological*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 236. *b* Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. *c* Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Głównego Urzędu Statystycznego.
a See general notes, item 2 on page 236. b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departaments. c Including consultations paid by patients (non-public funds).
S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and Central Statistical Office.

TABL. 4 (163). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA** [a]
IN-PATIENT HEALTH CARE [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014	*SPECIFICATION*
ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII				
FACILITIES – as of 31 XII				
Szpitale ogólne [b]	67	64	63	*General hospitals* [b]
Szpitale psychiatryczne	3	3	3	*Psychiatric hospitals*
Ośrodki leczenia odwykowego	1	1	1	*Detoxification centres*
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	4	4	4	*Addiction recovery centres*
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	–	–	–	*Regional centres of forensic psychiatry*
Zakłady opiekuńczo-lecznicze [c]	16	13	13	*Chronic medical care homes* [c]
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze [c]	9	9	10	*Nursing homes* [c]
Hospicja	5	4	4	*Hospices*
Lecznictwo uzdrowiskowe:				*Health resort treatment:*
sanatoria	–	–	–	*sanatoria*
szpitale	–	–	–	*hospitals*
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII				
BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII				
Szpitale ogólne [d]	16118	14659	15665	*General hospitals* [d]
Szpitale psychiatryczne	1462	1459	1474	*Psychiatric hospitals*
Ośrodki leczenia odwykowego	119	119	119	*Detoxification centres*
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	155	178	174	*Addiction recovery centres*
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	–	–	–	*Regional centres of forensic psychiatry*
Zakłady opiekuńczo-lecznicze [c]	783	660	494	*Chronic medical care homes* [c]
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze [c]	500	578	563	*Nursing homes* [c]
Hospicja	69	61	59	*Hospices*
Lecznictwo uzdrowiskowe:				*Health resort treatment:*
sanatoria	–	–	–	*sanatoria*
szpitale	–	–	–	*hospitals*
LECZENI				
IN-PATIENTS				
Szpitale ogólne [e]	726827	698370	715246	*General hospitals* [e]
Szpitale psychiatryczne	22459	22364	22483	*Psychiatric hospitals*
Ośrodki leczenia odwykowego	1412	1546	1547	*Detoxification centres*
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	609	771	670	*Addiction recovery centres*
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	–	–	–	*Regional centres of forensic psychiatry*
Zakłady opiekuńczo-lecznicze [c]	1728	1583	1387	*Chronic medical care homes* [c]
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze [c]	909	1218	951	*Nursing homes* [c]
Hospicja	698	690	631	*Hospices*
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze:				*Health resort treatment patients:*
w sanatoriach	–	–	–	*in sanatoria*
w szpitalach	–	–	–	*in hospitals*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 236. *b* Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 237. *c* Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. *d* Łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. *e* Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Uwaga. W 2013 r. dane o szpitalach ogólnych nie obejmują 2 placówek (ok. 600 łóżek).

Ź r ó d ł o: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

a See general notes, item 3 on page 236. b See general notes, item 7 on page 237. c Including psychiatric types facilities. d Including beds and incubator for newborns. e Excluding inter-ward patient transfer.

Note. In 2013 data for general hospitals do not include 2 hospitals (about 600 beds).

S o u r c e: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health; and the Ministry of Interior in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (164). **SZPITALE OGÓLNE** [a]
GENERAL HOSPITALS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014	*SPECIFICATION*
Szpitale ogólne (stan w dniu 31 XII)	**67**	**64**	**63**	***General hospitals (as of 31 XII)***
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	**16118**	**14659**	**15665**	***Beds (as of 31 XII)***
na 10 tys. ludności	46,6	42,3	45,1	*per 10 thous. population*
w tym na oddziałach:				*of which in specified wards:*
Chorób wewnętrznych	2648	2530	2573	*Internal diseases*
w tym kardiologicznych [b]	606	617	650	*of which cardiological* [b]
Chirurgicznych	3932	3571	3854	*Surgical*
Pediatrycznych	940	921	921	*Paediatric*
Ginekologiczno-położniczych	1729	1702	1687	*Gynaecological-obstetric*
Onkologicznych	581	515	644	*Oncological*
Intensywnej terapii	326	310	325	*Intensive therapy*
Zakaźnych	213	183	203	*Communicable diseases*
Gruźlicy i chorób płuc	578	557	589	*Tubercular and pulmonary*
Dermatologicznych	108	94	94	*Dermatology*
Neurologicznych	626	557	630	*Neurologicaly*
Psychiatrycznych	490	341	490	*Psychiatric*
Leczeni w tys.	802,4	785,7	790,9	*In-patients in thous.*
w tym na oddziałach:				*of which in specified wards:*
chorób wewnętrznych	142,7	135,6	139,1	*internal diseases*
w tym kardiologicznych [b]	40,3	42,9	45,5	*of which cardiological* [b]
chirurgicznych	196,6	180,1	184,9	*surgical*
pediatrycznych	39,8	39,7	41,8	*paediatric*
ginekologiczno-położniczych	138,7	138,0	138,6	*gynaecological-obstetric*
onkologicznych	47,8	41,4	44,2	*oncological*
intensywnej terapii	15,4	15,5	14,6	*intensive therapy*
zakaźnych	8,6	7,6	8,9	*communicable diseases*
gruźlicy i chorób płuc	17,3	16,7	18,9	*tubercular and pulmonary*
dermatologicznych	4,1	3,8	4,0	*dermatology*
neurologicznych	25,8	25,0	39,5	*neurological*
psychiatrycznych	5,6	4,5	5,7	*psychiatric*
Wypisani w tys.	704,8	678,0	694,5	*Dischanges in thous.*
Zmarli w tys.	14,8	14,3	14,4	*Deaths in thous.*
Leczeni na: 10 tys. ludności	2320	2269	2280	*In-patients per: 10 thous. population*
1 łóżko [c]	50,5	54,7	51,5	*bed* [c]
Przeciętny pobyt chorego w dniach	4,8	4,5	4,7	*Average patient stay in days*
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	244	246	239	*Average bed use in days*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 i 9 na str. 237. *b* Łącznie z oddziałami intensywnego nadzoru kardiologicznego. *c* Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Uwaga. W 2013 r. dane nie obejmują 2 placówek (ok. 600 łóżek).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes, item 7 and 9 on page 237. b Including intensive cardiological care wards. c Excluding beds and incubators for newborns on neonathology wards.

Note. In 2013 data do not include 2 hospitals (about 600 beds).

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6 (165). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŹNA** [a]
Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Zespoły ratownictwa medycznego	117	113	114	*Ambulance emergency rescue teams*
podstawowe	63	67	72	*basic*
specjalistyczne	54	46	42	*specialists*
Szpitalne oddziały ratunkowe	26	22	23	*Hospital emergency wards*
Izby przyjęć [b]	9	13	13	*Admission rooms* [b]
Lotnicze pogotowie ratunkowe [c]	1	1	1	*Medical air rescue* [c]
Wyjazdy na miejsce zdarzenia [d]:				*Calls to the occurrence places* [d]*:*
w tysiącach	173,4	188,5	181,9	*in thousand*
na 1000 ludności	50,4	54,4	52,4	*per 1000 population*
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia [d]:				*Persons who received health care benefits in the place of occurrence* [d]*:*
w tysiącach	176,8	190,6	185,0	*in thousand*
w tym:				*of which:*
dzieci i młodzież w wieku do 18 lat	10,6	12,8	12,6	*children and youth up to 18 years of age*
w wieku 65 lat i więcej	61,7	69,8	69,2	*aged 65 and more*
na 1000 ludności	51,4	55,0	53,3	*per 1000 population*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 238. *b* Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. *c* Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. *d* W ciągu roku.

a See general notes, item 13 on page 238. b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. d During the year.

TABL. 7 (166). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE** [a]
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Apteki	832	1027	1155	1185	*Pharmacies*
w tym prywatne	831	1020	1151	1181	*of which private*
w tym na wsi	147	175	209	215	*of which in rural areas*
Punkty apteczne	74	109	114	113	*Pharmaceutical outlets*
w tym na wsi	70	109	114	113	*of which in rural areas*
Liczba ludności na:					*Population per:*
1 aptekę i punkt apteczny	3722	3034	2732	2675	*pharmacy and pharmaceutical outlet*
w tym na wsi	6668	5349	4809	4757	*of which in rural areas*
1 aptekę	4053	3356	3002	2930	*pharmacy*
w tym na wsi	9843	8681	7431	7257	*of which in rural areas*
Farmaceuci pracujący w aptekach i punktach aptecznych	1704	2109	2370	2331	*Personnel employed in pharmacies and pharmaceutical outlets*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 238.

a See general notes, item 14 on page 238.

TABL. 8 (167). **KRWIODAWSTWO** [a]
BLOOD DONATION [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	2	2	2	2	*Regional centres (as of 31 XII)*
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	21	20	17	17	*Local branches (as of 31 XII)*
Krwiodawcy w tys.	55,9	69,2	68,8	67,2	*Blood donors in thous.*
w tym honorowi	55,8	69,2	68,7	67,1	*of which honorary blood donors*
Liczba donacji [b] krwi pełnej w tys.	97,5 [c]	122,0	128,3	127,3	*Number of collected donations* [b] *of whole blood in thous.*
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) [d] w tys.	98,3 [e]	143,7	131,2	144,8	*Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP)* [d] *in thous.*

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. *b* Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. *c* Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej. *d* Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. *e* Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. c Blood taken in units of whole blood. d One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. e Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

S o u r c e: data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (168). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*				na 100 tys. ludności *per 100 thous. population*				
Gruźlica	471	441	343	321	14,0	12,8	9,9	9,3	*Tuberculosis*
Tężec	–	1	1	1	–	0,03	0,03	0,03	*Tetanus*
Krztusiec	136	52	191	133	4,0	1,5	5,5	3,8	*Whooping cough*
Odra	–	–	1	68	–	–	0,0	2,0	*Measles*
Wirusowe zapalenie wątroby:									*Viral hepatits:*
typ A	3	35	9	10	0,09	1,02	0,26	0,29	*type A*
typ B	139	324	242	327	4,1	9,4	7,0	9,4	*type B*
typ C	251	364	364	393	7,5	10,6	10,5	11,3	*type B*
Różyczka	761	357	7813	693	22,6	10,4	225,6	20,0	*Rubella*
AIDS [a]	6	11	19	8	0,18	0,32	0,55	0,23	*AIDS* [a]
Salmonellozy	1156	700	701	652	34,3	20,3	20,2	18,8	*Salmonella infections*
Czerwonka bakteryjna	–	2	–	4	–	0,06	–	0,12	*Shigellosis*
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	160	57	12	48	4,7	1,7	0,3	1,4	*Other bacterial food borne intoxications*
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 [b]	1737	3547	3501	3978	256	422	469	545	*Acute diarrhoea in children under 2 years* [b]
Szkarlatyna (płonica)	908	1337	2324	1997	27,0	38,8	67,1	57,6	*Scarlet fever*
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	69	66	68	62	2,0	1,9	2,0	1,8	*Bacterial meningitis and/or encephalitis*
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	77	133	99	101	2,3	3,9	2,9	2,9	*Viral meningitis*
Wirusowe zapalenie mózgu	32	16	14	17	0,9	0,5	0,4	0,5	*Viral encephalitis*

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. *b* Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2.

a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thous. children up to age 2.

TABL. 9 (168). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA (dok.)**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*				na 100 tys. ludności *per 100 thous. population*				
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	12669	295	260	229	376,1	8,6	7,5	6,6	*Mumps*
Włośnica	58	16	–	–	1,7	0,5	–	–	*Trichinellosis*
Grypa [c]	52260	83865	390393	422561	1551	2437	11272	12179	*Influenza* [c]
Choroby weneryczne	74	51	96	77	2,2	1,5	2,8	2,2	*Veneral diseases*
Szczepienia przeciw wściekliźnie	562	502	522	550	16,7	14,6	15,1	15,9	*Rabies vaccinations*

c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

c Including influenza-like illness.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (169). **ŻŁOBKI [a] I KLUBY DZIECIĘCE**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES [a] AND CHILDREN'S CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Żłobki	33	32	110	169	*Nurseries*
w tym publiczne	29	30	32	36	*of which public*
Oddziały żłobkowe	1	3	5	9	*Nursery wards*
Kluby dziecięce	x	x	28	39	*Children's clubs*
w tym publiczne	x	x	–	–	*of which public*
Miejsca					*Places*
w żłobkach	1738	2153	4581	6287	*in nurseries*
w klubach dziecięcych	x	x	552	691	*in children's clubs*
Dzieci przebywające (w ciągu roku)					*Children staying (during the year)*
w żłobkach	3195	3928	6226	8204	*in nurseries*
w klubach dziecięcych	x	x	508	787	*in children's clubs*
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych [b] na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	32,1	32,9	88,0	122,0	*Places in nurseries and children's clubs [b] per 1000 children up to age 3 in urban areas*
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych [b]:					*Children staying in nurseries and children's clubs [b]:*
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	16,2	18,6	39,9	54,4	*per 1000 children up to the age of 3*
na 100 miejsc	94,8	108,3	87,5	86,3	*per 100 places*

a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi. *b* Do 2010 r. bez klubów dziecięcych.

a In 2005 including weekly nurseries; places and children – including nursery wards. b Until 2010 excluding children's clubs.

TABL. 11 (170). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) *centres (as of 31 XII)*				wychowankowie w tys. *residents in thous.*				
O G Ó Ł E M	**470**	**437**	**390**	**381**	**17,2**	**14,3**	**11,4**	**11,7**	***T O T A L***
Opiekuńcze	409	392	322	307	14,2	12,6	9,0	9,1	*General care*
Specjalistyczne	61	45	44	58	3,0	1,7	1,8	2,2	*Specialized*
Praca podwórkowa	–	–	–	2	–	–	–	0,0	*Street work*
W połączonych formach	–	–	24	14	–	–	0,6	0,3	*In a combination of the forms*

TABL. 12 (171). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**
Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013 [a]	2014 [a]	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	**2617**	**2941**	**3112**	**3094**	***Foster families***
Spokrewnione	2111	2213	1782	1765	*Related*
dzieci [b]	2642	2910	2313	2306	*children* [b]
Niezawodowe	467	594	1113	1104	*Non-professional*
dzieci [b]	726	923	1544	1539	*children* [b]
Zawodowe [c]	39	134	217	225	*Professional* [c]
dzieci [b]	171	564	842	810	*children* [b]
Rodzinne domy dziecka	**–**	**–**	**14**	**16**	***Foster homes***
dzieci [d]	–	–	99	102	*children* [d]

a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. *b* Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. – w wieku do 25 lat. *c* Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. *d* W wieku do 25 lat.

a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 up to the age of 18, since 2012 up to the age of 25. c Until 2011 professional, not related to the child foster families. d Up to the age of 25.

TABL. 13 (172). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA** [a]
INSTITUTIONAL FOSTER CARE [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	PLACÓWKI (stan w dniu 31 XII) *CENTRES (as of 31 XII)*				
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	52	61	68	67	*Care and education centres*
interwencyjne	2	1	3	3	*intervention*
rodzinne	19	18	15	15	*family*
socjalizacyjne	22	22	36	36	*socialization*
specjalistyczno-terapeutyczne	–	–	2	1	*specialist therapy*
łączące zadania placówek [b]	9	20	12	12	*combining tasks of the centres* [b]
Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne	–	–	–	–	*Regional care and therapy centres*
Interwencyjne ośrodki preadopcyjne	–	–	–	–	*Pre-adoptive intervention centres*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 20 na str. 240. *b* Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

a See general notes, item 20 on page 240. b Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 13 (172). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA** [a] **(dok.)**
INSTITUTIONAL FOSTER CARE [a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
WYCHOWANKOWIE (stan w dniu 31 XII)					
RESIDENTS (as of 31 XII)					
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	1446	1218	1269	1179 [c]	*Care and education centres*
interwencyjne	61	19	45	42	*intervention*
rodzinne	129	122	108	104	*family*
socjalizacyjne	899	592	736	738	*socialization*
specjalistyczno-terapeutyczne	–	–	56	20	*specialist therapy*
łączące zadania placówek [b]	357	485	324	275	*combining tasks of the centres* [b]
Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne	–	–	–	–	*Regional care and therapy centres*
Interwencyjne ośrodki preadopcyjne	–	–	–	–	*Pre-adoptive intervention centres*
WOLONTARIUSZE					
VOLUNTEERS					
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	208	183	193	211	*Care and education centres*
interwencyjne	28	3	5	3	*intervention*
rodzinne	19	10	31	8	*family*
socjalizacyjne	97	52	65	73	*socialization*
specjalistyczno-terapeutyczne	–	–	6	–	*specialist therapy*
łączące zadania placówek [b]	64	118	86	127	*combining tasks of the centres* [b]
Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne	–	–	–	–	*Regional care and therapy centres*
Interwencyjne ośrodki preadopcyjne	–	–	–	–	*Pre-adoptive intervention centres*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 20 na str. 240. *b* Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne. *c* W tym 27 wychowanków w wieku 0–3 lata i 50 w wieku 4–6 lat oraz 23 sieroty i 83 niepełnosprawnych.

a See general notes, item 20 on page 240. b Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres. c Of which 27 residents at age 0–3 and 50 at age 4–6, 23 orphans and 83 disabled.

TABL. 14 (173). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA** [a]
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Domy i zakłady (bez filii)	106	123	134	137	*Homes and facilities (excluding branches)*
Miejsca [b]:					*Places* [b]*:*
ogółem	7618	8454	8874	8896	*total*
na 10 tys. ludności	22,6	24,5	25,6	25,6	*per 10 thous. population*
Mieszkańcy [b]:					*Residents* [b]*:*
ogółem	7278	8214	8386	8353	*total*
w tym kobiety	3676	3514	3620	3604	*of which women*
w tym do 18 lat	264	286	299	311	*of which up to age 18*
w tym umieszczeni w ciągu roku	2325	2959	3361	2946	*of which placed within during the year*
na 10 tys. ludności	21,6	23,8	24,2	24,1	*per 10 thous. population*
Osoby oczekujące na umieszczenie	352	556	563	629	*Persons awaiting a place*

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. *b* Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b Including branches.

TABL. 15 (174). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ [a] WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES [a] BY GROUPS OF RESIDENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Domy i zakłady (bez filii) [b]	**106**	**123**	**134**	**137**	***Homes and facilities (excluding branches) [b]***
w których mogą przebywać:					*in which may be:*
Osoby w podeszłym wieku	13	20	22	23	*Aged persons*
Przewlekle somatycznie chorzy	24	24	24	25	*Chronically ill with somatic disorders*
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	17	19	17	18	*Mentally retarded*
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	7	8	9	9	*Children and youth mentally retarded*
Przewlekle psychicznie chorzy	14	18	16	15	*Chronically mentally ill*
Niepełnosprawni fizycznie	1	1	3	5	*Physically handicapped*
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	7	5	5	4	*Mothers with dependent children and pregnant women*
Bezdomni	21	32	40	40	*Homeless*
Inne osoby	2	4	5	8	*Other persons*
Mieszkańcy w domach i zakładach [c] dla	**7278**	**8214**	**8386**	**8353**	***Residents in homes and facilities [c] for***
Osób w podeszłym wieku	746	911	1012	975	*Aged persons*
Przewlekle somatycznie chorych	2637	2235	2144	2152	*Chronically ill with somatic disorders*
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	1471	1589	1373	1464	*Mentally retarded*
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	427	443	467	465	*Children and youth mentally retarded*
Przewlekle psychicznie chorych	907	1234	1317	1221	*Chronically mentally ill*
Niepełnosprawnych fizycznie	65	64	171	210	*Physically handicapped*
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	122	117	156	98	*Mothers with dependent children and pregnant women*
Bezdomnych	847	1556	1651	1665	*Homeless*
Innych osób	56	65	95	103	*Other persons*

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. *b* W podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. *c* Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b Facilities may be shown several times, because one facility may be for several groups of residents. c Including branches.

TABL. 16 (175). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ** [a]
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający *Beneficiaries*	Udzielone świadczenia w tys. zł *Benefits granted in thous. zl*	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M 2005	199053	234111,0	***T O T A L***
2010	164034	294541,3	
2013	159581	298624,1	
2014	**150224** [b]	**291521,0**	
Pomoc pieniężna	**128396**	**196730,9**	***Monetary assistance***
w tym:			*of which:*
Zasiłek stały	13575	56606,1	*Permanent benefit*
Zasiłek okresowy	35931	62634,9	*Temporary benefit*
Zasiłek celowy	78390	76078,9	*Appropriated benefit*
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	175	613,7	*Assistance to reach self-dependence and to continue education*
Pomoc niepieniężna	**73254**	**94790,1**	***Non-monetary assistance***
w tym:			*of which:*
Schronienie	1297	4137,6	*Shelter*
Posiłek	61186	37707,3	*Meal*
Sprawienie pogrzebu	278	653,3	*Burial*
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	8543	44243,5	*Attendance services and specialized attendance services*
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	45	143,9	*Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 22 na str. 241. *b* W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.
a See general notes, item 22 on page 241. b Under the item benefits, recipients may be shown several times.
S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

DZIAŁ XII
KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Książka jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** – o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne – fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) to użytkownik zarejestrowany, który wypożyczył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** oraz **przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano, wyodrębniając:
- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
- działalność **rozrywkową estradową**.

6. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice

CHAPTER XII
CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. *A **book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while a **pamphlet** contains from 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.*

2. *Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.*

3. *Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.*

***Reader/borrower** (user actively borrowing books) is a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.*

4. *Information concerning **art galleries** includes entities in which exhibiting is the basic type of activity.*

5. *Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.*

Theatres include entities, distinguished in terms of their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped, comprising:
- *the activity of **dramatic and puppet theatres**,*
- *the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),*
- *the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**,*
- ***entertainment** activities.*

6. *Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape, digital). Among fixed cinemas one can dis-*

wideo, nośnik cyfrowy). Wsród kin stałych wyróżnia się: **minipleksy** – posiadające od 3 do 7 sal i **multipleksy** – posiadające 8 sal i więcej.

7. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających – na mocy szczególnych przepisów – z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Termin turystyka – zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (od 2011 r. posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych; do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych).

W ramach:

– obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe" zalicza się te, które nie spełniają wymagań kategoryzacjnych dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi typowe dla hoteli (np. zajazdy, gościńce),
– pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty" zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla poszczególnych rodzajów obiektów oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hostele, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, ośrodki sportowo-rekreacyjne, ośrodki kolonijne, zakłady uzdrowiskowe).

3. W informacjach o **obiektach i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

*tinguish **miniplexes** – equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** – equipped with 8 screens and more.*

***7.** Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).*

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in their vehicles.

Tourism

***1. Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.*

***2. Tourist accommodation facilities** include collective tourist accommodation establishments, i.e. hotels and similar facilities and other facilities (since 2011 with 10 and more bed places; until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).*

Within:

– *hotels and similar facilities, the group "other hotel facilities" has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns),*
– *other facilities, the group "miscellaneous facilities" includes facilities which do not correspond to conditions expected in particular facilities, and other facilities used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, hostels, weekend and holiday accommodation establishments, sport and reacreational centres, holiday youth centres as well as health establishments).*

***3.** Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.*

4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub **pokoi** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

5. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

6. Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych obejmują wszystkie zakłady i punkty gastronomiczne zlokalizowane na terenie danego obiektu. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadłodajnie itp.; do punktów gastronomicznych – także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start", Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej i Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe") i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku Polskiego Związku Sportu Niepełnosprawnych „Start" – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

Informacje dotyczące **klubów sportowych** podaje się łącznie z uczniowskimi i wyznaniowymi klubami sportowymi.

2. W kategoriach ćwiczących w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 16) oraz ćwiczących, trenerów i instruktorów sportowych według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 17) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

3. Boiska znajdujące się w płycie głównej stadionu nie są wykazywane ponownie jako boiska do gier wielkich. Liczba stadionów podana jest łącznie z deklarowanymi obiektami niespełniającymi wymogów stadionów, np. widowni. Boiska, na których można przeprowadzić kilka różnych gier (np. koszykówkę, siatkówkę, piłkę ręczną) wykazywane są raz, jako boiska uniwersalne-wielozadaniowe. Boiska kryte, znajdujące się w halach sportowych lub salach gimnastycz-

***4. Occupancy rate of bed places** or **rooms** is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.*

***5. Foreign tourists** using tourist accomodation establishments are registered according to country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.*

***6. Catering establishments** in tourist accommodation establishments include all catering facilities and outlets located on the premises of a given tourist accommodation establishment. Catering facilities also include cafes, wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice cream parlours, snack bars.*

Sport

***1.** Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Culture and the Association of "Rural Sports Clubs") and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" rehabilitation activity for the persons with disabilities.*

*Information concerning **sports clubs** are given together with student and religious sport clubs.*

***2.** In category of persons practising sports in physical education organizations (table 16) as well as persons practising sports, coaches and sports instructors according to sports fields and kinds of sports in sport clubs (table 17) one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports practised or taught.*

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual sports.

***3.** Sports fields located in stadium main fields are not counted again as sports fields for big games. The number of stadiums includes declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating. Sports fields on which several different games can be played (e.g. basketball, volleyball, handball) are counted once as universal, multi-purpose sports fields. Indoor sports fields located in sports halls*

nych nie są wykazywane oddzielnie, lecz traktowane jako hale sportowe lub sale gimnastyczne w zależności od typu obiektu, w którym się znajdują.

Dane dotyczące ścieżek rowerowych obejmują ścieżki rowerowe służące głównie do celów komunikacyjnych, a nie turystycznych, tzw. szlaków rowerowych (np. położonych w lesie) czyli: samodzielnych dróg dla rowerów (położonych w pasie drogi); dróg wydzielonych z jezdni; dróg wydzielonych z chodnika; dróg zawartych w ciągach pieszo-rowerowych. Uwzględniają one łączną długość ścieżek rowerowych będących w obszarze właściwości gminy, starostwa i urzędu marszałkowskiego.

Informacje o obiektach dostosowanych dla osób niepełnosprawnych uwzględniają obiekty dostosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo lub o innym niż ruchowy rodzaj niepełnosprawności (np. głusi, niewidomi).

or gyms are not given separately, but treated as sports halls or gyms, depending on kind of facility in which they are located.

Data concerning cycle paths include bike paths mainly used for communication purposes, without tourist bike trails (eg. located in the forest), namely: self-roads for bicycles (located on the waysides); paths separated from the roadway; roads separated from the sidewalk; roads included in passageways for pedestrians and cyclists. The total length of cycle paths which are respectively in the area of competence of gminas, powiats and the marshal's office is taken into account.

Information about facilities adapted for disabled guests include facilities adapted for people with reduced mobility or other than motor disability (eg. the deaf or the blind).

Kultura
Culture

TABL. 1 (176). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE**[a]
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	Wydawnictwa naukowe *Scientific publications*	Podręczniki dla szkół wyższych *University textbooks*	Wydawnictwa zawodowe *Professional publications*	Podręczniki szkolne *School textbooks*	Wydawnictwa popularne *Popular science*	Literatura piękna *Belles-lettres*	
							razem *total*	w tym dla dzieci i młodzieży *of which for children*
	liczba tytułów *number of titels*							
2005	1195	452	120	32	28	303	260	31
2010	2292	766	136	57	25	684	624	133
2013	2272	808	86	119	79	696	484	113
2014	**2705**	**723**	**70**	**101**	**110**	**801**	**900**	**362**

a Według miejsca wydania.
Ź r ó d ł o: dane Biblioteki Narodowej.
a According to published place.
S o u r c e: data of the National Library.

TABL. 2 (177). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE**[a]
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	liczba tytułów *number of titels*				
O G Ó Ł E M	**538**	**632**	**651**	**609**	***T O T A L***
ukazujące się:					*published as specified:*
W tygodniu:					*Weekly:*
6–2 razy	5	2	2	3	*6–2 times*
1 raz	51	46	44	50	*once*
W miesiącu:					*Monthly:*
3–2 razy	17	19	19	18	*3–2 times*
1 raz	127	140	148	159	*once*
1 raz:					*Once:*
na 2 miesiące	55	86	86	65	*bimonthly*
w kwartale	111	152	172	133	*quarterly*
w półroczu	30	36	57	30	*half-yearly*
w roku	52	73	69	46	*yearly*
Nieregularnie	90	78	54	105	*Irregularly*

a Według miejsca wydania.
Ź r ó d ł o: dane Biblioteki Narodowej.
a According to published place.
S o u r c e: data of the National Library.

TABL. 3 (178). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	736	714	693	694	*Libraries (as of 31 XII)*
w tym na wsi	478	466	460	458	*of which in rural areas*
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	279	186	129	136	*Library service points (as of 31 XII)*
w tym na wsi	210	129	.	.	*of which in rural areas*
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	11921,0	11956,6	11969,6	11935,8	*Collection (as of 31 XII) in thous. vol.*
w tym na wsi	5206,6	5203,0	5199,5	5137,1	*of which in rural areas*
Czytelnicy [a] w tys.	619,6	549,7	537,1	527,4	*Borrowers [a] in thous.*
w tym na wsi	192,0	167,9	164,5	164,1	*of which in rural areas*
Wypożyczenia [ab]:					*Loans [ab]:*
w tysiącach wol.	13002,1	11159,6	10881,1	10730,3	*in thousands vol.*
w tym na wsi	4111,3	3443,1	3312,2	3225,5	*of which in rural areas*
na 1 czytelnika w wol.	21,0	20,3	20,3	20,3	*per borrower in vol.*
w tym na wsi	21,4	20,5	20,1	19,7	*of which in rural areas*

a Łącznie z punktami bibliotecznymi, dane za lata 2013 i 2014 przyporządkowane w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. *b* Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points, data for 2013 and 2014 assignated with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. b Excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (179). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Muzea i oddziały muzealne [a]	79	86	88	90	*Museums and branches [a]*
Muzealia [a] w tys.	705,1	674,9	777,5	838,3	*Museum exhibits [a] in thous.*
Wystawy czasowe:					*Temporary exhibitions:*
własne [b]	261	259	262	252	*own [b]*
obce [c]	193	150	117	131	*exterior [c]*
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	1091,6	1127,1	1050,6	1109,4	*Museum and exhibition visitors in thous.*
w tym młodzież szkolna [d]	464,6	367,0	289,4	318,8	*of which primary and secondary school students [d]*

a Stan w dniu 31 XII. *b* W kraju. *c* Krajowe i z zagranicy. *d* Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. b In Poland. c Domestic and foreign. d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (180). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014			*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	sektor publiczny *public sector*	sektor prywatny *private sector*	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	13	20	19	17	11	6	*Galleries (as of 31 XII)*
Wystawy [a]	160	178	187	236	207	29	*Exhibitions [a]*
w tym z zagranicy	13	8	7	5	4	1	*of which foreign*
Ekspozycje [a]	166	181	188	246	216	30	*Expositions [a]*
Zwiedzający w tys.	81,8	187,9	158,6	215,0	183,1	31,9	*Visitors in thous.*

a W kraju.

a In Poland.

TABL. 6 (181). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE		Instytucje [a] *Institutions* [a]	Miejsca na widowni w stałej sali [a] *Seating in fixed halls* [a]	Przedstawienia i koncerty [b] *Performances and concerts* [b]	Widzowie i słuchacze [b] w tys. *Audience* [b] *in thous.*	*SPECIFICATION*
Teatry i instytucje muzyczne	2005	11	4110	3092	570,0	***Theatres and music institutions***
	2010	12	4497	3987	847,0	
	2013	12	4545	3504	639,9	
	2014	**12**	**4517**	**3730**	**738,9**	
Teatry		6	1924	1827	304,4	*Theatres*
dramatyczne		5	1673	1087	197,1	*dramatic*
lalkowe		1	251	740	107,2	*puppet*
Teatry muzyczne		3	1330	435	194,0	*Musical theatres*
Filharmonie		2	1263	1354	180,8	*Philharmonic halls*
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry		1	–	104	10,6	*Symphonic and chamber orchestras, choirs*
Zespoły pieśni i tańca		–	–	10	6,9	*Song and dance ensembles*
Przedsiębiorstwa estradowe	2005	1	x	94	18,9	***Entertainment enterprises***
	2010	4	x	216	114,5	
	2013	3	x	128	56,4	
	2014	**3**	**x**	**140**	**44,6**	

a Stan w dniu 31 XII. *b* Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.
a As of 31 XII. b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 7 (182). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**
Stan w dniu 31 XII
CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS AND COMMUNITY CENTERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2013	2014			*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	
Instytucje	332	379	326	326	137	189	*Institutions*
domy kultury	62	84	63	67	36	31	*cultural establishments*
ośrodki kultury	146	137	146	147	80	67	*cultural centres*
kluby	20	24	23	23	19	4	*clubs*
świetlice	104	134	94	89	2	87	*community centres*
Pracownie specjalistyczne	430	455	534	553	363	190	*Specialized workshops*
Imprezy (w ciągu roku)	15282	18924	15586	17698	13223	4475	*Events (during the year)*
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	2891,1	2870,9	3413,2	3807,6	2988,8	818,8	*Event participants (during the year) in thous.*
Kursy (w ciągu roku)	344	401	644	582	429	153	*Courses (during the year)*
Absolwenci kursów (w ciągu roku)	5997	7036	10888	10489	7028	3461	*Courses graduates (during the year)*
w tym dzieci i młodzież szkolna [a]	2866	2577	4494	3920	2321	1599	*of which children and youth* [a]
Zespoły artystyczne	1561	1738	1302	1419	946	473	*Artistic ensembles*
Członkowie zespołów artystycznych	23739	28015	24387	25225	17181	8044	*Members of artistic ensembles*
w tym dzieci i młodzież szkolna [a]	13507	14346	12665	15451	10536	4915	*of which children and youth* [a]
Koła (kluby)	755	874	1497	1392	974	418	*Groups (clubs)*
Członkowie kół (klubów)	21899	27598	36506	34983	25058	9925	*Members of groups (clubs)*
w tym dzieci i młodzież szkolna [a]	7318	7095	13961	13416	10176	3240	*of which children and youth* [a]

a Do 2013 r. dzieci i młodzież w wieku poniżej 15 lat.
a Until 2013 children and youth below the age of 15.

TABL. 8 (183). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Kina (stan w dniu 31 XII)	46	38	45	45 [a]	*Cinemas (as of 31 XII)*
w tym miasta	45	38	45	45	*of which urban areas*
w tym multipleksy	3	5	5	5	*of which multiplexes*
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	83	97	110	117	*Screens (as of 31 XII)*
w tym miasta	82	97	110	117	*of which urban areas*
w tym multipleksy	37	57	53	54	*of which multiplexes*
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII)	23178	24613	26653	28273	*Seats (as of 31 XII)*
w tym miasta	22996	24613	26653	28273	*of which urban areas*
w tym multipleksy	11717	15184	14318	14715	*of which multiplexes*
Seanse	73378	119650	149304	165562	*Screenings:*
w tym miasta	73374	119650	149304	165562	*of which urban areas*
w tym multipleksy	49834	87208	89648	90265	*of which multiplexes*
na 1 kino	1595	3149	3318	3679	*per cinema*
Widzowie	2387212	3251200	3562872	3960734	*Audience*
w tym miasta	2386655	3251200	3562872	3960734	*of which urban areas*
w tym multipleksy	1780011	2391493	1935446	2052898	*of which multiplexes*
na 1 kino	51896	85558	79175	88016	*per cinema*
na 1 seans	33	27	24	24	*per screening*

a W tym 5 minipleksów.
a Of which 5 miniplexes.

TABL. 9 (184). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**336435**	**418929**	**434557**	**532881**	***T O T A L***
Na 1000 ludności	99,8	121,5	125,3	153,5	*Per 1000 population*

Ź r o d ł o: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.
S o u r c e: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 10 (185). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓL-NIENIE	2005	2010	2013	2014	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w tys. *in thous.*				na 1000 ludności *per 1000 population*				
Abonenci radiowi	869,8	679,1	680,8	680,1	257,9	197,0	196,4	195,8	*Radio subscribers*
miasta	564,9	449,4	450,1	449,6	293,4	233,1	235,2	235,1	*urban areas*
wieś	304,9	229,7	230,7	230,5	210,7	151,2	148,5	147,7	*rural areas*
Abonenci telewizyjni	842,5	657,7	655,4	654,0	249,8	190,8	189,0	188,3	*Television subscribers*
miasta	544,8	433,0	430,5	429,5	282,9	224,7	225,0	224,6	*urban areas*
wieś	297,7	224,7	224,9	224,5	205,8	147,9	144,8	143,9	*rural areas*

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.
S o u r c e: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka
Tourism

TABL. 11 (186). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013 [a]	2014 [a]	*SPECIFICATION*
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	**530** [b]	**625** [b]	**710**	**711**	***Facilities (as of 31 VII)***
w tym całoroczne	334	459	534	537	*of which open all year*
Obiekty hotelowe	208	320	337	344	*Hotels and similar facilities*
hotele	125	209	222	231	*hotels*
motele	17	19	16	15	*motels*
pensjonaty	9	17	19	20	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	57	75	80	78	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty	322 [b]	305 [b]	373	367	*Other facilities*
domy wycieczkowe	2	1	1	1	*excursion hostels*
schroniska młodzieżowe	29	34	32	31	*youth hostels*
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	24	32	31	31	*of which school youth hostels*
kempingi	15	17	13	11	*camping sites*
pola biwakowe	23	18	18	17	*tent camp sites*
ośrodki wczasowe	109	84	71	72	*holiday centres*
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	51	49	39	38	*training-recreational centres*
domy pracy twórczej	5	5	5	5	*creative arts centres*
zespoły domków turystycznych	30	35	41	43	*complexes of tourist cottages*
hostele	.	10	13	15	*hostels*
pokoje gościnne	.	.	29	23	*rooms for rent*
kwatery agroturystyczne	.	.	72	71	*agrotourism lodgings*
inne obiekty	58	52	39	40	*miscellaneous facilities*
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	**37253** [b]	**42930** [b]	**41765**	**42597**	***Number of beds (as of 31 VII)***
w tym całoroczne	22467	29611	29836	31050	*of which open all year*
Obiekty hotelowe	14199	20659	21369	22591	*Hotels and similar facilities*
hotele	10668	15852	16405	17780	*hotels*
motele	715	805	629	559	*motels*
pensjonaty	242	454	564	594	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	2574	3548	3771	3658	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty	23054 [b]	22271 [b]	20396	20006	*Other facilities*
domy wycieczkowe	173	67	66	66	*excursion hostels*
schroniska młodzieżowe	1492	1819	1740	1718	*youth hostels*
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	1272	1679	1688	1718	*of which school youth hostels*
kempingi	2122	1769	1488	1286	*camping sites*
pola biwakowe	2836	2746	2511	2361	*tent camp sites*
ośrodki wczasowe	4844	4780	3749	3884	*holiday centres*
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	6261	5097	4035	3664	*training-recreational centres*
domy pracy twórczej	249	295	341	367	*creative arts centres*
zespoły domków turystycznych [c]	2067	2355	2141	2136	*complexes of tourist cottages* [c]
hostele	.	420	522	579	*hostels*
pokoje gościnne	.	.	482	401	*rooms for rent*
kwatery agroturystyczne	.	.	1150	1153	*agrotourism lodgings*
inne obiekty	3010	2923	2171	2391	*miscellaneous facilities*

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. *b* Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. *c* Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 11 (186). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013 [a]	2014 [a]	*SPECIFICATION*
Korzystający z noclegów	**1226675** [b]	**1598906** [b]	**1595202**	**1766049**	***Tourists accommodated***
w tym turyści zagraniczni	267092	253245	241157	267002	*of which foreign tourists*
Obiekty hotelowe	894850	1215806	1221434	1384593	*Hotels and similar facilities*
hotele	689238	977376	995155	1136535	*hotels*
motele	38203	49100	33160	36343	*motels*
pensjonaty	7888	19619	25384	28578	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	159521	169711	167735	183137	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty	331825 [b]	383100 [b]	373768	381456	*Other facilities*
domy wycieczkowe	8679	5933	5324	5030	*excursion hostels*
schroniska młodzieżowe	43460	49126	35475	34098	*youth hostels*
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	31456	42620	35467	34098	*of which school youth hostels*
kempingi	20732	16769	22766	17549	*camping sites*
pola biwakowe	6866	6668	5607	4356	*tent camp sites*
ośrodki wczasowe	35290	35539	30916	35152	*holiday centres*
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	137673	118996	85340	88358	*training-recreational centres*
domy pracy twórczej	5884	8585	7946	7615	*creative arts centres*
zespoły domków turystycznych [c]	29992	28497	28189	28783	*complexes of tourist cottages* [c]
hostele	.	18265	24575	28623	*hostels*
pokoje gościnne	.	.	3763	3142	*rooms for rent*
kwatery agroturystyczne	.	.	12380	13374	*agrotourism lodgings*
inne obiekty	43249	94722	111487	115376	*miscellaneous facilities*
Udzielone noclegi	**2492288** [b]	**3060711** [b]	**2840949**	**3134001**	***Nights spent (overnight stay)***
w tym turystom zagranicznym	476123	478999	473405	507581	*of which foreign tourists*
Obiekty hotelowe	1395413	1929954	1910495	2173555	*Hotels and similar facilities*
hotele	1108762	1577488	1581812	1806159	*hotels*
motele	51711	73406	46297	62306	*motels*
pensjonaty	16542	29468	40345	43675	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	218398	249592	242041	261415	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty	1096875 [b]	1130757 [b]	930454	960446	*Other facilities*
domy wycieczkowe	18276	7531	7167	7437	*excursion hostels*
schroniska młodzieżowe	94170	118874	87680	90795	*youth hostels*
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	71792	105680	87672	90795	*of which school youth hostels*
kempingi	48411	44806	50406	36957	*camping sites*
pola biwakowe	24351	14310	13284	9967	*tent camp sites*
ośrodki wczasowe	214399	181674	133613	184893	*holiday centres*
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	422124	378834	252623	243933	*training-recreational centres*
domy pracy twórczej	26357	22234	21399	20512	*creative arts centres*
zespoły domków turystycznych [c]	99111	109489	88984	94111	*complexes of tourist cottages* [c]
hostele	.	35945	44589	51978	*hostels*
pokoje gościnne	.	.	9696	8609	*rooms for rent*
kwatery agroturystyczne	.	.	35731	41647	*agrotourism lodgings*
inne obiekty	149676	217060	185282	169607	*miscellaneous facilities*

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. *b* Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. *c* Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12 (187). **HOTELE WEDŁUG KATEGORII**
HOTELS BY CATEGORY

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Kategorie *Categories*					
			*****	****	***	**	*	w trakcie kategoryzacji *in the process of the categorisation*
O G Ó Ł E M[a]	2005	125	–	6	49	46	20	4
T O T A L[a]	2010	209	2	17	88	69	29	4
	2013	222	2	21	101	73	21	4
	2014	**231**	**3**	**25**	**107**	**71**	**20**	**5**
Pokoje[a]	2005	5728	–	430	3189	1593	428	88
Rooms[a]	2010	8334	202	1398	3921	2151	564	98
	2013	8467	202	1523	4110	2182	378	72
	2014	**9157**	**290**	**1748**	**4433**	**2099**	**371**	**216**
Miejsca noclegowe[a]	2005	10668	–	800	5788	3072	834	174
Bed places[a]	2010	15852	308	2493	7389	4254	1206	202
	2013	16405	304	2855	8031	4279	782	154
	2014	**17780**	**480**	**3313**	**8658**	**4121**	**759**	**449**
Korzystający z noclegów	2005	689238	–	51032	374635	209949	44567	9055
Tourists accommodated	2010	977376	22671	164020	453590	278256	55165	3674
	2013	995155	26480	182831	510229	233593	36315	5707
	2014	**1136535**	**51212**	**228785**	**562756**	**251087**	**35427**	**7268**
w tym turyści zagraniczni.	2005	232685	–	28027	157047	42998	3880	733
of which foreign tourists	2010	220586	13514	68840	98127	36466	3489	150
	2013	209272	16728	62940	92143	34803	1002	1656
	2014	**235754**	**27792**	**79821**	**90310**	**34783**	**1239**	**1809**
Stopień wykorzystania w %:								
Occupancy rate in %:								
miejsc noclegowych	2005	28,7	–	29,4	28,1	29,1	31,6	23,0
bed places	2010	27,5	34,8	29,1	25,7	29,4	30,8	8,5
	2013	26,5	44,7	31,5	26,6	22,5	24,8	15,6
	2014	**28,7**	**46,9**	**34,9**	**27,9**	**24,5**	**26,1**	**14,3**
pokoi	2005	37,1	–	46,3	37,9	35,8	27,5	31,4
rooms	2010	36,0	43,8	39,4	35,0	36,1	36,3	10,4
	2013	36,3	54,0	43,1	36,9	30,6	30,7	15,8
	2014	**38,8**	**53,8**	**48,4**	**38,1**	**32,6**	**31,0**	**21,2**

a Stan w dniu 31 VII.
a As of 31 VII.

TABL. 13 (188). **WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI** [a]

OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013 [b]	2014 [b]	*SPECIFICATION*
	w % *in %*				
STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MIEJSC NOCLEGOWYCH					
OCCUPANCY RATE OF BED PLACES					
Obiekty hotelowe	27,5	26,3	24,9	27,3	*Hotels and similar facilities*
hotele	28,7	27,5	26,5	28,7	*hotels*
motele	22,6	28,1	19,6	30,4	*motels*
pensjonaty	20,0	18,0	21,5	22,2	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	24,4	20,9	18,9	20,8	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty [c]	27,0	25,6	22,1	22,8	*Other facilities* [c]
STOPIEŃ WYKORZYSTANIA POKOI					
OCCUPANCY RATE OF ROOMS					
Obiekty hotelowe	34,9	34,5	34,3	37,0	*Hotels and similar facilities*
hotele	37,1	36,0	36,3	38,8	*hotels*
motele	30,6	34,4	24,9	34,8	*motels*
pensjonaty	25,2	27,4	30,1	32,5	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	23,7	25,9	24,6	26,3	*other hotel facilities*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 255. *b* Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. *c* W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli.

a See general notes, item 4 on page 255. b Concern establishments possessing 10 and more bed places. c In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels.

TABL. 14 (189). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
Stan w dniu 31 VII

CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje *Restaurants*	Bary *Bars*	Stołówki *Canteens*	Punkty gastronomiczne *Food stands*	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M 2005 [a]	219	164	98	139	***T O T A L***
2010 [a]	302	180	92	92	
2013 [b]	316	172	77	57	
2014 [b]	**314**	**186**	**63**	**47**	
Obiekty hotelowe	289	152	13	21	*Hotels and similar facilities*
hotele	219	117	7	7	*hotels*
motele	15	5	–	3	*motels*
pensjonaty	13	8	2	5	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	42	22	4	6	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty	25	34	50	26	*Other facilities*
domy wycieczkowe	–	1	–	–	*excursion hostels*
schroniska młodzieżowe	1	–	7	2	*youth hostels*
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	1	–	7	2	*of which school youth hostels*
kempingi	–	–	–	1	*camping sites*
pola biwakowe	–	1	–	1	*tent camp sites*
ośrodki wczasowe	3	9	9	8	*holiday centres*
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	8	14	18	6	*training-recreational centres*
domy pracy twórczej	1	1	3	–	*creative arts centres*
zespoły domków turystycznych	2	4	2	7	*complexes of tourist cottages*
hostele	–	–	2	–	*hostels*
pokoje gościnne	1	1	–	1	*rooms for rent*
kwatery agroturystyczne	2	1	1	–	*agrotourism lodgings*
inne obiekty	7	2	6	–	*miscellaneous facilities*

a Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. *b* Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

a Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. b Concern establishments possessing 10 and more bed places.

TABL. 15 (190). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013 [a]	2014 [a]	*SPECIFICATION*
Korzystający z noclegów	**267092** [b]	**253245** [b]	**241157**	**267002**	***Tourists accommodated***
Obiekty hotelowe	249983	236645	227932	253857	*Hotels and similar facilities*
hotele	232685	220586	209272	235754	*hotels*
motele	4136	2147	2027	1328	*motels*
pensjonaty	803	1495	2422	2685	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	12359	12417	14211	14090	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty	17109 [b]	16600 [b]	13225	13145	*Other facilities*
domy wycieczkowe	217	194	190	53	*excursion hostels*
schroniska młodzieżowe	2313	2328	1067	784	*youth hostels*
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	1525	1802	1067	784	*of which school youth hostels*
kempingi	5052	3643	4614	4466	*camping sites*
pola biwakowe	53	18	69	85	*tent camp sites*
ośrodki wczasowe	127	149	69	67	*holiday centres*
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	3735	3059	1837	2516	*training-recreational centres*
domy pracy twórczej	501	780	660	884	*creative arts centres*
zespoły domków turystycznych [c]	2187	1033	1022	772	*complexes of tourist cottages* [c]
hostele	.	4355	2848	2773	*hostels*
pokoje gościnne	.	.	95	30	*rooms for rent*
kwatery agroturystyczne	.	.	371	362	*agrotourism lodgings*
inne obiekty	2924	1041	383	353	*miscellaneous facilities*
Udzielone noclegi	**476123** [b]	**478999** [b]	**473405**	**507581**	***Nights spent (overnight stay)***
Obiekty hotelowe	425847	426769	438164	471314	*Hotels and similar facilities*
hotele	399115	396303	406524	439480	*hotels*
motele	6839	3750	3069	2075	*motels*
pensjonaty	1617	2789	4192	4165	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	18276	23927	24379	25594	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty	50276 [b]	52230 [b]	35241	36267	*Other facilities*
domy wycieczkowe	437	208	289	65	*excursion hostels*
schroniska młodzieżowe	4921	7307	3014	2745	*youth hostels*
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	3471	4936	3014	2745	*of which school youth hostels*
kempingi	10212	7961	7647	6509	*camping sites*
pola biwakowe	96	20	197	203	*tent camp sites*
ośrodki wczasowe	804	1080	317	281	*holiday centres*
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	14301	9948	7031	11952	*training-recreational centres*
domy pracy twórczej	942	3665	4251	3883	*creative arts centres*
zespoły domków turystycznych [c]	8523	7971	3684	3015	*complexes of tourist cottages* [c]
hostele	.	11034	6200	5402	*hostels*
pokoje gościnne	.	.	183	60	*rooms for rent*
kwatery agroturystyczne	.	.	950	1125	*agrotourism lodgings*
inne obiekty	10040	3036	1478	1027	*miscellaneous facilities*

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. *b* Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. *c* Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

Sport
Sport

TABL. 16 (191). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2010	2012	2014	*SPECIFICATION*
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ *PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS*					
Jednostki organizacyjne	776	771	114	110	*Organizational entities*
Członkowie	39015	39589	15166	10803	*Members*
Ćwiczący [a]	53192	63739	37532	35642	*Persons practising sports* [a]
KLUBY SPORTOWE *SPORTS CLUBS*					
Jednostki organizacyjne	1118	1323	1374	1368	*Organizational entities*
Członkowie	81182	81975	79588	81022	*Members*
Ćwiczący	73711	78386	79363	82219	*Persons practising sports*
mężczyźni	53939	57964	59320	61216	*males*
kobiety	19772	20422	20043	21003	*females*
w wieku do 18 lat	55197	56814	56084	59575	*aged up to 18*
Sekcje sportowe	2605	2516	2540	2565	*Sports sections*
Trenerzy	940	1247	1315	1476	*Coaches*
Instruktorzy sportowi	1803	2240	2373	2328	*Sports instructors*
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	1171	1181	1084	961	*Other persons conducting sports activities*

a Dane szacunkowe.
U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.
a Estimated data.
N o t e. Data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 17 (192). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH W 2014 R.**
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2014
As of 31 XII

RODZAJE SPORTÓW	Sekcje *Sections*	Ćwiczący *Persons practising sports*			Trenerzy *Coaches*	Instruktorzy sportowi *Sports instructors*	*TYPES OF SPORTS*
		ogółem *total*	z liczby ogółem *of total*				
			kobiety *females*	juniorzy i juniorki *juniors*			
Akrobatyka [a]	4	268	158	256	7	3	*Acrobatics* [a]
Badminton	28	546	233	463	5	19	*Badminton*
Boks	14	370	46	238	6	15	*Boxing*
Brydż sportowy	10	518	93	97	12	15	*Bridge*
Gimnastyka artystyczna	5	114	106	110	8	5	*Rhythmic gymnastics*
Gimnastyka sportowa	4	67	63	67	–	4	*Artistic gymnastics*

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).
a A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 17 (192). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH W 2014 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2014 (cont.)
As of 31 XII

RODZAJE SPORTÓW	Sekcje *Sections*	Ćwiczący *Persons practising sports*			Trenerzy *Coaches*	Instruktorzy sportowi *Sports instructors*	*TYPES OF SPORTS*
		ogółem *total*	z liczby ogółem *of total*				
			kobiety *females*	juniorzy i juniorki *juniors*			
Hokej na lodzie	5	131	8	31	–	9	*Ice hockey*
Hokej na trawie	14	710	157	565	22	19	*Field hockey*
Jeździectwo [a]	49	591	390	226	15	60	*Equestrian sport* [a]
Judo	23	1551	556	1494	32	24	*Judo*
Kajakarstwo klasyczne	15	609	218	489	21	14	*Classic canoeing*
Karate [a]	57	2272	656	1712	30	77	*Karate* [a]
Karate tradycyjne	14	622	186	546	5	19	*Traditional karate*
Kolarstwo szosowe	31	498	104	338	16	24	*Road cycling*
Kolarstwo torowe	6	140	81	120	5	8	*Track cycling*
Koszykówka	147	4292	1897	3798	92	117	*Basketball*
Kręglarstwo	9	374	125	166	5	23	*Bowling*
Lekkoatletyka	177	4791	2188	4035	108	118	*Athletics*
Łucznictwo	8	166	54	110	3	11	*Archery*
Narciarstwo alpejskie	6	258	127	162	2	15	*Alpine skiing*
Narciarstwo klasyczne	5	69	31	67	–	7	*Classic skiing*
Orientacja sportowa	7	268	131	207	3	9	*Orienteering*
Piłka nożna	668	31657	1838	23437	584	670	*Football*
Piłka nożna halowa (futsal)	64	1603	267	1245	21	32	*Indoor football*
Piłka ręczna	108	3189	1233	2803	68	76	*Handball*
Piłka siatkowa	303	8340	4317	7094	140	232	*Volleyball*
Pływanie	54	3039	1283	2855	78	69	*Swimming*
Podnoszenie ciężarów	5	81	36	67	3	4	*Weight lifting*
Rugby	6	211	3	139	1	14	*Rugby*
Sport lotniczy [a]	33	1034	78	146	7	111	*Air sport* [a]
Sport motorowy [a]	21	630	23	136	6	24	*Motorsport* [a]
Strzelectwo sportowe [a]	32	1987	244	315	27	71	*Sport shooting* [a]
Szachy	56	1854	485	1286	10	69	*Chess*
Szermierka	12	631	290	580	22	12	*Fencing*
Taekwon-do ITF	10	358	118	302	2	8	*Taekwon-do ITF*
Taekwon-do WTF	19	1033	387	931	13	26	*Taekwon-do WTF*
Tenis	42	1756	600	1199	23	68	*Tennis*
Tenis stołowy	143	3078	989	2398	19	89	*Table tennis*
Wioślarstwo	10	363	108	335	13	9	*Rowing*
Zapasy w stylu klasycznym	5	167	12	139	3	11	*Greco-Roman wrestling*
Zapasy w stylu wolnym	11	303	66	226	10	14	*Free style wrestling*
Żeglarstwo [a]	30	927	209	397	15	79	*Sailing* [a]

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).
a A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 18 (193). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE [a] W 2014 R.**
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FACILITIES [a] IN 2014
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	Z liczby ogółem dostosowane do osób niepełnosprawnych *Of total number adapted for the disabled*		*SPECIFICATION*
		ćwiczących *persons practising sports*	widzów *spectators*	
Stadiony	227	90	105	*Stadiums*
w tym piłkarskie	109	32	48	*of which football*
Boiska do gier wielkich [b]	780	173	179	*Fields for big games [b]*
w tym piłkarskie	771	167	173	*of which football*
Boiska do gier małych [b]	354	93	117	*Fields for small games [b]*
w tym:				*of which:*
koszykówki	122	45	45	*basketball*
piłki ręcznej	23	10	11	*handball*
piłki siatkowej	57	13	11	*volleyball*
Boiska uniwersalne-wielozadaniowe	323	155	126	*Universal and multipurpose sports fields*
Korty tenisowe	240	103	73	*Tennis courts*
Hale sportowe	121	91	80	*Sports halls*
Sale gimnastyczne [c]	120	56	33	*Gyms [c]*
Pływalnie	58	34	24	*Swimming pools*
Tory sportowe	23	10	11	*Sports tracks*
Lodowiska sztuczne mrożone	16	8	6	*Artifical skating rinks*
Ścieżki rowerowe [d] w km	1160,2	x	x	*Bicycle paths-length [d] in km*

a Bez obiektów przyszkolnych. *b* Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. *c* Łącznie z salami pomocniczymi. *d* Bez szlaków rowerowych.

a Excluding schools facilities. b Including non-full-size facilities. c Including auxiliary gym. d Excluding bicycle trails.

DZIAŁ XIII
NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:
- **badania podstawowe,** tj. prace teoretyczne i eksperymentalne podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia lub poszerzenia wiedzy na temat przyczyn zjawisk i faktów, nieukierunkowane w zasadzie na uzyskanie żadnych konkretnych zastosowań praktycznych;
- **badania stosowane** (w tym przemysłowe), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy mającej konkretne zastosowania praktyczne. Polegają one bądź na poszukiwaniu możliwych zastosowań praktycznych dla wyników badań podstawowych, bądź na poszukiwaniu nowych rozwiązań pozwalających na osiągnięcie z góry założonych celów praktycznych. Wynikami badań stosowanych są modele próbne wyrobów, procesów czy metod;
- **prace rozwojowe,** tj. prace w szczególności konstrukcyjne, technologiczno-projektowe oraz doświadczalne polegające na zastosowaniu istniejącej już wiedzy, uzyskanej dzięki pracom badawczym lub jako wynik doświadczenia praktycznego do opracowania nowych lub istotnego ulepszenia istniejących materiałów, urządzeń, wyrobów, procesów, systemów czy usług, łącznie z przygotowaniem prototypów oraz instalacji pilotowych.

1. Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe,** tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:
   a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz.U. Nr 96, poz. 619, z późn. zm.),
   b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (DZ. U. 2010 Nr 96, poz. 618, z późn. zm.);
   c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe";

CHAPTER XIII
SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

Research and development (R&D) includes:
- ***basic research,*** *i.e. experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any particular application or use in view;*
- ***applied research*** *(of which industrial research), i.e. also original investigation undertaken in order to acquire new knowledge. It is, however, directed primarily towards a specific practical aim or objective;*
- ***experimental development,*** *i.e. systematic work, drawing on existing knowledge gained from research and (or) practical experience, that is directed to producing new materials, products or devices, to installing new processes, systems and services, or to improving substantially those already produced or installed including preparation of prototypes and pilot installations.*

1. *Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting research and development:*

1) ***scientific and research-development units,*** *i.e. units involved mainly in carrying out research and development:*
   a) scientific institutes of the Polish Academy of Sciences operating on the basis of the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws No. 96, item 619, with later amendments),
   b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws of 2010 No. 96, item 618, with later amendments);
   c) other units classified into NACE Rev. 2, the division 72 "Scientific research and development";

2) **pomocnicze jednostki naukowe**, tj. biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe;
3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe"), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności prowadzą działalność badawczą i rozwojową;
4) **szkoły wyższe;**
5) **pozostałe jednostki** – instytucje prowadzące działalność badawczą i rozwojową obok swojej podstawowej działalności, nieujęte w pozycjach 1)–4), np. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Do **zatrudnionych** w działalności badawczej i rozwojowej zaliczono:
1) w kategorii **pracowników naukowo-badawczych:**
   a) pracowników naukowych, badawczo-technicznych, inżynieryjnych i technicznych zatrudnionych w jednostkach naukowych i badawczo-rozwojowych, w pomocniczych jednostkach naukowych oraz w pozostałych jednostkach,
   b) pracowników naukowych i innych zatrudnionych w działalności badawczej i rozwojowej w podmiotach gospodarczych prowadzących prace badawczo-rozwojowe,
   c) pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych zatrudnionych w szkołach wyższych,
   d) uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace badawczo-rozwojowe;
2) w kategorii **techników i pracowników równorzędnych** – pracowników, którzy uczestniczą w działalności badawczej i rozwojowej wykonując zadania naukowe i techniczne zazwyczaj pod kierunkiem pracowników naukowo-badawczych;
3) w kategorii **pozostały personel** – pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac badawczo-rozwojowych lub bezpośrednio z nimi związanych.

3. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Liczbę zatrudnionych (z wyjątkiem danych w tabl. 2) podano w jednostkach przeliczeniowych, tj. w tzw. **ekwiwalentach pełnego czasu pracy** (osobolatach).

Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

*2) **auxiliary scientific units,** i.e. scientific libraries, scientific archives, museums, auxiliary scientific units of the Polish Academy of Sciences, associations and foundations supporting research and development activity and experimental development;*
*3) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2, the division 72 "Scientific research and development") including mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main principal activity;*
*4) **higher education institutions;***
*5) **other units** – institutions conducting R&D besides their main principal activity, not included in items 1)–4), e.g. hospitals, national parks, botanic garden, state agencies and institutions.*

2. Employment in R&D includes:
*1) **researchers (RSE):***
   a) researchers, research and technical assistants, engineering and technical assistants employed in scientific and research-development units, auxiliary scientific units and other units,
   b) researchers and other staff employed in R&D in economic entities conducting R&D,
   c) researchers and academics employed in higher education institutions,
   d) students of doctoral studies conducting R&D;
*2) **technicians and equivalent staff** are persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks, normally under the supervision of researchers;*
*3) **other supporting staff** include skilled and unskilled craftsmen, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.*

***3.** Data regarding **employment** in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 percent of their nominal working time on R&D.*

*The number of persons (excluding data in table 2) engaged in R&D is expressed in **full-time equivalents (FTE).***

One FTE equals one person-year spent only on R&D.

4. Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują:
- **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania; do nakładów wewnętrznych zalicza się nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane, przemysłowe i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R;
- **nakłady zewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe od 2003 r. podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych.

5. W działalności badawczej i rozwojowej, zgodnie z Klasyfikacją Dziedzin Nauki i Techniki OECD, wyodrębnia się sześć podstawowych dziedzin nauk, tj. nauki: przyrodnicze, inżynieryjne i techniczne, medyczne i o zdrowiu, rolnicze, społeczne oraz humanistyczne.

6. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (tabl. 5) opracowano zgodnie z metodologią stosowaną przez EUROSTAT i obejmują następujące **sektory finansujące**, z których pochodzą środki na finansowanie działalności badawczej i rozwojowej:
1) **sektor rządowy** – krajowe jednostki rządowe (m.in. ministerstwa) i samorządowe (w tym jednostki samorządu terytorialnego), jednostki naukowe PAN i instytuty badawcze podlegające ministerstwom, powołane na podstawie ustawy (patrz ust. 1 na str. 269),
2) **sektor przedsiębiorstw** – krajowe podmioty gospodarcze,
3) **sektor szkolnictwa wyższego** – krajowe szkoły wyższe oraz podległe im instytuty badawcze, stacje doświadczalne i kliniki,
4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** – krajowe: fundacje, partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystw i stowarzyszeń (zawodowych, naukowych, religijnych itp.) oraz osoby fizyczne,
5) **sektor zagranica** – organizacje międzynarodowe, instytucje i przedsiębiorstwa zagraniczne oraz osoby fizyczne.

7. Działalność innowacyjna obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym, których celem jest opracowanie i wdro-

4. *Expenditures on research and development activity include:*
- ***internal expenditures****, including the value of research and development works of a given entity carried out by own research facilities, regardless of their sources of financing; internal expenditures include current expenditures borne on basic research, applied research, industrial research and experimental development as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D;*
- ***external expenditures****, including the value of research and development works of a given entity purchased from other (national and foreign) entities.*

Since 2003, ***capital expenditures on fixed assets*** *comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in fixed assets until completion of the project.*

5. *In research and development, according to the OECD Field of Science and Technology Classification there are six main fields of science. i.e. natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural sciences, social sciences as well as humanities.*

6. *Data regarding expenditures on research and development by source of funds (table 5) were compiled in accordance with the methodology applied by EUROSTAT covering the following* ***sectors of funding****, from which the funding for research and development comes:*
1) ***government sector*** *– national government entities (among others, ministries) and local government units (including local government units), the scientific units of the Polish Academy of Sciences and research institutes operating on the basis of the law (see item 1 on page 269) subject to the ministries,*
2) ***business enterprise sector*** *– national economic entities,*
3) ***higher education sector*** *– national higher institutions and subordinated to them research institutes, experiment stations and clinics,*
4) ***private non-profit sector*** *– national: foundations, political parties, trade unions, consumer associations, societies and associations (professional, scientific, religious, etc.) and natural persons,*
5) ***abroad sector*** *– international organizations, foreign institutions and companies and natural persons.*

7. Innovation activity *comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial actions aimed at developing and implementing innovations. Data*

żenie innowacji. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowywania i wdrażania (wprowadzania na rynek) nowych lub istotnie ulepszonych, w zakresie swoich cech i zastosowań, produktów (wyrobów, usług) – **innowacja produktowa** oraz zastosowania nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, a także z zakresu logistyki, zaopatrzenia, dystrybucji i wspierających procesy w przedsiębiorstwie – **innowacja procesowa**, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa.

Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: badania naukowe i prace rozwojowe (B+R), zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw – patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe przygotowania do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych.

Produkt nowy jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie produktu.

8. Wynalazek podlegający opatentowaniu – bez względu na dziedzinę techniki – jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

9. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Społeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

*presented in the section include innovation activity in industry and concern the development and implementation (introduction on the market) of new or significantly improved products (goods and services) with regard to their features and applications – **product innovation** and applications of new or significantly improved production methods and those in the area of logistics, supply, distribution and methods supporting processes in enterprises – **process innovation** in which this products and processes are novel at least for the enterprise.*

***Expenditures on innovation activity** include expenditures on: R&D, acquisition of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights – patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparations for the implementation of product and process innovations.*

*A **new product** is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.*

*A **significantly improved product** is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.*

***8.** A **patentable invention** – regardless of the field of technology – is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.*

***9.** An **utility model eligible for protection** – a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object permanent form.*

Information society

***1.** The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.*

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 i zaliczanych, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do wybranych sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe", „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych", „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją", „Budownictwo", „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle", „Transport i gospodarka magazynowa", „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi", „Informacja i komunikacja", „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości", „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna" (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca", „Pozostała działalność usługowa" (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i sprzętu komunikacyjnego). W 2014 r. w kraju badaniem objęto 19,0 tys. przedsiębiorstw (tj. 18,4% ich ogólnej liczby).

3. Pojęcie **administracja publiczna** odnosi się do organów świadczących usługi publiczne, jak i prowadzących typową działalność administracyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, służbę celną, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

4. Handel elektroniczny prowadzony przez przedsiębiorstwa polega na składaniu zamówienia (zakup) lub przyjmowaniu przez przedsiębiorstwo zamówienia (sprzedaż) za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

2. *Data on* ***enterprises*** *concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2: "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply", "Water supply; sewerage and waste management and remediation activities", "Construction", "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles", "Transportation and storage", "Accommodation and food service activities", "Information and communication", "Real estate activities", "Professional, scientific and technical activities" (excluding veterinary activities), "Administrative and support service activities", "Other service activities" (repair of computers and communication equipment). In 2014 the survey in country covered 19,0 thous. enterprises (i.e. 18,4% of total enterprises).*

3. Public authorities *refer to both public services and administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, public health, environment of commune administrations. Public authorities can be at local, regional or national level.*

4. E-commerce conducted by enterprise: *type of trade where orders are received or sent via web shop, web forms on a enterprises' website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML allowing their automatic processing), without the email messages typed manually.*

Nauka i technika
Science and technology

TABL. 1 (194). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

A. JEDNOSTKI
Stan w dniu 31 XII
UNITS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**86**	**168**	**304**	**356**	***T O T A L***
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	**20**	**45**	**53**	**58**	***Scientific and research--development units***
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	6	6	6	6	*Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences*
Instytuty badawcze	13	8	8	8	*Research institutes*
Inne	1	31	39	44	*Others*
Pomocnicze jednostki naukowe	**5**	**–**	**3**	**3**	***Auxiliary scientific units***
Podmioty gospodarcze	**52**	**91**	**214**	**262**	***Economic entities***
Szkoły wyższe	**9**	**14**	**18**	**17**	***Higher education institutions***
Pozostałe jednostki	**–**	**18**	**16**	**16**	***Other units***

B. ZATRUDNIENI [a]
EMPLOYMENT [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014				*SPECIFICATION*
	ogółem *total*				pracownicy naukowo-badawczy *researchers*	technicy i pracownicy równorzędni *technicians and equivalent staff*	pozostały personel *other supporting staff*	
O G Ó Ł E M	**5486,4**	**6505,9**	**6154,3**	**6738,5**	**4919,3**	**1070,0**	**749,2**	***T O T A L***
w tym:								*of which:*
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	**1262,1**	**1783,2**	**2060,4**	**1956,7**	**1331,6**	**357,8**	**267,3**	***Scientific and research--development units***
w tym:								*of which:*
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	495,9	#	759,6	803,6	669,1	85,6	48,9	*Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences*
Instytuty badawcze	763,2	734,1	806,1	718,1	487,3	142,9	87,9	*Research institutes*
Podmioty gospodarcze	**613,6**	**811,0**	**1421,0**	**1708,7**	**829,6**	**509,0**	**370,1**	***Economic entities***
Szkoły wyższe	**3600,7**	**3897,4**	**2611,4**	**3002,3**	**2702,7**	#	#	***Higher education institutions***

a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.
a In full-time equivalents.

TABL. 2 (195). **ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Z wykształceniem *Education*				
			wyższym *higher*				pozostałym *others*
			z tytułem naukowym profesora *with title of professor*	ze stopniem naukowym *with scientific degree of*		z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata *with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equivalent)*	
				doktora habilitowanego *habilitated doctor*[a] *(HD)*	doktora *doctor (PhD)*		
O G Ó Ł E M	2005	11730	924	1025	3512	3861	2408
T O T A L	2010	13464	1023	1272	4250	4593	2326
	2013	13319	1083	1413	4082	4620	2121
	2014	**14153**	**1107**	**1645**	**4062**	**5003**	**2336**
w tym: *of which:*							
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	2005	1593	101	71	294	713	414
	2010	2170	#	#	344	1101	526
Scientific and research-development units	2013	2285	110	109	401	1218	447
	2014	**2358**	**118**	**#**	**421**	**1144**	**#**
w tym: *of which:*							
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk . . . . . *Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences*		880	77	64	205	428	106
Instytuty badawcze . . . . . *Research institutes*		966	38	52	188	490	198
Podmioty gospodarcze	2005	760	#	#	20	433	306
Economic entities	2010	1045	#	–	#	618	401
	2013	1659	#	#	42	1104	509
	2014	**2164**	**2**	**2**	**63**	**1474**	**623**
Szkoły wyższe	2005	9347	821	953	3193	2700	1680
Higher education institutions	2010	10205	919	1174	3879	2840	1393
	2013	9274	968	1301	3612	2231	1162
	2014	**9519**	**982**	**1520**	**3547**	**2313**	**1157**

a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (196). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2013	2014			
	ogółem *grand total*			nakłady [a] *expenditures* [a]			
				bieżące *current*		inwestycyjne na środki trwałe *capital*	
				razem *total*	w tym osobowe *of which labour costs*	razem *total*	w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu *of which machinery, technical equipment as well as transport equipment*
	w mln zł *in mln zl*						
O G Ó Ł E M ... ***T O T A L***	**435,5**	**777,8**	**996,5**	**1059,3**	**725,3**	**413,0**	**334,0**	**235,2**
w tym: *of which:*								
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe ... ***Scientific and research-development units***	**206,7**	#	**283,4**	**323,9**	#	**161,6**	#	#
w tym: *of which:*								
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk ... *Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences*	135,9	143,4	118,2	130,2	99,0	64,2	31,1	#
Instytuty badawcze ... *Research institutes*	70,7	116,4	131,7	121,6	#	65,8	#	#
Podmioty gospodarcze ... ***Economic entities***	**81,4**	**120,3**	**294,3**	**287,3**	**187,3**	**115,7**	**100,0**	#
Szkoły wyższe ... ***Higher education institutions***	**146,6**	**338,9**	**412,8**	**440,7**	**270,7**	**130,9**	**170,0**	#

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4 (197). **NAKŁADY[a] NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN NAUK (ceny bieżące)**

GROSS DOMESTIC EXPENDITURES[a] ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY FIELD OF SCIENCE (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*			
O G Ó Ł E M	**777,8**	**996,5**	**1059,3**	***T O T A L***
w naukach:				*in sciences:*
Przyrodniczych	255,8	241,8	243,1	*Natural*
Inżynieryjnych i technicznych	234,4	378,2	410,8	*Engineering and technology*
Medycznych i o zdrowiu	52,9	61,4	72,6	*Medical and health*
Rolniczych	121,6	138,6	129,0	*Agricultural*
Społecznych	25,6	48,0	36,6	*Social*
Humanistycznych	87,5	128,5	167,2	*Humanities*

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (198). **NAKŁADY[a] NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**

GROSS DOMESTIC EXPENDITURES[a] ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*			w odsetkach *in percent*			
O G Ó Ł E M	**777,8**	**996,5**	**1059,3**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
sektor:							*sector:*
Rządowy	508,1	611,9	623,0	65,3	61,4	58,8	*Government*
Przedsiębiorstw.	148,9	249,8	304,3	19,2	25,1	28,7	*Business enterprise*
Szkolnictwa wyższego	#	21,0	16,3	#	2,1	1,5	*Higher education*
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	#	1,3	2,7	#	0,1	0,3	*Private non-profit*
Zagranica	101,7	112,5	113,0	13,1	11,3	10,7	*Abroad*

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6 (199). **NAKŁADY BIEŻĄCE[a] NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES[a] ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem *Total*	Badania *Research*		Prace rozwojowe *Experimental development*	*SPECIFICATION*
			podstawowe *basic*	stosowane[b] *applied*[b]		
		w mln zł *in mln zl*				
O G Ó Ł E M	2005	310,1	151,2	60,5	98,5	***T O T A L***
	2010	517,1	183,2	124,5	209,4	
	2013	718,3	320,7	185,0	212,6	
	2014	**725,3**	**283,0**	**190,0**	**252,3**	
w tym:						*of which:*
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe		#	**83,0**	#	**102,9**	***Scientific and research-development units***
w tym:						*of which:*
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk		99,0	54,2	#	#	*Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences*
Instytuty badawcze		#	#	45,1	#	*Research institutes*
Podmioty gospodarcze		**187,3**	**6,7**	**48,5**	**132,1**	***Economic entities***
Szkoły wyższe		**270,7**	**190,4**	**65,6**	**14,7**	***Higher education institutions***

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. *b* Od 2011 r. łącznie z nakładami na badania przemysłowe.
a Internal, excluding depreciation of fixed assets. b Since 2011 including expenditures on industrial research.

TABL. 7 (200). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w % *in %*				
O G Ó Ł E M	**78,5**	**77,7**	**74,6**	**72,0**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	**89,0**	#	**77,6**	**78,4**	***Scientific and research-development units***
w tym:					*of which:*
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	90,4	82,4	79,4	81,3	*Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences*
Instytuty badawcze	87,9	83,7	79,1	80,8	*Research institutes*
Podmioty gospodarcze	**65,1**	**70,8**	**57,6**	**49,0**	***Economic entities***
Szkoły wyższe	**76,5**	**76,7**	**75,1**	**72,8**	***Higher education institutions***

TABL. 8 (201). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYŚLE [a] W 2014 R.**

SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY [a] IN 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2012–2014 *Products – in % – introduced into the market during 2012–2014*			
	ogółem *total*	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone *of which new or significantly improved product*		w tym eksport ogółem *of which export total*
		dla rynku *to the market*	tylko dla przedsiębiorstwa *only to the enterprise*	
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**8,5**	**4,3**	**4,3**	**4,8**
sektor publiczny *public sector*	0,1	0,0	0,1	0,0
sektor prywatny *private sector*	9,4	4,7	4,7	5,3
W tym przetwórstwo przemysłowe ***Of which manufacturing***	**9,7**	**4,8**	**4,8**	**5,4**
w tym: *of which:*				
Produkcja artykułów spożywczych *Manufacture of food products*	1,0	0,5	0,6	0,1
Produkcja napojów *Manufacture of beverages*	8,0	0,3	7,7	0,1
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny [Δ] *Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker* [Δ]	29,0	27,7	1,4	7,5
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych *Manufacture of chemicals and chemical products*	6,7	4,1	2,6	2,1
Produkcja wyrobów farmaceutycznych [Δ] *Manufacture of pharmaceutical products* [Δ]	11,6	5,0	6,6	0,9
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych *Manufacture of rubber and plastic products*	5,4	4,9	0,5	0,8
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych *Manufacture of other non-metalic mineral products*	7,2	2,4	4,8	2,0
Produkcja wyrobów z metali [Δ] *Manufacture of metal products* [Δ]	3,2	2,4	0,8	1,3
Produkcja urządzeń elektrycznych *Manufacture of electrical equipment*	24,7	7,5	17,2	20,3
Produkcja maszyn i urządzeń [Δ] *Manufacture of machinery and equipment n.e.c.*	19,8	12,5	7,3	15,9
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep [Δ] *Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers*	10,0	7,6	2,4	7,8

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2012–2014.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices applay to products introduced into the market during 2012–2014.

TABL. 9 (202). **PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYŚLE[a] WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2012–2014**

INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY[a] BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2012–2014

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2012–2014 *Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2012–2014*			
	ogółem *total*	nowe lub istotnie ulepszone produkty *new or significantly improved products*		nowe lub istotnie ulepszone procesy *new or significantly improved processes*
		razem *total*	w tym nowe dla rynku *of which new to the market*	
O G Ó Ł E M *T O T A L*	**32,9**	**23,6**	**15,1**	**24,4**
sektor publiczny *public sector*	30,4	7,2	1,4	30,4
sektor prywatny *private sector*	33,1	24,7	16,0	24,0
W tym przetwórstwo przemysłowe *Of which manufacturing*	**33,1**	**25,1**	**16,2**	**24,0**
w tym: *of which:*				
Produkcja artykułów spożywczych *Manufacture of food products*	24,4	18,9	10,4	17,4
Produkcja napojów *Manufacture of beverages*	50,0	50,0	20,0	30,0
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych *Manufacture of chemicals and chemical products*	60,0	56,0	32,0	36,0
Produkcja wyrobów farmaceutycznych[Δ] *Manufacture of pharmaceutical products*[Δ]	100,0	100,0	36,4	54,5
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych *Manufacture of rubber and plastic products*	38,7	28,0	22,6	25,8
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych *Manufacture of other non-metalic mineral products*	39,4	30,3	15,2	27,3
Produkcja wyrobów z metali[Δ] *Manufacture of metal products*[Δ]	32,3	24,4	15,7	21,3
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych *Manufacture of computer, electronic and optical products*	57,1	57,1	14,3	14,3
Produkcja urządzeń elektrycznych *Manufacture of electrical equipment*	53,6	46,4	39,3	46,4
Produkcja maszyn i urządzeń[Δ] *Manufacture of machinery and equipment n.e.c.*	52,4	41,3	28,6	34,9
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep[Δ] *Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers*	54,8	40,5	21,4	45,2

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49.

a For product and proces innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (203). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYŚLE** [a] **(ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY [a] *(current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	W tym nakłady *Of which expenditures*					
			na działalność badawczą i rozwojową [b] *on research and development activity* [b]	na zakup *on the acquisition*		inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu [c] *capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment* [c]	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną *on staff training connected with innovation activity*	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów *on the marketing for new or significantly improved products*
				wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) *of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)*	oprogramowania *of the software*			
		w tys. zł *in thous. zl*						
O G Ó Ł E M	2005	1455937	138001	46134	34047	944311	3262	47675
T O T A L	2010	1383843	172752	16404	47544	875558	4152	62387
	2013	1989196	206219	42041	22378	1303581	8916	75669
	2014	**2339733**	**255151**	**#**	**52380**	**1478466**	**5923**	**80505**
W tym przetwórstwo przemysłowe . . ***Of which manufacturing***		**1865828**	**251679**	**#**	**47335**	**1039838**	**#**	**80505**
w tym: *of which:*								
Produkcja artykułów spożywczych . . . . *Manufacture of food products*		150024	4206	#	#	99246	#	6883
Produkcja papieru i wyrobów z papieru *Manufacture of paper and paper products*		77650	6603	–	369	#	–	–
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji . . . . . *Printing and reproduction of recorded media*		14488	–	–	#	14111	#	–
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych . . . . . *Manufacture of chemicals and chemical products*		64854	12630	#	236	31622	#	#
Produkcja wyrobów farmaceutycznych [Δ] *Manufacture of pharmaceutical products* [Δ]		23204	5624	#	#	#	51	546

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49. *b* Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. *c* Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b Internal and external expenditures. c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 10 (203). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYŚLE** [a] **(dok.)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY [a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	W tym nakłady *Of which expenditures*					
		na działalność badawczą i rozwojową [b] *on research and development activity* [b]	na zakup *on the acquisition*		inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu [c] *capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment* [c]	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną *on staff training connected with innovation activity*	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów *on the marketing for new or significantly improved products*
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) *of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)*	oprogramowania *of the software*			
	w tys. zł *in thous. zl*						
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) ***Manufacturing (cont.)***							
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych . . . . . *Manufacture of rubber and plastic products*	60324	5614	287	474	48546	41	473
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych . . *Manufacture of other non-metalic mineral products*	63843	4778	#	323	20608	322	3319
Produkcja wyrobów z metali [Δ] . . . . . *Manufacture of metal products* [Δ]	47503	14398	–	990	22510	#	402
Produkcja urządzeń elektrycznych . . . . *Manufacture of electrical equipment*	228954	22777	–	#	191362	216	#
Produkcja maszyn i urządzeń [Δ] . . . . . *Manufacture of machinery and equipment n.e.c.*	198027	48658	#	823	101595	1043	1692
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep [Δ] . . . . . *Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers*	481106	56528	#	5467	196729	#	#
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego . . . . . *Manufacture of other transport equipment*	49054	9556	#	237	#	269	#
Produkcja mebli . . . . . *Manufacture of furniture*	96992	#	#	2577	#	286	#

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49. *b* Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. *c* Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b Internal and external expenditures. c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11 (204). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ [a] W PRZEMYŚLE WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITES IN INDUSTRY [a] BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Z tego środki *Of which funds*			
			własne *own*	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) *received from abroad (not re-payable)*	kredyty bankowe *bank credits*	pozostałe [b] *others* [b]
		w tys. zł *in thous. zl*				
O G Ó Ł E M	2005	1455937	1001496	12410	343811	76692
T O T A L	2010	1383843	937434	78304	105168	262938
	2013	1989196	1370230	120150	349087	149729
	2014	**2339733**	**1623900**	**128046**	**358075**	**229712**
W tym przetwórstwo przemysłowe		**1865828**	**1409512**	**86917**	**154205**	**215194**
Manufacturing						
w tym: *of which:*						
Produkcja artykułów spożywczych		150024	136407	#	7004	#
Manufacture of food products						
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny [Δ]		#	#	100	4542	–
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker [Δ]						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru . .		77650	35810	#	24813	#
Manufacture of paper and paper products						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji		14488	#	#	1490	#
Printing and reproduction of recorded media						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych		64854	43974	7475	#	#
Manufacture of chemicals and chemical products						
Produkcja wyrobów farmaceutycznych [Δ] . .		23204	#	#	–	–
Manufacture of pharmaceutical products [Δ]						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		60324	19524	#	20597	#
Manufacture of rubber and plastic products						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych		63843	#	#	–	–
Manufacture of other non-metalic mineral products						
Produkcja wyrobów z metali [Δ]		47503	31005	9586	#	#
Manufacture of metal products [Δ]						

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49. *b* Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b The others consist budget funds, funds from venture capital and other resources.

TABL. 11 (204). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ [a] W PRZEMYŚLE WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (dok.)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITES IN INDUSTRY [a] BY SOURCE OF FUNDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	Z tego środki *Of which funds*			
		własne *own*	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) *received from abroad (not re-payable)*	kredyty bankowe *bank credits*	pozostałe [b] *others* [b]
	w tys. zł *in thous. zl*				
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) ***Manufacturing (cont.)***					
Produkcja urządzeń elektrycznych ..... *Manufacture of electrical equipment*	228954	128675	#	–	#
Produkcja maszyn i urządzeń [Δ] ..... *Manufacture of machinery and equipment n.e.c.*	198027	185416	#	5054	#
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep [Δ] ..... *Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers*	481106	#	5194	18384	#
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego ..... *Manufacture of other transport equipment*	49054	30822	–	#	#
Produkcja mebli ..... *Manufacture of furniture*	96992	89671	716	2896	3709

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49. *b* Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b The others consist budget funds, funds from venture capital and other resources.

TABL. 12 (205). **WYNALAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE [a]**
RESIDENT INVENTIONS AND UTILITY MODELS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Wynalazki:					*Inventions:*
zgłoszone.....	174	314	360	296	*patent applications*
udzielone patenty.....	65	95	223	234	*patents granted*
Wzory użytkowe:					*Utility models:*
zgłoszone.....	59	77	92	70	*utility model application*
udzielone prawa ochronne.....	60	35	59	62	*rights of protection granted*

a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Patentowego Rzeczpospolitej Polskiej.

a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

S o u r c e: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne
Information society

TABL. 13 (206). **PRZEDSIĘBIORSTWA[a] WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE**
Stan w styczniu
ENTERPRISES[a] USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES
As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w % ogółu przedsiębiorstw *in percent of total enterprises*				
Komputery[b]	92,2	97,1	93,6	94,9	*Computers[b]*
Dostęp do Internetu	85,2	95,0	92,8	93,8	*Internet access*
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe[c]	36,0	68,4	82,0	92,5	*Internet access via broadband connection[c]*
w tym mobilne łącze szerokopasmowe	.	20,9	45,3	61,4	*of which mobile broadband*
Własna strona internetowa	47,9	63,3	64,6	67,1	*Own Website*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. *b* Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooki); w latach 2013 i 2014 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. – urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). *c* Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze w technologii 3G, a w 2014 r. – 3G i 4G.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); in 2013 and 2014 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 – handheld computers (palmtops, PDAs). c Since year 2010 includes mobile connection via 3G technology and in 2014 – 3G and 4G.

TABL. 14 (207). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH[a]**
PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w % ogółu przedsiębiorstw *in percent of total enterprises*				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną	57,3	90,1	89,8	91,8	*Enterprises using the Internet in their contacts with public administration*
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	9,8	11,5	11,9	11,7	*Enterprises which received orders via computer networks*
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	23,3	15,5	22,7	19,9	*Enterprises which sent orders via computer networks*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ XIV
CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen ok. 1400–1800 reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) poszczególnych grup gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

2. Informacje **o cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:
– towarów i usług konsumpcyjnych,
– towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankieterów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług – VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankieterów na celowo wytypowanych targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV
PRICES

General notes

1. *The basis for compiling the* ***price indices of consumer goods and services*** *is price observation of about 1400–1800 representatives of goods and services.*

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of expenditure (excluding own consumption) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP, until 2013 – COICOP/HICP).

2. *Information about* ***retail prices*** *comes from the following price surveys:*
– *consumer goods and services,*
– *non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture.*

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

3. *Data on* ***procurement prices*** *concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.*

4. *The information on* ***prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces*** *comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.*

TABL. 1 (208). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	rok poprzedni = 100 *previous year = 100*				
O G Ó Ł E M	**102,1**	**102,8**	**101,1**	**100,2**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
Żywność i napoje bezalkoholowe	101,6	102,0	102,1	99,1	*Food and non-alcoholic beverages*
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,2	106,2	104,5	104,5	*Alcoholic beverages, tobacco*
Odzież i obuwie	94,4	96,5	97,1	97,4	*Clothing and footwear*
Mieszkanie	103,3	103,4	102,1	101,4	*Dwelling*
Zdrowie	102,1	103,0	102,1	100,3	*Health*
Transport	106,6	107,3	97,8	97,1	*Transport*
Rekreacja i kultura	100,3	101,4	103,5	102,0	*Recreation and culture*
Edukacja	103,0	104,8	99,8	96,9	*Education*

TABL. 2 (209). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w zł *in zl*				
Ryż – za 1 kg	2,86	4,16	4,06	3,80	*Rice – per kg*
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,30	1,98	2,24	2,21	*Wheat-rye bread – per 0,5 kg*
Makaron jajeczny – za 400 g	4,03	3,62	3,73	3,81	*Egg pasta – per 400 g*
Mąka pszenna – za 1 kg	1,50	1,92	2,32	2,15	*Wheat flour – per kg*
Mięso wołowe z kością (rostbef) – za 1 kg	17,92	22,16	29,15	29,08	*Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg*
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	12,75	12,96	15,13	14,34	*Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg*
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,58	6,11	7,52	7,27	*Disembowelled chicken – per kg*
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	19,91	21,35	23,70	23,18	*Pork ham, boiled – per kg*
Kiełbasa wędzona – za 1 kg	11,83	13,41	14,93	13,62	*Smoked sausage – per kg*
Filety z morszczuka mrożone – za 1 kg	13,16	17,08	21,73	22,38	*Fillets of hake, frozen – per kg*
Karp świeży – za 1 kg	11,18	13,17	14,66	14,33	*Fresh carp – per kg*
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	8,28	9,00	12,06	12,08	*Salted herring, headless – per kg*
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,40	2,69	2,79	3,00	*Cows' milk, fat content 3–3,5%, sterilized – per l*
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% – za 200 ml	1,32	1,56	1,81	1,94	*Sour cream, fat content 18% – per 200 ml*
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg	9,23	11,42	12,00	12,56	*Semi-fat cottage cheese – per kg*
Ser dojrzewający – za 1 kg	16,58	17,36	20,42	22,08	*Ripening cheese – per kg*
Jaja kurze świeże – za 1 szt.	0,35	0,44	0,52	0,49	*Hen eggs, fresh – per piece*
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	3,05	4,08	4,21	4,37	*Fresh butter, fat content about 82,5% – per 200 g*
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l	4,72	5,59	6,45	6,03	*Rape-oil, domestic production – per l*

TABL. 2 (209). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (cd.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w zł *in zl*				
Pomarańcze – za 1 kg	4,91	5,52	4,94	4,42	*Oranges – per kg*
Jabłka [a] – za 1 kg	2,09	2,56	2,77	2,56	*Apples [a] – per kg*
Buraki [a] – za 1 kg	1,16	1,65	1,69	1,64	*Beetroots [a] – per kg*
Marchew [a] – za 1 kg	1,53	1,91	2,15	1,75	*Carrots [a] – per kg*
Ziemniaki [a] – za 1 kg	0,72	1,21	1,31	1,24	*Potatoes [a] – per kg*
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,11	2,78	3,60	2,46	*White sugar, crystallized – per kg*
Kawa naturalna mielona – za 250 g	4,57	5,97	6,54	6,44	*Natural coffee, ground – per 250 g*
Herbata czarna, liściasta – za 100 g	2,22	3,28	3,91	3,88	*Black tea, leaf – per 100 g*
Wódka czysta 40% – za 0,5 l	19,51	19,54	20,23	21,17	*Pure vodka 40% – per 0,5 l*
Papierosy – za 20 szt.	5,27	9,16	12,08	12,43	*Cigarettes – per 20 pcs*
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny – za 1 kpl.	432,50	436,21	434,88	454,54	*Men's suit, polyester staple fibres and wool – per set*
Półbuty męskie skórzane, na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę	144,15	156,28	175,21	176,54	*Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair*
Półbuty damskie skórzane, na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę	141,92	150,43	168,35	175,06	*Women's low leather shoes with non-leather sole – per pair*
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	25,32	35,92	36,52	36,81	*Resoling men's shoes – per pair*
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej – za 1 m^3	2,31	2,91	3,39	3,56	*Cold water by municipal water-system – per m^3*
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) [b] – za 1 kWh	0,44	0,58	0,66	0,63	*Electricity for households (all-day tariff) [b] – per kWh*
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych [c] – za 1 m^3	1,47	2,43	2,62	2,77	*Natural net-gas, high-methanated for households [c] – per m^3*
Węgiel kamienny – za 1 t	482,70	743,06	825,15	827,75	*Hard coal – per t*
Ciepła woda – za 1 m^3	13,58	16,68	19,51	20,21	*Hot water – per m^3*
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych – za 1 m^2 p u	2,98	3,63	4,33	4,72	*Heating of dwellings – per m^2 of useful floor space*
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 300 l	1482 [d]	1213	1065	1066	*Fridge-freezer, capacity about 300 l*
Pralka automatyczna typu domowego, na 5–7 kg suchej bielizny [e]	1311	1145	1103	1203	*Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5–7 kg [e]*
Odkurzacz typu domowego	284,14	355,86	324,88	322,56	*Vacuum cleaner*
Żelazko z nawilżaczem	151,72	171,01	171,89	167,63	*Iron with duschsystem*
Proszek do prania – za 400 g	.	4,47	4,41	4,71	*Washing powder – per 400 g*
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa – za 1 l	4,03	4,54	5,50	5,29	*Unleaded 95 octane motor petrol – per l*

a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. *b, c* Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi przy zużyciu miesięcznym: *b* – 100 kWh energii elektrycznej, *c* – 18,25 m^3 gazu. *d* Pojemność ok. 320 l. *e* W latach 2005, 2010 i 2013 – na 5 kg suchej bielizny.

a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. b, c Including standing and variable charges with the monthly use: b – of 100 kWh of electricity, c – of 18,25 m^3 of gas. d Capacity about 320 l. e In 2005, 2010 and 2013 – dry-linen capacity not exceeding 5 kg.

TABL. 2 (209). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w zł *in zl*				
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	1,97	2,40	2,95	2,99	*Regular ticket for travelling by intra-urban bus*
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna – za 5 km	12,10	14,23	15,59	15,58	*Taxi daily fare – for 5 km distance*
Bilet normalny do kina	12,27	14,16	16,33	16,64	*Regular cinema ticket*
Ondulacja na zimno włosów damskich	49,18	61,09	69,97	70,86	*Women's cold wave*
Ciągnik rolniczy	63356	76803	149424	152157	*Farm tractor*
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa, zawieszana	9549	11662	13428	13783	*Mounted tractor potato digger*
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	23,26	30,69	43,34	38,42	*Urea, nutririve content 46% N – per 25 kg*
Przemiał pszenicy – za 1 dt	14,97	17,25	22,32	23,24	*Grinding of wheat – per dt*
Badanie kliniczne krowy	20,30	26,55	29,87	39,32	*Cow's clinical examination*

TABL. 3 (210). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w zł *in zl*				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					*Cereal grain consumer and for feeds – per dt:*
pszenicy	38,01	59,94	81,14	69,78	*wheat*
żyta	28,39	43,25	53,98	53,28	*rye*
jęczmienia	38,86	49,04	74,26	61,78	*barley*
owsa i mieszanek zbożowych	30,25	37,04	54,88	53,15	*oats and mixed cereal*
pszenżyta	32,04	46,28	65,38	59,29	*triticale*
Ziemniaki – za 1 dt	19,96	34,73	51,72	39,91	*Potatoes – per dt*
w tym jadalne (bez wczesnych)	45,05	64,01	77,32	60,99	*of which edible (excluding early kinds)*
Buraki cukrowe – za 1 dt	17,11	11,48	14,44	11,78	*Sugar beets – per dt*
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	80,69	127,86	146,72	137,33	*Industrial rape and turnip rape – per dt*
Liście tytoniu – za 1 dt	140,37	516,91	492,43	689,80	*Raw tobacco – per dt*
Chmiel surowy – za 1 dt	902,99	1109,94	1121,29	1197,06	*Raw hop – per dt*
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					*Animals for slaughter – per kg:*
bydło (bez cieląt)	4,03	4,78	6,23	6,00	*cattle (excluding calves)*
cielęta	7,11	6,08	6,52	7,35	*calves*
trzoda chlewna	3,82	3,85	5,43	4,81	*pigs*
Mleko krowie – za 1 l	0,94	1,05	1,35	1,39	*Cows' milk – per l*
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt.	0,16	0,19	0,21	0,25	*Consumer hen's eggs – per piece*

TABL. 4 (211). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w zł *in zl*				
Ziarno zbóż – za 1 dt:					*Cereal grain – per dt:*
pszenicy	47,04	64,11	104,89	88,97	*wheat*
żyta	35,79	47,47	79,83	67,99	*rye*
jęczmienia	44,23	57,24	92,39	82,80	*barley*
owsa	40,52	51,17	78,32	72,76	*oats*
pszenżyta	40,71	53,85	90,90	77,61	*triticale*
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) – za 1 dt	54,87	94,78	99,56	104,89	*Potatoes (excluding edible early kinds) – per dt*
Siano łąkowe	31,00	45,07	42,22	41,95	*Hay meadow*
Słoma zbóż ozimych	14,75	48,34	50,00	50,00	*Straw of winter cereals*
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt.:					*Livestock – per head:*
krowa dojna	1977,04	.	.	.	*dairy cow*
jałówka 1-roczna	1094,74	1203,09	.	.	*one-year heifer*
prosię na chów	137,43	125,11	170,73	161,38	*piglet for breeding*
koń roboczy	3233,25	3666,67	4857,58	4991,67	*farm horse*
źrebię 1-roczne	1905,00	.	2895,83	2966,67	*one-year colt*
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					*Animals for slaughter – per kg:*
cielęta	.	9,83	.	.	*calves*
trzoda chlewna	3,94	.	.	.	*pigs*
Jaja kurze – za 1 szt.	0,34	0,47	0,60	0,60	*Hen eggs – per piece*

DZIAŁ XV
ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności**; dotyczą one działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

2. Gospodarstwo rolne to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywa i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniele) i pszczół, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

4. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 III 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 39, poz. 211, z późn. zm.) –

CHAPTER XV
AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. *The presented information was compiled using the* ***kind-of-activity method****; data concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.*

2. *An* ***agricultural holding*** *is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which* ***conducts agricultural activity****.*

A ***natural person's agricultural holding*** *is understood as an agricultural holding used by a natural person.*

Natural person 's agricultural holdings include:

1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land;
2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities.

An ***agricultural activlty*** *includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as wall as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).*

3. *According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).*

4. The agricultural land area *including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.*

Agricultural land in a good agricultural condition *– maintained in accordance with norms defined in the decree of the Minister of Agriculture and Rural Development, dated 11 III 2010 regarding minimal norms (Journal of Laws No. 39, item 211, with later amendments) –*

prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczonych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz produkcji owoców uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych oraz uprawę drzew i krzewów owocowych poza sadami. Dane dotyczące powierzchni uprawy warzyw podano na podstawie szacunku rzeczoznawców, którzy dokonywali oceny według położenia gruntów.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (sady), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produk-

is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

***Other agricultural land** is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.*

***Sown area** is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which since 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.*

Data on the area and production of vegetables and fruit production include their cultivation in the kitchen gardens and cultivation of fruit trees and bushes out of plantations. Data on area of vegetables have been based on experts estimation taking into account field location.

***Fallow land** is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).*

***Permanent crops** stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (orchards), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.*

***Kitchen gardens** stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.*

***Meadows and pastures** are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.*

***5. Gross agricultural output** includes:*

1) ***crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (production for a given year);*
2) ***animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.*

***Final agricultural output** is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own produc-*

tów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

6. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2014 r. – z lat 2013 i 2014.

7. Dane o **produkcji, plonach i skupie** zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych. Kukurydzę na ziarno zaliczono do zbóż.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (peluszka, wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorię).

Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na zielonkę.

8. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

9. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

10. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2013/14 oznacza okres od 1 VII 2013 r. do 30 VI 2014 r.).

11. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.

tion, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

***Agricultural market output** is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on marketplaces.*

***6.** The average national current prices for the year preceding the surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales – prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices for two consecutive years, i.e., the year preceding the surveyed year and the survey year, e.g. for 2014 – the prices from 2013 and 2014, are assumed.*

***7.** Data regarding the **production, yields and procurement** of pulses and oil-bearing plants as well as cereals concerns grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals,** i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise stated, do not include cereal mixed. Maize designated for grain was included among cereals.*

***Pulses for grain** include: consumer pulses (peas, beans, broad beans and other) and feed pulses (field peas, vetch, lupine, field beans and others, e.g. pulses mixed).*

***Industrial crops** include: sugar beets, oilseeds crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory).*

***Feed plants** include: pulses, small-seed legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for green feed.*

***8.** Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.*

***9. Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.*

***10. Farming years** cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2013/14 farming year covers the period from 1 VII 2013 to 30 VI 2014).*

***11.** Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June, unless otherwise indicated.*

12. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

13. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
   a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczyście przez:
      – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe") nadzorowane przez Ministra Środowiska,
      – jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
      – jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,
   b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu),
   c) innych jednostek publicznych, np. szkół wyższych, instytucji naukowych itp.;
2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:
   a) osób fizycznych,
   b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
   c) spółdzielni produkcji rolniczej,
   d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:
– pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
– przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

12. *Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.*

13. *Data for 2010 in terms of land use, sown area, live-stock, tractors, consumption of mineral ot chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 – as of 30 VI.*

14. Data – unless otherwise stated – are presented by the official residence of the land user.

Forestry

1. *Information within the scope of forestry concerns:*

1) ***public forests*** *owned by:*
   a) the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:
      – the State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
      – nature protection units (national parks),
      – organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,
   b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999),
   c) other public units, e.g. higher education institutions, science institutions etc.;
2) ***private forests*** *owned by:*
   a) natural persons,
   b) land held in common by all or part of the residents of a village,
   c) agricultural production cooperatives,
   d) other legal persons.

2. Forest land *includes areas of forest as well as land connected with silviculture.*

Forest areas *include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:*
– *covered by forest vegetation (wooded area),*
– *temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).*

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat (do 2008 r. – 2 lat) i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1–20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszłorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione sztucznie lub naturalnie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszłorębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnego warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land ***connected with silviculture*** *includes land used for purpose of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.*

Felling sites *are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years (until 2008 – 2 years) and designated for renewal in coming years.*

Blanks *are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 5 years as well as crops and greenwoods in age category I (1–20 years), with plantings at less than 0,5 (full plantings at 1,0), designated for renewal in coming years.*

Irregularly stocked open stands *are areas planted with trees in age category II (21–40 years) with plantings of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in age category III or higher (41 years or more) with plantings of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the restocking class and in the class for restocking.*

Tree stands in the restocking class *are tree stands which have reached or passed felling maturity being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed artificially or naturally as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.*

Tree stands in the class for restocking *include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.*

Tree stands with a selection structure *are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.*

Renewals *are understood as new tree stands formed in place of removed stands:*

1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454) – do powierzchni lądowej kraju zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Dane o **pozyskaniu drewna** w podziale według sortymentów drzewnych opracowano na podstawie klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

Afforestation *consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).*

Plantings *are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.*

3. *The* ***forest cover*** *indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.*

Share of forest land in land area of the voivodship *is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. surface flowing waters and surface standing waters). According to the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454) – since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.*

4. *Data on* ***removals*** *in the rows according to wood assortments were compiled on the quality-size classification defined by Polish Norms.*

Rolnictwo
Agriculture

TABL. 1 (212). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE** [a]

TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Gospodarstwa rolne (stan w czerwcu) [b] w tys.	185,7	125,7	122,8	.	*Agricultural holdings (as of June) [b] in thous.*
w tym gospodarstwa indywidualne	185,0	125,1	122,5	.	*of which private farms*
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) [b] w tys. ha	1760,6	1773,5	1748,2	1795,1	*Agricultural land area (as of June) [b] in thous. ha*
w tym gospodarstwa indywidualne	1468,3	1482,7	1502,1	1549,5	*of which private farms*
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) [b] w %:					*Share in total sown area (as of June) [b] in %:*
zbóż podstawowych	57,1	59,4	56,3	56,3	*basic cereals*
w tym gospodarstwa indywidualne	60,4	61,7	58,2	58,1	*of which private farms*
ziemniaków [c]	4,0	2,7	2,3	2,1	*potatoes [c]*
w tym gospodarstwa indywidualne	4,8	3,0	2,6	2,3	*of which private farms*
roślin przemysłowych	11,0	12,7	10,6	11,1	*industrial plants*
w tym gospodarstwa indywidualne	8,4	9,7	8,3	8,9	*of which private farms*
Plony z 1 ha w dt:					*Yields per ha in dt:*
zbóż podstawowych	34,5	38,4	40,0	44,2	*of basic cereals*
w tym gospodarstwa indywidualne	33,1	36,7	37,8	41,6	*of which private farms*
ziemniaków [c]	180	233	249	277	*of potatoes [c]*
w tym gospodarstwa indywidualne	178	242	242	269	*of which private farms*
rzepaku i rzepiku	28,9	24,4	32,7	36,0	*of rape and turnip rape*
w tym gospodarstwa indywidualne	27,4	22,4	29,9	33,9	*of which private farms*
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) [bde] na 100 ha użytków rolnych	75,0	80,1	77,3	75,5	*Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) [bde] per 100 ha of agricultural land*
w tym gospodarstwa indywidualne	76,2	77,0	71,5	68,2	*of which private farms*
Udział krów w pogłowiu bydła (stan w czerwcu) [b] w %	37,2	36,1	33,4	31,7	*Share of cows in cattle stocks (as of June) [b] in %*
w tym gospodarstwa indywidualne	36,4	35,0	32,5	30,6	*of which private farms*
Udział loch w pogłowiu trzody chlewnej (stan w czerwcu) [be] w %	8,4	8,0	7,6	7,2	*Share of sows in pig stocks (as of June) [be] in %*
w tym gospodarstwa indywidualne	9,2	8,9	8,6	8,4	*of which private farms*
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) [f] na 1 ha użytków rolnych w kg	460,6	484,4	474,5	510,4	*Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) [f] per ha of agricultural land in kg*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 291. *b* W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. *c* Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. *d* Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 306. *e* W latach 2005 i 2013 – stan trzody chlewnej w końcu lipca. *f* Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

a See general notes, item 3 on page 291. b In 2010 data of the Agricultural Census. c Since 2010 excluding kitchen gardens. d See note to the table 11 on page 306. e In 2005 and 2013 – pigs as of the end of July. f Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

TABL. 1 (212). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE [a] (dok.)**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE [a] (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Produkcja mleka krowiego w l:					*Production of cows' milk in l:*
na 1 ha użytków rolnych	752	807	1003	916	*per ha of agricultural land*
w tym gospodarstwa indywidualne	692	760	946	838	*of which private farms*
na 1 krowę	4867	4767	6055	5837	*per cow*
w tym gospodarstwa indywidualne	4503	4379	5753	5469	*of which private farms*
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) [b] na 100 ha użytków rolnych w szt.	8,3	8,6	8,8	.	*Agricultural tractors (as of June) [b] per 100 ha of agricultural land in units*
w tym gospodarstwa indywidualne	9,6	9,9	10,0	.	*of which private farms*
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik [bg] na 1 ha użytków rolnych w kg	114,6	150,5	151,1	158,2	*Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed in terms of pure ingredient [bg] per ha of agricultural land in kg*
w tym gospodarstwa indywidualne	97,0	143,9	144,2	150,4	*of which private farms*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 291. *b* W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. *g* Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2012/13, 2013/14.

a See general notes, item 3 on page 291. b In 2010 data of the Agricultural Census. g Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2012/13, 2013/14 farming years.

TABL. 2 (213). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem *Total*	W tym gospodarstwa indywidualne *Of which private farms*	*SPECIFICATION*
		w ha	*in ha*	
O G Ó Ł E M	2010 [a]	1773477	1482708	***T O T A L***
	2013	1748180	1502103	
	2014	**1795064**	**1549501**	
W dobrej kulturze rolnej		**1781098**	**1538693**	***In good agricultural condition***
Pod zasiewami		1472905	1256953	*Sown area*
Grunty ugorowane		33032	31890	*Fallow land*
Uprawy trwałe		20708	19347	*Permanent crops*
w tym sady		16410	15473	*of which orchards*
Ogrody przydomowe		2479	2388	*Kitchen gardens*
Łąki trwałe		234546	214567	*Permanent meadows*
Pastwiska trwałe		17427	13549	*Permanent pastures*
Pozostałe		**13966**	**10808**	***Others***

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a Data of the Agricultural Census.

TABL. 3 (214). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH** [a]
Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS [a]
As of June

LATA *YEARS*	Gospodarstwa *Farms*									Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha *Average total farm area in ha*	
	w tys. *in thous.*	o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach *with agricultural land area of – in percent*									
		do 1,00 ha *up to*	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej *and more*	ogółem *total*	w tym użytki rolne *of which agricultural land*
OGÓŁEM *TOTAL*											
2010	125,7	3,0	18,2	28,3	30,2	19,3	9,7	13,4	3,6	15,53	14,11
2013	**122,8**	**3,7**	**16,6**	**27,8**	**29,4**	**17,7**	**9,7**	**13,9**	**4,0**	**15,64**	**14,24**
w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE *of which PRIVATE FARMS*											
2010	125,1	3,0	18,2	28,3	30,1	19,3	9,7	13,3	3,1	12,91	11,86
2013	**122,3**	**3,7**	**16,6**	**27,8**	**29,4**	**17,7**	**9,7**	**13,8**	**3,6**	**13,34**	**12,29**

a Patrz uwagi ogólne, ust 2 na str. 291; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.
U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
a See general notes, item 2 on page 291; in 2010 data of the Agricultural Census.
N o t e. Since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 4 (215). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe** [a]**)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices [a]*)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	*SPECIFICATION*
	ogółem *total*				w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*				
	rok poprzedni = 100 *previous year = 100*								
Produkcja globalna	110,9	106,5	107,3	106,7	105,9	105,5	104,7	101,2	*Gross output*
roślinna	110,2	97,6	114,5	104,7	111,3	97,6	114,2	103,1	*crop*
zwierzęca	111,4	112,5	102,2	108,2	102,0	111,2	97,7	99,7	*animal*
Produkcja końcowa . . .	111,1	93,2	107,1	111,4	105,9	84,8	104,2	105,8	*Final output*
roślinna	109,0	60,5	120,0	117,9	114,6	48,1	122,6	118,7	*crop*
zwierzęca	112,1	113,4	102,2	108,6	102,4	111,9	97,5	100,0	*animal*
Produkcja towarowa . . .	115,7	108,8	106,2	108,2	111,1	103,9	104,7	103,3	*Market output*
roślinna	143,2	99,8	115,8	110,9	150,8	85,8	121,0	115,9	*crop*
zwierzęca	105,6	112,2	102,5	107,0	98,0	111,3	98,8	97,9	*animal*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 293.
a See general notes, item 6 on page 293.

TABL. 5 (216). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe [a])**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices [a])

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	*SPECIFICATION*
	w odsetkach *in percent*				
PRODUKCJA GLOBALNA *GROSS OUTPUT*					
O G Ó Ł E M	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
Produkcja roślinna	**42,9**	**36,3**	**44,4**	**42,0**	***Crop output***
Zboża	21,5	11,9	20,3	19,4	*Cereals*
w tym zboża podstawowe	17,9	9,7	13,1	14,1	*of which basic cereals*
w tym: pszenica	10,5	3,4	3,4	4,7	*of which: wheat*
żyto	1,7	1,4	2,6	3,0	*rye*
jęczmień	2,3	1,8	4,2	2,3	*barley*
Ziemniaki	2,4	2,2	2,6	1,9	*Potatoes*
Przemysłowe	5,6	4,7	5,3	5,8	*Industrial*
w tym buraki cukrowe	3,8	1,8	2,7	1,9	*of which sugar beets*
Warzywa	3,5	5,1	4,6	5,2	*Vegetables*
Owoce	1,3	1,0	1,8	1,6	*Fruit*
Siano łąkowe	1,4	1,5	1,4	1,2	*Meadow hay*
Pozostałe	7,2	9,9	8,4	6,9	*Others*
Produkcja zwierzęca	**57,1**	**63,7**	**55,6**	**58,0**	***Animal output***
Żywiec rzeźny [b]	35,6	37,0	32,6	31,7	*Animals for slaughter [b]*
w tym:					*of which:*
bydło (bez cieląt)	3,4	4,7	6,2	5,5	*cattle (excluding calves)*
cielęta	0,1	0,1	0,2	0,2	*calves*
trzoda chlewna	24,5	21,6	15,2	15,2	*pigs*
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	*sheep*
drób	7,4	10,5	10,8	10,7	*poultry*
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	2,4	1,2	-0,8	0,5	*Increase in herd (basic and working)*
Mleko krowie	10,4	10,3	13,6	13,0	*Cows' milk*
Jaja kurze	6,9	12,6	8,7	11,3	*Hen eggs*
Obornik	1,3	1,2	1,2	1,1	*Manure*
Pozostałe	0,5	1,4	0,3	0,4	*Others*
PRODUKCJA TOWAROWA *MARKET OUTPUT*					
O G Ó Ł E M	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
Produkcja roślinna	**33,1**	**25,3**	**30,4**	**30,5**	***Crop output***
Zboża	15,0	6,5	11,7	11,2	*Cereals*
w tym zboża podstawowe	14,1	5,5	7,9	7,5	*of which basic cereals*
w tym: pszenica	12,1	3,2	4,1	3,7	*of which: wheat*
żyto	0,7	0,8	1,2	1,6	*rye*
jęczmień	0,6	0,6	1,4	1,1	*barley*
Ziemniaki	1,2	1,2	1,6	1,5	*Potatoes*
Przemysłowe	7,5	4,9	5,4	6,0	*Industrial*
w tym buraki cukrowe	5,2	2,3	3,4	2,7	*of which sugar beets*
Warzywa	3,5	5,3	4,8	5,6	*Vegetables*
Owoce	1,3	2,0	2,0	1,9	*Fruit*
Pozostałe	4,6	5,4	4,9	4,3	*Others*
Produkcja zwierzęca	**66,9**	**74,7**	**69,6**	**69,5**	***Animal output***
Żywiec rzeźny [b]	45,4	46,0	42,0	40,4	*Animals for slaughter [b]*
w tym:					*of which:*
bydło (bez cieląt)	4,7	6,2	7,7	7,0	*cattle (excluding calves)*
cielęta	0,1	0,1	0,2	0,2	*calves*
trzoda chlewna	30,4	26,4	20,0	19,5	*pigs*
owce	0,1	0,0	0,0	0,0	*sheep*
drób	10,0	13,1	14,0	13,5	*poultry*
Mleko krowie	13,0	12,6	16,8	15,6	*Cows' milk*
Jaja kurze	8,0	14,5	10,5	13,1	*Hen eggs*
Pozostałe	0,5	1,6	0,3	0,4	*Others*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 293. *b* Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
a See general notes, item 6 on page 293. b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (217). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW** [a]
Stan w czerwcu
SOWN AREA [a]
As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2013	2014		*CROPS*
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
	w ha *in ha*					
O G Ó Ł E M	**1458749**	**1461267**	**1423492**	**1472905**	**1256953**	***T O T A L***
Zboża	1108075	1072563	1066969	1097479	968219	*Cereals*
zboża podstawowe	845922	867876	801358	829114	729728	*basic cereals*
pszenica	193665	207363	197694	245367	197077	*wheat*
żyto	226159	190029	237149	182781	171133	*rye*
jęczmień	157118	169731	133771	142456	126642	*barley*
owies	39576	48808	33985	45386	43605	*oats*
pszenżyto	229404	251945	198759	213124	191270	*triticale*
mieszanki zbożowe	208098	141997	132153	115130	114584	*cereal mixed*
gryka, proso i pozostałe zbożowe	2309	4737	6740	9273	8644	*buckwheat, millet and other cereals*
kukurydza na ziarno	51746	57953	126718	143962	115262	*maize for grain*
Strączkowe	12267	15330	13264	16688	14827	*Pulses*
konsumpcyjne	2249	2230	1779	2284	1740	*consumer*
pastewne [b]	10018	13100	11485	14404	13087	*feed* [b]
Ziemniaki	58945	39847	33156	31135	28755	*Potatoes*
Przemysłowe	130272	184876	151444	163881	112276	*Industrial*
w tym:						*of which:*
buraki cukrowe	52906	42813	41504	42360	31019	*sugar beets*
oleiste	73636	141169	108174	121247	80990	*oil-bearing*
w tym rzepak i rzepik	72013	138143	106268	118804	79092	*of which rape and turnip rape*
Pastewne	108742	117547	125427	132765	104988	*Feed*
w tym: okopowe	3989	1870	1211	1440	1143	*of which: root plants*
kukurydza na paszę	67900	79310	85383	97338	78426	*maize for feed*
Pozostałe uprawy [c]	40448	31104	33232	30957	27888	*Other crops* [c]

a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. *b* Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. *c* Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. b Including cereal and pulse mixed for grain. c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7 (218). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2006–2010[a]	2010	2013	2014		*CROPS*
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
ZBIORY w t *PRODUCTION in t*						
Zboża	3832633	4111274	4565584	5078379	4255222	*Cereals*
w tym:						*of which:*
zboża podstawowe	3034469	3328621	3201443	3661795	3038406	*basic cereals*
pszenica	835074	952488	966579	1278254	935155	*wheat*
żyto	551357	599343	743748	611562	561317	*rye*
jęczmień	592005	633587	524570	621715	530340	*barley*
owies	100825	133247	102352	150825	143898	*oats*
pszenżyto	955206	1009955	864195	999438	867695	*triticale*
mieszanki zbożowe	529390	451536	452020	438647	436523	*cereal mixed*
Ziemniaki	932442	928898	825998	862010	773508	*Potatoes*
Buraki cukrowe	2181461	2100197	2450183	2962041	2291564	*Sugar beets*
Rzepak i rzepik	329568	337144	347554	427561	267915	*Rape and turnip rape*
Siano łąkowe	1137209	1201045	1342192	1395995	1314934	*Meadow hay*
PLONY z 1 ha w dt *YIELDS per ha in dt*						
Zboża	34,2	38,3	42,8	46,3	43,9	*Cereals*
w tym:						*of which:*
zboża podstawowe	34,5	38,4	40,0	44,2	41,6	*basic cereals*
pszenica	42,1	45,9	48,9	52,1	47,5	*wheat*
żyto	26,0	31,5	31,4	33,5	32,8	*rye*
jęczmień	33,8	37,3	39,2	43,6	41,9	*barley*
owies	24,5	27,3	30,1	33,2	33,0	*oats*
pszenżyto	37,7	40,1	43,5	46,9	45,4	*triticale*
mieszanki zbożowe	28,0	31,8	34,2	38,1	38,1	*cereal mixed*
Ziemniaki	198	233	249	277	269	*Potatoes*
Buraki cukrowe	488	491	590	699	739	*Sugar beets*
Rzepak i rzepik	28,9	24,4	32,7	36,0	33,9	*Rape and turnip rape*
Siano łąkowe	55,1	56,1	59,1	59,5	61,3	*Meadow hay*

a Przeciętne roczne.
a Annual averages.

TABL. 8 (219). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH**[a]
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES[a]

WARZYWA	2006–2010[b]	2010	2013	2014		*VEGETABLES*
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
POWIERZCHNIA[c] w ha – stan w czerwcu *AREA*[c] *in ha – as of June*						
O G Ó Ł E M	**24356**	**21202**	**17693**	**21588**	**20207**	***T O T A L***
Kapusta	2971	2514	2072	2706	2696	*Cabbages*
Kalafiory	691	451	611	654	654	*Cauliflowers*
Cebula	5912	5634	3947	5252	4665	*Onions*
Marchew jadalna	2618	1783	2000	2414	2278	*Carrots*
Buraki ćwikłowe	1036	818	629	1058	1017	*Beetroots*
Ogórki	1778	1343	1579	1590	1502	*Cucumbers*
Pomidory	2604	2267	2137	2276	2239	*Tomatoes*
Pozostałe[d]	6746	6392	4718	5638	5156	*Others*[d]
ZBIORY w t *PRODUCTION in t*						
O G Ó Ł E M	**582904**	**527285**	**498064**	**573593**	**535241**	***T O T A L***
Kapusta	127914	120267	103142	125252	125060	*Cabbages*
Kalafiory	18208	13109	18168	19290	19284	*Cauliflowers*
Cebula	141369	133276	113488	143125	123814	*Onions*
Marchew jadalna	78364	61467	73925	80614	73429	*Carrots*
Buraki ćwikłowe	31815	23380	19737	32409	30760	*Beetroots*
Ogórki	24016	21456	27282	25542	22873	*Cucumbers*
Pomidory	62733	58662	55916	54470	53743	*Tomatoes*
Pozostałe[d]	98485	95667	86406	92891	86278	*Others*[d]
PLONY z 1 ha w dt *YIELDS per ha in dt*						
Kapusta	430	478	498	463	464	*Cabbages*
Kalafiory	263	291	297	295	295	*Cauliflowers*
Cebula	239	237	288	273	265	*Onions*
Marchew jadalna	299	345	370	334	322	*Carrots*
Buraki ćwikłowe	307	286	314	306	302	*Beetroots*
Ogórki	135	160	173	161	152	*Cucumbers*
Pomidory	241	259	262	239	240	*Tomatoes*
Pozostałe[d]	146	150	183	165	167	*Others*[d]

a Łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2014 r. według położenia gruntów. *b* Przeciętne roczne. *c* W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. *d* Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

a Including kitchen gardens; in 2014 by location of lands. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9 (220). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW** [a]
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006–2010 [b]	2010	2013	2014		*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
POWIERZCHNIA [c] w ha – stan w czerwcu *AREA* [c] *in ha – as of June*						
O G Ó Ł E M	**18377**	**19996**	**14172**	**13864**	**13086**	***T O T A L***
Jabłonie	7716	7747	7377	7177	6537	*Apples*
Grusze	687	568	587	524	516	*Pears*
Śliwy	1488	1576	1340	1288	1276	*Plums*
Wiśnie	3207	2947	2461	2414	2362	*Cherries*
Czereśnie	1559	2161	1621	1704	1641	*Sweet cherries*
Pozostałe [d]	3719	4997	786	757	754	*Others* [d]
ZBIORY w t *PRODUCTION in t*						
O G Ó Ł E M	**107261**	**95204**	**124129**	**131785**	**122383**	***T O T A L***
Jabłka	76091	69296	92239	98374	89481	*Apples*
Gruszki	3555	2821	3684	3613	3537	*Pears*
Śliwki	7700	6688	8110	9742	9635	*Plums*
Wiśnie	11339	6825	9827	10014	9754	*Cherries*
Czereśnie	5837	6940	7610	7493	7435	*Sweet cherries*
Pozostałe [d]	2740	2635	2660	2549	2541	*Others* [d]
PLONY z 1 ha w dt *YIELDS per ha in dt*						
Jabłka	99	90	125	137	137	*Apples*
Gruszki	52	50	63	69	69	*Pears*
Śliwki	52	42	61	76	76	*Plums*
Wiśnie	35	23	40	42	41	*Cherries*
Czereśnie	37	32	47	44	45	*Sweet cherries*
Pozostałe [d]	7	5	34	34	34	*Others* [d]

a Łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2014 r. według położenia gruntów. *b* Przeciętne roczne. *c* W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. *d* Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie itp.

a Including kitchen gardens; in 2014 by location of lands. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Peaches, apricots, walnuts etc.

TABL. 10 (221). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH** [a]

AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT [a]

OWOCE	2006–2010 [b]	2010	2013	2014		*FRUIT*
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
POWIERZCHNIA [c] w ha – stan w czerwcu *AREA* [c] *in ha – as of June*						
O G Ó Ł E M	**5234**	**5340**	**3924**	**4126**	**4020**	***T O T A L***
Truskawki [d]	2444	1706	1674	1637	1637	*Strawberries* [d]
Maliny [e]	244	605	334	412	412	*Raspberries* [e]
Porzeczki	1620	1930	954	1144	1102	*Currants*
Agrest	177	208	184	131	128	*Gooseberries*
Pozostałe [f]	749	891	778	802	741	*Others* [f]
ZBIORY w t *PRODUCTION in t*						
O G Ó Ł E M	**18040**	**16291**	**16657**	**16619**	**15891**	***T O T A L***
Truskawki [d]	8227	5124	7154	7080	7080	*Strawberries* [d]
Maliny [e]	354	882	634	883	883	*Raspberries* [e]
Porzeczki	5494	5698	3431	3933	3563	*Currants*
Agrest	1154	1340	1205	759	699	*Gooseberries*
Pozostałe [f]	2812	3246	4233	3964	3667	*Others* [f]
PLONY z 1 ha w dt *YIELDS per ha in dt*						
Truskawki [d]	34	30	43	43	43	*Strawberries* [d]
Maliny [e]	14	15	19	21	21	*Raspberries* [e]
Porzeczki	34	30	36	34	32	*Currants*
Agrest	65	65	66	58	55	*Gooseberries*
Pozostałe [f]	38	36	54	49	50	*Others* [f]

a Łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2014 r. według położenia gruntów. *b* Przeciętne roczne. *c* W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. *d* Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniono w pozycji „pozostałe". *e* Łącznie z jeżyną bezkolcową. *f* Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne.

a Including kitchen gardens; in 2014 by location of lands. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item "others". e Including thornless blackberry. f Chokeberry, northern highbush blueberry, vine, filbert and others.

TABL. 11 (222). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE** [a]
Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES [a]
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2013	2014	2005	2010	2013	2014
	ogółem *total*				w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*			
	W SZTUKACH *IN HEADS*							
Bydło *Cattle*	719490	843853	920849	889266	614458	724471	814122	775392
w tym krowy *of which cows*	285417	304333	307806	282058	238466	253812	264365	237544
Trzoda chlewna [b] *Pigs* [b]	4818453	4813273	3940893	4134625	4053244	3609214	2674802	2766478
w tym lochy *of which sows*	458305	383022	298810	299421	392055	319673	229781	233191
Owce *Sheep*	40038	25180	20779	20326	27143	17432	13079	12347
w tym maciorki *of which ewes*	24799	15566	12130	12313	18674	11986	7088	7245
Konie [c] *Horses* [c]	18545	20657	21159	.	16620	18954	20022	.
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie) *In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)*	1320108	1419745	1350634	1354392 [d]	1118344	1141307	1073586	1056296 [d]
	NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. *PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads*							
Bydło *Cattle*	40,9	47,6	52,7	49,5	41,8	48,9	54,2	50,0
w tym krowy *of which cows*	16,2	17,2	17,6	15,7	16,2	17,1	17,6	15,3
Trzoda chlewna [b] *Pigs* [b]	273,7	271,4	225,4	230,3	276,1	243,4	178,1	178,5
w tym lochy *of which sows*	26,0	21,6	17,1	16,7	26,7	21,6	15,3	15,0
Owce *Sheep*	2,3	1,4	1,2	1,1	1,8	1,2	0,9	0,8
w tym maciorki *of which ewes*	1,4	0,9	0,7	0,7	1,3	0,8	0,5	0,5
Konie [c] *Horses* [c]	1,1	1,2	1,2	x	1,1	1,3	1,3	x
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie) *In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)*	75,0	80,1	77,3	75,5 [d]	76,2	77,0	71,5	68,2 [d]

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str 291; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. *b* W latach 2005 i 2013 – stan w końcu lipca. *c* Dane szacunkowe; od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. *d* Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

a See general notes, item 3 on page 291; in 2010 data of the Agricultural Census. b In 2005 and 2013 – as of the end of July. c Estimated data; since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years. d For the calculation we use the horse stocks of 2013.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

TABL. 12 (223). **DRÓB** [a]
Stan w końcu roku
POULTRY [a]
As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
Kury w tys. szt.	25959,3	31995,0	22658,7	24375,9	18450,6	*Hens in thous. heads*
w tym nioski	11075,1	15071,1	12659,9	11591,8	7151,6	*of which laying hens*
Gęsi w tys. szt.	738,1	560,2	353,4	283,4	283,4	*Geese in thous. heads*
Indyki w tys. szt.	616,5	810,0	1126,1	1389,4	1193,1	*Turkeys in thous. heads*
Kaczki [b] w tys. szt.	344,1	435,8	711,1	694,9	617,8	*Ducks* [b] *in thous. heads*
Kury na 100 ha użytków rolnych [c] w szt.	1474	1788	1296	1358	1191	*Hens per 100 ha of agricultural land* [c] *in heads*
w tym nioski	629	842	724	646	462	*of which laying hens*

a W wieku powyżej 2 tygodni. *b* Łącznie z drobiem pozostałym. *c* Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 291.
a Aged more than 2 weeks old. b Including other poultry. c See general notes, item 3 on page 291.

TABL. 13 (224). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŹNEGO** [a]
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
W TYSIĄCACH SZTUK *IN THOUSAND HEADS*						
Bydło (bez cieląt)	221,0	251,6	253,2	273,7	244,5	*Cattle (excluding calves)*
Cielęta	23,7	15,7	35,3	16,1	13,9	*Calves*
Trzoda chlewna	6070,3	5172,9	3814,2	4093,2	1632,2	*Pigs*
Owce	24,1	21,3	10,6	6,7	2,8	*Sheep*
Konie	2,6	2,2	1,9	0,9	0,9	*Horses*
W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI *IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT*						
Bydło (bez cieląt)	118,5	137,3	153,3	166,9	150,4	*Cattle (excluding calves)*
Cielęta	1,9	1,3	3,7	2,1	1,9	*Calves*
Trzoda chlewna	676,5	621,0	496,6	580,8	291,2	*Pigs*
Owce	0,7	0,7	0,3	0,2	0,1	*Sheep*
Konie	1,3	1,1	1,0	0,4	0,4	*Horses*
Drób	256,0	367,2	442,0	457,3	420,5	*Poultry*
Kozy i króliki	1,0	1,0	3,3	4,3	3,3	*Goats and rabbits*

a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.
a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2014 R.

Stan w czerwcu

LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2014

As of June

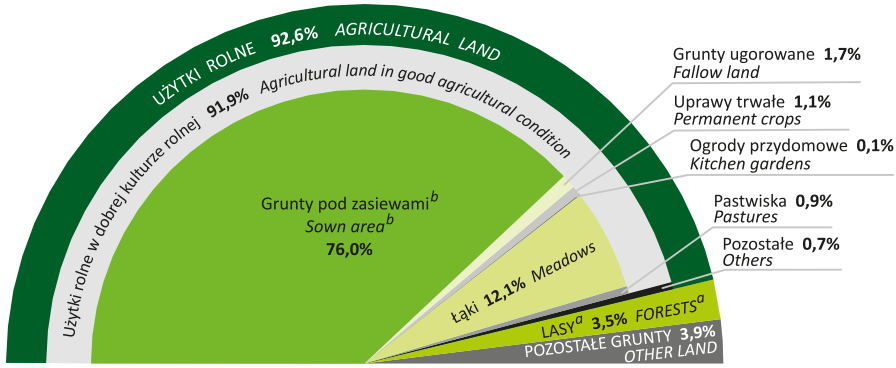

a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. *b* Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).

a Including land connected with silviculture. b Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers).

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2013 R. (ceny stałe)

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2013 (constant prices)

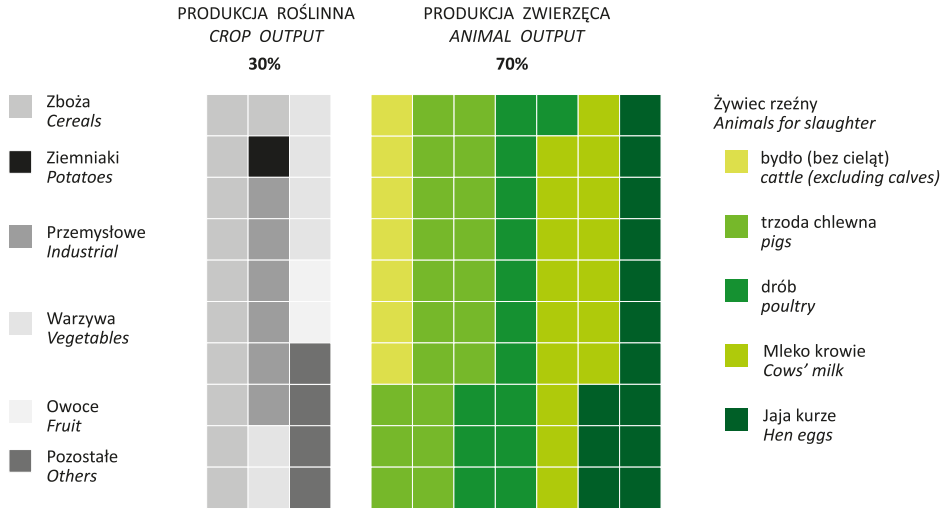

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ[a] (ceny bieżące)
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION[a] (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW *BY DIVISIONS*

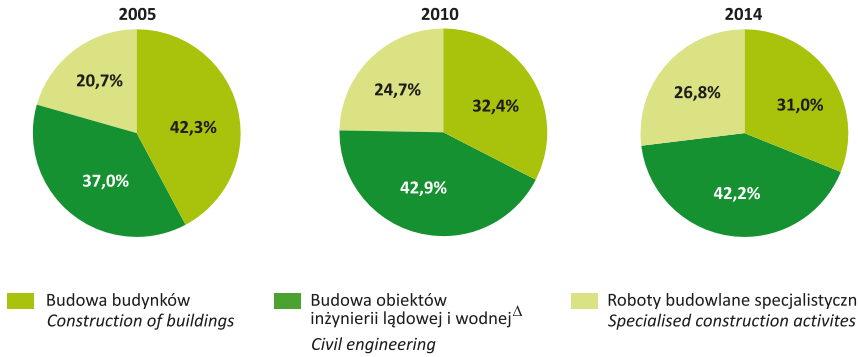

WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

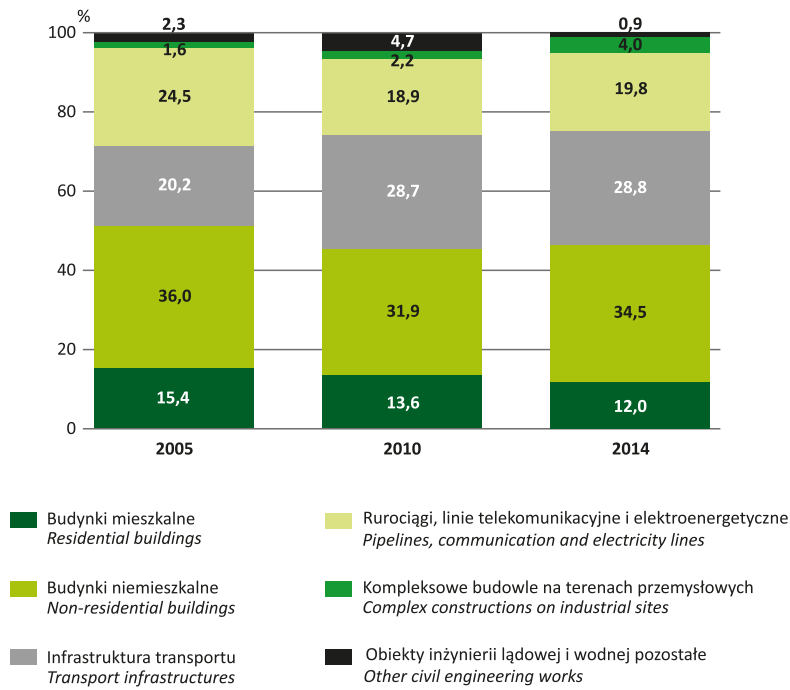

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa wielkopolskiego, siłami własnymi bez podwykonawców; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

a Realized by enterprises which have a seat of board in the Wielkopolskie Voivodship without subcontractors participation; data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 14 (225). **PRODUKCJA MIĘSA [a], TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT [a], FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	W TYSIĄCACH SZTUK *IN THOUSAND HEADS*				
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	811,0	859,0	829,6	916,2	*Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)*
mięso i tłuszcze	773,2	816,8	785,8	868,7	*meat and fats*
wołowe	62,1	71,8	82,7	89,8	*beef*
cielęce	1,1	0,7	2,2	1,2	*veal*
wieprzowe	527,7	484,4	386,8	453,0	*pork*
baranie	0,4	0,3	0,1	0,1	*mutton*
końskie	0,7	0,6	0,6	0,2	*horseflesh*
drobiowe	179,2	257,1	309,4	320,1	*poultry*
kozie i królicze [b]	2,0	1,9	4,0	4,2	*goat and rabbit [b]*
podroby	37,8	42,2	43,8	47,5	*pluck*
	NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH [c] w kg *PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND [c] in kg*				
O G Ó Ł E M	**460,6**	**484,4**	**474,5**	**510,4**	***T O T A L***

a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. *b* Łącznie z dziczyzną. *c* Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 291.

a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. b Including game. c See general notes, item 3 on page 291.

TABL. 15 (226). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
Produkcja mleka:						*Milk production:*
w milionach litrów	1324	1431	1753	1644	1299	*in million litres*
na 100 ha użytków rolnych [a] w tys. l	75,2	80,7	100,3	91,6	83,8	*per 100 ha agricultural land [a] in thous. l*
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4500	4767	6055	5837	5469	*Average annual quantity of milk per cow in l*
Produkcja jaj w mln szt.	2615	3893	3469	3311	1904	*Egg production in million units*
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	229	273	236	270	264	*Average annual number of eggs per laying hen in units*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 291.

a See general notes, item 3 on page 291.

TABL. 16 (227). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem *Total*	W tym gospodarstwa indywidualne *Of which private farms*	*SPECIFICATION*
W sztukach	2005	146039	141209	*In units*
	2010 [a]	151633	146678	
	2013	**154668**	**150697**	
Powierzchnia użytków rolnych [b]	2005	12,1	10,4	*Agricultural land area* [b]
na 1 ciągnik w ha	2010 [a]	11,7	10,1	*per tractor in ha*
	2013	**11,3**	**10,0**	

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. *b* Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 291.
U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
a Data of the Agricultural Census. b See general notes, item 3 on page 291.
N o t e. Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three year.

TABL. 17 (228). **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 [a]	2012/13	2013/14 ogółem *total*	2013/14 w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	*SPECIFICATION*
			W TONACH *IN TONNES*			
Nawozy mineralne lub chemiczne [b]	201826	266856	264192	283921	233039	*Mineral or chemical fertilizers* [b]
azotowe	117263	155731	164298	162207	132882	*nitrogenous*
fosforowe	36410	49402	57645	45603	38211	*phosphatic*
potasowe	48153	61724	42249	76111	61946	*potassic*
Nawozy wapniowe [c]	138595	81097	72001	96656	69691	*Lime fertilizers* [c]
			NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH [d] w kg *PER ha OF AGRICULTURAL LAND* [d] *in kg*			
Nawozy mineralne lub chemiczne [b]	114,6	150,5	151,1	158,2	150,4	*Mineral or chemical fertilizers* [b]
azotowe	66,6	87,8	94,0	90,4	85,8	*nitrogenous*
fosforowe	20,7	27,9	33,0	25,4	24,7	*phosphatic*
potasowe	27,3	34,8	24,2	42,4	40,0	*potassic*
Nawozy wapniowe [c]	78,7	45,7	41,2	53,8	45,0	*Lime fertilizers* [c]

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. *b* Łącznie z wieloskładnikowymi. *c* Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. *d* Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 291.
a Data of the Agricultural Census 2010. b Including mixed fertilizers. c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime. d See general notes, item 3 on page 291.

TABL. 18 (229). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące [a])**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices [a])

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2013	2014		*AGRICULTURAL PRODUCTS*
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
	W TYSIĄCACH ZŁOTYCH *IN THOUSAND ZLOTYS*					
O G Ó Ł E M	**5814100**	**7778005**	**10669960**	**10783590**	**8138271**	***T O T A L***
Produkty roślinne	**1375400**	**2275392**	**3119294**	**2925042**	**2126253**	***Crop products***
w tym:						*of which:*
Zboża	317482	760892	1291422	1164993	825618	*Cereals*
w tym zboża podstawowe	266347	643284	825408	803699	555632	*of which basic cereals*
pszenica	153355	382587	447745	490564	338864	*wheat*
żyto	43750	94357	145268	117493	87655	*rye*
jęczmień	35356	64012	129096	65434	44358	*barley*
owies i mieszanki zbożowe	2624	5021	13941	8967	7279	*oats and cereal mixed*
pszenżyto	31263	97307	89359	121242	77476	*triticale*
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	308044	746870	1269217	1144538	816467	*of which consumer and for feeds cereals*
w tym zboża podstawowe	258097	629426	805272	784956	546482	*of which basic cereals*
pszenica	151219	377422	441754	482831	335311	*wheat*
żyto	41841	93116	143109	116119	87221	*rye*
jęczmień	34106	61464	123114	61402	41916	*barley*
owies i mieszanki zbożowe	2236	4206	12730	8050	6770	*oats and cereal mixed*
pszenżyto	28696	93218	84565	116553	75263	*triticale*
Strączkowe konsumpcyjne [b]	879	94	231	85	79	*Consumer pulses [b]*
Ziemniaki	43152	77666	185232	166341	137249	*Potatoes*
Buraki cukrowe	395235	226442	386740	326201	238427	*Sugar beets*
Rzepak i rzepik	165779	292184	327964	288299	184620	*Rape and turnip rape*
Warzywa	126421	317784	363011	395114	335392	*Vegetables*
Owoce	37782	90948	119012	109823	105554	*Fruit*
Produkty zwierzęce	**4438600**	**5502613**	**7550666**	**7858548**	**6012017**	***Animal products***
w tym:						*of which:*
żywiec rzeźny [c]	3216372	3678366	5402729	5452595	4079065	*animals for slaughter [c]*
bydło (bez cieląt)	392051	546725	873876	922721	865938	*cattle (excluding calves)*
cielęta	2197	675	2734	2580	2513	*calves*
trzoda chlewna	2061202	2059884	2839388	2783830	1599513	*pigs*
owce	3063	2259	1831	1573	1557	*sheep*
konie	4197	2379	4551	1932	1932	*horses*
drób	753663	1066444	1680351	1739960	1607613	*poultry*
Mleko krowie	1033745	1311539	1902532	2138455	1699547	*Cow's milk*
Jaja kurze konsumpcyjne	71117	220384	79654	98724	83597	*Consumer hen's eggs*
	NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH [d] w zł *PER ha OF AGRICULTURAL LAND [d] in zl*					
O G Ó Ł E M	**3302**	**4386**	**6103**	**6103**	**5252**	***T O T A L***
Produkty: roślinne	781	1283	1784	1784	1372	*Products: crop*
zwierzęce	2521	3103	4319	4319	3880	*animal*

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. *b* Bez materiału siewnego. *c* W wadze żywej. *d* Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 291.
a Paid to suppliers; excluding VAT. b Excluding sowing. c In live weight. d See general notes, item 3 on page 291.

TABL. 19 (230). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2013	2014		*AGRICULTURAL PRODUCTS*
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
Zboża w t	877575	1395421	1834095	1909415	1374406	*Cereals in t*
w tym zboża podstawowe	743730	1200243	1149286	1242191	862805	*of which basic cereals*
pszenica	401903	634933	550192	699913	483641	*wheat*
żyto	149113	217356	267430	219678	165843	*rye*
jęczmień	90460	129180	172342	104434	69258	*barley*
owies i mieszanki zbożowe	8389	13180	24811	16306	13144	*oats and cereal mixed*
pszenżyto	93865	205594	134511	201860	130919	*triticale*
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	863678	1378117	1812538	1887820	1362839	*of which consumer and for feeds cereals*
w tym zboża podstawowe	729988	1183050	1127915	1220995	851238	*of which basic cereals*
pszenica	397883	629620	544461	691921	479487	*wheat*
żyto	147387	215316	265116	217960	165204	*rye*
jęczmień	87769	125346	165798	99397	66145	*barley*
owies i mieszanki zbożowe	7391	11358	23196	15146	12407	*oats and cereal mixed*
pszenżyto	89558	201410	129344	196571	127995	*triticale*
Strączkowe konsumpcyjne [a] w t	1373	60	157	40	37	*Consumer pulses [a] in t*
Ziemniaki w t	216213	223630	358121	416832	347878	*Potatoes in t*
Buraki cukrowe w t	2309389	1971949	2678159	2769135	2032096	*Sugar beets in t*
Rzepak i rzepik w t	205460	228528	223396	209657	137820	*Rape and turnip rape in t*
Warzywa w t	291431	311839	362637	358625	311000	*Vegetables in t*
Owoce w t	42684	85964	81977	111990	104315	*Fruit in t*
Żywiec rzeźny [b] w t	884398	966398	1064613	1164070	882320	*Animals for slaughter [b] in t*
bydło (bez cieląt)	97215	114332	140308	153745	144499	*cattle (excluding calves)*
cielęta	309	111	419	351	333	*calves*
trzoda chlewna	539351	535070	522743	579295	342404	*pigs*
owce	495	344	261	205	203	*sheep*
konie	855	498	798	333	333	*horses*
drób	246173	316043	400084	430141	394548	*poultry*
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) [c] w t	644984	698975	764616	836466	622080	*Animals for slaughter in terms of meat (including fats) [c] in t*
Mleko krowie w tys. l	1102870	1245260	1407760	1536749	1240773	*Cow's milk in thous. l*
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	441923	1180381	380703	400624	350212	*Consumer hen's eggs in thous. units*

a Bez materiału siewnego. *b* W wadze żywej. *c* Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

a Excluding sowing. b In live weight. c Cattle, calves, pigs, sheep, horses and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (231). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA *YEARS*	Z certyfikatem *Certified*		W okresie przestawiania *Under conversion*	
	gospodarstwa *farms*	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha *organic agricultural land in ha*	gospodarstwa *farms*	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha *organic agricultural land in ha*
2005	36	1631	165	9375
2010	456	20755	292	11758
2013	762	32367	244	9250
2014	**859**	**37478**	**107**	**4593**

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
S o u r c e: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo
Hunting

TABL. 21 (232). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE** [a]
Stan w dniu 10 III
MAJOR GAME SPECIES [a]
As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005 [b]	2010 [b]	2013	2014	*GAME SPECIES*
			W SZTUKACH *IN HEADS*		
Łosie	44	84	138	168	*Moose*
Daniele	3253	5443	7840	7587	*Fallow deer*
Muflony	104	363	288	275	*Mouflons*
			W TYSIĄCACH SZTUK *IN THOUSAND HEADS*		
Jelenie	11,3	15,2	21,0	21,3	*Deer*
Sarny	77,4	85,6	96,1	95,0	*Roe deer*
Dziki	17,9	23,6	29,8	27,8	*Wild boars*
Lisy	19,1	18,9	19,7	20,0	*Foxes*
Zające	35,8	48,1	61,6	64,7	*Hares*
Bażanty	27,4	39,6	38,1	40,7	*Pheasants*
Kuropatwy	18,6	24,6	20,1	19,5	*Partridges*

a Dane szacunkowe. *b* Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.
Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.
a Estimated data. b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.
S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22 (233). **ODSTRZAŁ[a] WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOOT[a] OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06[b]	2010/11[b]	2013/14	2014/15	*GAME SPECIES*
Daniele	779	1586	2547	2567	*Fallow deer*
Jelenie	3339	4577	7359	8578	*Deer*
Sarny	17148	16784	21711	22358	*Roe deer*
Dziki	15358	24699	27037	30024	*Wild boars*
Lisy	23775	19683	18148	18983	*Foxes*
Zające	1086	695	551	624	*Hares*
Bażanty	19193	14731	14587	16553	*Pheasants*
Kuropatwy	218	125	134	209	*Partridges*

a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. *b* Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23 (234). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE**
Stan w dniu 10 III
CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS
As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Koła łowieckie:					*Hunting clubs:*
liczba[a]	262	246	255	255	*number[a]*
członkowie[b]	11244	11575	11902	12114	*members[b]*
Obwody łowieckie:					*Hunting districts:*
liczba	465	465	505	468	*number*
powierzchnia w tys. ha	2394,3	2418,2	2640,5	2458,3	*area in thous. ha*
w tym na gruntach leśnych	652,8	652,3	556,8	687,5	*of which on forest land*

a Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. *b* Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.

Ź r ó d ł o: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data grouped according to the seat of hunting club. b Data grouped according to the seat of member of hunting club.

S o u r c e: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo
Forestry

TABL. 24 (235). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**
Stan w dniu 31 XII
FOREST LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M w ha	**779330**	**784691**	**786681**	**787559**	***T O T A L in ha***
Lasy	**759964**	**764121**	**766578**	**767531**	***Forests***
Publiczne	681970	683076	683206	683739	*Public*
zalesione	672451	672449	672164	672209	*wooded*
niezalesione	9519	10628	11042	11530	*non-wooded*
w tym:					*of which:*
własność Skarbu Państwa	676291	677490	677523	674778	*owned by the State Treasury*
zalesione	666865	666949	666571	663359	*wooded*
niezalesione	9426	10541	10951	11418	*non-wooded*
w tym:					*of which:*
w zarządzie Lasów Państwowych	659417	661240	661727	661870	*managed by the State Forests*
zalesione	650185	650871	651303	650562	*wooded*
niezalesione	9232	10369	10424	11308	*non-wooded*
parki narodowe	4899	4832	4953	4962	*national parks*
zalesione	4899	4832	4942	4951	*wooded*
niezalesione	–	–	11	11	*non-wooded*
własność gmin [a]	5679	5586	5683	5715	*owned by gmina* [a]
zalesione	5586	5499	5593	5620	*wooded*
niezalesione	93	87	91	95	*non-wooded*
Prywatne	77994	81045	83372	83792	*Private*
zalesione	77150	79921	82162	82605	*wooded*
niezalesione	844	1124	1210	1186	*non-wooded*
Grunty związane z gospodarką leśną	**19366**	**20570**	**20103**	**20029**	***Land connected with silviculture***
LESISTOŚĆ w %	**25,5**	**25,6**	**25,7**	**25,7**	***FOREST COVER in %***
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI LĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	**26,5**	**26,7**	**26,4**	**26,4**	***SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %***

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25 i 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2010–2014 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to tables 25 and 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2010–2014 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

TABL. 25 (236). **POWIERZCHNIA LASÓW**
FOREST AREAS
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem w ha *Grand total in ha*	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona *Of which wooded area in % of grand total area*							
		razem *total*	drzewostany *tree stands*						
			w klasie wieku *in age group*						w klasie odnowienia[a] i o budowie przerębowej *in renewal class[a] with a throughfell construction*
			I (1–20 lat *years)*	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81––100)	VI i wyższe *and higher* (101 lat i więcej *years and older)*	
O G Ó Ł E M . . . . . *T O T A L*	**766578**	**98,1**	**13,7**	**14,9**	**25,4**	**19,3**	**13,9**	**10,6**	**0,3**
w tym: *of which:*									
W zarządzie Lasów Państwowych . . . . *Managed by the State Forests*	661727	98,1	14,5	14,3	22,5	19,8	15,1	11,5	0,4
Lasy prywatne . . . . . *Private forests*	83372	98,3	8,3	19,4	48,8	16,4	3,6	1,8	–

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem *Total*		W tym *Of which*		*SPECIES OF TREES*
			w zarządzie Lasów Państwowych *managed by the State Forests*	lasy prywatne *private forests*	
	w ha *in ha*	w odsetkach *in percent*			
O G Ó Ł E M	**766578**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
Drzewa iglaste	605804	79,0	78,4	84,2	*Coniferous trees*
w tym: sosna	587282	76,6	75,9	83,7	*of which: pine*
świerk	14811	1,9	2,0	0,5	*spruce*
jodła	12	0,0	0,0	–	*fir*
Drzewa liściaste	160775	21,0	21,6	15,8	*Broadleaved trees*
w tym: buk	5823	0,8	0,8	–	*of which: beech*
dąb	64647	8,4	9,4	0,7	*oak*
grab	2259	0,3	0,3	–	*hornbeam*
brzoza	40426	5,3	5,2	6,7	*birch*
olsza	26057	3,4	3,3	4,5	*alder*
osika	1033	0,1	–	0,7	*aspen*

a Łącznie z klasą do odnowienia.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

a Including regeneration class.

S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26 (237). **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem grubizna brutto [a] w tys. m^3 *Gross [a] grand total timber in thous. m^3*	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej *Of which in wooded area in % of grand total area*								
		razem *total*	drzewostany *tree stands*						w klasie odnowienia [c] i o budowie przerębowej *in renewal class [c] with a throughfell construction*	przestoje [b] *hold-over trees [b]*
			w klasie wieku *in age group*							
			I (1–20 lat *years)*	II (21––40)	III (41––60)	IV (61–80)	V (81––100)	VI i wyższe *and higher* (101 lat i więcej *years and older)*		
O G Ó Ł E M . . . . . *T O T A L*	**195141**	**99,9**	**1,0**	**9,2**	**28,1**	**24,5**	**18,9**	**17,6**	**0,3**	**0,3**
w tym: *of which:*										
W zarządzie Lasów Państwowych . . . . *Managed by the State Forests*	169354	99,9	1,1	8,8	25,0	25,1	20,4	18,9	0,3	0,3
Lasy prywatne . . . . . *Private forests*	18954	100,0	0,8	12,3	59,8	19,5	4,6	2,8	–	0,2

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto [a] *Gross [a] total timber*	W tym *Of which*		*SPECIES OF TREES*
		w zarządzie Lasów Państwowych *managed by the State Forests*	lasy prywatne *private forests*	
	w tys. m^3 *in thous. m^3*	w odsetkach *in percent*		
O G Ó Ł E M	**195141**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
Drzewa iglaste	155335	79,7	79,0	84,9	*Coniferous trees*
w tym: sosna	151958	77,9	77,1	84,8	*of which: pine*
świerk	2837	1,5	1,6	0,1	*spruce*
jodła	–	–	–	–	*fir*
Drzewa liściaste	39806	20,3	21,0	15,1	*Broadleaved trees*
w tym: buk	1755	0,9	0,9	–	*of which: beech*
dąb	18370	9,4	10,3	1,3	*oak*
grab	650	0,3	0,4	–	*hornbeam*
brzoza	6681	3,4	3,5	3,9	*birch*
olsza	7841	4,0	3,8	5,5	*alder*
osika	222	0,1	–	0,9	*aspen*

a W korze. *b* Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym koleją rębności. *c* Łącznie z klasą do odnowienia.
Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.
a Overbark. b Trees not felled in the assumed throughfell order. c Including regeneration class.
S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27 (238). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014			
				ogółem *grand total*	lasy publiczne *public forests*		lasy prywatne [a] *private forests* [a]
					razem *total*	w tym własność Skarbu Państwa *of which owned by the State Treasury*	
	w ha *in ha*						
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII) *Production area of forest nurseries (as of 31 XII)*	298	250	228	222	222	222	–
Odnowienia i zalesienia *Renewals and afforestations*	5896	4912	5276	5185	4959	4906	226
odnowienia *renewals*	5208	4583	5109	5060	4944	4894	116
sztuczne *artificial*	5112	4450	4796	4781	4679	4633	101
zrębów [b] *felling sites* [b]	4929	3273	4724	4750	4650	4604	100
halizn i płazowin *blanks and irregularly stocked open stands*	183	57	72	31	29	29	2
naturalne *natural*	96	133	313	279	264	261	15
zalesienia [c] *afforestations* [c]	688	329	167	125	15	12	109
Poprawki i uzupełnienia [d] *Corrections and supplements* [d]	899	748	677	629	565	547	64
Pielęgnowanie [e] *Tending* [e]	27677	25392	30554	30997	30050	29687	947
w tym: *of which:*							
upraw *crops*	18675	17522	23378	23604	22657	22351	947
młodników *greenwoods*	8696	7652	7106	7334	7334	7307	–
wprowadzanie podszytów [f] *introduction of undergrowth* [f]	217	75	9	24	24	24	–
Melioracje *Drainage*	4952	5906	6365	6719	6719	6691	–

a Dane szacunkowe. *b* Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. *c* Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. *d* Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. *e* Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. *f* Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. b Including renewals protected by tree stands. c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. f Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28 (239). **POZYSKANIE DREWNA** [a]
REMOVALS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2013	2014			
				ogółem *grand total*	lasy publiczne *public forests*		lasy prywatne *private forests*
					razem *total*	w tym własność Skarbu Państwa *of which owned by the State Treasury*	
O G Ó Ł E M w dam^3 ***T O T A L in dam^3***	**2928,8**	**3147,0**	**3384,1**	**3694,2**	**3609,4**	**3581,6**	**84,8**
Grubizna ***Timber***	**2613,5**	**2891,8**	**3110,7**	**3417,9**	**3333,2**	**3306,0**	**84,8**
Grubizna iglasta *Coniferous*	2086,7	2369,0	2544,4	2855,5	2785,1	2763,2	70,4
w tym drewno: *of which:*							
wielkowymiarowe *large-size wood*	747,6	843,8	874,2	956,1	929,3	915,1	26,8
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego *medium-size wood for industrial uses*	1110,0	1270,5	1416,6	1635,2	1609,3	1603,6	25,8
Grubizna liściasta *Non-coniferous*	526,8	522,9	566,3	562,5	548,1	542,7	14,4
w tym drewno: *of which:*							
wielkowymiarowe *large-size wood*	173,1	144,5	134,8	121,0	116,8	114,8	4,2
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego *medium-size wood for industrial uses*	234,2	236,5	242,0	244,7	240,3	238,8	4,4
Drewno małowymiarowe [b] ***Slash*** [b]	**315,2**	**255,2**	**273,4**	**276,2**	**276,2**	**275,6**	**–**
Do przerobu przemysłowego *Slash for industrial uses*	137,3	77,3	60,1	64,0	64,0	64,0	–
Opałowe *Slash for fuel*	177,9	177,9	213,3	212,3	212,3	211,7	–
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m^3 ***TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m^3***	**343,9**	**378,5**	**405,8**	**445,3**	**487,5**	**489,9**	**101,2**

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. *b* Wyłącznie w lasach publicznych.
U w a g a. W prezentowanych latach nie pozyskano karpiny.
a Excluding logging (large timber) from plantings. b Exclusively in public forests.
N o t e. In presented years the stump wood wasn't gained.

TABL. 29 (240). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIEŃ**
TREES AND SHRUPS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2013	2014	
				ogółem *total*	w tym na gruntach prywatnych *of which on private land*
Powierzchnia produkcyjna szkółek zadrzewieniowych [a] w ha	143	155	120	120	–
Production area of nurseries [a] in ha					
Sadzenie w szt.: drzew	419591	336822	412340	412399	18489
Plantings in units of: trees					
krzewów	69140	114761	47116	153722	9218
bushes					
Pozyskanie drewna (grubizny) [b] w m^3	54608	68925	83960	92860	65610
Removals (timber) [b] in m^3					
grubizna iglasta	3860	9662	10872	14875	12797
coniferous					
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	2087	5250	5796	8039	7038
of which large-size general purpose wood					
grubizna liściasta	50748	59263	73088	77985	52813
non-coniferous					
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	16895	20384	25971	27878	18485
of which large-size general purpose wood					

a Stan w dniu 31 XII. *b* Dane szacunkowe; nie uwzględniono danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).
a As of 31 XII. b Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30 (241). **POŻARY W LASACH** [a]
FOREST FIRES [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Pożary	689	379	286	398	*Number of fires*
w tym: podpalenia	201	110	49	103	*of which: arsons*
nieostrożność dorosłych	410	174	168	192	*negligence of adults*
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	221,12	95,58	46,94	118,41	*Area of forest burned in ha*
w tym: podpalenia	53,94	19,24	3,26	20,94	*of which: arsons*
nieostrożność dorosłych	128,62	24,22	16,24	55,96	*negligence of adults*
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,32	0,25	0,16	0,30	*Average forest areas burned by fire in ha*

a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.
Ź r ó d ł o: dane Instytutu Badawczego Leśnictwa.
a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.
S o u r c e: data of the Forest Research Institute.

DZIAŁ XVI
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych, według PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie", „Przetwórstwo przemysłowe", „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych" oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją".

Ponadto w tabl. 3 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007.

2. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do *Rocznika*, ust. 6 na str. 24.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług – PKWiU 2008 oraz nomenklaturą PRODPOL stosowaną w badaniach produkcji wyrobów przemysłowuch, która zharmonizowana jest z Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE.

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących sumę niektórych pozycji PKWiU/ /PRODPOL-u.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

4. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;

CHAPTER XVI
INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. *Information within the scope of* ***industry*** *concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".*

Moreover, data in table 3 show industrial products manufactured by entities, irrespective of their kind-of-activity as classified according to NACE Rev. 2.

2. *Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions were compiled using* ***the enterprise method****, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the* Yearbook*, item 6 on page 24.*

3. *Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Products and Services – PKWiU 2008 and PRODPOL nomenclature applied in surveys on production of industry products which is harmonised with PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in EU member states.*

In some cases products are presented according to additional groupings, comprising the sum of some PKWiU/PRODPOL positions.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. Sold production *concerns the total activity of an economic entity, i.e., industrial and non-industrial production.*

Sold production of industry includes:

1) *the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;*
2) *the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;*
3) *flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;*

4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do *Rocznika*, ust. 10 na str. 25.

Jako **ceny stałe** w 2014 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np. słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych według PKD 2007 do sekcji „Budownictwo", w których liczba pracujących przekracza 9. Podmioty gospodarcze zwie się dalej podmiotami budowlanymi.

2. Dane według działów PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw.** Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do *Rocznika*, ust. 6 na str. 24.

3. Produkcja budowlano-montażowa dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceniowym (tj. na rzecz obcych zleceniodawców) przez podmioty budowlane.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

4) the value of products in the form of settlements in kind;
5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of ***basic price*** *is given in the general notes to the* Yearbook*, item 10 on page 25.*

As ***constant prices*** *in 2014 were adopted 2010 constant prices (2010 average current prices).*

5. *In data concerning production, the value of outwork is included.*

Outwork *in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.*

6. *Data regarding* ***average paid employment and average monthly gross wages and salaries*** *concerns hired employees, i.e. persons employed on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation) and includes full- and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time employees.*

Construction

1. *Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the section "Construction", employing more than 9 persons. Economic entities are referred to hereafter as construction entities.*

2. *Data according to NACE Rev. 2 divisions were compiled using* ***the enterprise method.*** *The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 24.*

3. Construction and assembly production *concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration – conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system (i.e. for outside clients).*

4. *The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).*

5. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):
- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowo wybudowane,
- w zakresie kubatury budynków – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują budynki nowo wybudowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. *Information* ***regarding buildings completed*** *(by all investors):*
- *within the scope of the number of buildings includes only newly built buildings,*
- *within the scope of the cubic volume of buildings, unless otherwise indicated, includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).*

6. *Data regarding* ***average paid employment and average monthly gross wages and salaries*** *concerns hired employees, i.e. persons employed on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation) and includes full- and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time employees.*

Przemysł
Industry

TABL. 1 (242). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU** [a] **(ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY [a] *(current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2013	2014		
	w mln zł *in mln zl*				w odsetkach *in percent*	2013=100 (ceny stałe) *(constant prices)*
O G Ó Ł E M ... ***T O T A L***	**73337,0**	**96871,0**	**125350,6**	**131961,6**	**100,0**	**105,9**
sektor publiczny ... *public sector*	6960,4	5993,7	4976,4	5799,2	4,4	x
sektor prywatny ... *private sector*	66376,6	90877,2	120374,2	126162,4	95,6	x
Górnictwo i wydobywanie ... ***Mining and quarrying***	**1039,2**	**1613,1**	**2514,5**	**2283,0**	**1,7**	**93,2**
W tym pozostałe górnictwo i wydobywanie ... *Of which other mining and quarrying*	246,1	348,1	397,3	323,2	0,2	77,6
Przetwórstwo przemysłowe ... ***Manufacturing***	**66800,1**	**88030,9**	**115351,8**	**122449,5**	**92,8**	**106,9**
w tym: *of which:*						
Produkcja artykułów spożywczych ... *Manufacture of food products*	15611,7	19140,3	26574,2	26352,5	20,0	102,9
Produkcja napojów ... *Manufacture of beverages*	3592,2	4633,6	5337,2	5414,8	4,1	101,3
Produkcja wyrobów tekstylnych ... *Manufacture of textiles*	984,1	1671,3	2074,6	2391,9	1,8	115,0
Produkcja odzieży ... *Manufacture of wearing apparel*	1070,3	522,3	490,2	500,8	0,4	103,0
Produkcja skór i wyrobów skórzanych[Δ] *Manufacture of leather and related products*	87,6	103,5	183,8	184,8	0,1	97,7
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny[Δ] ... *Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker*[Δ]	2166,5	3159,5	4027,8	4630,1	3,5	114,3
Produkcja papieru i wyrobów z papieru *Manufacture of paper and paper products*	1868,7	3333,4	4631,0	5063,2	3,8	105,5
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ... *Printing and reproduction of recorded media*	777,6	1545,5	1437,1	1489,4	1,1	101,1
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych ... *Manufacture of chemicals and chemical products*	1274,7	2140,6	2742,0	3277,0	2,5	119,4
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych ... *Manufacture of rubber and plastic products*	4101,1	5825,1	8133,3	8742,6	6,6	104,3

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (242). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU** [a] **(dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY [a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2013	2014		
	w mln zł *in mln zl*				w odsetkach *in percent*	2013=100 (ceny stałe) *(constant prices)*
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) ***Manufacturing (cont.)***						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych *Manufacture of other non-metallic mineral products*	1896,3	2930,7	3576,5	3997,1	3,0	109,3
Produkcja metali *Manufacture of basic metals*	1442,3	706,4	812,5	834,4	0,6	100,3
Produkcja wyrobów z metali[Δ] *Manufacture of metal products*[Δ]	3710,3	5036,4	6178,3	6784,6	5,1	108,4
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych *Manufacture of computer, electronic and optical products*	337,9	259,7	337,0	381,3	0,3	117,1
Produkcja urządzeń elektrycznych *Manufacture of electrical equipment*	4158,2	5914,0	10435,8	10395,3	7,9	101,5
Produkcja maszyn i urządzeń[Δ] *Manufacture of machinery and equipment n.e.c.*	3399,8	3811,0	4231,4	4398,7	3,3	105,8
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep[Δ] *Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers*	13041,6	13573,8	17275,1	17745,9	13,4	102,4
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego *Manufacture of other transport equipment*	428,0	805,9	1218,7	1201,3	0,9	98,3
Produkcja mebli *Manufacture of furniture*	3802,2	6298,8	8085,5	9634,6	7,3	120,7
Pozostała produkcja wyrobów *Other manufacturing*	613,4	1162,1	1743,6	1908,1	1,4	105,8
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń *Repair and installation of machinery and equipment*	772,2	946,5	939,7	1277,8	1,0	133,5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ] ***Electricity, gas, steam and air conditioning supply***	**4499,9**	**5481,9**	**5168,8**	**4682,6**	**3,5**	**89,8**
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] ***Water supply; sewerage, waste management and remediation activities***	**997,9**	**1745,1**	**2315,5**	**2546,4**	**1,9**	**108,2**
w tym: *of which:*						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody *Water collection, treatment and supply*	129,9	274,2	151,1	166,1	0,1	106,2
Gospodarka odpadami; odzysk surowców[Δ] *Of which waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery*	357,7	797,3	1083,7	1181,2	0,9	111,4

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (243). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYŚLE** [a] **(ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY [a] *(current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*				
O G Ó Ł E M	**73337,0**	**96871,0**	**125350,6**	**131961,6**	***T O T A L***
podmioty o liczbie zatrudnionych:					*entities with following number of paid employees:*
49 osób i mniej	9752,5	12355,3	17492,1	18888,3	*49 persons and less*
50–249	18656,6	24336,3	32394,3	34134,6	*50–249*
250–499	10497,3	14918,8	17803,9	17468,2	*250–499*
500–999	7508,4	15188,7	19009,4	22823,1	*500–999*
1000 osób i więcej	26922,2	30072,0	38650,9	38647,3	*1000 persons and more*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (244). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW** [a]
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS [a]

WYROBY	2005	2010	2013	2014		*PRODUCTS*
				ogółem *total*	udział w produkcji krajowej w % *share in domestic production in %*	
Produkty uboju [b] wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						*Slaughter products* [b] *included in slaughter capacity in thous. t:*
bydła i cieląt	21,2	30,3	66,2	58,3	28,6	*cattle and calves*
trzody chlewnej	273,1	138,3	75,2	76,2	6,3	*pigs*
Mięso drobiowe w tys. t	267,9	280,8	351,2	380,0	17,3	*Poultry meat in thous. t*
Wędliny [c] w tys. t	81,5	76,2	60,3	59,9	7,9	*Cured meat products* [c] *in thous. t*
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	221,3	154,6	145,1	147,5	1,7	*Fruit and vegetable juice in thous. hl*
Mleko płynne przetworzone [d] w tys. hl	3195,5	2882,3	2945,4	3225,8	11,2	*Processed liquid milk* [d] *in thous. hl*
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania [e] w tys. t	15,6	19,6	20,3	22,0	12,2	*Butter and dairy spreads in thous. t*
Sery i twarogi w tys. t	69,8	75,8	91,4	90,5	11,3	*Cheeses and curds in thous. t*
Mąka pszenna w tys. t	327,4	312,5	312,4	285,9	12,6	*Wheat flour in thous. t*
Mąka żytnia w tys. t	48,9	47,8	55,1	51,2	22,0	*Rye flour in thous. t*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. *b* Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej. *c* Bez drobiowych; w 2005 r. bez końskich, dziczyzny i królików. *d* Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. *e* Otrzymywane z mleka.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. c Exluding cured poultry meat; in 2005 excluding horseflesh, game and rabbit. d Including milk for further processing.

TABL. 3 (244). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW** [a] **(dok.)**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS [a] *(cont.)*

WYROBY	2005	2010	2013	2014		*PRODUCTS*
				ogółem *total*	udział w produkcji krajowej w % *share in domestic production in %*	
Makaron w tys. t	2,4	1,1	1,8	3,0	1,8	*Pasta in thous. t*
Wódka czysta [f] (w przeliczeniu na 100%) w tys. hl	212,0	216,5	#	#	#	*Vodka* [f] *(in terms of 100%) in thous. hl*
Okrycia i ubiory z tkanin w tys. szt.:						*Clothes and garments in thous. units:*
kostiumy i komplety damskie lub dziewczęce, inne niż z dzianin	91	128	88	#	#	*women's or girls' suits and ensembles, not knitted or crocheted*
żakiety damskie lub dziewczęce	722	131	84	62	4,3	*women's or girls' jackets*
Blezery, pulowery, swetry, kamizelki i podobne wyroby dziane w tys. szt.	1334	272	274	302	6,4	*Jerseys, pullovers, cardigans, waistcoats and similar articles, knitted or crocheted in thous. units*
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry [g] w tys. par	49	994	647	#	#	*Footwear with leather uppers* [g] *in thous. pairs*
Tarcica w dam^3	425,2	513,6	529,9	579,8	12,3	*Sawnwood in* dam^3
w tym iglasta	345,4	454,9	453,5	498,5	11,8	*of which coniferous sawnwood*
Cegła w mln ceg	61,8	68,2	59,0	63,3	14,3	*Bricks in mln bricks*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. *f* O objętościowej mocy alkoholu 45,4% i mniej. *g* Bez obuwia sportowego, obuwia z metalowym noskiem ochronnym oraz obuwia specjalnego różnego typu; łącznie z obuwiem ze spodem z drewna.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. f Of an alcoholic strength 45,4% and less. g Excluding footwear with uppers of leather, other than sports footwear incorporating a protective metal toe-cap and miscellaneous special footwear; including footwear with a wooden outer soles.

TABL. 4 (245). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYŚLE** [a]
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**293440**	**295357**	**304111**	***T O T A L***
sektor publiczny	28205	20242	21125	*public sector*
sektor prywatny	265235	275115	282986	*private sector*
Górnictwo i wydobywanie	**7488**	**9074**	**7631**	***Mining and quarrying***
W tym pozostałe górnictwo i wydobywanie	1425	1568	1534	*Of which other mining and quarrying*
Przetwórstwo przemysłowe	**263749**	**264324**	**276080**	***Manufacturing***
w tym:				*of which:*
Produkcja artykułów spożywczych	48371	48621	49947	*Manufacture of food products*
Produkcja napojów	5498	5668	6325	*Manufacture of beverages*
Produkcja wyrobów tekstylnych	8722	8055	8648	*Manufacture of textiles*
Produkcja odzieży	9263	7294	7080	*Manufacture of wearing apparel*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (245). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYŚLE** [a] **(dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY [a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)				***Manufacturing (cont.)***
Produkcja skór i wyrobów skórzanych[Δ]	1361	1270	1227	*Manufacture of leather and related products*
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny[Δ]	15294	14775	15205	*Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker*[Δ]
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	6776	7524	8048	*Manufacture of paper and paper products*
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	5481	4472	4627	*Printing and reproduction of recorded media*
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	4383	4699	5007	*Manufacture of chemicals and chemical products*
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	17657	19103	19756	*Manufacture of rubber and plastic products*
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	10217	9618	10023	*Manufacture of other non-metallic mineral products*
Produkcja metali	2913	2678	2689	*Manufacture of basic metals*
Produkcja wyrobów z metali[Δ]	23451	24925	25937	*Manufacture of metal products*[Δ]
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	1602	1457	1649	*Manufacture of computer, electronic and optical products*
Produkcja urządzeń elektrycznych	14315	14654	15361	*Manufacture of electrical equipment*
Produkcja maszyn i urządzeń[Δ]	16460	14899	14842	*Manufacture of machinery and equipment n.e.c.*
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep[Δ]	19944	22522	24113	*Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers*
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	4217	4972	4571	*Manufacture of other transport equipment*
Produkcja mebli	33232	32851	35785	*Manufacture of furniture*
Pozostała produkcja wyrobów	5673	6480	6737	*Other manufacturing*
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	5559	4233	4990	*Repair and installation of machinery and equipment*
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ]	**11828**	**10310**	**8432**	***Electricity, gas, steam and air conditioning supply***
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ]	**10375**	**11649**	**11968**	***Water supply; sewerage, waste management and remediation activities***
w tym:				*of which:*
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	3204	2062	2042	*Water collection, treatment and supply*
Gospodarka odpadami; odzysk surowców[Δ]	4053	4735	5029	*Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; bez zatrudnionych za granicą.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (246). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE** [a]
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w zł *in zl*			
O G Ó Ł E M	**3117,23**	**3599,32**	**3722,63**	***T O T A L***
sektor publiczny	4432,68	4824,01	4989,89	*public sector*
sektor prywatny	2977,34	3509,21	3628,03	*private sector*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; bez zatrudnionych za granicą.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (246). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE**[a] **(dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY[a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w zł *in zl*			
Górnictwo i wydobywanie	**4877,71**	**5156,55**	**5110,01**	***Mining and quarrying***
W tym pozostałe górnictwo i wydobywanie	4807,07	5089,66	4617,67	*Of which other mining and quarrying*
Przetwórstwo przemysłowe	**2949,46**	**3447,00**	**3598,82**	***Manufacturing***
w tym:				*of which:*
Produkcja artykułów spożywczych	2606,24	3031,46	3156,24	*Manufacture of food products*
Produkcja napojów	5440,16	6248,70	6307,41	*Manufacture of beverages*
Produkcja wyrobów tekstylnych	2068,41	2314,20	2493,38	*Manufacture of textiles*
Produkcja odzieży	1650,89	1869,70	1908,78	*Manufacture of wearing apparel*
Produkcja skór i wyrobów skórzanych[Δ]	1850,18	2122,40	2248,36	*Manufacture of leather and related products*
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny[Δ]	2244,72	2563,00	2606,65	*Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker*[Δ]
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	3637,26	4169,66	4205,86	*Manufacture of paper and paper products*
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	3310,46	3377,90	3544,21	*Printing and reproduction of recorded media*
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	3627,65	4242,88	4317,95	*Manufacture of chemicals and chemical products*
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	3249,58	3682,34	3772,67	*Manufacture of rubber and plastic products*
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	3109,99	3421,78	3615,17	*Manufacture of other non-metallic mineral products*
Produkcja metali	2865,40	3197,96	3442,50	*Manufacture of basic metals*
Produkcja wyrobów z metali[Δ]	2735,00	3030,29	3153,21	*Manufacture of metal products*[Δ]
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	2972,03	3396,36	3608,45	*Manufacture of computer, electronic and optical products*
Produkcja urządzeń elektrycznych	3321,30	4194,00	4208,90	*Manufacture of electrical equipment*
Produkcja maszyn i urządzeń[Δ]	3188,46	3888,19	4067,11	*Manufacture of machinery and equipment n.e.c.*
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep[Δ]	4263,06	5064,09	5328,01	*Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers*
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	3329,14	3699,30	4023,25	*Manufacture of other transport equipment*
Produkcja mebli	2320,74	2648,97	2864,26	*Manufacture of furniture*
Pozostała produkcja wyrobów	2616,90	3239,98	3414,44	*Other manufacturing*
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	3194,89	4017,18	4221,52	*Repair and installation of machinery and equipment*
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ]	**5669,02**	**6274,31**	**6693,61**	***Electricity, gas, steam and air conditioning supply***
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ]	**3202,39**	**3474,96**	**3600,98**	***Water supply; sewerage, waste management and remediation activities***
w tym:				*of which:*
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	3145,77	3464,19	3604,49	*Water collection, treatment and supply*
Gospodarka odpadami; odzysk surowców[Δ]	2985,21	3088,83	3163,38	*Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo
Construction

TABL. 6 (247). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA[a] (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION [a] (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*				
O G Ó Ł E M	**7260,4**	**13829,0**	**14293,0**	**12316,4**	***T O T A L***
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9	4471,7	8491,4	8440,9	8241,5	*Of which entities employing more than 9 persons*
budowa budynków[Δ]	1893,3	2753,4	2920,9	2551,2	*construction of buildings*
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej[Δ]	1652,4	3637,0	3302,6	3476,9	*civil engineering*
roboty budowlane specjalistyczne	926,0	2101,0	2217,4	2213,5	*specialised construction activities*

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa wielkopolskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

a Realized by enterprises which have a seat of board in the Wielkopolskie Voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 (248). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA[a] WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION [a] BY TYPE OF CONSTRUCTION (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	Roboty o charakterze inwestycyjnym *Works with an investment character*	Roboty o charakterze remontowym *Works with a renovation (restoration) character*	*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*			
O G Ó Ł E M 2005	4471,7	3194,3	1277,4	***T O T A L***
2010	8491,4	6008,9	2482,5	
2013	8440,9	5758,9	2682,0	
2014	**8241,5**	**6506,1**	**1735,5**	
sektor publiczny	293,9	121,3	172,7	*public sector*
sektor prywatny	7947,6	6384,8	1562,8	*private sector*
Budynki	**3829,9**	**3103,3**	**726,6**	***Buildings***
Budynki mieszkalne	988,5	831,0	157,5	*Residential buildings*
budynki mieszkalne jednorodzinne	217,3	173,5	43,8	*one-dwelling buildings*
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	674,6	577,7	97,0	*two- and more dwelling buildings*
budynki zbiorowego zamieszkania	96,6	79,9	16,8	*residences for communities*

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa wielkopolskiego, siłami własnymi bez podwykonawców; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

a Realized by enterprises which have a seat of board in the Wielkopolskie Voivodship without subcontractors participation; data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (248). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA[a] WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**

CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION[a] BY TYPE OF CONSTRUCTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	Roboty o charakterze inwestycyjnym *Works with an investment character*	Roboty o charakterze remontowym *Works with a renovation (restoration) character*	*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*			
Budynki niemieszkalne	2841,4	2272,3	569,1	*Non-residential buildings*
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	42,2	24,9	17,3	*hotels and similar buildings*
budynki biurowe	237,3	174,9	62,4	*office buildings*
budynki handlowo-usługowe	546,6	444,5	102,1	*wholesale and retail trade buildings*
budynki transportu i łączności	34,0	27,6	6,5	*traffic and communication buildings*
budynki przemysłowe i magazynowe	1522,7	1215,3	307,5	*industrial buildings and warehouses*
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	336,4	291,4	45,1	*public entertainment, education, hospital or institutional care buildings*
pozostałe budynki niemieszkalne	122,1	93,8	28,3	*other non-residential buildings*
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	**4411,6**	**3402,8**	**1008,8**	***Civil engineering works***
Infrastruktura transportu	2371,2	1864,4	506,8	*Transport infrastructures*
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	1229,3	881,7	347,6	*highways, streets and roads*
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych	882,5	777,5	105,1	*railways, suspension and elevated railways*
drogi lotniskowe	0,0	0,0	0,0	*airfield runways*
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	105,2	63,8	41,4	*bridges, elevated highways, tunnels and subways*
budowle wodne	154,1	141,4	12,7	*harbours, waterways, dams and other waterworks*
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	1631,7	1242,2	389,5	*Pipelines, communication and electricity lines*
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	615,7	388,3	227,4	*long-distance pipelines, communication and electricity power lines*
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	1016,0	853,9	162,1	*local pipelines and cables*
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	325,9	218,5	107,4	*Complex constructions on industrial sites*
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	82,7	77,6	5,1	*Other civil engineering works*

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa wielkopolskiego, siłami własnymi bez podwykonawców; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

a Realized by enterprises which have a seat of board in the Wielkopolskie Voivodship without subcontractors participation; data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (249). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA** [a]
BUILDINGS COMPLETED [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Budynki [b]	**9553**	**10883**	**11168**	**11264**	***Buildings*** [b]
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe [c]	6857	7975	8373	7859	*of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings* [c]
miasta	4062	3408	3193	3288	*urban areas*
wieś	5491	7475	7975	7976	*rural areas*
W tym budynki indywidualne [d]	8753	9383	9784	9651	*Of which private buildings* [d]
miasta	3584	2829	2712	2591	*urban areas*
wieś	5169	6554	7072	7060	*rural areas*
w tym:					*of which:*
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe [c]	6550	7026	7476	6962	*one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings* [c]
niemieszkalne	2036	2160	2106	2479	*non-residential*
w tym gospodarstw rolnych	598	669	847	1160	*of which farm buildings*
Kubatura [e] **w dam^3**	**16760,4**	**13579,2**	**15666,5**	**21365,4**	***Cubic volume*** [e] ***in dam^3***
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe [c]	6132,8	5756,1	6531,2	6230,6	*of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings* [c]
miasta	9179,8	5440,3	6306,2	7167,1	*urban areas*
wieś	7580,6	8138,9	9360,3	14198,3	*rural areas*
W tym budynki indywidualne [d]	8088,2	8375,2	8078,9	10057,4	*Of which private buildings* [d]
miasta	3273,8	2430,3	2087,4	1999,5	*urban areas*
wieś	4814,4	5944,9	5991,4	8057,9	*rural areas*
w tym:					*of which:*
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe [c]	4818,4	4448,1	5180,2	4574,6	*one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings* [c]
niemieszkalne	3211,2	3854,8	2820,8	5423,3	*non-residential*
w tym gospodarstw rolnych	1156,9	1474,5	1501,5	4353,6	*of which farm buildings*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 322. *b* Nowo wybudowane. *c* Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). *d* Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. *e* Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 5 on page 322. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Realized by natural persons, fundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (250). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJU BUDYNKÓW** [a]
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
			BUDYNKI [b]		
			BUILDINGS [b]		
Budynki mieszkalne	**7028**	**8177**	**8577**	**8070**	***Residential buildings***
w tym:					*of which:*
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe [c]	6857	7975	8373	7859	*One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings* [c]
w tym jednorodzinne	6524	7317	7654	7052	*of which one-dwelling buildings*
Budynki zbiorowego zamieszkania	3	3	6	1	*Residences for communities*
Budynki niemieszkalne	**2525**	**2706**	**2591**	**3194**	***Non-residential buildings***
w tym:					*of which:*
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	116	41	35	44	*Hotels and similar buildings*
Budynki biurowe	80	55	44	60	*Office buildings*
Budynki handlowo-usługowe	378	366	363	467	*Wholesale and retail trade buildings*
Budynki łączności, dworców i terminali	2	4	2	4	*Communication buildings, stations, terminals and associated buildings*
Budynki garaży	659	917	773	894	*Garage buildings*
Budynki przemysłowe	219	170	89	108	*Industrial buildings*
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	339	335	314	286	*Reservoirs, silos and warehouses*
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	3	18	25	43	*Public entertainment buildings, museums and libraries*
Budynki szkół i instytucji badawczych	27	31	34	35	*School, university and research buildings*
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	21	11	24	17	*Hospital or institutional care buildings*
Budynki kultury fizycznej	25	49	5	21	*Sport halls*
Budynki gospodarstw rolnych	626	687	867	1178	*Non-residential farm buildings*
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	12	14	4	9	*Buildings used as places of worship and for religious activities*
			KUBATURA [d] w dam^3		
			CUBIC VOLUME [d] *in* dam^3		
Budynki mieszkalne	**6199,1**	**5863,2**	**6633,6**	**6298,8**	***Residential buildings***
w tym:					*of which:*
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe [c]	6132,8	5805,7	6531,2	6230,6	*One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings* [c]
w tym jednorodzinne	4670,0	4402,7	5048,5	4406,8	*of which one-dwelling buildings*
Budynki zbiorowego zamieszkania	8,2	57,5	34,4	9,2	*Residences for communities*
Budynki niemieszkalne	**10561,3**	**7716,1**	**9032,9**	**15066,6**	***Non-residential buildings***
w tym:					*of which:*
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	164,9	224,6	83,3	101,9	*Hotels and similar buildings*
Budynki biurowe	465,7	244,3	294,1	466,1	*Office buildings*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 322. *b* Nowo wybudowane. *c* Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). *d* Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 5 on page 322. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (250). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJU BUDYNKÓW**[a] **(dok.)**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS[a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	KUBATURA[d] w dam^3 (dok.) *CUBIC VOLUME*[d] *in* dam^3 *(cont.)*				
Budynki niemieszkalne (dok.)					***Non-residential buildings (cont.)***
Budynki handlowo-usługowe	1501,1	951,8	2382,2	1866,6	*Wholesale and retail trade buildings*
Budynki łączności, dworców i terminali	0,4	149,4	125,2	147,9	*Communication buildings, stations, terminals and associated buildings*
Budynki garaży	220,4	142,7	218,1	157,6	*Garage buildings*
Budynki przemysłowe	3058,4	1819,1	1575,4	1688,7	*Industrial buildings*
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	2991,1	1671,9	2093,7	5463,4	*Reservoirs, silos and warehouses*
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	17,5	53,9	75,7	107,3	*Public entertainment buildings, museums and libraries*
Budynki szkół i instytucji badawczych	291,7	307,6	422,1	343,3	*School, university and research buildings*
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	95,9	35,8	74,3	86,9	*Hospital or institutional care buildings*
Budynki kultury fizycznej	196,6	502,7	59,7	193,8	*Sport halls*
Budynki gospodarstw rolnych	1499,9	1520,1	1616,2	4413,6	*Non-residential farm buildings*
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	41,2	90,1	9,7	19,5	*Buildings used as places of worship and for religious activities*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 322. *d* Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).
a See general notes, item 5 on page 322. d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (251). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE**[a]
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Przeciętne zatrudnienie	**34567**	**46353**	**38871**	**36483**	***Average paid employment***
sektor publiczny	2926	1784	1637	1556	*public sector*
sektor prywatny	31641	44568	37235	34927	*private sector*
Budowa budynków[Δ]	.	15714	13137	12261	*Construction of buildings*
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej[Δ]	.	15939	12364	11389	*Civil engineering works*
Roboty budowlane specjalistyczne	.	14700	13371	12834	*Specialised construction activities*
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	**2019,81**	**2880,82**	**3069,00**	**3280,47**	***Average monthly gross wages and salaries in zl***
sektor publiczny	2584,79	4059,81	4766,55	4873,81	*public sector*
sektor prywatny	1967,57	2833,69	2994,29	3209,48	*private sector*
Budowa budynków[Δ]	.	2556,10	2897,53	3065,74	*Construction of buildings*
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej[Δ]	.	3350,72	3579,71	3795,03	*Civil engineering works*
Roboty budowlane specjalistyczne	.	2718,42	2765,01	3028,72	*Specialised construction activities*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; bez zatrudnionych za granicą.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII danego roku ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Drogi publiczne ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 III 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., poz. 260) na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do **dróg krajowych** zalicza się:
- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

CHAPTER XVII
TRANSPORT AND COMMUNICATION

General notes

Transport

1. *Data concerning the total length of* ***railway lines operated*** *on 31 XII were established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and large gauge railway lines (data concerning the length of these lines are given in terms of standard gauge lines) operating on that day. The* ***railway line*** *is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).*

2. *On account of functions in a road network* ***public roads*** *are divided, according to the Law on Public Roads dated 21 III 1985 (uniform text: Journal of Laws 2013, item 260), into following categories: national, regional, district and communal roads.*

National roads *include:*
- *motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,*
- *international roads,*
- *roads which are other links ensuring the efficiency of the state road network,*
- *approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,*
- *roads which are an alternative to toll motorways,*
- *roads which are bypasses around large urban agglomerations,*
- *roads with a military significance.*

Regional roads *include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among state roads*

District roads *include roads other than those mentioned earlier, which link district capital cities with commune capital cities and commune capital cities with other such cities.*

Communal roads *include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.*

Urban roads *include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.*

Non-urban roads *include roads located outside the administrative boundaries of cities.*

3. W latach 2002–2008 informacje o **pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych** prezentowane są według ewidencji prowadzonej przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, od 2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych; do 17 XI 2011 r. – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Do 2010 r. dane nie obejmują pojazdów posiadających pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu danego roku.

Pozwolenie czasowe wydawane jest na okres do około 30 dni w celu załatwienia wszystkich formalności związanych z rejestracją pojazdu i niezbędnych do otrzymania docelowego dowodu rejestracyjnego.

4. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. Transport samochodowy zarobkowy, zarówno w zakresie przewozu ładunków, jak i pasażerów, obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą; ponadto w zakresie przewozu pasażerów obejmuje również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy.

6. Dane dotyczące **transportu lotniczego** obejmują przewoźników transportu lotniczego rozkładowego (transport pasażerów lub ładunków na stałych trasach i według stałych rozkładów lotów).

Informacje o **przewozach ładunków transportem lotniczym** obejmują przewozy przesyłek towarowych, pocztowych oraz bagażu płatnego.

7. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

*3. In 2002–2008 information on **registered vehicles and tractors** has been presented according to the evidence maintained by starosts, presidents of cities and mayors, since 2009 according to central vehicle register maintained by the Ministry of Interior; until 17 XI 2011 – the Ministry of Interior and Administrations. Until 2010 data does not include vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the reference year.*

***Temporary permission** is passed by about 30 daily period with the aim of take care of formality be connected with vehicle registration and received ordinary registration book.*

*4. A **bus line** is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses regulary travelling between these locations according to a defined schedule.*

*The **length of a bus line** is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.*

*5. **Road transport for hire or reward** in regard to transport of goods as well as transport of passengers includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity; moreover, in regard to transport of passengers includes also services for remuneration carried out by entities with basic economic other than road transport.*

*6. Data concerning **air transport** include carriers of scheduled air transport (the transport of passengers or freight on permanent routes and according to established flight schedules).*

*Information regarding **transports of freight by air transport** includes transports of cargo, mail and paid baggage.*

*7. Data regarding **road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.*

*A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.*

*A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.*

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą:
1) w zakresie usług pocztowych – operatora wyznaczonego (do 2012 r. – operatora publicznego);
2) w zakresie usług telekomunikacyjnych – operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej – sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują przesyłki (np. listy, kartki pocztowe z wyłączeniem paczek pocztowych) opatrzone adresem, przedłożone do przyjęcia przez operatora pocztowego w celu przemieszczenia i doręczenia adresatowi.

3. Placówkę pocztową stanowi jednostka organizacyjna operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego) lub jego agenta, w której nadawca może zawrzeć umowę o świadczenie usług pocztowych lub która doręcza adresatom przesyłki lub kwoty pieniężne określone w przekazach pocztowych.

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej) oraz łącza w dostępach ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

Communication

1. *Information regarding communications, in tangible terms, concerns:*
1) in scope of postal services – appointed operator (until 2012 the public operator);
2) in scope of telecommunication services – operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks – networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. *Communication services include services paid for, free of charge and official.*

Data on letter mail include mail (e.g. letters, postcards, excluding packages) containing an address for the purpose of being delivered to the addressee.

3. Postal office *represents an organizational unit of appointed operator (until 2012 the public operator) or its agent, in which the sender can conclude a contract for the provision of postal services or who delivers to the addressees of the consignment or the amounts of money specified in the postal transfers.*

4. Telephone main line *includes standard main line (fixed line telephone subscribers) and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.*

Transport
Transport

TABL. 1 (252). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE** [a]
Stan w dniu 31 XII
RAILWAY LINES OPERATED [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w km *in km*				
O G Ó Ł E M [b]	**2066**	**2131**	**1976**	**1884**	***T O T A L*** [b]
Normalnotorowe	1942	2038	1907	1884	*Standard gauge*
w tym zelektryfikowane	1258	1255	1258	1262	*of which electrified*
jednotorowe	795	885	763	737	*single track*
dwu- i więcej torowe	1147	1153	1144	1147	*double and more tracks*
Wąskotorowe	124	93	69	–	*Narrow gauge*
Na 100 km^2 powierzchni ogólnej	**6,9**	**7,1**	**6,6**	**6,3**	***Per 100 km^2 of total area***

a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej. *b* Nie wystąpiły linie kolejowe szerokotorowe.

a Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as other entities which are administrators of railway infrastructure. b Broad gauge lines have not existed.

TABL. 2 (253). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
Stan w dniu 31 XII
HARD SURFACE PUBLIC ROADS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	w tym o nawierzchni ulepszonej *of which improved*	
	w km *in km*					
O G Ó Ł E M	**25122**	**26945**	**27792**	**28010**	**25797**	***T O T A L***
miejskie	4597	4869	4932	5072	4895	*urban*
zamiejskie	20526	22076	22860	22938	20902	*non-urban*
Krajowe	1656	1731	1753	1736	1736	*National*
miejskie	354	364	338	313	313	*urban*
zamiejskie	1302	1366	1415	1423	1423	*non-urban*
Wojewódzkie	2705	2693	2684	2684	2679	*Regional*
miejskie	385	371	367	364	364	*urban*
zamiejskie	2320	2322	2317	2320	2316	*non-urban*
Powiatowe	11338	11310	11309	11293	11084	*District*
miejskie	1265	1207	1205	1205	1194	*urban*
zamiejskie	10073	10103	10103	10088	9891	*non-urban*
Gminne	9423	11211	12047	12297	10297	*Communal*
miejskie	2593	2926	3023	3190	3025	*urban*
zamiejskie	6830	8285	9024	9107	7272	*non-urban*

Ź r ó d ł o: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.
S o u r c e: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3 (254). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE** [a]
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M [b]	**1732285**	**2346894**	**2607230**	**2689426**	***T O T A L*** [b]
w tym:					*of which:*
Samochody osobowe	1262010	1745603	1955552	2016910	*Passenger cars*
Autobusy	6062	7181	7648	7913	*Buses*
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe [c]	241522	305886	336674	350277	*Lorries and road tractors* [c]
Ciągniki balastowe i rolnicze	134366	169038	172103	175309	*Ballast and agricultural tractors*
Motocykle	80151	107191	121097	125103	*Motorcycles*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 335. *b* Bez trolejbusów. *c* Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.
a See general notes, item 3 on page 335. b Excluding trolleybuses. c Including vans.

TABL. 4 (255). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ** [a]
Stan w dniu 31 XII
REGULAR BUS COMMUNICATION LINES [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Krajowe: liczba	1928	1503	1311	1262	*National: number*
długość w km	90371	67784	55488	54093	*length in km*
dalekobieżne: liczba	34	28	19	21	*long distance: number*
długość w km	9320	7780	5752	6954	*lenght in km*
regionalne: liczba	430	310	210	187	*regional: number*
długość w km	35107	22767	16263	14359	*lenght in km*
podmiejskie: liczba	1464	1165	1077	1048	*suburban: number*
długość w km	45944	37237	33394	32695	*lenght in km*
miejskie: liczba	–	–	5	6	*urban: number*
długość w km	–	–	79	85	*lenght in km*
Międzynarodowe: liczba	–	1	2	1	*International: number*
długość w km	–	900	1600	995	*lenght in km*

a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.
a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5 (256). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY** [a]
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Komunikacja krajowa					***National communication***
Przewozy ładunków w tys. ton	4892,0	9015,1	14083,5	15481,1	*Transport of goods in thous. t*
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	153,7	154,7	161,4	197,8	*Average transport distance per t in km*
Przewozy pasażerów [b] w tys. osób	48683,5	42667,5	36145,6	34361,0	*Transport of passengers* [b] *in thous.*
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	30,3	33,7	34,0	34,0	*Average transport distance per passenger in km*
Komunikacja międzynarodowa					***International communication***
Przewozy ładunków w tys. t	3640,0	9158,5	15719,3	18559,6	*Transport of goods in thous. t*
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1068,2	975,8	997,8	887,5	*Average transport distance per t in km*
Przewozy pasażerów [b] w tys. osób	14,7	55,5	70,5	91,2	*Transport of passengers* [b] *in thous.*
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1594,8	1371,0	2602,2	1347,9	*Average transport distance per passenger in km*

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9. *b* Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 6 (257). **RUCH PASAŻERÓW** [a] **W PORTACH LOTNICZYCH**
PASSENGER TRAFFIC [a] *AT AIRPORTS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Pasażerowie przybyli [b] z portów:					*Passenger arrivals* [b] *from airports:*
krajowych	45593	54354	40563	49931	*domestic*
zagranicznych	154367	642383	618908	658516	*foreign*
Pasażerowie odprawieni [c] do portów:					*Passenger departures* [c] *to airports:*
krajowych	45107	54493	40881	50401	*domestic*
zagranicznych	153026	639395	635611	671135	*foreign*

a Dane nie obejmują dzieci do 2 lat. *b, c* Pasażerowie, dla których port Poznań-Ławica jest: *b* – portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, *c* – portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

a Data not include children below the age of 2. b, c Passengers for whom the indicated domestic airport is: b – the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, c – the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 7 (258). **PRZEŁADUNEK** [a] **ŁADUNKÓW W PORTACH LOTNICZYCH**
FREIGHT LOADED AND UNLOADED [a] *AT AIRPORTS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w tonach *in tonnes*				
Ładunki przybyłe z portów:					*Freight arrivals from airports:*
krajowych	674	628	242	283	*domestic*
w tym poczta	455	590	193	.	*of which by post*
zagranicznych	244	29	10	12	*foreign*
Ładunki odprawione do portów:					*Freight departures to airports:*
krajowych	560	505	238	293	*domestic*
w tym poczta	514	447	189	.	*of which by post*
zagranicznych	237	61	23	13	*foreign*

a W lotach komunikacyjnych.

a In transport flights.

TABL. 8 (259). **WYPADKI DROGOWE[a] I ICH OFIARY**

ROAD TRAFFIC ACCIDENTS[a] AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Wypadki	**4267**	**2932**	**2633**	**2392**	***Accidents***
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych[b]	24,6	12,5	10,1	8,9	*Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors[b]*
Ofiary wypadków					***Road traffic casualties***
Śmiertelne	503	344	289	268	*Fatalities*
na 100 tys. ludności	14,9	10,0	8,3	7,7	*per 100 thous. population*
Ranni	5566	3632	3126	2808	*Injured*
na 100 tys. ludności	165,2	105,5	90,3	80,9	*per 100 thous. population*

a Zarejestrowane przez Policję. *b* Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 9 (260). **WYPADKI DROGOWE[a] WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW**

ROAD ACCIDENTS[a] BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	*SPECIFICATION*
Wypadki	**2633**	**2392**	***Accidents***
Z winy kierujących pojazdami	2187	1940	*Guilt of drivers*
w tym:			*of which:*
niedostosowanie prędkości do warunków	596	432	*inappropriate speed for road conditions*
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	602	574	*non-compliance with vehicle right of way*
nieprawidłowe wyprzedzanie	139	150	*incorrectly overtaking*
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	324	312	*incorrectly behaviour towards the pedestrian*
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	152	137	*not keeping a safe distance between vehicles*
Z winy pieszych	187	165	*Guilt of pedestrians*
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	126	103	*of which carelessly entering to the roadway*
Pozostałe[b]	259	287	*Others[b]*
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	**2187**	**1940**	***Vehicles of drivers being accident culprits***
Samochody osobowe	1620	1441	*Passenger cars*
Motocykle	65	55	*Motorcycles*
Rowery	136	135	*Bicycles*
Motorowery	72	56	*Motor-bicycles*
Samochody ciężarowe	195	167	*Lorries*
Inne pojazdy[c]	99	86	*Other vehicles[c]*
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	**195**	**173**	***Accidents involving intoxicated road users***
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			*of which caused by intoxicated:*
Kierujących	140	129	*Drivers*
samochodami osobowymi	85	68	*of passenger cars*
motocyklami	2	4	*of motorcycles*
rowerami	4	15	*of bicycles*
motorowerami	8	8	*of motor-bicycles*
samochodami ciężarowymi	4	–	*of lorries*
innymi pojazdami	3	2	*of other vehicles*
Pieszych	34	32	*Pedestrians*

a Zarejestrowane przez Policję. *b* Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. *c* Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons. c Including unidentified vehicles.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

Łączność
Communication

TABL. 10 (261). **PODSTAWOWE USŁUGI POCZTOWE** [a]
BASIC POSTAL SERVICES [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Placówki pocztowe (stan w dniu 31 XII)	854	845	750	690	*Post offices (as of 31 XII)*
miasta	409	404	381	375	*urban areas*
wieś	445	441	369	315	*rural areas*
Nadane (w ciągu roku):					*Mailed (during the year):*
przesyłki listowe polecone [bc] w tys.	30332,5	37039,5	40877,5	34756,0	*registered letters [bc] in thous.*
paczki [b] w tys.	8581,9	2509,9	1882,6	2505,7	*packages [b] in thous.*
Przekazy pocztowe zrealizowane [b] w tys.	7407,4	4401,6	788,8	464,8	*Postal transfers paid [b] in thous.*
Wpłaty na rachunki bankowe w tys.	24035,0	19274,1	14691,7	11773,7	*Payments to bank accounts in thous.*

a Dane dotyczą operatora wyznaczonego; do 2012 r. operatora publicznego. *b* W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX. *c* Od 2010 r. łącznie z przesyłkami z zadeklarowaną wartością.

a Data concern the appointed operator; until 2012 the public operator. b In overturn within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system. c Since 2010 including insured letters.

TABL. 11 (262). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE** [a]
Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Telefoniczne łącza główne w tys.	985,6	686,5	495,4	453,5	*Telephone main line in thous.*
w tym abonenci prywatni [b]	691,3	458,9	316,9	254,8	*of which private subscribers [b]*
miasta	819,3	564,5	418,4	367,7	*urban areas*
w tym abonenci prywatni [b]	553,8	366,9	261,4	198,0	*of which private subscribers [b]*
wieś	166,3	122,1	77,0	85,8	*rural areas*
w tym abonenci prywatni [b]	137,6	92,0	55,5	56,8	*of which private subscribers [b]*
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	854,4	575,9	413,0	380,8	*of which standard main line (fixed line telephone subscribers)*
miasta	703,7	467,2	345,7	304,9	*urban areas*
wieś	150,6	108,8	67,3	75,9	*rural areas*
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	6362	3807	1149	1126	*Public pay telephones*
miasta	4660	2392	795	780	*urban areas*
wieś	1702	1415	354	346	*rural areas*

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. *b* Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

a Data concern operators of public telecommunication network. b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII
HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana według PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle".

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
   – punktach sprzedaży detalicznej, tj. w sklepach (łącznie z aptekami ogólnodostępnymi), składach, składnicach, stacjach paliw, punktach sprzedaży drobnodetalicznej (straganach i ruchomych punktach sprzedaży, punktach aptecznych),
   – hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej w zakresie sprzedaży towarów konsumpcyjnych prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), wydzielając sprzedaż w placówkach gastronomicznych. W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary nieżywnościowe".

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

CHAPTER XVIII
TRADE AND CATERING

General notes

1. *Information in this chapter – unless otherwise indicated – concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.*

Trade enterprises *is understood as an economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE Rev. 2 in the section "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles".*

2. *Data regarding the* ***retail sales*** *include:*

1) the sale of consumer and non-consumer goods at:
   – retail sales outlets, i.e. in: shops (including public pharmacies), warehouses, repositories, petrol stations and small retail sales outlets (stalls and portable sales outlets, pharmaceutical outlets,)
   – wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;
2) the sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales within the scope of consumer goods sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), separating sales in catering establishment. As opposed to groupings in the COICOP classification "non-foodstuff goods" are presented separately.

3. *The division of commodities into* ***consumer and non-consumer*** *goods has been done on the following basis, non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, mineral or chemical fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.*

The division of consumer goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m^2 i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m^2.

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m^2 do 2499 m^2 prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m^2 prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m^2, prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku oraz dodatkowo często nabywanych towarów nieżywnościowych.

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do **pozostałych sklepów** zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m^2.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

*4. Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sale realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sale realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.*

*5. The division of **stores by organizational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.*

***Department stores and trade stores** are stores divided into separate departments, each selling a broad and universal assortment, particularly non-foodstuff goods, with a sales area of 2000 m^2 and more and for department stores from 600 to 1999 m^2 for trade stores.*

***Supermarkets** are stores with a sales area from 400 to 2499 m^2, selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.*

***Hypermarkets** are stores with a sales area above 2500 m^2 and more, selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.*

***Grocery stores** are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption and also often purchased non-foodstuff goods, with a sales area from 120 to 399 m^2.*

***Specialized stores** are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).*

***Other stores** include stores with a sales area up to 119 m^2.*

6. Shops include public pharmacies.

*7. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.*

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. Magazyny handlowe (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

9. Dane o działalności handlowej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5-procentowej próbie tych jednostek.

Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

8. Trade warehouses *(wholesale and retail distribution) are organizational and fuctional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registrating amount and the changes in stocks.*

9. *Data regarding trade activity, of which information about shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. Data for entities employing up to 9 persons have been generalized on the basis of the result of a sample survey conducted on a 5 percent sample of these entities.*

Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons.

10. Marketplaces *are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).*

Seasonal marketplaces *are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.*

TABL. 1 (263). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M w mln zł	**46953,3**	**80042,3**	**108874,7**	**116205,9**	***T O T A L in mln zl***
W tym w przedsiębiorstwach handlowych [a]:					*Of which in trade enterprises [a]:*
w milionach złotych	20982,7	44982,4	68394,0	74351,6	*in million zlotys*
w %	44,7	56,2	62,8	64,0	*in %*
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	**13939**	**23258**	**31436**	**33494**	***PER CAPITA in zl***

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49.
a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (264). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP [a] (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GROUPS [a] (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
W MILIONACH ZŁOTYCH *IN MILLION ZLOTYS*					
O G Ó Ł E M	**28829,1**	**59888,1**	**86092,1**	**94646,4**	***T O T A L***
W ODSETKACH *IN PERCENT*					
O G Ó Ł E M	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
Towary konsumpcyjne	77,8	85,8	88,4	91,2	*Consumer goods*
żywność i napoje bezalkoholowe	39,4	43,8	50,7	52,8	*food and non-alcoholic beverages*
napoje alkoholowe	6,4	6,6	7,3	7,1	*alcoholic beverages*
towary nieżywnościowe	32,0	35,4	30,4	31,3	*non-foodstuffs*
Towary niekonsumpcyjne	22,2	14,2	11,6	8,8	*Non-consumer goods*

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9.
a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (265). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH [a] (ceny bieżące)**
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES [a] (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
W MILIONACH ZŁOTYCH *IN MILLIONS ZLOTYS*					
O G Ó Ł E M	**40654,7**	**60555,8**	**79920,7**	**90857,3**	***T O T A L***
W ODSETKACH *IN PERCENT*					
O G Ó Ł E M	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
Żywność i napoje bezalkoholowe	20,8	16,6	22,2	20,0	*Food and non-alcoholic beverages*
Napoje alkoholowe	5,7	4,6	3,8	8,6	*Alcoholic beverages*
Towary nieżywnościowe [b]	73,5	78,8	74,0	71,4	*Non-foodstuffs goods [b]*

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9. *b* Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.
a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (266). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW** [a]
Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORM AND PETROL STATIONS [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Sklepy	**38424**	**31182**	**32690**	**35285**	***Shops***
Domy towarowe	8	7	6	6	*Department stores*
Domy handlowe	29	23	14	13	*Trade stores*
Supermarkety	272	432	643	673	*Supermarkets*
Hipermarkety	31	47	54	57	*Hypermarkets*
Sklepy powszechne	636	651	605	631	*Universal stores*
Sklepy wyspecjalizowane	1947	2855	3572	3515	*Specialized stores*
Pozostałe sklepy [b]	35501	27167	27796	30390	*Other shops* [b]
Stacje paliw	**971**	**830**	**975**	**921**	***Petrol stations***

a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 344. Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. *b* Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a See general notes, item 9 on page 344. According to location of shop/petrol station. b Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (267). **GASTRONOMIA** [a]
CATERING [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	829	968	986	1231	*Numbers of catering establishments (as of 31 XII)*
w tym restauracje	326	432	397	518	*of which restaurants*
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	399135	739286	780679	892445	*Sales from catering activity (current prices) in thous. zl*
w tym:					*of which:*
produkcja gastronomiczna	295894	592751	616928	709226	*catering production*
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	60082	89829	86957	91693	*alcoholic beverages and tobacco*

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (268). **MAGAZYNY HANDLOWE** [a]
Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	*SPECIFICATION*
Magazyny zamknięte:				*Secured warehouses:*
liczba	3141	3355	2949	*number*
powierzchnia składowa w tys. m^2	2218,0	2874,7	3849,3	*storage space in thous. m^2*
Magazyny zadaszone:				*Roofed warehouses:*
liczba	246	349	610	*number*
powierzchnia składowa w tys. m^2	108,9	166,0	757,2	*storage space in thous. m^2*
Place składowe:				*Storage sites:*
liczba	529	502	501	*number*
powierzchnia składowa w tys. m^2	1453,2	1374,2	1709,3	*storage space in thous. m^2*
Silosy i zbiorniki:				*Siloes and reservoirs:*
liczba	942	947	993	*number*
pojemność składowa w dam^3	282,0	266,3	362,6	*capacity in dam^3*

a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.
U w a g a. Od 2006 r. dane podaje się na podstawie badania cyklicznego prowadzonego co trzy lata.
a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9.
N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (269). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Targowiska stałe:					*Permanent marketplaces:*
liczba	258	237	233	232	*number*
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	228	205	222	222	*of which with predominance of small-retail sales*
powierzchnia w tys. m^2	1341,7	1338,0	1292,2	1311,9	*area in thous. m^2*
w tym sprzedażowa	893,8	885,0	837,6	862,5	*of which sales area*
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	9337	11840	10452	9762	*permanent small-retail sales outlets*
w tym na targowiskach czynnych codziennie	6577	7515	6088	6153	*of which at marketplaces opened daily*
Targowiska sezonowe [a] (w ciągu roku)	101	473	479	440	*Seasonal marketplaces [a] (during the year)*
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	28616,0	27602,5	23521,8	26963,1	*Annual receipts from marketplace fees in thous. zl*

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.
a Number of marketplaces or places located on streets and squares opened periodically.

DZIAŁ XIX
FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku);
3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

CHAPTER XIX
FINANCE OF ENTERPRISES

General notes

***1. The financial results of enterprises** are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (unified text: Journal of Laws 2013 item 330, with later amendments).*

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, cooperative savings and credit unions, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

***2. Revenues from total activity (sums received and due)** include:*

1) net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products;
2) net revenues from sale of goods and materials (including sums due from the sale of re-use packages);
3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, revenues from social activites, revenues from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:
1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
3) pozostałe koszty operacyjne do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

3. Costs of obtaining revenues from total activity *include:*
1) the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;
2) the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;
3) other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;
4) financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment, the surplus of foreign exchange losses over gains.

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of *products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).*

5. *The* ***financial result on economic activity*** *is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.*

6. Extraordinary profits and losses *are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.*

7. *The* ***gross financial result*** *(profit or loss) is the result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.*

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:
- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Rezerwę tworzy się niezależnie od tego, czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:
1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
   - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
   - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
3) **wskaźnik płynności finansowej:**
   - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
   - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
   - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

8. Obligatory encumbrances of gross financial result *include corporate income tax and personal income tax as well as other payments resulting from separate regulations.*

9. Income tax *is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:*
- *the current part, i.e. the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,*
- *the deferred part, i.e. a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created, irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.*

10. *The* ***net financial result*** *(profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.*

11. *The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:*
1) ***cost level indicator*** *as the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;*
2) ***turnover profitability rate:***
   - ***gross*** *as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,*
   - ***net*** *as the relation of the net financial result to revenues from total activity;*
3) ***financial liquidity ratio of:***
   - ***first degree*** *as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,*
   - ***second degree*** *as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds,*
   - ***third degree*** *as the relation of current assets (stocks, short-term dues, short-term investments and short-term inter-period settlements) to short-term liabilities excluding special funds.*

12. Current assets *include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.*

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespectively of their due date).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, udziały (akcje) własne, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

– w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych – kapitał zakładowy,
– w przedsiębiorstwach państwowych – fundusz założycielski,
– w spółdzielniach – fundusz udziałowy,
– w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych – kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

13. Share equity (funds) *is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), share capital not paid up, entity's shares (stock), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year. Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:*

– *initial capital – in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,*
– *founders' capital – in state owned enterprises,*
– *participation fund – in cooperatives,*
– *owners' capital – in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.*

Share capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in cooperatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) *include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.*

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespectively of their due date).

15. *Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.*

TABL. 1 (270). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**

REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w mln zł		*in mln zl*		
Przychody z całokształtu działalności	**165643,5**	**264937,5**	**339684,5**	**364044,1**	***Revenues from total activity***
sektor publiczny	13741,1	16721,1	15078,3	16607,2	*public sector*
sektor prywatny	151902,4	248216,5	324606,2	347437,0	*private sector*
w tym:					*of which:*
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	89810,6	134376,7	166600,9	174993,1	*Net revenues from sale of products (goods and services)*
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	69888,5	122913,6	163090,4	179490,7	*Net revenues from sale of goods and materials*
Przychody finansowe	2355,2	3202,4	4421,8	4664,4	*Financial revenues*
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	**158054,2**	**250777,3**	**324075,4**	**347891,2**	***Costs of obtaining revenues from total activity***
sektor publiczny	13384,4	15584,8	13427,4	14908,4	*public sector*
sektor prywatny	144669,8	235192,5	310648,0	332982,8	*private sector*
w tym:					*of which:*
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	91202,0	140335,4	177000,8	186752,2	*Cost of products sold (goods and services)*
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	60507,7	102421,9	135611,0	149018,7	*Value of goods and materials sold*
Koszty finansowe	2908,6	4083,2	7086,8	6709,2	*Financial costs*
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	**7589,3**	**14160,2**	**15609,0**	**16153,0**	***Financial result on economic activity***
Sektor publiczny	356,7	1136,2	1650,9	1698,8	*Public sector*
Sektor prywatny	7232,6	13023,9	13958,1	14454,1	*Private sector*
Zyski nadzwyczajne	**29,7**	**32,6**	**29,2**	**11,7**	***Extraordinary profits***
Sektor publiczny	0,7	0,6	0,3	0,5	*Public sector*
Sektor prywatny	29,0	32,0	28,9	11,3	*Private sector*
Straty nadzwyczajne	**19,3**	**317,0**	**46,6**	**6,3**	***Extraordinary losses***
Sektor publiczny	0,5	0,9	0,4	0,3	*Public sector*
Sektor prywatny	18,8	316,1	46,1	6,0	*Private sector*
Wynik finansowy brutto	**7599,7**	**13875,7**	**15591,7**	**16158,4**	***Gross financial result***
sektor publiczny	356,9	1135,9	1650,7	1699,0	*public sector*
sektor prywatny	7242,8	12739,8	13940,9	14459,4	*private sector*
Zysk brutto	8812,7	15683,3	18642,1	18923,1	*Gross profit*
Strata brutto	1213,0	1807,6	3050,4	2764,7	*Gross loss*
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	**1434,4**	**2407,4**	**2243,8**	**2255,0**	***Obligatory encumbrances on gross financial result***
Sektor publiczny	76,7	198,2	207,8	220,2	*Public sector*
Sektor prywatny	1357,7	2209,2	2036,0	2034,9	*Private sector*
Wynik finansowy netto	**6165,3**	**11468,3**	**13347,9**	**13903,4**	***Net financial result***
sektor publiczny	280,2	937,7	1442,9	1478,8	*public sector*
sektor prywatny	5885,1	10530,6	11905,0	12424,6	*private sector*
Zysk netto	7382,3	13247,8	16373,6	16581,7	*Net profit*
Strata netto	1217,0	1779,5	3025,7	2678,3	*Net loss*

TABL. 2 (271). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI**

REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Przychody z całokształtu działalności *Revenues from total activity*	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności *Costs of obtaining revenues from total activity*	Wynik finansowy brutto *Gross financial result*	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto *Obligatory encumbrances on gross financial result*	Wynik finansowy netto *Net financial result*
		w mln zł *in mln zl*				
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	165643,5	158054,2	7599,7	1434,4	6165,3
	2010	264937,5	250777,3	13875,7	2407,4	11468,3
	2013	339684,5	324075,4	15591,7	2243,8	13347,9
	2014	**364044,1**	**347891,2**	**16158,4**	**2255,0**	**13903,4**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*		7424,3	6821,9	604,2	20,7	583,5
Przemysł *Industry*		155413,5	146122,4	9293,4	1251,8	8041,6
górnictwo i wydobywanie *mining and quarrying*		2330,1	2386,3	-56,2	-3,4	-52,8
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*		138129,2	130783,7	7347,5	1009,7	6337,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ] *electricity, gas, steam and air conditioning supply*		12511,6	10704,0	1807,6	210,2	1597,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*		2442,5	2248,4	194,5	35,3	159,2
Budownictwo *Construction*		13101,3	12503,4	598,5	73,5	525,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]		154278,4	149743,5	4535,5	716,3	3819,2
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*		10693,8	10632,8	61,3	27,6	33,7
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]		568,4	502,9	65,5	0,4	65,1
Informacja i komunikacja *Information and communication*		3417,0	3164,1	252,9	39,6	213,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*		2120,1	2044,4	75,6	11,4	64,3
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*		3172,4	2918,0	254,3	7,4	246,9

TABL. 2 (271). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI (dok.)**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Przychody z całokształtu działalności *Revenues from total activity*	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności *Costs of obtaining revenues from total activity*	Wynik finansowy brutto *Gross financial result*	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto *Obligatory encumbrances of gross financial result*	Wynik finansowy netto *Net financial result*
	w mln zł *in mln zl*				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	8406,3	8293,5	112,8	41,6	71,2
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	3180,7	3036,0	144,7	30,1	114,6
Edukacja *Education*	201,4	188,6	12,8	1,4	11,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	1523,5	1443,4	80,1	17,6	62,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	177,9	185,5	-7,6	0,9	-8,5
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	365,1	290,9	74,2	14,6	59,6

TABL. 3 (272). **PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH**
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Liczba przedsiębiorstw *Number of enterprises*	Z wynikiem finansowym brutto *With gross financial result*			Z wynikiem finansowym netto *With net financial result*		
			dodatnim (zysk) *positive (profit)*	ujemnym (strata) *negative (loss)*	zerowym (0) *zero (0)*	dodatnim (zysk) *positive (profit)*	ujemnym (strata) *negative (loss)*	zerowym (0) *zero (0)*
			w % ogółu przedsiębiorstw *in % of total of enterprises*					
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	2005	4728	80,8	17,6	1,6	79,8	18,3	1,8
	2010	5420	81,2	18,7	0,1	80,5	19,1	0,4
	2013	5867	82,5	17,4	0,2	82,0	17,7	0,3
	2014	**5910**	**83,9**	**16,0**	**0,1**	**83,3**	**16,5**	**0,2**
sektor publiczny *public sector*		261	78,9	21,1	–	77,8	22,2	–
sektor prywatny *private sector*		5649	84,1	15,8	0,1	83,6	16,2	0,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*		282	88,3	11,7	–	87,9	11,7	0,4

TABL. 3 (272). **PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH (dok.)**
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Liczba przedsiębiorstw *Number of enterprises*	Z wynikiem finansowym brutto *With gross financial result*			Z wynikiem finansowym netto *With net financial result*		
		dodatnim (zysk) *positive (profit)*	ujemnym (strata) *negative (loss)*	zerowym (0) *zero (0)*	dodatnim (zysk) *positive (profit)*	ujemnym (strata) *negative (loss)*	zerowym (0) *zero (0)*
		w % ogółu przedsiębiorstw			*in % of total of enterprises*		
Przemysł *Industry*	2075	86,7	13,3	0,1	85,9	13,9	0,2
górnictwo i wydobywanie *mining and quarrying*	15	60,0	40,0	–	66,7	33,3	–
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*	1884	86,8	13,1	0,1	86,0	13,9	0,2
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ] *electricity, gas, steam and air conditioning supply*	33	90,9	9,1	–	90,9	9,1	–
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	143	86,7	13,3	–	85,3	14,0	0,7
Budownictwo *Construction*	524	81,1	18,9	–	81,1	18,9	–
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	1701	85,0	14,9	0,1	84,7	15,3	0,1
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	340	83,8	16,2	–	83,5	16,5	–
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]	85	61,2	38,8	–	61,2	38,8	–
Informacja i komunikacja *Information and communication*	151	82,8	16,6	0,7	80,8	17,9	1,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	45	82,2	17,8	–	82,2	17,8	–
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	146	84,9	13,7	1,4	81,5	15,8	2,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	233	78,1	21,9	–	78,1	21,9	–
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	184	73,4	26,6	–	72,3	27,7	–
Edukacja *Education*	29	75,9	24,1	–	75,9	24,1	–
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	73	69,9	30,1	–	69,9	30,1	–
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	19	52,6	47,4	–	52,6	47,4	–
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	23	78,3	21,7	–	78,3	21,7	–

TABL. 4 (273). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Wskaźnik poziomu kosztów *Cost level indicator*	Wskaźnik rentowności obrotu *Turnover profitability rate*		Wskaźnik płynności finansowej *Financial liquidity ratio of the*		
			brutto *gross*	netto *net*	I stopnia *first degree*	II stopnia *second degree*	III stopnia *third degree*
		w %			*in %*		
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	95,4	4,6	3,7	25,9	91,4	137,4
	2010	94,7	5,2	4,3	39,8	103,3	147,7
	2013	95,4	4,6	3,9	30,1	83,3	126,7
	2014	**95,6**	**4,4**	**3,8**	**35,8**	**93,1**	**140,1**
sektor publiczny *public sector*		89,8	10,2	8,9	67,8	139,5	176,3
sektor prywatny *private sector*		95,8	4,2	3,6	34,2	90,7	138,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*		91,9	8,1	7,9	40,2	118,2	214,5
Przemysł *Industry*		94,0	6,0	5,2	35,3	100,8	154,9
górnictwo i wydobywanie *mining and quarrying*		102,4	-2,4	-2,3	17,7	61,2	90,4
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*		94,7	5,3	4,6	34,2	100,1	158,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ] *electricity, gas, steam and air conditioning supply*		85,6	14,4	12,8	53,0	132,9	169,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*		92,1	8,0	6,5	42,1	86,6	94,5
Budownictwo *Construction*		95,4	4,6	4,0	31,9	85,9	115,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]		97,1	2,9	2,5	18,2	57,6	107,1

TABL. 4 (273). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH (dok.)**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Wskaźnik poziomu kosztów *Cost level indicator*	Wskaźnik rentowności obrotu *Turnover profitability rate*		Wskaźnik płynności finansowej *Financial liquidity ratio of the*		
		brutto *gross*	netto *net*	I stopnia *first degree*	II stopnia *second degree*	III stopnia *third degree*
	w % *in %*					
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	99,4	0,6	0,3	146,0	222,9	231,1
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering[Δ]*	88,5	11,5	11,5	91,9	117,8	133,1
Informacja i komunikacja *Information and communication*	92,6	7,4	6,2	51,6	123,0	142,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	96,4	3,6	3,0	260,7	357,0	361,4
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	92,0	8,0	7,8	90,3	122,1	141,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	98,7	1,3	0,8	43,6	124,7	150,2
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	95,4	4,5	3,6	21,9	239,0	255,5
Edukacja *Education*	93,6	6,4	5,7	59,7	128,9	160,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	94,7	5,3	4,1	38,8	99,9	110,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	104,3	-4,3	-4,8	88,1	127,7	136,1
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	79,7	20,3	16,3	87,8	165,2	196,0

TABL. 5 (274). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 XII

Lp. *No.*	WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	Zapasy		
			razem *total*	w tym	
				materiały *materials*	półprodukty i produkty w toku *semi-finished products and work in progress*
		w mln zł			
1	**O G Ó Ł E M** 2005	45092,4	14112,9	3897,0	1385,2
2	***T O T A L*** 2010	81159,0	22202,2	5869,1	2358,9
3	2013	97642,7	30734,5	7849,2	3162,6
4	**2014**	**106222,9**	**32770,1**	**8392,6**	**3531,3**
5	sektor publiczny *public sector*	6386,8	925,0	314,0	297,2
6	sektor prywatny *private sector*	99836,0	31845,0	8078,7	3234,1
7	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	3367,4	1452,8	390,2	403,4
8	Przemysł *Industry*	48407,8	16037,6	7425,4	2284,1
9	górnictwo i wydobywanie *mining and quarrying*	783,4	226,4	189,2	18,6
10	przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*	43167,4	15335,1	7063,9	2262,4
11	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ] *electricity, gas, steam and air conditioning supply*	3576,9	416,8	138,7	0,3
12	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	880,0	59,4	33,6	2,8
13	Budownictwo *Construction*	7101,5	1222,9	188,3	488,5
14	Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	30306,3	13052,6	241,9	69,6
15	Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	4799,1	107,5	34,9	0,6
16	Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]	210,9	15,5	3,1	4,2
17	Informacja i komunikacja *Information and communication*	1415,6	132,1	14,4	28,8
18	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	3339,6	34,1	0,1	0,2
19	Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	1499,5	148,6	13,5	23,8
20	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	3234,1	441,2	28,5	222,7
21	Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	1949,1	74,8	22,9	3,1
22	Edukacja *Education*	44,1	7,8	0,1	0,9
23	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	386,8	24,7	21,9	0,3
24	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	41,4	0,6	0,2	–
25	Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	119,7	17,1	7,3	1,2

Stocks		Należności krótkoterminowe *Short-term dues*		Inwestycje krótkoterminowe *Short-term investments*	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe *Short-term inter-period settlements*	Lp. *No.*
of which						
produkty gotowe *finished products*	towary *goods*	razem *total*	w tym z tytułu dostaw i usług *of which from deliveries and services*			
in mln zl						
2833,9	5776,4	21488,5	17679,6	8503,9	987,1	1
3562,9	10020,6	34874,6	29366,3	21879,2	2203,0	2
5132,6	14055,5	40946,3	33193,0	23221,0	2740,9	3
5249,1	**15011,1**	**43424,9**	**35120,8**	**27145,6**	**2882,3**	4
178,3	133,0	2599,7	2021,2	2455,7	406,4	5
5070,9	14878,1	40825,2	33099,6	24690,0	2475,9	6
544,5	43,2	1223,8	810,6	631,6	59,2	7
4225,7	1885,8	20484,9	17160,1	11014,4	870,9	8
17,9	0,5	377,3	308,5	153,0	26,6	9
4193,5	1601,9	18002,0	15168,6	9349,5	480,9	10
–	275,5	1690,4	1387,8	1120,0	349,7	11
14,2	7,9	415,1	295,3	391,8	13,7	12
135,8	366,0	3310,3	2613,4	1952,6	615,7	13
237,6	12288,0	11136,5	9705,6	5151,0	966,1	14
1,6	68,3	1596,9	1358,6	3032,8	61,8	15
0,8	7,3	41,1	22,1	145,6	8,7	16
52,1	34,3	708,8	628,6	511,7	63,1	17
–	33,1	890,1	577,6	2409,2	6,2	18
30,3	74,4	337,0	208,2	957,6	56,3	19
14,9	168,7	1746,3	1386,3	938,6	108,0	20
3,6	30,7	1656,2	383,0	167,4	50,7	21
2,3	0,2	19,0	14,0	16,4	0,9	22
–	2,4	214,6	204,4	136,3	11,1	23
–	0,3	12,1	6,7	26,8	1,9	24
–	8,4	47,3	41,6	53,6	1,7	25

TABL. 6 (275). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	W tym *Of which*			
		kapitał (fundusz) podstawowy *share capital (fund)*	kapitał (fundusz) zapasowy *supplementary capital (fund)*	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych *undistributed (unsettled) financial result from previous years*	wynik finansowy netto roku obrotowego *net financial result of the turnover year*
	w mln zł *in mln zl*				
OGÓŁEM *TOTAL* 2005	54804,5	27109,7	18415,9	-3529,4	6134,3
2010	96840,3	40994,0	35610,6	-1798,3	11378,2
2013	113552,5	47630,0	47441,0	-7560,1	13478,6
2014	**119071,9**	**47587,6**	**51511,8**	**-6787,0**	**13873,9**
sektor publiczny *public sector*	25726,2	12175,2	6777,3	3328,0	1476,9
sektor prywatny *private sector*	93345,6	35412,3	44734,5	-10115,0	12397,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	4420,8	1310,8	2005,3	-72,5	578,7
Przemysł *Industry*	72228,8	26881,5	31246,5	-1583,5	7783,8
górnictwo i wydobywanie *mining and quarrying*	1086,0	1465,6	287,2	-176,9	-52,8
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*	46300,3	16106,0	23227,8	-4947,9	6080,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ] *electricity, gas, steam and air conditioning supply*	20830,0	6206,2	7196,2	3563,9	1596,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	4012,5	3103,8	535,3	-22,5	159,2
Budownictwo *Construction*	3135,8	1423,9	2466,9	-2169,2	525,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	20200,8	6917,4	7845,4	-311,0	4047,8
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	1905,1	1878,5	741,4	-1031,9	14,4
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]	556,5	440,1	113,4	-102,2	64,4
Informacja i komunikacja *Information and communication*	1541,1	185,7	1285,6	-232,4	208,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	460,6	173,1	190,3	-55,7	73,7
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	8996,5	4893,0	3096,2	-5,1	287,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	2970,9	1623,6	1644,2	-402,9	55,4

TABL. 6 (275). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	W tym *Of which*			
		kapitał (fundusz) podstawowy *share capital (fund)*	kapitał (fundusz) zapasowy *supplementary capital (fund)*	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych *undistributed (unsettled) financial result from previous years*	wynik finansowy netto roku obrotowego *net financial result of the turnover year*
	w mln zł *in mln zl*				
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	1548,5	1106,8	679,5	-637,4	114,6
Edukacja *Education*	44,9	23,0	9,8	-5,8	6,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	749,8	491,7	134,0	-135,7	62,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	183,7	209,2	6,7	-24,3	-8,5
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	128,1	29,1	46,5	-17,3	59,6

TABL. 7 (276). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK**[a]
Stan w dniu 31 XII
SHARE CAPITAL OF COMPANIES[a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	W tym mienie *Of which estate*			
			Skarbu Państwa *of the State Treasury*	państwowych osób prawnych *of state legal persons*	krajowych osób fizycznych *of domestic natural persons*	osób zagranicznych *of foreign persons*
		w mln zł *in mln zl*				
O G Ó Ł E M *T O T A L*	2005	20408,8	1523,4	825,5	3189,5	9593,4
	2010	34211,6	7043,4	876,2	5096,6	12069,5
	2013	40248,8	5402,5	1708,7	6425,2	14143,1
	2014	**40206,1**	**5338,0**	**1762,8**	**6240,3**	**13917,8**
sektor publiczny *public sector*		11948,8	5309,7	1691,5	12,9	8,3
sektor prywatny *private sector*		28257,2	28,3	71,3	6227,4	13909,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*		1230,6	109,0	154,6	305,6	138,6

a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 7 (276). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK**[a] **(dok.)**
Stan w dniu 31 XII
SHARE CAPITAL OF COMPANIES[a] *(cont.)*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	W tym mienie *Of which estate*			
		Skarbu Państwa *of the State Treasury*	państwowych osób prawnych *of state legal persons*	krajowych osób fizycznych *of domestic natural persons*	osób zagranicznych *of foreign persons*
	w mln zł *in mln zl*				
Przemysł. . . . . *Industry*	25265,2	5165,1	1288,7	3097,3	8367,8
górnictwo i wydobywanie . . . . . *mining and quarrying*	1441,4	4,5	1008,3	58,4	26,9
przetwórstwo przemysłowe . . . . . *manufacturing*	14548,1	147,4	187,7	2921,4	8326,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ] . . . . . *electricity, gas, steam and air conditioning supply*	6205,3	5013,2	70,3	60,0	5,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ]. . . . . *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	3070,3	–	22,4	57,4	8,2
Budownictwo . . . . . *Construction*	1034,9	19,3	20,9	286,0	254,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	5853,5	–	17,2	1828,8	3257,5
Transport i gospodarka magazynowa . . . . . *Transportation and storage*	1606,9	2,0	127,2	94,7	646,6
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] . . . . . *Accommodation and catering*[Δ]	386,1	–	21,3	113,1	105,7
Informacja i komunikacja . . . . . *Information and communication*	190,0	0,8	5,9	79,2	54,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	172,5	5,0	–	32,8	26,7
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] . . . . . *Real estate activities*	1219,6	1,2	51,9	114,8	212,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna . . . . . *Professional, scientific and technical activities*	1416,8	0,8	–	194,5	712,1
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	1089,0	25,4	8,4	49,1	97,8
Edukacja . . . . . *Education*	21,1	9,5	–	1,4	0,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna . . . . . *Human health and social work activities*	484,6	–	66,6	31,2	32,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją . . . . . *Arts, entertainment and recreation*	209,2	–	–	2,8	0,1
Pozostała działalność usługowa . . . . . *Other service activities*	26,0	–	–	9,0	10,7

a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8 (277). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	Długoterminowe *Long-term*		Krótkoterminowe *Short-term*		
			razem *total*	w tym kredyty i pożyczki *of which credits and loans*	razem *total*	w tym *of which* kredyty i pożyczki *credits and loans*	w tym *of which* zobowiązania z tytułu dostaw i usług *liabilities from deliveries and services*
		w mln zł *in mln zl*					
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	2005	48824,2	15318,4	9788,2	33505,8	6196,8	19759,3
	2010	82485,1	26881,0	13072,5	55604,1	8351,4	31160,9
	2013	120132,9	42595,5	36041,4	77537,4	20403,9	41712,8
	2014	**129542,9**	**53240,9**	**44896,0**	**76302,0**	**18105,9**	**42152,6**
sektor publiczny *public sector*		8941,7	5272,2	2719,8	3669,6	468,2	1418,7
sektor prywatny *private sector*		120601,1	47968,7	42176,2	72632,4	17637,7	40733,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*		2664,2	1081,5	902,4	1582,7	557,7	783,9
Przemysł *Industry*		46676,6	15230,0	11476,3	31446,6	8392,4	15447,3
górnictwo i wydobywanie *mining and quarrying*		1081,4	197,7	126,2	883,7	392,1	251,5
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*		37616,4	10120,2	8685,7	27496,2	7673,4	14009,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ] *electricity, gas, steam and air conditioning supply*		6119,9	3994,0	1809,1	2125,8	151,1	1009,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*		1859,0	918,0	855,4	940,9	175,8	177,0
Budownictwo *Construction*		12479,3	6337,2	5901,1	6142,1	1369,8	2390,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]		32741,2	4388,1	3705,1	28353,1	5096,4	19825,9
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*		8819,2	6718,3	5764,3	2100,9	417,9	1135,9
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]		391,9	230,7	225,5	161,3	57,5	49,6
Informacja i komunikacja *Information and communication*		4477,0	3480,3	3362,1	996,8	273,3	277,8

TABL. 8 (277). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
LIABILITIES OF ENTERPRISES (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	Długoterminowe *Long-term*		Krótkoterminowe *Short-term*		
		razem *total*	w tym kredyty i pożyczki *of which credits and loans*	razem *total*	w tym *of which* kredyty i pożyczki *credits and loans*	w tym *of which* zobowiązania z tytułu dostaw i usług *liabilities from deliveries and services*
	w mln zł *in mln zl*					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	4093,0	3168,4	2982,1	924,6	533,2	165,4
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	6179,7	5001,8	4695,6	1177,9	558,9	321,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	5695,7	3530,1	1916,1	2165,6	402,1	1293,1
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	4247,3	3473,5	3434,1	773,8	282,7	250,7
Edukacja *Education*	33,4	5,9	5,8	27,5	5,0	6,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	706,7	350,6	305,5	356,1	132,1	167,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	194,4	163,8	140,6	30,5	12,9	8,8
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	143,3	80,7	79,4	62,5	13,9	28,0

DZIAŁ XX
FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy stanowiła w 2005 r. ustawa z dnia 26 XI 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. 2003 Nr 15, poz. 148, z późn. zm.), a w latach 2010–2014 – ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. 2013 poz. 885, z późn. zm.) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawy z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym i o samorządzie województwa (tekst jednolity: Dz. U. 2013 poz. 594–596) oraz ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity: Dz. U. 2010 Nr 80, poz. 526, z późn. zm.).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego (z uwzględnieniem środków na finansowanie programów i projektów unijnych) oraz samorządowych zakładów budżetowych.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określane w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej. Powyższa uwaga dotyczy również samorządowych zakładów budżetowych.

CHAPTER XX
PUBLIC FINANCE

General notes

***1. Public finance** include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget. The legal basis defining the above mentioned processes in 2005 provided the Law on Public Finances, dated 26 XI 1998 (uniform text: Journal of Laws 2003 No. 15, item 148, with later amendments), and in 2010–2014 – the Law on Public Finances, dated 27 VIII 2009 (uniform text: Journal of Laws 2013 item 885, with later amendments) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241) with later amendments. With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Law on Gmina Local Government, dated 8 III 1990, the Law on Powiat Local Government and the Law on Voivodship Local Government, dated 5 VI 1998 (uniform text: Journal of Laws 2013 items 594–596), as well as the Law on Incomes of Local Government Units, dated 13 XI 2003 (uniform text: Journal of Laws 2010 No. 80, item 526, with later amendments).*

***2.** The presented data include information regarding revenue and expenditure of: the budgets of local government units (taking into funds for financing of EU programmes and projects) as well as local goverment budgetary establishments.*

***3.** Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Law of Public Finances.*

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly. The above note concerns also local government budgetary establishment.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu lub wydatku. Prezentowane dane opracowano zgodnie ze szczegółową klasyfikacją dochodów i wydatków, ustalaną przez Ministra Finansów na mocy kolejnych rozporządzeń z lat 2004–2014.

Prezentowane dane o dochodach i wydatkach według działów obejmują wszystkie paragrafy dochodowe/wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

5. Na **dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego** składają się:

1) dochody własne, tj.:
   a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
   b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny, podatek od środków transportu, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbowa, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,
   c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
   d) środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł;
2) dotacje:
   a) celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
   b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200, 620 według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r., Dz. U. Nr 38, poz. 207 z późn. zm.),
   c) otrzymane z funduszy celowych,
   d) pozostałe dotacje;
3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

4. *Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Law on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue or expenditure. The presented data were compiled in accordance with the detailed classification of budget revenue and expenditure, specified by the Minister of Finance in subsequent decrees adopted in the period of 2004–2014.*

The presented data on revenue and expenditure by divisions covers all paragraphs grouping types of revenue/expenditure generated in a particular division.

5. Budget revenue of local government units *comprise:*

1) own revenue, i.e.:
   a) revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
   b) receipts from charges and taxes established and collected on the basis of separate acts, including the tax on real estate, the agricultural tax, forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty, royalties for mineral exploration and marketplace stall trading fee,
   c) revenue from property, i.e. income from renting and leasing as well as agreements with a similar character,
   d) funds for additional financing of own tasks from other sources;
2) grants:
   a) targeted grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,
   b) provided under the programmes financed with European funds and other foreign funds that are not reimbursable, and payments from the European funds budget (paragraphs 200, 620 according to the detailed classification of incomes, expenses, revenues and expenditures, and funds from foreign sources, according to regulation of the Minister of Finance dated 2 III 2010, Journal of Laws No. 38, item 207 with later amendments),
   c) received from appropriated funds,
   d) other grants;
3) general subvention from the state budget, comprising: equalisation, educational, compensating, balancing, and regional parts.

6. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:
– wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
– wydatki na zakup materiałów i usług,
– dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
– wydatki na obsługę długu,
– wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

7. Od 2010 r. w sektorze finansów publicznych funkcjonują **samorządowe zakłady budżetowe**, które odpłatnie wykonują zadania i pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych oraz ewentualnych dotacji przedmiotowych, a także z dotacji celowych na zadania bieżące i z dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji, otrzymanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

6. Expenditures of local government units *are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:*
– *expenditures on wages and salaries (including derivatives),*
– *expenditures on the purchase of materials and services,*
– *grants, among others, for organisational and legal units operating within local government units budgets,*
– *expenditures on debt servicing,*
– *expenditures related to granting endorsements and guarantees.*

7. *Since 2010 in the sector of public finance are functioning* ***local government budgetary establishments*** *which perform tasks for a fee, and cover the costs related to their activity from own revenues and from possible objective grants, as well as from targetedgrants for current tasks and targetedgrants for financing or co-financing of the investment-related costs, obtained from the budgets of local government units.*

8. *Information concerning local government units budgets is compiled on the basis of the Ministry of Finance reports.*

TABL. 1 (278). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**

REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Gminy[a] *Gminas*[a]	Miasta na prawach powiatu *Cities with powiat status*	Powiaty *Powiats*	Województwo *Voivodship*
		w tys. zł *in thous. zl*				
O G Ó Ł E M / ***T O T A L***	2005	8926358,9	4633145,1	2352923,6	1386612,8	553677,5
	2010	13503032,7	6891703,1	3456241,1	2091351,3	1063737,2
	2013	15312143,0	8073643,6	3831516,1	2236280,0	1170703,3
	2014	**15906746,3**	**8472794,0**	**3981500,4**	**2308155,1**	**1144296,8**
Dochody własne / ***Own revenue***		**8452574,7**	**4476769,0**	**2518511,2**	**834820,2**	**622474,2**
w tym: *of which:*						
Udziały w podatku dochodowym / *Share in income tax*		3729015,7	1631509,0	1150072,9	439461,7	507972,2
od osób prawnych / *corporate income tax*		628716,0	94675,6	106793,8	19729,7	407517,0
od osób fizycznych / *personal income tax*		3100299,7	1536833,4	1043279,1	419732,0	100455,2
Podatek od nieruchomości / *Tax on real estate*		1866106,5	1346854,8	519251,7	x	x
Podatek rolny / *Agricultural tax*		154197,2	152950,2	1247,0	x	x
Podatek od środków transportowych / *Tax on means of transport*		112484,6	85626,2	26858,4	x	x
Podatek od czynności cywilnoprawnych / *Tax on civil law transactions*		152342,4	91580,9	60761,5	x	x
Opłata skarbowa / *Stamp duty*		50392,6	25069,2	25323,4	x	x
Dochody z majątku / *Revenue from property*		464339,9	282139,7	130379,5	47380,0	4440,7
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze / *of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character*		185637,1	124948,2	42635,5	14555,1	3498,3
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł / *Funds for additional financing of own tasks from other sources*		70592,0	61218,9	5435,3	2509,1	1428,8

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (278). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**

REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	Gminy [a] *Gminas* [a]	Miasta na prawach powiatu *Cities with powiat status*	Powiaty *Powiats*	Województwo *Voivodship*
	w tys. zł *in thous. zl*				
Dotacje *Grants*	**3015379,8**	**1556507,9**	**559301,6**	**491916,9**	**407653,4**
Dotacje celowe *Targeted grants*	2390652,3	1390179,3	387367,0	424610,4	188495,6
z budżetu państwa *from the state budget*	2147141,4	1290517,7	349711,0	330081,9	176830,9
na zadania: *for tasks:*					
z zakresu administracji rządowej *for government administration tasks*	1616791,4	964070,1	244525,3	240014,6	168181,4
własne *for own tasks*	526546,5	325085,6	104286,6	88598,7	8575,6
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej *realized on the basis of agreements with government administration bodies*	3803,5	1362,0	899,0	1468,6	73,9
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego *for task realized on the basis of agreements with local government units*	114124,2	46064,8	31218,5	35167,0	1673,9
otrzymane z państwowych funduszy celowych *received from state appropriated funds*	40447,2	16439,0	5108,0	12650,2	6250,0
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań *for financial assistance beetween local goverment units for additional financing of own tasks*	88939,5	37157,8	1329,6	46711,3	3740,9
Dotacje z paragrafów 200 i 620 [b] *Grants from paragraphs 200 and 620* [b]	624727,5	166328,6	171934,6	67306,5	219157,8
Subwencja ogólna z budżetu państwa ***General subvention from the state budget***	**4438791,8**	**2439517,2**	**903687,6**	**981417,9**	**114169,1**
W tym część oświatowa *Of which educational part*	3631996,8	1915167,1	851070,4	817959,7	47799,6

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. *b* Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b Classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (279). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2014 R.**

REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION IN 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	Gminy [a] *Gminas* [a]	Miasta na prawach powiatu *Cities with powiat status*	Powiaty *Powiats*	Województwo *Voivodship*
	w tys. zł *in thous. zl*				
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**15906746,3**	**8472794,0**	**3981500,4**	**2308155,1**	**1144296,8**
w tym: *of which:*					
Rolnictwo i łowiectwo *Agriculture and hunting*	349106,6	203355,7	373,3	737,9	144639,6
Przetwórstwo przemysłowe *Manufacturing*	2342,4	471,2	–	38,1	1833,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę *Electricity, gas and water supply*	26413,9	26413,1	0,9	–	–
Tranport i łączność *Transport and communication*	678809,2	111378,5	377017,5	81195,2	109218,0
Gospodarka mieszkaniowa *Dwelling economy*	575865,5	299264,9	216310,8	56486,6	3803,1
Działalność usługowa *Service activity*	64872,3	7252,8	8435,8	48211,0	972,7
Administracja publiczna *Public administration*	119435,0	74386,3	13553,3	24153,8	7341,5
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa *Public safety and fire protection*	194914,8	7925,5	70266,9	116658,1	64,3
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem *Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal personality and expenses associated with their intake*	6647493,7	3682813,0	1918825,9	524284,5	521570,4
Różne rozliczenia *Miscellaneous settlements*	4770267,0	2494706,2	969775,7	987929,8	317855,2
Oświata i wychowanie *Education*	371716,0	258495,5	72525,0	38815,6	1879,9
Ochrona zdrowia *Health care*	104622,9	1321,2	7797,5	93290,7	2213,4
Pomoc społeczna *Social assistance*	1422216,9	968040,0	232489,9	216551,6	5135,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej *Other tasks in sphere of social policy*	143066,4	31795,7	23219,6	70873,0	17178,1
Edukacyjna opieka wychowawcza *Educational care*	55368,0	34627,5	7250,7	13238,7	251,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska *Municipal economy and environmental protection*	203650,6	149827,6	27570,6	23072,1	3180,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego *Culture and national heritage*	47245,8	26067,3	19119,6	1588,2	470,6
Kultura fizyczna *Physical education*	63339,8	55069,3	4698,3	3535,7	36,5

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (280). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**

EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Gminy [a] *Gminas* [a]	Miasta na prawach powiatu *Cities with powiat status*	Powiaty *Powiats*	Województwo *Voivodship*
		w tys. zł *in thous. zl*				
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	2005	8924566,0	4591585,6	2353391,9	1396034,1	583554,3
	2010	15064021,6	7613344,3	4034393,9	2293368,1	1122915,3
	2013	15374739,0	7952497,8	3841962,9	2194541,4	1385736,9
	2014	**15766848,2**	**8509173,7**	**3746362,8**	**2284395,2**	**1226916,5**
Wydatki bieżące ***Current expenditure***		**13077460,9**	**7046262,3**	**3284815,6**	**2002140,9**	**744242,2**
w tym: *of which:*						
Dotacje *Grants*		1443019,7	568547,2	392666,8	116527,2	365278,5
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych *of which grants for local goverment budgetary establishments*		66509,9	21839,0	44189,1	481,8	–
Świadczenia na rzecz osób fizycznych. *Benefits for natural persons*		1523389,0	1164209,9	267261,0	82376,8	9541,3
Wydatki bieżące jednostek budżetowych *Current expenditure of budgetary units*		9778227,2	5181162,6	2480653,6	1767755,7	348655,3
w tym: *of which:*						
wynagrodzenia *wages and salaries*		5057652,3	2685191,8	1165154,7	1057126,7	150179,1
w tym osobowe *of which personal*		4569064,8	2422934,5	1062189,2	949620,7	134320,5
pochodne od wynagrodzeń [b] *derivatives of wages and salaries* [b]		935051,8	521984,9	207747,1	178808,3	26511,5
zakup materiałów i usług *purchase of materials and services*		3033287,6	1578882,0	916773,7	381185,4	156446,5
Obsługa długu publicznego *Public debt servicing*		197116,7	87545,2	73346,8	18866,0	17358,7
w tym wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń *of which payments related to guarantees and endorsements*		1291,4	400,0	–	454,1	437,3
Wydatki majątkowe ***Property expenditure***		**2689387,3**	**1462911,4**	**461547,2**	**282254,3**	**482674,4**
W tym inwestycyjne [c] *Of which investment expenditure* [c]		2588649,8	1402129,7	450974,8	260100,0	475445,4

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. *b* Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. *c* Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1 MIESZKAŃCA
REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS PER CAPITA

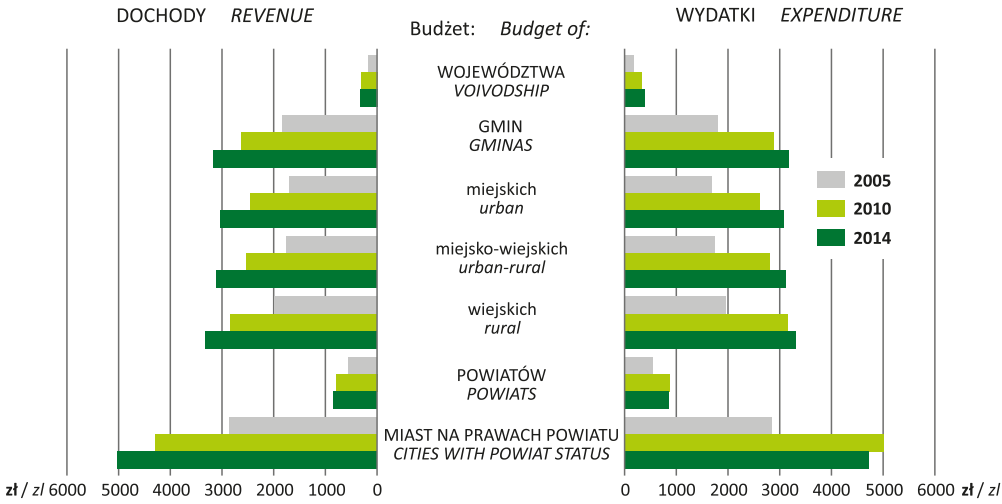

STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)
STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)

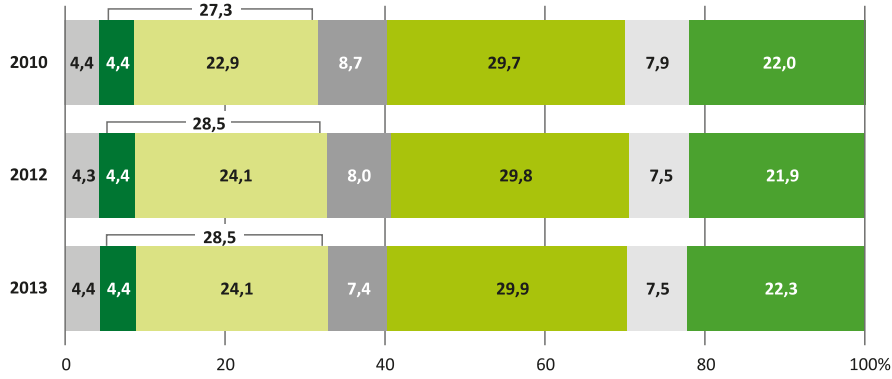

Rolnictwo, leśnictwo łowiectwo i rybactwo
Agriculture, forestry and fishing

Przemysł
Industry

w tym przetwórstwo przemysłowe
of which manufacturing

Budownictwo
Construction

Handel, naprawa pojazdów samochodowych[Δ]; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia[Δ]; informacja i komunikacja
Trade; repair of motor vehicles; transportation and storage; accommadation and catering; information and communication

Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości[Δ]
Financial and insurance activities; real estate activities

Pozostałe usługi
Other services

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ[a] W 2014 R.

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] IN 2014

As of 31 XII

WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
BY OWNERSHIP SECTORS

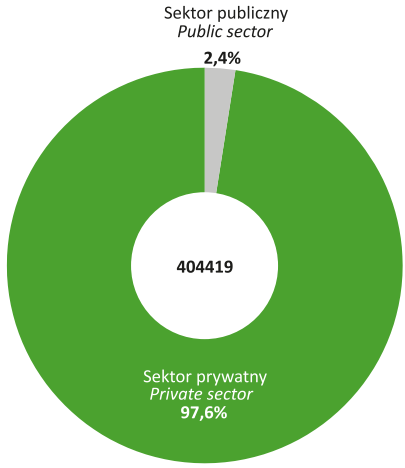

WEDŁUG FORM PRAWNYCH
BY LEGAL STATUS

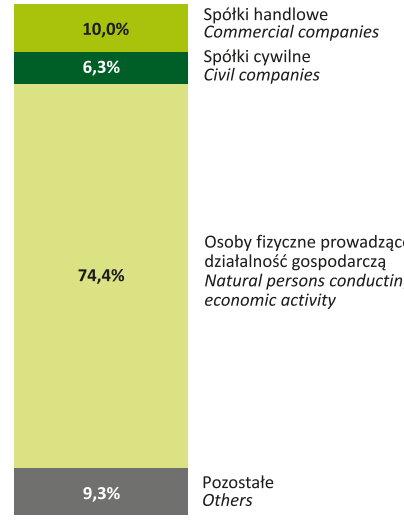

WEDŁUG SEKCJI
BY SECTIONS

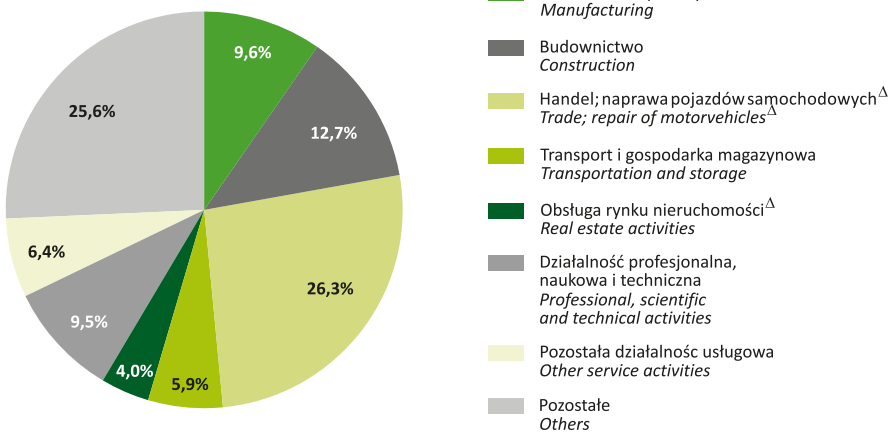

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a *Excluding persons tending private farms in agriculture.*

TABL. 4 (281). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2014 R.**

EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION IN 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	Gminy [a] *Gminas* [a]	Miasta na prawach powiatu *Cities with powiat status*	Powiaty *Powiats*	Województwo *Voivodship*
	w tys. zł *in thous. zl*				
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**15766848,2**	**8509173,7**	**3746362,8**	**2284395,2**	**1226916,5**
w tym: *of which:*					
Rolnictwo i łowiectwo *Agriculture and hunting*	478524,6	314690,6	641,5	1755,5	161437,1
Przetwórstwo przemysłowe *Manufacturing*	32495,6	522,5	30,8	38,1	31904,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę *Electricity, gas and water supply*	35098,3	35098,3	–	–	–
Transport i łączność *Transport and communication*	2427155,9	788488,8	858450,5	276897,7	503318,9
Gospodarka mieszkaniowa *Dwelling economy*	293006,3	200171,1	76057,8	15737,9	1039,5
Działalność usługowa *Service activity*	113227,9	28685,0	37395,8	38908,5	8238,6
Administracja publiczna *Public administration*	1495717,8	821665,7	236743,6	278085,6	159222,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa *Public safety and fire-protection*	309779,3	87038,2	97135,0	121695,8	3910,3
Obsługa długu publicznego *Public debt servicing*	196999,3	87323,5	73440,5	18876,5	17358,7
Różne rozliczenia *Miscellaneous settlements*	122455,8	32807,2	73502,3	16046,4	99,9
Oświata i wychowanie *Education*	5302150,8	3254399,5	1262166,6	739789,5	45795,2
Ochrona zdrowia *Health care*	277313,2	53318,4	40558,5	124170,2	59266,1
Pomoc społeczna *Social assistance*	2105074,7	1321864,3	446471,4	325317,3	11421,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej *Other tasks in sphere of social policy*	316877,1	48367,0	59419,0	122550,0	86541,1
Edukacyjna opieka wychowawcza *Educational care*	355341,0	103812,7	93513,2	151134,5	6880,7
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska *Municipal economy and environmental protection*	825500,1	663450,2	140571,0	16054,4	5424,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego *Culture and national heritage*	582942,0	341189,7	133014,2	12330,2	96407,8
Kultura fizyczna *Physical education*	347142,8	269337,0	59047,1	11451,0	7307,7

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a *Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.*

TABL. 5 (282). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF LOCAL GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Gminy [a] *Gminas* [a]	Miasta na prawach powiatu *Cities with powiat status*	Powiaty *Powiats*	Województwo *Voivodship*
		w tys. zł *in thous. zl*				
Przychody	2013	613383,1	288880,7	321910,2	2592,1	–
Revenue	**2014**	**508126,5**	**293988,4**	**211051,9**	**3086,2**	**–**
w tym: *of which:*						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług *Revenue from sale of products, asset components and services*		275334,4	197910,9	75683,5	1740,0	–
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego [b] *Grants from local government units budgets* [b]		66870,2	22676,6	43711,8	481,8	–
Koszty	2013	606376,8	288725,8	315176,9	2474,1	–
Costs	**2014**	**505024,7**	**288333,7**	**213589,7**	**3101,4**	**–**
w tym: *of which:*						
Materiały i usługi *Materials and services*		204732,3	111214,2	92249,7	1268,4	–
Podatek dochodowy od osób prawnych *Corporate income tax*		2592,3	1588,0	1004,4	–	–
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samorządu terytorialnego *Surplus payments to local government units budgets*		2827,3	1759,7	1067,6	–	–

a Bez przychodów i kosztów zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. *b* Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

a Excluding revenue and costs of budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. b Including grants from the state budget as well as payents within European funds budget.

DZIAŁ XXI
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995)".

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:
- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji, z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

W przypadku ujemnych różnic kursowych walut suma nakładów na poszczególne grupy rodzajowe może być większa od nakładów na środki trwałe ogółem.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne – jeśli nie zaznaczono inaczej – zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

CHAPTER XXI
INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. *Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to recommendations of "European System of National and Regional Accounts (ESA 1995)".*

Investment outlays *are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.*

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets *include outlays on:*
- *buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, i.a., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,*
- *machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),*
- *transport equipment,*
- *others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization, except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005.*

In case of foreign exchange losses of currencies, the sum of outlays on particular groups of assets may exceed the total value of outlays on fixed assets.

Other outlays *are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.*

2. *Investment outlays – unless otherwise indicated – are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).*

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:
– osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
– osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do środków trwałych zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z poboczami i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst: Dz. U. 2013 poz. 330, z późn. zm.).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych **w bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć:

3. The value of investment outlays incurred by:
– *legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
– *legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

***1. Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 cooperative ownership right to residentialpremise and cooperative right to non-residential (utilitarian) premise.*

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed assets, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text: Journal of Laws 2013 item 330, with later amendments).

***2.** The **gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).*

*The **gross value** of fixed assets **at current book-keeping prices** is understood, as of 31 XII:*

– w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
  – przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
  – po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia;
– w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Dane według sekcji PKD 2007 – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe" wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe". Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości".

Wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa".

4. Wartość brutto środków trwałych:
– osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
– osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych – ustalono szacunkowo.

– within the scope of fixed assets designated for exploitation:
  – before 1 I 1995 – the value at replacement prices of September 1994,
  – after 1 I 1995 – the purchase or manufacturing value at current prices;
– in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 also revaluation according to fair value.

*The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).*

***3.** Data by sections of the NACE Rev. 2 – unless otherwise indicated – were compiled using the **enterprise method,** i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section "Manufacturing" all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section "Manufacturing". An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section "Real estate activities".*

The value of public roads, streets and squares is included in the section "Transport and storage".

***4.** The gross value of fixed assets:*
– of legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
– of legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

5. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

1) budynki i budowle:
   a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
   b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
   a) kotły i maszyny energetyczne,
   b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
   c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
   d) urządzenia techniczne,
   e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
3) środki transportu;
4) pozostałe środki trwałe, tj. zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

***5.** The **value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets.** The grouping includes:*

1) buildings and structures:
   a) buildings and places; since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as cooperative right to non-residential (utilitarian) premise,
   b) civil engineering works (excluding detailed meliorations);
2) machinery, technical equipment and tools:
   a) boilers and power industry machinery,
   b) general usage machinery, equipment and apparatus,
   c) special use machinery, equipment and apparatus,
   d) technical equipment,
   e) tools, instruments, moveables and endowments;
3) transport equipment;
4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Inwestycje
Investments

TABL. 1 (283). **NAKŁADY INWESTYCYJNE** [a] **(ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS [a] *(current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010	2013	2014
		w mln zł *in mln zl*	
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**18883,9**	**18874,4**	**22386,5**
sektor publiczny *public sector*	7129,9	6110,2	6560,8
sektor prywatny *private sector*	11754,0	12764,2	15825,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	622,4	842,1	981,8
Przemysł *Industry*	6037,5	6690,2	9522,3
górnictwo i wydobywanie *mining and quarrying*	174,8	122,5	173,8
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*	3742,2	4739,6	6534,2
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ] *electricity, gas, steam and air conditioning supply*	1236,4	1128,0	1619,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	884,1	700,1	1194,8
Budownictwo *Construction*	517,5	453,4	446,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	1907,5	1766,5	1776,4
Transport i gospodarka magazynowa [b] *Transportation and storage* [b]	3650,6	2904,8	3207,2
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]	127,6	109,2	106,0
Informacja i komunikacja *Information and communication*	233,4	389,4	629,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	217,3	193,4	153,5
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	2505,8	2852,1	2879,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	345,8	544,7	679,7
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	266,1	150,8	198,4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne *Public administration and defence; compulsory social security*	308,2	612,8	359,8

a Według lokalizacji inwestycji. *b* Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.
a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 1 (283). **NAKŁADY INWESTYCYJNE** [a] **(dok.)**
INVESTMENT OUTLAYS [a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010	2013	2014
	w mln zł *in mln zl*		
Edukacja *Education*	719,5	481,8	537,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	501,7	419,6	432,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	852,9	406,2	421,4
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	70,2	57,4	54,5

a Według lokalizacji inwestycji.
a According to investment location.

TABL. 2 (284). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH** [a] **(ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES [a] *(current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010	2013	2014
	w mln zł *in mln zl*		
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**9449,7**	**10646,4**	**14292,6**
sektor publiczny *public sector*	2326,1	2507,1	3084,5
sektor prywatny *private sector*	7123,6	8139,3	11208,1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	196,7	320,8	343,4
Przemysł *Industry*	5366,3	6129,8	8869,8
górnictwo i wydobywanie *mining and quarrying*	164,6	119,6	154,1
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*	3589,2	4526,8	6361,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ] *electricity, gas, steam and air conditioning supply*	1190,3	1055,5	1488,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	422,1	427,8	865,0
Budownictwo *Construction*	401,6	224,0	254,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	1327,3	1344,2	1472,3
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	719,7	879,9	1191,8
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]	69,2	66,1	68,8
Informacja i komunikacja *Information and communication*	178,1	355,7	566,9

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; według lokalizacji inwestycji.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 2 (284). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**[a] **(dok.)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES[a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010	2013	2014
	w mln zł *in mln zl*		
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ... *Financial and insurance activities*	165,6	123,5	129,5
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ... *Real estate activities*	252,4	155,6	326,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	211,5	423,8	509,9
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] ... *Administrative and support service activities*	86,8	115,0	126,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ... *Public administration and defence; compulsory social security*	0,0	–	–
Edukacja ... *Education*	54,3	18,6	33,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ... *Human health and social work activities*	351,7	339,8	304,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ... *Arts, entertainment and recreation*	51,4	130,0	80,1
Pozostała działalność usługowa ... *Other service activities*	17,3	19,6	14,6

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; według lokalizacji inwestycji.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (285). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**[a] **WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES[a] *BY GROUPS (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	W tym na *Of which on*		
		budynki i budowle *buildings and structures*	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia *machinery, technical equipment and tools*	środki transportu *transport equipment*
	w mln zł *in mln zl*			
O G Ó Ł E M ... 2010	9721,2	4237,8	4383,1	1049,8
2013	11387,1	4797,2	5590,0	928,8
2014	**14805,6**	**6218,9**	**7329,5**	**1197,2**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... *Agriculture, forestry and fishing*	420,5	191,9	140,1	65,7
Przemysł ... *Industry*	9039,7	3421,0	5230,9	362,1
górnictwo i wydobywanie ... *mining and quarrying*	166,5	30,2	125,0	11,2

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; według siedziby inwestora.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

TABL. 3 (285). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH[a] WEDŁUG GRUP (dok.)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES[a] BY GROUPS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	W tym na *Of which on*		
		budynki i budowle *buildings and structures*	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia *machinery, technical equipment and tools*	środki transportu *transport equipment*
	w mln zł *in mln zl*			
Przemysł (dok.) *Industry (cont.)*				
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*	6521,2	1860,0	4346,8	301,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ] *electricity, gas, steam and air conditioning supply*	1487,5	812,4	648,8	14,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	864,5	718,4	110,3	35,3
Budownictwo *Construction*	230,4	72,9	75,8	80,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	2623,5	1312,8	1020,6	287,1
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	448,9	141,5	98,2	204,6
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]	31,1	17,8	11,4	1,7
Informacja i komunikacja *Information and communication*	467,1	327,2	129,0	10,8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	200,4	26,5	77,4	96,0
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	294,7	239,0	46,8	8,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	507,9	177,2	303,5	27,0
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	121,6	35,5	43,2	42,9
Edukacja *Education*	29,7	18,3	10,9	0,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	307,4	181,6	117,6	7,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	72,6	52,9	19,2	0,2
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	10,1	2,7	4,7	2,6

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; według siedziby inwestora.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe
Fixed assets

TABL. 4 (286). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH** [a] **(bieżące ceny ewidencyjne)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS [a] *(current book-keeping prices)*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010	2013	2014
		w mln zł *in mln zl*	
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**226208,2**	**276840,7**	**295229,0**
sektor publiczny *public sector*	77548,4	92780,1	101701,0
sektor prywatny *private sector*	148659,8	184060,6	193528,1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	17865,4	20173,8	20729,9
Przemysł *Industry*	73603,8	85746,0	94338,1
górnictwo i wydobywanie *mining and quarrying*	2635,7	3065,2	4299,9
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*	47909,3	54237,0	60171,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ] *electricity, gas, steam and air conditioning supply*	13064,8	15975,3	16833,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	9994,0	12468,6	13032,9
Budownictwo *Construction*	5704,1	5403,9	5485,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	17039,1	25007,8	25725,9
Transport i gospodarka magazynowa [b] *Transportation and storage* [b]	34740,7	45853,6	49602,8
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]	1718,9	2201,7	2263,6
Informacja i komunikacja *Information and communication*	5500,7	5384,6	7103,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	1704,7	2484,3	2029,0
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	40210,6	48216,9	50466,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	2917,0	3734,9	3525,4

a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. *b* Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit. b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 4 (286). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH** [a] **(dok.)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS [a] *(cont.)*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010	2013	2014
		w mln zł *in mln zl*	
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	1955,2	2490,6	2645,8
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne *Public administration and defence; compulsory social security*	6193,7	7861,7	8052,7
Edukacja *Education*	9110,2	10131,9	10424,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	4644,3	5941,1	6309,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	2712,8	5429,4	5677,6
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	587,0	778,5	848,3

a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.
a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 5 (287). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH** [a] **(bieżące ceny ewidencyjne)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES [a] *(current book-keeping prices)*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010	2013	2014
		w mln zł *in mln zl*	
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**121427,4**	**146436,4**	**156152,8**
sektor publiczny *public sector*	29062,6	31169,2	35240,6
sektor prywatny *private sector*	92364,8	115267,2	120912,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	4740,6	5778,4	5845,1
Przemysł *Industry*	67108,4	77839,1	86035,3
górnictwo i wydobywanie *mining and quarrying*	2558,5	2905,0	4078,8
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*	45891,7	51699,6	57554,3

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 5 (287). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH** [a] **(dok.)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES [a] *(cont.)*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010	2013	2014
	w mln zł *in mln zl*		
Przemysł (dok.) *Industry (cont.)*			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ] *electricity, gas, steam and air conditioning supply*	12718,6	15542,5	16335,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	5939,5	7692,1	8066,7
Budownictwo *Construction*	4255,5	3188,7	3100,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	13706,3	20896,8	21413,6
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	8655,4	11800,0	11528,4
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]	1277,7	1543,4	1533,6
Informacja i komunikacja *Information and communication*	5046,1	4795,5	6455,5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	1270,8	1946,4	1426,4
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	7577,8	8452,0	8549,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	1620,1	2242,3	1836,5
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	1552,1	1886,7	2012,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne *Public administration and defence; compulsory social security*	0,4	–	–
Edukacja *Education*	309,7	392,8	399,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	3389,6	4254,3	4515,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	765,9	1238,4	1287,3
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	151,0	181,6	212,4

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XXII
RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków (ESA 2010)", wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 V 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26 VI 2013 r.).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim; jest wyrażona w cenach bazowych.

5. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. Zużycie pośrednie obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych i usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio oraz koszty podróży służbowych (bez diet) i inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

CHAPTER XXII
REGIONAL ACCOUNTS

General notes

***1. Regional accounts** were compiled according to the principles of the European System of Accounts (the ESA 2010), introduced by Regulation No 549/2013 of the European Parliament and of the Council (EU) of 21 V 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26 VI 2013).*

***2.** The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.*

***3. Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.*

In calculations of gross domestic product volume indices, current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices.

***4. Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption and is presented at basic prices.*

***5. Gross output** includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.*

***6. Intermediate consumption** includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as wellas other costs (e.g., advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.*

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

8. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

9. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne (świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pozostałe świadczenia społeczne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,
3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa, a także przedsiębiorstwa publiczne i instytucje niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do tego sektora,

7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including ***internal turnover*** *is accepted.*

8. Gross primary income in the households sector *is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.*

9. Gross disposable income in the households sector *is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits (social security benefits and other social benefits) and other current transfers.*

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. *Data grouping by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the* ***local kind-of-activity unit method****,i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.*

11. *Criteria of rating a given unit of the national economy among* ***institutional sectors*** *are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:*

1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),
2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,
3) general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance, entities for which the financial system was defined in special regulations and the main source of financing of which are subsidies from the state budget as well as public corporations and non-commercial institutions which accordingly to the ESA 2010 meet criteria of including in the sector,

4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek **„szarej gospodarki"** oraz **„działalności nielegalnej"**. Szara gospodarka obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 (niezależnie od szczególnej formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi seksualne).

W ramach **„działalności nielegalnej"** ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści majątkowe z tytułu świadczenia usług prostytucji przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2010–2012 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych z tytułu kontynuacji prac nad wdrożeniem standardów metodycznych ESA 2010, przyjęcia zaleceń Komisji Europejskiej oraz aktualizacji danych źródłowych. Zmiany metodyczne związane są przede wszystkim z zakresem podmiotowym sektora instytucji rządowych i samorządowych.

14. Szczegółowy opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych znajduje się w notatce informacyjnej GUS: „Zweryfikowany szacunek produktu krajowego brutto za lata 2010––2014" z dnia 16 X 2015 r., dostępnej na stronie internetowej GUS.

15. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2013 r.".

4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,
5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and unit of religious organizations.

12. *The estimation of the* ***"hidden economy"*** *and* ***"illegal activity"*** *is included in the regional accounts. Hidden economy covers the legal concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (irrespective of the specific legal form), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work primarily within the service activity (including people providing sexual services).*

Within ***"illegal activity"*** *there were included estimations concerning activity of people deriving profits from exploiting prostitution, production and trade of narcotics as well as smuggling of cigarettes.*

13. *Data from the regional accounts for the years 2010–2012 were changed in relation to previously published data on account of continuing work on ESA 2010 methodological standards' implementation, applying the European Commission's recommendations as well as updating source data. Methodological changes are connected mainly with subjective range of the general government sector.*

14. *Detailed description of the changes implemented in the national accounts can be found in the CSO news release „Zweryfikowany szacunek produktu krajowego brutto za lata 2010–2014" of 16 X 2015, available at Website CSO.*

15. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication "Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2013".*

Uwaga do tablic 1–3
Dane za lata 2010–2012 skorygowano.
Note to tables 1–3
Data for 2010–2012 have been adjusted.

TABL. 1 (288). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
	w mln zł *in mln zl*				w odsetkach *in percent*			
O G Ó Ł E M ... ***T O T A L***	**135751**	**147487**	**154821**	**159784**	**x**	**x**	**x**	**x**
W tym wartość dodana brutto ... ***Of which gross value added***	**119647**	**129793**	**137333**	**141890**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
w tym sektor: *of which sector:*								
przedsiębiorstw ... *non-financial corporations*	60938	65943	70070	73508	50,9	50,8	51,0	51,8
instytucji rządowych i samorządowych ... *general government*	16160	16697	17141	17717	13,5	12,9	12,5	12,5
gospodarstw domowych ... *households*	38527	42442	45550	45769	32,2	32,7	33,2	32,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	5074	5609	5929	6265	4,2	4,3	4,3	4,4
Przemysł ... *Industry*	32882	35923	39159	40473	27,5	27,7	28,5	28,5
w tym przetwórstwo przemysłowe ... *of which manufacturing*	27688	30345	33089	34247	23,1	23,4	24,1	24,1
Budownictwo ... *Construction*	10744	11837	10963	10525	9,0	9,1	8,0	7,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia[Δ]; informacja i komunikacja ... *Trade; repair of motor vehicles[Δ]; transportation and storage; accommodation and catering[Δ]; information and communication*	35316	37774	40963	42461	29,5	29,1	29,8	29,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości[Δ] ... *Financial and insurance activities; real estate activities*	9414	10447	10302	10689	7,9	8,0	7,5	7,5
Pozostałe usługi ... *Other services*	26217	28203	30018	31477	21,9	21,7	21,9	22,2
NA 1 MIESZKAŃCA[a] ... ***PER CAPITA***[a]	**39445**	**42747**	**44760**	**46135**	**x**	**x**	**x**	**x**

a W złotych.
a *In zlotys.*

TABL. 2 (289). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*				
Produkcja globalna	278275	311702	323343	333938	*Gross output*
Zużycie pośrednie	158628	181909	186010	192049	*Intermediate consumption*
Wartość dodana brutto	119647	129793	137333	141890	*Gross value added*
w tym koszty związane z zatrudnieniem	48890	52637	55510	56995	*of which compensation of employees*
Nadwyżka operacyjna brutto	70845	77365	81842	85058	*Gross operating surplus*

TABL. 3 (290). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	*SPECIFICATION*
Dochody pierwotne brutto:					*Gross primary income:*
w milionach złotych	88538	95516	100842	102136	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	25726	27684	29155	29490	*per capita in zl*
Dochody do dyspozycji brutto:					*Gross disposable income:*
w milionach złotych	83801	89142	93179	94106	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	24350	25836	26939	27171	*per capita in zl*

DZIAŁ XXIII
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prezentowane w tablicach dane dotyczące **podmiotów gospodarki narodowej** wpisanych do rejestru REGON obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (jednolity tekst: Dz. U. 2012 poz. 591, z późn. zm.) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 VII 1999 r. (Dz. U. Nr 69, poz. 763, z późn. zm.) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi rejestry i systemy informatyczne administracji publicznej.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest aktualizowany na podstawie wniosków zgłaszanych przez podmioty, na których ciąży prawny obowiązek dokonywania zgłoszeń do rejestru, dotyczących wpisu, skreślenia oraz zmian cech objętych wpisem. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

CHAPTER XXIII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

*The data presented in tables concerning **entities of the national economy** entered in the REGON register include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.*

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Offical Statistics, dated of 29 VI 1995 (uniform text: Journal of Laws 2012 item 591, with later amendments) and the provisions of the Regulation of the Council of Ministers of 27 VII 1999 (Journal of Laws No. 69, item 763, with later amendments) on the mode and methodology of running and updating the business register, including application, questionnaire and certificate specimens and detailed conditions and mode of cooperation of official statistics services with other bodies running official registers and information systems in public administration.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on the basis of applications submitted by entities legally obliged to apply for entries in and deletions from the register, and also for updating their entries in terms of their description. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, who were registered in the REGON.

TABL. 1 (291). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ[a] W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] IN THE REGON REGISTER
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**341257**	**375482**	**397855**	**404419**	***T O T A L***
sektor publiczny	10029	9846	9734	9685	*public sector*
sektor prywatny	331228	365636	388121	394734	*private sector*
w tym:					*of which:*
Przedsiębiorstwa państwowe	134	27	14	14	*State owned enterprises*
Spółki	45591	52388	62206	66141	*Companies*
w tym:					*of which:*
handlowe	20553	27818	36665	40486	*commercial*
cywilne	24886	24406	25364	25475	*civil*
Spółdzielnie	1856	1752	1933	1957	*Cooperatives*
Fundacje	542	831	1161	1336	*Foundations*
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	6808	8882	10205	10531	*Associations and social organizations*
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	270150	291948	299909	300782	*Natural persons conducting economic activity*

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (292). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ[a] W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] IN THE REGON REGISTER BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej *Legal persons and organizational entities without legal personality*							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą *Natural persons conducting economic activity*
			razem *total*	w tym *of which*						
				przedsiębiorstwa państwowe *state owned enterprises*	spółki handlowe *commercial companies*			spółki cywilne *civil law partnerships*	spółdzielnie *cooperatives*	
					razem *total*	w tym *of which*				
						jednoosobowe Skarbu Państwa *sole-shareholder companies of the State Treasury*	z udziałem kapitału zagranicznego *with foreign capital participation*			
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	2005	341257	71107	134	20553	60	4900	24886	1856	270150
	2010	375482	83534	27	27818	57	5838	24406	1752	291948
	2013	397855	97946	14	36665	38	6635	25364	1933	299909
	2014	**404419**[b]	**103637**	**14**	**40486**	**36**	**6983**	**25475**	**1957**	**300782**

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. *b* W podziale według rodzajów działalności nie uwzględniono podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju przeważającej działalności (28 podmiotów).
a Excluding persons tending private farms in agriculture. b The division by the kind of activities does not include entities, which have not registered the predominant kind of activity in the REGON register (28 entities).

TABL. 2 (292). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ[a] W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (cd.)**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] IN THE REGON REGISTER BY LEGAL STATUS AND SECTIONS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej *Legal persons and organizational entities without legal personality*							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą *Natural persons conducting economic activity*
		razem *total*	w tym *of which*						
			przedsiębiorstwa państwowe *state owned enterprises*	spółki handlowe *commercial companies*			spółki cywilne *civil law partnerships*	spółdzielnie *cooperatives*	
				razem *total*	w tym *of which*				
					jednoosobowe Skarbu Państwa *sole-shareholder companies of the State Treasury*	z udziałem kapitału zagranicznego *with foreign capital participation*			
W tym: *Of which:*									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	11215	2116	–	902	12	161	300	436	9099
Przemysł *Industry*	41667	11417	13	7690	12	1715	3374	185	30250
w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*	38923	10010	12	6540	9	1519	3219	181	28913
Budownictwo *Construction*	51377	6853	1	4261	2	550	2345	182	44524
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	106556	21976	–	11358	–	2432	10082	456	84580
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	23677	2624	–	1553	3	314	1032	12	21053
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]	9484	2324	–	830	–	217	1368	35	7160
Informacja i komunikacja *Information and communication*	11629	3809	–	3087	2	302	694	11	7820
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	11964	1728	–	1214	1	93	304	71	10236

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (292). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ[a] W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] IN THE REGON REGISTER BY LEGAL STATUS AND SECTIONS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej *Legal persons and organizational entities without legal personality*							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą *Natural persons conducting economic activity*
		razem *total*	w tym *of which*						
			przedsiębiorstwa państwowe *state owned enterprises*	spółki handlowe *commercial companies*			spółki cywilne *civil law partnerships*	spółdzielnie *cooperatives*	
				razem *total*	w tym *of which*				
					jednoosobowe Skarbu Państwa *sole-shareholder companies of the State Treasury*	z udziałem kapitału zagranicznego *with foreign capital participation*			
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	16057	12819	–	1978	3	314	501	426	3238
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna . . . . . *Professional, scientific and technical activities*	38364	7233	–	4569	1	492	2430	45	31131
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] . . . . . *Administrative and support service activities*	11929	2120	–	1363	–	213	672	49	9809
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne . . . *Public administration and defence; compulsory social security*	2778	2765	–	4	–	–	2	1	13
Edukacja . . . . . *Education*	13959	7304	–	355	–	39	384	9	6655
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna . . . . . *Human health and social work activities*	21440	2384	–	721	–	38	1066	21	19056
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją . . . . . *Arts, entertainment and recreation*	6595	3766	–	356	–	54	364	3	2829
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	25691	12363	–	244	–	49	557	15	13328

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3 (293). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	Spółki kapitałowe *Companies*			Spółki osobowe *Partnerships*		
			razem *total*	akcyjne *joint stock*	z ograniczoną odpowiedzialnością *with limited liability*	razem *total*	w tym *of which*	
							jawne *unlimited*	komandytowe *limited*
O G Ó Ł E M	2005	20553	17969	755	17214	2584	2378	135
T O T A L	2010	27818	23541	794	22747	4277	3185	857
	2013	36665	30648	889	29759	6017	3447	1760
	2014	**40486** [a]	**34011**	**922**	**33089**	**6475** [b]	**3540**	**2151**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*		902	844	21	823	58	33	23
Przemysł ..... *Industry*		7690	6570	248	6322	1120	699	367
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... *of which manufacturing*		6540	5521	210	5311	1019	654	317
Budownictwo ..... *Construction*		4261	3591	97	3494	670	275	318
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]		11358	9341	200	9141	2017	1491	468
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*		1553	1314	10	1304	239	150	82
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] ..... *Accommodation and catering*[Δ]		830	699	12	687	131	81	45
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		3087	2863	69	2794	224	97	102
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ... *Financial and insurance activities*		1214	973	89	884	241	75	55
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ..... *Real estate activities*		1978	1576	36	1540	402	128	187
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*		4569	3820	91	3729	749	199	316
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*		1363	1128	17	1111	235	99	110
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne .. *Public administration and defence; compulsory social security*		4	3	–	3	1	–	1
Edukacja ..... *Education*		355	315	3	312	40	25	15
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*		721	438	6	432	283	158	33
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*		356	321	19	302	35	13	19
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*		244	214	4	210	30	17	10

a W podziale według rodzajów działalności nie uwzględniono podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju przeważającej działalności (1 spółka). *b* W tym 207 spółek partnerskich i 577 spółek komandytowo-akcyjnych.

a The division by the kind of activities does not include entities, which have not registered the predominant kind of activity in the REGON register (1 company). b Of which 207 professional partnerships and 577 limited joint-stock partnerships.

TABL. 4 (294). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ[a] NOWO ZAREJESTROWANE WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] NEWLY REGISTERED BY SELECTED LEGAL STATUS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	W tym *Of which*						
			spółki *companies*					spółdzielnie *cooperatives*	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą *natural persons conducting economic activity*
			razem *total*	w tym *of which*			cywilne *civil law partnerships*		
				handlowe *commercial*					
				razem *total*	w tym *of which*				
					akcyjne *joint stock*	z ograniczoną odpowiedzialnością *with limited liability*			
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	25170	2183	1048	6	894	1132	14	21479
	2010	38182	3375	2372	39	1935	1000	29	32985
	2013	35507	4729	4018	32	3238	709	125	29130
	2014	**35274**[b]	**4965**	**4268**	**42**	**3706**	**693**	**56**	**28057**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*		507	56	52	–	46	4	2	443
Przemysł *Industry*		2868	568	486	5	390	82	10	2289
w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*		2651	455	382	5	300	73	10	2186
Budownictwo *Construction*		5475	470	411	2	342	58	4	5000
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]		8330	1081	846	9	723	235	6	7239
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*		1876	199	156	1	137	43	–	1676
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]		937	131	86	–	77	45	13	793
Informacja i komunikacja *Information and communication*		1810	835	817	17	781	18	1	974

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. *b* W podziale według rodzajów działalności nie uwzględniono podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju przeważającej działalności (25 podmiotów).

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b The division by the kind of activities does not include entities, which have not registered the predominant kind of activity in the REGON register (25 entities).

TABL. 4 (294). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE[a] WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED[a] BY SELECTED LEGAL STATUS AND SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	W tym *Of which*						
		spółki *companies*					spółdzielnie *cooperatives*	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą *natural persons conducting economic activity*
		razem *total*	w tym *of which*			cywilne *civil law partnerships*		
			handlowe *commercial*					
			razem *total*	w tym *of which*				
				akcyjne *joint stock*	z ograniczoną odpowiedzialnością *with limited liability*			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ... *Financial and insurance activities*	1131	205	195	4	172	10	–	922
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ..... *Real estate activities*	923	305	291	3	253	11	–	270
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*	3482	627	552	–	476	75	1	2851
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	1708	221	189	1	160	32	13	1474
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne .. *Public administration and defence; compulsory social security*	7	–	–	–	–	–	–	–
Edukacja ..... *Education*	1120	63	42	–	40	21	1	740
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*	1563	105	72	–	43	33	3	1440
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*	530	49	38	–	33	11	1	384
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*	2981	49	34	–	32	15	1	1562
Organizacje i zespoły eksterytorialne ..... *Activities of extraterritorial organisations and bodies*	1	–	–	–	–	–	–	–

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 (295). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ[a] WYREJESTROWANE WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] REMOVED BY SELECTED LEGAL STATUS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	W tym *Of which*						
			spółki *companies*					spółdzielnie *cooperatives*	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą *natural persons conducting economic activity*
			razem *total*	w tym *of which*			cywilne *civil law partnerships*		
				handlowe *commercial*					
				razem *total*	w tym *of which*				
					akcyjne *joint stock*	z ograniczoną odpowiedzialnością *with limited liability*			
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	17984	958	142	12	102	813	21	16750
	2010	22378	833	375	16	243	458	26	21204
	2013	25865	865	371	7	226	494	19	24652
	2014	**28597**[b]	**853**	**370**	**12**	**208**	**482**	**29**	**27184**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*		274	8	3	–	1	4	9	256
Przemysł *Industry*		2467	98	60	4	40	38	3	2354
w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*		2327	86	51	3	32	35	3	2231
Budownictwo *Construction*		5259	66	29	1	21	37	2	5186
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]		8904	285	91	1	51	194	9	8587
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*		1749	43	13	1	7	30	–	1705
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]		852	40	8	–	6	32	1	810
Informacja i komunikacja *Information and communication*		741	36	24	1	15	12	–	699

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. *b* W podziale według rodzajów działalności nie uwzględniono podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju przeważającej działalności (1 podmiot).

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b The division by the kind of activities does not include entities, which have not registered the predominant kind of activity in the REGON register (1 entity).

TABL. 5 (295). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE[a] WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED[a] BY SELECTED LEGAL STATUS AND SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	W tym *Of which*						
		spółki *companies*					spółdzielnie *cooperatives*	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą *natural persons conducting economic activity*
		razem *total*	w tym *of which*			cywilne *civil law partnerships*		
			handlowe *commercial*					
			razem *total*	w tym *of which*				
				akcyjne *joint stock*	z ograniczoną odpowiedzialnością *with limited liability*			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . . . *Financial and insurance activities*	1217	45	37	3	7	8	–	1167
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] . . . . . *Real estate activities*	240	42	28	1	17	14	3	188
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna . . . . . *Professional, scientific and technical activities*	2056	97	44	–	25	53	–	1954
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	1099	27	14	–	8	13	1	1066
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne . . *Public administration and defence; compulsory social security*	10	–	–	–	–	–	–	–
Edukacja . . . . . *Education*	936	14	3	–	2	11	–	683
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna. . . . . *Human health and social work activities*	858	25	9	–	5	16	–	827
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją . . . . . *Arts, entertainment and recreation*	375	10	4	–	3	6	–	348
Pozostała działalność usługowa . . . . . *Other service activities*	1558	17	3	–	–	14	1	1353
Organizacje i zespoły eksterytorialne . . . . . *Activities of extraterritorial organisations and bodies*	1	–	–	–	–	–	–	–

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

DZIAŁ XXIV
TARGI

CHAPTER XXIV
FAIR

Uwaga do tablic 1–4

Tablice przygotowano na podstawie danych Międzynarodowych Targów Poznańskich.

Note to tables 1–4

Tables have been prepared on the basis of data of Poznań International Fair.

TABL. 1 (296). **WYSTAWCY ORAZ FREKWENCJA NA TARGACH „INNOWACJE – – TECHNOLOGIE – MASZYNY POLSKA (ITM POLSKA)" W POZNANIU**
EXHIBITORS, PRODUCERS AND ATTENDANCE ON THE "INNOVATIONS – – TECHNOLOGIES – MACHINES POLAND (ITM POLAND)" IN POZNAŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
CZAS TRWANIA *DURATION*					
Termin	20 VI–23 VI	08 VI–11 VI	04 VI– 07 VI	03 VI– 06 VI	*Term*
Liczba dni	4	4	4	4	*Number of days*
PAŃSTWA, WYSTAWCY *STATES, EXHIBITORS*					
Państwa biorące udział w targach	33	24	38	42	*States taking part in the fair*
Wystawcy	1034	821	804	884	*Exhibitors*
krajowi	529	433	428	424	*domestic*
zagraniczni	505	388	376	460	*foreign*
FREKWENCJA *ATTENDANCE*					
Liczba zwiedzających w tys.	19,2	11,7	12,3	13,3	*Number of visitors in thous.*

TABL. 2 (297). **POWIERZCHNIA WYSTAWOWA NA TARGACH „INNOWACJE – – TECHNOLOGIE – MASZYNY POLSKA (ITM POLSKA)" W POZNANIU**
EXPOSITION AREA ON THE "INNOVATIONS – TECHNOLOGIES – MACHINES POLAND (ITM POLAND)" IN POZNAŃ

POWIERZCHNIA	2005	2010	2013	2014	*AREA*
	w tys. m^2 *in thous.* m^2				
O G Ó Ł E M (netto)	**21,0**	**18,7**	**19,4**	**21,2**	***T O T A L (net)***
kryta	20,5	18,4	19,3	21,0	*covered*
otwarta	0,5	0,3	0,1	0,2	*open*
Powierzchnia ekspozycji:					*Area of exposition:*
krajowej	15,5	13,9	14,6	15,7	*domestic*
zagranicznej	5,5	4,8	4,8	5,5	*foreign*

TABL. 3 (298). **IMPREZY WYSTAWIENNICZE ORGANIZOWANE (WSPÓŁORGANIZOWANE) PRZEZ MIĘDZYNARODOWE TARGI POZNAŃSKIE W POZNANIU**
EXPOSITIONAL EVENTS ORGANIZED (COORGANIZED) BY POZNAŃ INTERNATIONAL FAIR IN POZNAŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Imprezy	41	65	63	69	*Events*
Wystawcy	11066	11185	9862	11320	*Exhibitors*
krajowi	8277	8941	7679	8767	*domestic*
zagraniczni	2789	2244	2183	2553	*foreign*
Zwiedzający w tys.	320,7	403,1	505,1	651,3	*Visitors in thous.*
Powierzchnia wystaw (netto) w tys. m^2	272,5	361,9	328,4	497,5	*Exposition area (net) in thous.* m^2
otwarta	24,3	73,9	74,2	144,8	*open*
krajowa	22,7	68,1	70,1	137,1	*domestic*
zagraniczna	1,6	5,8	4,1	7,7	*foreign*
kryta	248,2	288,0	254,3	352,7	*covered*
krajowa	202,0	248,4	220,3	306,4	*domestic*
zagraniczna	46,2	39,6	33,9	46,3	*foreign*

TABL. 4 (299). **WYBRANE IMPREZY WYSTAWIENNICZE ORGANIZOWANE (WSPÓŁORGANIZOWANE) PRZEZ MIĘDZYNARODOWE TARGI POZNAŃSKIE W 2014 R.**
SELECTED EXPOSITIONAL EVENTS ORGANIZED (COORGANIZED) BY POZNAŃ INTERNATIONAL FAIR IN 2014

NAZWA IMPREZY *NAME OF EVENT*	Państwa uczestniczące *States taking part*	Wystawcy *Exhibitors*		Zwiedzający w tys. *Visitors in thous.*
		ogółem *total*	w tym zagraniczni *of which foreign*	
POLAGRA-PREMIERY – Międzynarodowe Targi Mechanizacji Rolnictwa *POLAGRA-PREMIERY – International Trade Fair of Agricultural Mechanization*	13	288	31	29,8
SALMED – Międzynarodowe Targi Sprzętu i Wyposażenia Medycznego *SALMED – International Trade Fair of Medical Equipment and Instruments*	11	251	49	4,6
MEBLE POLSKA – Targi Mebli *MEBLE POLAND – Fair of Furniture*	7	207	10	17,5
HOME DECOR – Targi Wnętrz *HOME DECOR – Interior Design Fair*	10	102	14	
ARENA DESIGN	4	54	3	2,3
RYBOMANIA – Targi Wędkarstwa *RYBOMANIA – Angling Fair*	7	137	10	14,7
TARGI MODY (Wiosna) *FASHION FAIR (Spring)*	17	241	69	4,1
INTERMIC – Targi Maszyn i Komponentów dla Przemysłu Włókienniczego, Odzieżowego i Obuwniczego *INTERMIC – Trade Fair of Textile, Clothing and Footwear Machines and Components*	8	68	47	

TABL. 4 (299). **WYBRANE IMPREZY WYSTAWIENNICZE ORGANIZOWANE (WSPÓŁORGANIZOWANE) PRZEZ MIĘDZYNARODOWE TARGI POZNAŃSKIE W 2014 R. (cd.)**

SELECTED EXPOSITIONAL EVENTS ORGANIZED (COORGANIZED) BY POZNAŃ INTERNATIONAL FAIR IN 2014 (cont.)

NAZWA IMPREZY *NAME OF EVENT*	Państwa uczestniczące *States taking part*	Wystawcy *Exhibitors*		Zwiedzający w tys. *Visitors in thous.*
		ogółem *total*	w tym zagraniczni *of which foreign*	
GARDENIA – Targi Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu *GARDENIA – Garden and Landscape Architecture Trade Fair*	18	460	68	22,2
SPECIAL DAYS – Targi Produktów Świątecznych i Okazjonalnych *SPECIAL DAYS – Holiday and Special Occasion Products Fair*	3	63	2	
TARGI EDUKACYJNE – Salon Wyposażenia Szkół, Książka dla Dzieci i Młodzieży – XIII Poznańskie Spotkania Targowe *EDUCATION FAIR – School Equipment Exhibition, Book for Children and Young People – XIII Poznań Trade Fair Meetings*	8	363	28	28,7
CAVALIADA LUBLIN – Targi Sprzętu Jeździeckiego *CAVALIADA LUBLIN – Riding Equipment Fair*	3	49	2	7,9
CAVALIADA WARSZAWA – Targi Sprzętu Jeździeckiego *CAVALIADA WARSZAWA – Riding Equipment Fair*	2	35	1	15,3
BUDMA – Międzynarodowe Targi Budownictwa *BUDMA – International Construction Fair*	28	737	170	
CBS – Budownictwo Sportowe, Rekreacyjne, Wellness i Spa *CBS – Sports Facilities, Amenity Areas, Wellness & Spa*	6	37	5	34,5
GLASS – Targi Branży Szklarskiej *GLASS – Glass Industry Fair*	5	20	6	
KOMINKI – Międzynarodowe Targi Kominkowe *KOMINKI – International Fireplaces Exhibition*	9	77	18	
EPLA – Międzynarodowe Targi Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych i Gumy *EPLA – International Fair of Plastics and Rubber Processing*	9	69	18	1,3
SUBCONTRACTING – Targi Kooperacji Przemysłowej *SUBCONTRACTING – Industrial Subcontracting Exhibition*	4	52	3	0,5
TTM – Targi Techniki Motoryzacyjnej *TTM – Automative Technology Fair*	14	296	107	13,3
MOTOR SHOW	5	128	6	67,1
AKTYWNI 50+ – Targi dla Ciebie *ACTIVE 50+ – Fair For You*	1	127	–	3,4
INSTALACJE – Międzynarodowe Targi Instalacyjne *INSTALACJE – International Trade Fair of Installations*	13	255	30	
TCS – Targi Ciepła Systemowego *TCS – System Heating Trade Fair*	1	6	–	21,4
SECUREX – Międzynarodowe Targi Zabezpieczeń *SECUREX – International Security Fair*	19	206	52	
POZNAŃ MEDIA EXPO – Targi Telewizyjne *POZNAŃ MEDIA EXPO – Television Fair*	1	9	–	
SAWO – Międzynarodowe Targi Ochrony Pracy, Pożarnictwa i Ratownictwa *SAWO – International Fair of Work Protection, Fire-Fighting and Rescue Equipment*	23	203	62	3,9

TABL. 4 (299). **WYBRANE IMPREZY WYSTAWIENNICZE ORGANIZOWANE (WSPÓŁORGANIZOWANE) PRZEZ MIĘDZYNARODOWE TARGI POZNAŃSKIE W 2014 R. (cd.)**

SELECTED EXPOSITIONAL EVENTS ORGANIZED (COORGANIZED) BY POZNAŃ INTERNATIONAL FAIR IN 2014 (cont.)

NAZWA IMPREZY *NAME OF EVENT*	Państwa uczestniczące *States taking part*	Wystawcy *Exhibitors*		Zwiedzający w tys. *Visitors in thous.*
		ogółem *total*	w tym zagraniczni *of which foreign*	
LOOK AND BEAUTY VISION – Forum Fryzjerstwa, Kosmetyki i Solariów *LOOK AND BEAUTY VISION – Hairdressing, Cosmetics and Solarium Forum*	9	230	17	14,1
DREMASILESIA – Targi Maszyn i Narzędzi do Obróbki Drewna w Katowicach *DREMASILESIA – Exhibition of Woodworking Machines and Tools in Katowice*	2	44	1	0,8
FORUM FRANCZYZY – Międzynarodowe Targi Systemów Sieciowych *FRANCHISE FORUM – Fair of Franchising Systems*	1	24	–	3,9
EXPOPOWER – Międzynarodowe Targi Energetyki *EXPOPOWER – International Fair of Power Industry*	8	125	18	6,4
GREENPOWER – Międzynarodowe Targi Energii Odnawialnej *GREENPOWER – International Renewable Energy Fair*	9	71	27	
REKLAMA360 – Międzynarodowe Targi Reklamy i Poligrafii Reklamowej *REKLAMA360 – International Fair of Advertising and Advertising Printing*	3	56	2	2,4
INTERMASZ – Międzynarodowe Targi Maszyn Budowlanych, Pojazdów i Sprzętu Specjalistycznego *INTERMASZ – International Fair for Construction Machinery, Vehicles and Specialized Equipment*	8	117	13	7,0
FIT-EXPO – Fitness & Sport Park	4	78	4	4,5
INNOWACJE – TECHNOLOGIE – MASZYNY POLSKA (ITM POLSKA) *INNOVATIONS – TECHNOLOGIES – MACHINES POLAND (ITM POLAND)*	27	789	425	13,3
FOCAST – Forum Odlewnicze *FOCAST – Foundry Forum*	15	95	35	
ZIELONE AGRO SHOW – POLSKIE ZBOŻA *GREEN AGRO SHOW – POLISH GRAIN*	4	107	3	35,1
ROLTECHNIKA – Wystawa Rolnicza / Festiwal Starych Ciągników i Maszyn Rolniczych – Wilkowice *ROLTECHNIKA – Agricultural Exhibition / Festival of Antique Tractors and Agricultural Machinery – Wilkowice*	1	33	–	21,6
TARGI MODY (Jesień) *FASHION FAIR (Autumn)*	18	258	83	3,4
EKO-LAS – Targi Gospodarki Leśnej, Przemysłu Drzewnego i Ochrony Środowiska *EKO-LAS – Fair for Forestry, Wood Industry and Environmental Protection*	19	117	18	5,5
DREMA – Międzynarodowe Targi Maszyn i Narzędzi dla Przemysłu Drzewnego i Meblarskiego *DREMA – International Fair for Machines and Tools for Wood and Furniture Industry*	21	313	107	
FURNICA – Międzynarodowe Targi Komponentów do Produkcji Mebli *FURNICA – International Fair for Components for Furniture Production*	15	137	46	12,1
SOFAB – Międzynarodowe Targi Materiałów Obiciowych i Komponentów do Produkcji Mebli Tapicerowanych *SOFAB – International Trade Fair of Upholstery Fabrics and Components for Upholstered Furniture*	3	17	3	

TABL. 4 (299). **WYBRANE IMPREZY WYSTAWIENNICZE ORGANIZOWANE (WSPÓŁORGANIZOWANE) PRZEZ MIĘDZYNARODOWE TARGI POZNAŃSKIE W 2014 R. (cd.)**

SELECTED EXPOSITIONAL EVENTS ORGANIZED (COORGANIZED) BY POZNAŃ INTERNATIONAL FAIR IN 2014 (cont.)

NAZWA IMPREZY *NAME OF EVENT*	Państwa uczestniczące *States taking part*	Wystawcy *Exhibitors*		Zwiedzający w tys. *Visitors in thous.*
		ogółem *total*	w tym zagraniczni *of which foreign*	
SMAKI REGIONÓW *TASTES OF THE REGIONS FAIR*	4	168	3	
POLAGRA-TECH – Międzynarodowe Targi Technologii Spożywczych *POLAGRA-TECH – International Trade Fair of Food Processing Technologies*	18	266	58	
POLAGRA-FOOD – Międzynarodowe Targi Wyrobów Spożywczych *POLAGRA-FOOD – International Fair for Food and Catering Products*	22	256	62	58,6
POLAGRA GASTRO – Międzynarodowe Targi Gastronomii *POLAGRA GASTRO – International Trade Fair for Gastronomy*	4	69	5	
INVEST-HOTEL – Targi Wyposażenia Hoteli *INVEST-HOTEL – Hotel Equipment Trade Fair*	3	60	2	
TAROPAK – Międzynarodowe Targi Techniki Pakowania i Logistyki *TAROPAK – International Trade Fair of Packaging Technology and Logistics*	21	503	147	
GMINA – Targi Produktów i Usług dla Samorządów Lokalnych *GMINA – Fair of Products and Services for Local Government*	3	72	2	
POLEKO – Międzynarodowe Targi Ochrony Środowiska *POLEKO – International Trade Fair for Environmental Protection*	19	436	114	9,0
KOMTECHNIKA – Międzynarodowe Targi Techniki Komunalnej *KOMTECHNIKA – International Trade Fair of Municipal Technologies*	1	36	–	
TOUR SALON – Targi Regionów i Produktów Turystycznych *TOUR SALON – Fair of Regions and Tourist Products*	32	441	151	11,0
MUSIC LAB – Targi Muzyki, Sceny i Oświetlenia *MUSIC LAB – Fair of Music, Stage and Lighting*	1	20	–	1,1
PGA – Targi Gier Video i Multimedialnej Rozrywki *PGA – Fair of Digital Entertainment and Video Games*	12	102	34	
HOBBY, AQUA&ZOO – Salon Modelarstwa i Gier Towarzyskich, Targi Akwarystyki i Terrarystyki *HOBBY, AQUA&ZOO – Model Making and Exhibition Game, The AQUA&ZOO Pet Exhibition*	4	341	11	51,0
HAPPY BABY – Targi Zabawek i Artykułów dla Dzieci *HAPPY BABY – Fair of Toys and Goods for Children*	2	105	13	
AGRO-PARK – Targi Rolnicze w Lublinie *AGRO-PARK – Agricultural Fair in Lublin*	5	182	7	15,6
OPTYKA – Targi Optyczne *OPTYKA – Optical Fair*	10	105	11	2,3
KAMIEŃ-STONE – Targi Branży Kamieniarskiej *KAMIEŃ-STONE – Stone Industry Fair*	13	110	48	3,1

TABL. 4 (299). **WYBRANE IMPREZY WYSTAWIENNICZE ORGANIZOWANE (WSPÓŁORGANIZOWANE) PRZEZ MIĘDZYNARODOWE TARGI POZNAŃSKIE W 2014 R. (dok.)**

SELECTED EXPOSITIONAL EVENTS ORGANIZED (COORGANIZED) BY POZNAŃ INTERNATIONAL FAIR IN 2014 (cont.)

NAZWA IMPREZY *NAME OF EVENT*	Państwa uczestniczące *States taking part*	Wystawcy *Exhibitors*		Zwiedzający w tys. *Visitors in thous.*
		ogółem *total*	w tym zagraniczni *of which foreign*	
SAKRALIA – Targi Wyposażenia Kościołów, Przedmiotów Liturgicznych i Dewocjonaliów *SAKRALIA – Trade Fair of Church Furnishings, Liturgical Objects and Devotional Items*	3	60	2	0,9
MEMENTO POZNAŃ – Targi Funeralne *MEMENTO POZNAŃ – Funeral Fair*	6	60	6	6,4
RYBOMANIA – Targi Wędkarskie w Lublinie *RYBOMANIA – Angling Fair in Lublin*	3	58	2	7,7
FESTIWAL SZTUKI I PRZEDMIOTÓW ARTYSTYCZNYCH *FESTIVAL OF ART AND ARTISTIC OBJECTS*	5	276	6	28,5
CAVALIADA – Targi Sprzętu Jeździeckiego *CAVALIADA – Riding Equipment Fair*	5	95	9	